

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΣΕ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ – Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ
ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ

Μουρτίκας Γεώργιος

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην Οικονομική και Επιχειρησιακή Στρατηγική

Πειραιάς, Ιούλιος 2015

UNIVERSITY OF PIRAEUS
DEPARTMENT OF ECONOMICS

MASTER PROGRAM IN
ECONOMIC AND BUSINESS STRATEGY

THE EFFECT OF FOREIGN DIRECT INVESTMENTS
IN EMERGING ECONOMIES – THE CASE OF CHINA

By
Mourtikas Georgios

Master Thesis submitted to the Department of Economics of the University of Piraeus in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Arts in Economic and Business Strategy

Piraeus, Greece, July 2015

Στην Οικογένειά μου

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στον κ. Παντελή Παντελίδη, Καθηγητή του Πανεπιστημίου Πειραιώς για την άψογη συνεργασία που είχαμε καθ' όλη τη διάρκεια συγγραφής του εν λόγω πονήματος, για τις υποδείξεις του, την πολύτιμη βοήθεια και τις συμβουλές που μου παρείχε, οι οποίες συνέβαλαν αποφασιστικά στη διαμόρφωση της τελικής μορφής της εν λόγω εργασίας, πάντα με γνώμονα την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος.

Η Επίδραση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων σε Αναδύομενες Οικονομίες – Η Περίπτωση της Κίνας

Σημαντικοί Όροι: Άμεσες Ξένες Επενδύσεις, Πολυεθνικές Επιχειρήσεις, Επενδυτικά Κίνητρα, Ειδικές Οικονομικές Ζώνες, Τεχνολογικές Ζώνες Ανάπτυξης, Μακροοικονομικά Μεγέθη, Διεθνής Ανταγωνισμός, Χώρες BRICS

Περίληψη

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται τις επιδράσεις των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στις αναδύομενες οικονομίες, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην περίπτωση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Για μεγάλο χρονικό διάστημα, η Κίνα χαρακτηριζόταν από εσωστρέφεια και απουσίαζε από οποιαδήποτε αναφορά, σχετική με τις χώρες που έλκυαν σημαντική επενδυτική δραστηριότητα της εν λόγω μορφής επενδύσεων. Πλέον, το σκηνικό αυτό έχει μεταβληθεί και η χώρα σημειώνει αξιοθαύμαστη πρόοδο.

Από την δεκαετία του 1980, με στοχευμένες κρατικές μεταρρυθμίσεις και βελτίωση του επιχειρηματικού της περιβάλλοντος έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη τόσο των ανεπτυγμένων χωρών όσο και των επενδυτών, αποτελώντας μία υπολογίσιμη δύναμη στο διεθνές εμπόριο. Πλέον, έχει μετατραπεί στην πρώτη χώρα - υποδοχέα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων αλλά και στην πρώτη εξαγωγική δύναμη, με τα προϊόντα τα οποία φέρουν το χαρακτηριστικό “made in China” να έχουν κατακλύσει τον κόσμο.

Στην παρούσα μελέτη, αρχικά θα παρουσιαστεί το θεωρητικό υπόβαθρο των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, θα ερευνηθούν τα μακροοικονομικά στοιχεία του κινεζικού κράτους καθώς και οι όποιες ιδιαιτερότητες - αδυναμίες παρουσιάζει. Εν συνεχεία, θα μελετηθεί η πορεία που ακολούθησαν οι Α.Ξ.Ε. από την απαρχή της ανοδικής τους πορείας και η ανάλυση θα επικεντρωθεί στον 21^ο αιώνα. Ταυτόχρονα με την πορεία των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων θα παρουσιαστούν οι ειδικές μεταρρυθμίσεις, το νομοθετικό πλαίσιο, τα επενδυτικά κίνητρα τα οποία παρέχει η κυβέρνηση στους επενδυτές καθώς και θα ακολουθήσει μια εκτενής ανάλυση των χωρών – ανταγωνιστών που παρουσιάζουν έντονες ομοιότητες με την υπό εξέταση χώρα. Τέλος, εφόσον διαπιστωθεί το κατά πόσο οι Α.Ξ.Ε. συνέβαλαν στην αξιοθαύμαστη πορεία της

και στην βελτίωση των μακροοικονομικών της μεγεθών, θα παρουσιαστεί μοντέλο που θα εξετάζει το κατά πόσο η εισροή των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην κινεζική επικράτεια επηρεάζεται από επιλεγμένους παράγοντες της οικονομίας και θα ελεγχθεί η στατιστική τους σημαντικότητα.

The Effect of Foreign Direct Investments in Emerging Economies – The Case of China

Keywords: Foreign Direct Investments, Multinational Firm, Investment Incentives, Special Economic Zones, Technology Development Zones, Macroeconomic Data, International Competition, The “BRICS”

Abstract

This paper discusses the effects of Foreign Direct Investments in emerging economies, focusing on the case of the People's Republic of China. For a long time, China was characterized by introversion and absent by any reference between the countries which attracted significant investment activity such as Foreign Direct Investments. Nowadays, there is a great conversion and the country is making remarkable progress.

From the 1980's, through targeted state reforms and business environment improvements, the country earned the confidence of both developed countries and investors of constitutes a considerable force in international trade. As a matter of fact, China has become the first “country – Foreign Direct Investment receptor” and the first export power by products that bear the trademark "made in China" having flooded the world.

In this thesis, firstly we will present the theoretical background of Foreign Direct Investments, then we will look for the macroeconomic data of the Chinese state as well as any particularities - weaknesses the country displays. Subsequently, we will study the FDI's magnification from the beginning of the upswing as the analysis will focus on the 21st century. Simultaneously with the progress of Foreign Direct Investments we will present the specific reforms, the legislative framework and the investment incentives provided by the government to investors. Afterword, we will follow a thorough analysis of “countries – competitors” that have strong similarities with the concerned country. Finally, once it is proofed the FDI's contributed to the remarkable development of the country and improve its macroeconomic aggregates, it will be presented a relevant model to whether the inflow of Foreign Direct

Investment in the Chinese territory is affected by selected economic factors and considering the statistical significance.

Περιεχόμενα

Περίληψη	ix
Abstract	xi
Κατάλογος Πινάκων	xvii
Κατάλογος Διαγραμμάτων	xix

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Θεωρητική Εξέταση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων

1.1 Εισαγωγή	1
1.2 Ιστορική Αναδρομή	2
1.3 Ορισμός των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων	3
1.4 Μορφές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων	5
1.4.1 Θυγατρική Αποκλειστικής Ιδιοκτησίας (Wholly Owned Subsidiary)	5
1.4.2 Κοινοπραξία (Join Venture)	6
1.4.3 Μερική Εξαγορά (Partial Acquisition)	7
1.5 Θεωρητική Προσέγγιση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων	7
1.5.1 Νεοκλασική Θεωρία	7
1.5.2 Θεωρία της Βιομηχανικής Οργάνωσης	8
1.5.3 θεωρία των Ατελειών της Αγοράς	9
1.5.4 Θεωρία του Κύκλου Ζωής Προϊόντος	9
1.5.5 Εκλεκτική Θεωρία	10
1.5.6 Θεωρία του Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος των Εθνών	12
1.6 Βασικοί Κατηγορίες Άμεσων Ξένων Επενδύσεων	12
1.6.1 Αναζήτηση Πλουτοπαραγωγικών Πόρων (Resource Seeking)	13

1.6.2 Αναζήτηση Αγορών (Market Seeking)	13
1.6.3 Αναζήτηση Αποδοτικότητας (Efficiency Seeking)	14
1.6.4 Αναζήτηση Στρατηγικών Πόρων ή Ικανοτήτων (Strategic Asset Seeking)	14
1.7 Στρατηγική Άμεσων Ξένων Επενδύσεων	15
1.7.1 Κατάκτηση Αγοράς	15
1.7.2 Βελτίωση Λειτουργικής Απόδοσης	15
1.8 Οφέλη των Χωρών που Δέχονται Α.Ξ.Ε.	16
1.9 Επιπτώσεις των Χωρών που Δέχονται Α.Ξ.Ε	18
1.10 Ανακεφαλαίωση	20

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας

2.1 Εισαγωγή	21
2.2 Ιστορία	22
2.2.1 Η Απαρχή των Μεταρρυθμίσεων	23
2.2.2 Οι Μεταρρυθμίσεις Μετά το Μάο	25
2.2.3 Η Κίνα τον 21 ^ο Αιώνα	27
2.3 Γεωγραφικά-Δημογραφικά Στοιχεία	29
2.4 Πολιτική Κατάσταση	31
2.5 Φυσικός Πλούτος	32
2.6 Μορφωτικό Επίπεδο	33
2.7 Εργατικό Δυναμικό	34
2.8 Ανακεφαλαίωση	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Τα Οικονομικά Μεγέθη της Κίνας

3.1 Εισαγωγή	45
3.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	46
3.3 Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π.	50
3.4 Πληθωρισμός - Δ.Τ.Κ - Αποπληθωριστής Α.Ε.Π.	52
3.5 Δημόσιο Χρέος	55
3.6 Εισαγωγές - Εξαγωγές	59
3.7 Κόστος Εργασίας	63
3.8 Φορολογικό Σύστημα	67
3.9 Χρηματοπιστωτικό Σύστημα	70
3.10 Συναλλαγματική Ισοτιμία	75
3.11 Ανακεφαλαίωση	79

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

4.1 Εισαγωγή	81
4.2 Παρεχόμενα Επενδυτικά Κίνητρα με Στόχο την Προσέλκυση Α.Ξ.Ε.	82
4.2.1 Ειδικές Οικονομικές Ζώνες	84
4.2.2 Οικονομικές και Τεχνολογικές Ζώνες Ανάπτυξης	85
4.3 Προσέλκυση Α.Ξ.Ε. τον 20^ο Αιώνα	86
4.4 Προσέλκυση Α.Ξ.Ε. τον 21^ο Αιώνα	89
4.5 Ξένες Χώρες που Επενδύουν στην Κινεζική Επικράτεια	92
4.6 Γεωγραφική Κατανομή των Επενδύσεων ανά Επαρχία	94
4.7 Παραγωγικοί Τομείς όπου Δραστηριοποιούνται Ξένα κεφάλαια	98

4.8 Ανάλυση Παλινδρόμησης	100
4.9 Ανακεφαλαίωση	102
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Οι Ανταγωνίστριες Χώρες στην Προσέλκυση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (Χώρες BRICS)	
5.1 Εισαγωγή	103
5.2 Οι Χώρες BRICS	104
5.3 Βραζιλία	105
5.4 Ρωσία	111
5.5 Ινδία	116
5.6 Νότια Αφρική	121
5.7 Σύγκριση	125
5.8 Ανακεφαλαίωση	129
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	131
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	135
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	147

Κατάλογος Πινάκων

1.1 Σχέση των Πλεονεκτημάτων με τα Τρία Είδη Παρεμβάσεων	11
2.1 Ύψος Εργατικού Δυναμικού της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας	35
2.2 Κατανομή του Εργατικού Δυναμικού ανά Τομέα Παραγωγής	37
2.3 Συνολικά Ποσοστά Ανεργίας και Ποσοστά Ανεργίας ανά Φύλο	40
3.1 Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας	47
3.2 Σύνθεση Α.Ε.Π. ανά Τομέα Παραγωγής	49
3.3 Το Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π.	51
3.4 Δείκτες Μέτρησης του Κόστους Ζωής	53
3.5 Πληρωμές Τόκων για την Εξυπηρέτηση του Εξωτερικού Χρέους	58
3.6 Ύψος Εξαγωγών Αγαθών και Υπηρεσιών	60
3.7 Ύψος Εισαγωγών Αγαθών και Υπηρεσιών	61
3.8 Ύψος του Μέσου Ετήσιου Μισθού και οι Μεταβολές του	65
3.9 Ύψος και Μεταβολή του Κατώτατου Μισθού για τα Έτη 2006 – 2015	66
3.10 Ύψος Φορολογικών Εσόδων	68
3.11 Ύψος Προσφοράς Χρήματος	71
3.12 Ύψος Παρεχόμενων Πιστώσεων των Πιστωτικών Ιδρυμάτων	73
3.13 Ύψος των Επιτοκίων	74
3.14 Επίσημη Συναλλαγματική Ισοτιμία ¥/\$	76
3.15 Το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών και οι Μεταβολές του	78
4.1 Ύψος των Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων για τα Έτη 1982-1999	88
4.2 Ύψος των Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων για τα Έτη 2000-2013	90

4.3 Αριθμός Επιχειρήσεων που Πραγματοποιούν Α.Ξ.Ε. στις Επαρχίες της Κίνας	95
4.4 Κατανομή Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στις Επαρχίες της Κίνας	96
4.5 Αξία Εισαγωγών και Εξαγωγών Κατανεμημένες ανά Επαρχία	97
4.6 Εισροές Α.Ξ.Ε. Κατανεμημένες ανά Τομέα Παραγωγής για το έτος 2013	99
4.7 Αποτελέσματα Παλινδρόμησης	100
5.1 Κύρια Μακροοικονομικά Μεγέθη Βραζιλίας	107
5.2 Εισαγωγές, Εξαγωγές και Ισοζύγιο Βραζιλίας	107
5.3 Κύρια Μακροοικονομικά Μεγέθη Ρωσίας	112
5.4 Εισαγωγές, Εξαγωγές και Ισοζύγιο Ρωσίας	113
5.5 Κύρια Μακροοικονομικά Μεγέθη Ινδίας	118
5.6 Εισαγωγές, Εξαγωγές και Ισοζύγιο Ινδίας	118
5.7 Κύρια Μακροοικονομικά Μεγέθη Νοτίου Αφρικής	122
5.8 Ύψος Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων Νοτίου Αφρικής	123
5.9 Κατάταξη των Χωρών BRICS Συγκριτικά με τις Υπόλοιπες Χώρες του Κόσμου	128
5.10 Μεταβολή Βασικών Μεγεθών των Χωρών BRICS για τα Έτη 2000 - 2013	128

Κατάλογος Διαγραμμάτων

2.1 Κατανομή Πληθυσμού σε Ηλικιακές Ομάδες	30
2.2 Εξέλιξη Εργατικού Δυναμικού της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας	36
2.3 Μεταβολή της Κατανομής του Εργατικού Δυναμικού ανά Τομέα Παραγωγής	38
2.4 Εξέλιξη του Ποσοστού Ανεργίας	41
3.1 Σύγκριση Πραγματικού και Τρέχοντος Α.Ε.Π.	48
3.2 Ετήσιος Πληθωρισμός για τα Έτη 2000-2015	54
3.3 Εξωτερικό Χρέος Κίνας (σε Εκατοντάδες Εκατομμύρια Δολάρια)	56
3.4 Χρέος της Κυβέρνησης (Ως Ποσοστό του Α.Ε.Π.)	56
3.5 Πορεία Εισαγωγών και Εξαγωγών	62
3.6 Εισαγωγές και Εξαγωγές (Ως Ποσοστό του Α.Ε.Π.)	63
3.7 Πορεία του Μέσου Ετήσιου Μισθού	64
3.8 Φορολογία στο Διεθνές Εμπόριο	69
3.9 Πορεία Συναλλαγματικής Ισοτιμίας ¥/\$ από το Έτος 2000 έως το Έτος 2014	77
4.1 Πορεία των Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων για τα Έτη 1982-1999	87
4.2 Πορεία των Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων για τα Έτη 2000-2013	91
4.3 Αξία Ολοκληρωμένων Συμβάσεων Έργων Κατανεμημένες ανά Ήπειρο το 2013	92
4.4 Αξία Ολοκληρωμένων Συμβάσεων Έργων Κατανεμημένες ανά Χώρα	93
4.5 Οι Δέκα Πρώτες Χώρες με την Ισχυρότερη Παρουσία στην Κίνα το Έτος 2001	93
5.1 Ύψος Εισαγωγών, Εξαγωγών και Εμπορικού Ισοζυγίου της Βραζιλίας σε Σχέση με το Α.Ε.Π. της	108
5.2 Ύψος Εισερχομένων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων Βραζιλίας	110

5.3 Ύψος Εισαγωγών, Εξαγωγών και Εμπορικού Ισοζυγίου της Ρωσίας σε Σχέση με το Α.Ε.Π. της	114
5.4 Ύψος Εισερχομένων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων Ρωσίας	115
5.5 Ύψος Εισαγωγών, Εξαγωγών και Εμπορικού Ισοζυγίου της Ινδίας σε Σχέση με το Α.Ε.Π. της	119
5.6 Ύψος Εισερχομένων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων Ινδίας	120
5.7 Εισαγωγές, Εξαγωγές και Ισοζύγιο Νοτίου Αφρικής	124
5.8 Ύψος του Α.Ε.Π. των Χωρών BRICS για τα Έτη 2000-2013	126
5.9 Το Ύψος των Καθαρών Εισροών Α.Ξ.Ε. των Χωρών BRICS για το Έτος 2013	127
5.10 Πορεία των Καθαρών Εισροών Α.Ξ.Ε. των Χωρών BRICS για τα Έτη 2000- 2013	127

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

1.1 Εισαγωγή

Η σύγχρονη οικονομία χαρακτηρίζεται από παγκοσμιοποίηση των οικονομικών σχέσεων η οποία επιτυγχάνεται μέσω διεθνών εμπορικών συναλλαγών, διεθνοποίηση της παραγωγής, κινητικότητας των κεφαλαίων και των πολυεθνικών. Από την πλευρά των επιχειρήσεων, ο βασικότερος παράγοντας ανάπτυξης της διεθνούς επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι το κέρδος, ενώ από την πλευρά των κρατών σημαντικότερος είναι η αύξηση του πραγματικού εισοδήματος και του επιπέδου διαβίωσης.

Στον σύγχρονο κόσμο, οι εταιρίες οφείλουν να είναι “μεγάλες” προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις και να μπορούν να εκμεταλλεύονται την αδυναμία των τοπικών επιχειρήσεων, με απώτερο στόχο να ικανοποιούν τις συνεχώς αυξανόμενες καταναλωτικές ανάγκες. Με την ανάπτυξη των πολυεθνικών, εμφανίζεται η ανάπτυξη των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε περισσότερες από μια χώρες. Για να το επιτύχουν αυτό, εγκαθιστούν ολόκληρη ή μέρος της παραγωγικής τους διαδικασίας σε αλλοδαπές χώρες, εφόσον πρώτα εξετάσουν πλήθος κριτηρίων και συνιστωσών, όπου διαδραματίζουν καθοριστικό παράγοντα στην τελική τους απόφαση. Οι ξένες επενδύσεις διακρίνονται σε Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (Foreign Direct Investments) και σε Ξένες Μετοχικές Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου (Foreign Portfolio Equity Investments). Στο πόνημα αυτό, θα ασχοληθούμε με τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις καθώς όπως μας έχει διδάξει η ιστορία αποτελούν βασικό κινητήριο μοχλό ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας.

Μια επιχείρηση μπορεί να πραγματοποιήσει Άμεση Ξένη Επένδυση με τρεις μορφές. Οι μορφές αυτές διαφέρουν ως προς το βαθμό ελέγχου της επιχείρησης, το βαθμό συνεργασίας μεταξύ τους, τη χάραξη του στρατηγικού σχεδίου καθώς και τα οφέλη ή τα κόστη που εμφανίζουν. Αυτού του είδους οι επενδυτικές δραστηριότητες αποκρύπτουν σημαντικούς κινδύνους και απαιτούν πλήθος κεφαλαίων. Οι κίνδυνοι αυτοί δεν περιορίζονται μόνο στο “κομμάτι” της επιχείρησης αλλά διαχέονται και στη χώρα - υποδοχέα της επένδυσης. Αυτός είναι και ο λόγος όπου στο συγκεκριμένο κεφάλαιο εκτός από το θεωρικό πλαίσιο των Άμεσων

Ξένων Επενδύσεων, τους λόγους επέκτασης και τις κατηγορίες τους, θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε μια οπτική, η οποία θα σχετίζεται με τα αναμενόμενα οφέλη και τους κινδύνους που ενδέχεται να εμφανιστούν καθώς και τους λόγους που καθιστούν το εν λόγω είδος επενδύσεων ευρέως διαδεδομένο στον επιχειρηματικό χώρο.

1.2 Ιστορική Αναδρομή

Σύμφωνα με μελετητές της οικονομικής ιστορίας, οι ρίζες της πολυεθνικής επιχείρησης και κατ' επέκταση των άμεσων ξένων επενδύσεων χρονολογούνται από τον 14^ο αιώνα και οφείλονται σε Ιταλούς τραπεζίτες οι οποίοι ασχολήθηκαν με την ανάπτυξη διεθνών δραστηριοτήτων¹.

Μεταξύ 16^{ου} και 18^{ου}, αιώνα παρατηρείται σημαντική παρουσία βρετανικών και ολλανδικών επιχειρήσεων σε Ινδία, Β. Αμερική και Ρωσία καθώς και η πρώτη απόκτηση μονοπωλιακών δικαιωμάτων εκ μέρους των επιχειρήσεων. Τον επόμενο αιώνα, οι πολυεθνικές αποκτούν περίπου την ίδια μορφή την οποία διατηρούν μέχρι σήμερα. Πιο συγκεκριμένα, πρώτοι οι Βρετανοί και στη συνέχεια Αμερικάνοι, Γερμανοί και Ρώσοι, ανέθεταν την αντιπροσώπευσή τους σε επιχειρήσεις που είχαν δημιουργήσει σε αλλοδαπές χώρες, ενώ ταυτόχρονα τις καθοδηγούσαν στη λήψη των επιχειρηματικών αποφάσεων².

Από το έτος 1874 μέχρι τις αρχές του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, παρατηρείται σημαντική αύξηση του μεγέθους των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Σε αυτό συνέβαλαν τόσο η προστατευτική πολιτική των χωρών που δυσκόλευε το έργο των εξαγωγών, όσο και η τεχνολογική πρόοδος, η οποία βοηθούσε στην παραγωγική διαδικασία και στην ευκολότερη επικοινωνία μητρικής – θυγατρικής, με αποτέλεσμα την καλύτερη οργάνωση και τον ορθότερο έλεγχο των επιχειρήσεων. Μάλιστα, το έτος 1914, το 9% του παγκοσμίου Α.Ε.Π. προερχόταν από Άμεσες Ξένες Επενδύσεις ενώ το 44,6% των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων προέρχονταν από τη Μ. Βρετανία, το 18,6% από τις ΗΠΑ, το 12% από τη Γαλλία, το 10,3% από τη Γερμανία και μόνο το 9,6% από τις υπόλοιπες χώρες του κόσμου. Το ίδιο έτος, το 55% αυτών των επενδύσεων απασχολούνταν στον τομέα εκμετάλλευσης φυσικών πόρων, το 15% σε μεταποιητικές επιχειρήσεις και το υπόλοιπο 30% στην παροχή υπηρεσιών, ενώ την ίδια

---

¹ Δελής Τ., (2010). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Κίνα

² Μελάς Κ. - Πολλάλης Ι. (2005). Παγκοσμιοποίηση και Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

περίοδο άρχισαν να εμφανίζονται οι παγκοσμίως γνωστές πολυεθνικές επιχειρήσεις όπως είναι η Bayer, η Siemens, η Shell, η General Electric κ.λπ.

Επόμενη περίοδος είναι αυτή του μεσοπολέμου (1918-1939), όπου παρά την κατάρρευση των κεφαλαιαγορών χαρακτηρίζεται από αυξανόμενη τάση για δημιουργία Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Στο γεγονός αυτό συνέβαλαν η αύξηση των δασμών και η συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση για πρώτες ύλες, κάτι το οποίο έστρεψε τις επιχειρήσεις στις επενδύσεις για εκμετάλλευση πόρων. Μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις αποτελούν πλέον την κυρίαρχη μορφή επενδύσεων. Παρατηρείται έντονη ανάμειξη των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής καθώς οι αμερικανικές επιχειρήσεις αποκτούν ισχυρή παρουσία στις ξένες δραστηριότητες και αποτελούν την πρώτη πηγή εισροής κεφαλαίων για την Γηραιά Ήπειρο, όμως σκηνικό αυτό μεταβάλλεται και εν τέλει η Αμερική από εξαγωγέας κεφαλαίων γίνεται τόπος προσέλκυσης επενδύσεων.

Εξετάζοντας την τελευταία εικοσιπενταετία, η δεκαετία του 1990 χαρακτηρίζεται από αυξανόμενους ρυθμούς μεγέθυνσης των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων με την Κίνα και τη Λατινική Αμερική να συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο μέρος εξ' αυτών. Τέλος, οι αναπτυσσόμενες χώρες έχουν κερδίσει αξιосέβαστο μερίδιο στη διεθνή επενδυτική αγορά και η όξυνση του μεταξύ τους ανταγωνισμού έχει ως αποτέλεσμα οι επενδυτές να αναζητούν επενδυτικές ευκαιρίες σε όλες τις χώρες του πλανήτη.

1.3 Ορισμός των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων

Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις αποτελούν την πιο γνωστή μορφή διεθνούς επιχειρηματικής δραστηριότητας, παρά το γεγονός ότι είναι η πιο πολυσύνθετη. Ορίζονται ως οι επενδύσεις οι οποίες συνδυάζουν μια μακροχρόνια σχέση, ένα διαρκές ενδιαφέρον και τον έλεγχο μιας «οντότητας» μιας οικονομίας, με μια εγχώρια επιχείρηση μιας διαφορετικής οικονομίας από αυτή που χρησιμοποιεί ως έδρα ο επενδυτής, είτε ο επενδυτής είναι εγχώρια επιχείρηση, είτε είναι θυγατρική³.

Μια Άμεση Ξένη Επένδυση περιλαμβάνει τη μεταφορά πόρων πέρα από τα εγχώρια σύνορα για λογαριασμό μιας επιχείρησης, με απώτερο στόχο την επιβίωση και την επίτευξη της επιθυμητής κερδοφορίας. Οι προαναφερθέντες πόροι είναι είτε υλικοί, είτε αυλοί⁴. Οι πρώτοι περιλαμβάνουν για παράδειγμα, το μετοχικό κεφάλαιο ή τον κεφαλαιουχικό εξοπλισμό και οι

---

³ Μελάς Κ. - Πολλάλης Ι. (2005). Παγκοσμιοποίηση και Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

⁴ Κυρκιλής, Δ. (2002). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

δεύτεροι, την τεχνογνωσία, την οργάνωση της παραγωγής, την οργάνωση της προώθησης κ.λπ. Η προαναφερθείσα μεταφορά πόρων, δεν έχει τη μορφή μιας εμπορικής συμφωνίας μεταξύ δυο επιχειρηματικών φορέων ή μιας εμπορικής συναλλαγής, αλλά πραγματοποιείται μεταξύ δυο επιχειρήσεων οι οποίες είναι ιδιοκτησιακά συνδεδεμένες μεταξύ τους. Με άλλα λόγια, η μεταφορά αυτή γίνεται από τη μητρική⁵ επιχείρηση προς τη θυγατρική⁶ ή τις θυγατρικές (οι οποίες είναι κάτω από την ίδια ιδιοκτησιακή στέγη), χωρίς να υπάρχει κάποιου είδους παρέμβαση της αγοράς (εμπορική συναλλαγή, licensing⁷, franchising⁸).

Πιο συγκεκριμένα, οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις πραγματοποιούνται από πολυεθνικές⁹ επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις αυτές κατέχουν τον κεντρικό έλεγχο των παραγωγικών μονάδων οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε αλλοδαπές χώρες. Αυτή η εγκαθίδρυση ή η απόκτηση ελέγχου μίας εταιρίας σε μια ξένη χώρα, επιτρέπει την παραγωγή ή διακίνηση ή τον συνδυασμό παραγωγής και διακίνησης προϊόντων, τόσο εντός όσο και εκτός της χώρας εγκατάστασης¹⁰.

Η απόφαση της μητρικής εταιρίας για την πραγματοποίηση μιας Άμεσης Ξένης Επένδυσης σε αλλοδαπή χώρα στηρίζεται σε ένα μεγάλο πλήθος κριτηρίων. Ενδεικτικά θα αναφερθούν ότι τα κριτήρια αυτά μπορεί να σχετίζονται με την πολιτική κατάσταση της χώρας, το μακροοικονομικό περιβάλλον, το ύψος της φορολογίας, τα κίνητρα δημιουργίας μια νέας εταιρίας, το μέγεθος της αγοράς, τον ανταγωνισμό των υφιστάμενων επιχειρήσεων, το εργατικό

---

⁵ Η μητρική εταιρία εδρεύει στη χώρα προέλευσης και καθορίζει τη συμπεριφορά της θυγατρικής σε στρατηγικής σημασίας ζητήματα. Στη διεθνή βιβλιογραφία είναι γενικά αποδεκτό ότι η κατοχή του 25% του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής είναι αναγκαία ώστε να μπορεί να ασκηθεί αποτελεσματικός έλεγχος.

⁶ Στην περίπτωση δημιουργίας μιας Άμεσης Ξένης Επένδυσης, η Θυγατρική εταιρία εδρεύει στη χώρα προορισμού των πόρων. Σύμφωνα με τη νομολογία, είναι μια αυτοτελής οικονομική μονάδα η οποία όμως είναι εξαρτημένη από τη μητρική. Κάτι τέτοιο συνήθως συμβαίνει όταν η μητρική εταιρία κατέχει ποσοστό 51% και πάνω των μετοχών με δικαίωμα ψήφου.

⁷ Το licensing είναι μια νομική συμφωνία όπου μια επιχείρηση χορηγεί την άδεια χρήσης ενός εμπορικού σήματος, μιας πατέντας ή μιας άλλης εξειδικευμένης εισροής σε μια άλλη επιχείρηση έναντι αμοιβής.

⁸ Το franchising είναι μια ειδική μορφή συμφωνίας Licensing όπου μια επιχείρηση εξουσιοδοτεί τη χρήση ενός εμπορικού σήματος σε μια άλλη επιχείρηση, ενώ ταυτόχρονα την προμηθεύει με ενδιάμεσες και συμπληρωματικές εισροές αγαθών.

⁹ Πολυεθνική επιχείρηση είναι η επιχείρηση η οποία διενεργεί άμεσες ξένες επενδύσεις και έχει στην ιδιοκτησία της ή ελέγχει με οποιονδήποτε τρόπο δραστηριότητες προστιθέμενης αξίας σε μία ή περισσότερες χώρες. Επιπλέον, οι θυγατρικές της μητρικής υπόκεινται κάτω από κοινό στρατηγικό σχεδιασμό τον οποίο ακολουθούν, με σκοπό την επίτευξη των κοινών στόχων της επιχείρησης

¹⁰ Κυρκιλής, Δ. (2002). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

κόστος, το βαθμό εκπαίδευσης του εργατικού δυναμικού ή την τεχνολογική κατάρτισή του, τις προσδοκίες για το μέλλον κ.λπ. Εύκολα μπορεί να παρατηρηθεί ότι τα κριτήρια αυτά ως επί το πλείστον αξιολογούνται με διαφορετική βαρύτητα από την εκάστοτε διοίκηση της εκάστοτε εταιρίας. Αυτό συμβαίνει κυρίως λόγω της διαφορετικής σπουδαιότητας που τους αποδίδει η κάθε εταιρία, ανάλογα με τη φύση του προϊόντος που παράγει αλλά και των στόχων που θέλει να επιτύχει. Τα κριτήρια αυτά προσαρμοσμένα στην υπό μελέτη χώρα θα αναλυθούν στο επόμενο Κεφάλαιο της εργασίας.

1.4 Μορφές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων

Μια επιχείρηση μπορεί να πραγματοποιήσει μια Άμεση Ξένη Επένδυση με τρεις μορφές. Οι μορφές αυτές διαφέρουν ως προς το βαθμό ελέγχου της επιχείρησης, το βαθμό συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων και τη χάραξη του στρατηγικού της σχεδίου. Οι επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιούν και τις τρεις μορφές επενδύσεων, εφόσον πρώτα σταθμίσουν τα οφέλη και τα κόστη τους. Όπως θα δούμε και στη συνέχεια, προτιμότερη είναι η τελευταία μορφή αφού προσφέρει τα περισσότερα πλεονεκτήματα συγκριτικά με τις υπόλοιπες, ενώ ταυτόχρονα δεν δημιουργεί κάποια επιπλέον προβλήματα.

1.4.1 Θυγατρική Αποκλειστικής Ιδιοκτησίας (Wholly Owned Subsidiary)

Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη μορφή πραγματοποίησης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, η επιχείρηση έχει ως έδρα της μια νέο-ιδρυθείσα επιχείρηση σε μια αλλοδαπή χώρα, ενώ ταυτόχρονα διατηρεί την πλήρη κυριότητά της (είναι δηλαδή ο μοναδικός μέτοχος).

Η μητρική εφόσον έχει στη διάθεσή της τον έλεγχο της διοίκησης της νέο-ιδρυθείσας αυτής επιχείρησης, είναι σε θέση να χαράσσει τη στρατηγική της αλλά και να “εκμεταλλεύεται” όλα τα κέρδη της. Επιπλέον, εφόσον η μητρική διαφοροποιεί τα προϊόντα που παράγει και τα προωθεί σε μια ξένη αγορά (μέσω της θυγατρικής), επιτυγχάνει οικονομίες κλίμακας αυξάνοντας την ποσότητα παραγωγής, ενώ ταυτόχρονα αποκτά πλεονέκτημα στη διεύρυνση των δραστηριοτήτων της¹¹. Όλα τα παραπάνω συμβάλουν ώστε η μητρική επιχείρηση να μπορέσει να αυξήσει το μερίδιό που έχει στην παγκόσμια αγορά, δηλαδή να βελτιώσει τη θέση της και να εκπληρώσει ένα στόχο που αποτελεί βασικό μέλημα όλων των πολυεθνικών επιχειρήσεων.

---

¹¹ Μελάς Κ. - Πολλάλης Ι. (2005). Παγκοσμιοποίηση και Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

Από την άλλη, με τη συγκεκριμένη μορφή Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, η μητρική αναλαμβάνει εξ'ολοκλήρου τους εν δυνάμει κινδύνους που ελλοχεύουν, εφόσον επιβαρύνεται με το 100% του οικονομικού κόστους της επένδυσης καθώς και τον κίνδυνο ύπαρξης αρνητικής στάση της κοινής γνώμης λόγω της δημιουργίας μιας “ξένης” επιχείρησης.

1.4.2 Κοινοπραξία (Join Venture)

Κοινοπραξία είναι το αποτέλεσμα που αποφέρει η συνεργασία μίας ή περισσοτέρων αλλοδαπών επιχειρήσεων με μία ή περισσότερες τοπικές¹². Η συνεργασία αυτή έχει στόχο τη δημιουργία μιας νέας επιχείρησης ή ακόμα και την εξαγορά¹³ μιας τοπικής. Τα συμβαλλόμενα μέρη προσφέρουν τους πόρους που έχουν στη διάθεσή τους και είναι αναγκαίοι για την επίτευξη τους εγχειρήματος. Για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων αλλά και την όσο το δυνατό αποδοτικότερη συνεργασία, η κάθε επιχείρηση προσφέρει τους πόρους εκείνους που έχει συγκριτικό πλεονέκτημα σε σχέση με τα υπόλοιπα συμβαλλόμενα μέρη.

Μέσω αυτής της μορφής επενδύσεων, οι επιχειρήσεις μπορούν να εκμεταλλεύονται τα οφέλη της συνεργασίας βελτιώνοντας τη θέση τους στην παγκόσμια αγορά. Επιπλέον, είναι σε θέση να δημιουργούν οικονομίες κλίμακος από την παρουσία τους σε μια νέα μεγάλη γεωγραφική και πληθυσμιακή αγορά αλλά και από τη δημιουργία νέων ανταγωνιστικών προϊόντων.

Σε αντίθεση με τη μορφή θυγατρικής αποκλειστικής ιδιοκτησίας, η κοινοπραξία επιτρέπει στην επιχείρηση να επιμερίζεται το κόστος και τους κινδύνους με τους συνεργάτες της. Βέβαια, εκτός από τους κινδύνους μοιράζεται τα κέρδη της καθώς και τον έλεγχο της διοίκησης. Το τελευταίο έχει σαν αποτέλεσμα η επιχείρηση να μην μπορεί να χαράσσει από μόνη της το στρατηγικό σχεδιασμό του εγχειρήματος.

Ακόμα, οι νέα κοινή επιχείρηση μπορεί να διευρύνει τις παραγωγικές της δυνατότητες καθώς και να αντιμετωπίσει αποτελεσματικότερα την είσοδο νέων ανταγωνιστών στον κλάδο. Βέβαια, σε μια τέτοιου είδους συνεργασία δεν είναι όλα αρμονικά. Υπάρχουν διάφορα προβλήματα τα οποία εδράζονται στις διαφορές και στις διαφωνίες που μπορεί να προκύψουν μεταξύ των συνεργατών. Οι διαφορές αυτές σχετίζονται με τους διαφορετικούς στόχους και

---

¹² Μελάς Κ. - Πολλάλης Ι. (2005). Παγκοσμιοποίηση και Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

¹³ Εξαγορά είναι η εταιρική πράξη όπου μια εταιρία (απορροφώσα) αγοράζει τα περιουσιακά στοιχεία (Ενεργητικό και Παθητικό) μιας άλλης εταιρίας (απορροφημένη εταιρία) με στόχο να αναλάβει τον έλεγχό της.

προτεραιότητες που μπορεί να επιδιώκουν τα συμβαλλόμενα μέρη αλλά και τη στρατηγική που πρέπει να ακολουθηθεί. Κυρίως λόγω αυτών των διαφορών πολύ συχνά οδηγούμαστε στη λήξη της συνεργασίας¹⁴.

1.4.3 Μερική Εξαγορά (Partial Acquisition)

Στην 3^η μορφή Άμεσων Ξένων Επενδύσεων ανήκει η μερική εξαγορά. Στη μορφή αυτή η επιχείρηση αποκτά ένα μέρος του μετοχικού κεφαλαίου μιας τοπικής επιχείρησης. Αυτού του είδους η εξαγορά υπάρχει περίπτωση να είναι αμοιβαία, δηλαδή μπορεί να συναντήσουμε το φαινόμενο της ανταλλαγής πακέτων μετοχών.

Η εν λόγω μορφή παρουσιάζει πολλά κοινά χαρακτηριστικά γνωρίσματα με τη μορφή της κοινοπραξίας που αναλύθηκε στην ενότητα 1.4.2. Οι διαφορές τους είναι μικρές, όμως θα μπορούσαμε να πούμε ότι η τελευταία μορφή πολύ συχνά προτιμάται από τους επενδυτικούς φορείς. Αυτό συμβαίνει κυρίως γιατί συνδυάζει τα περισσότερα από τα πλεονεκτήματα των υπόλοιπων προαναφερθεισών μορφών, χωρίς να εμφανίζει κάποια επιπλέον προβλήματα¹⁵.

1.5 Θεωρητική Προσέγγιση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων

Στο σημείο αυτό θα εξεταστούν οι θεωρητικές προσεγγίσεις οι οποίες προσπαθούν να ερμηνεύσουν τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις. Το θεωρητικό αυτό υπόβαθρο είναι απαραίτητο ώστε να μπορέσουν να εξηγηθούν τα κίνητρα για την ανάληψη μιας τέτοιου είδους επένδυσης. Οι εν λόγω θεωρίες είναι οι ακόλουθες.

1.5.1 Νεοκλασική Θεωρία

Η θεωρία αυτή στηρίζεται στην υπόθεση της ύπαρξης τέλει ανταγωνισμού. Ο τέλει ανταγωνισμός συνεπάγεται την ύπαρξη ομοιογενών προϊόντων, τέλει πληροφόρησης, πολλών μικρού μεγέθους επιχειρήσεων και σταθερών οικονομιών κλίμακας. Οι υποθέσεις αυτές λειτουργούν ως αντικίνητρο για την δημιουργία επενδύσεων στο εξωτερικό και για αυτό

---

¹⁴ Μελάς Κ. - Πολλάλης Ι. (2005). Παγκοσμιοποίηση και Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

¹⁵ Μελάς Κ. - Πολλάλης Ι. (2005). Παγκοσμιοποίηση και Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

είναι δύσκολο να υπάρξει μια θεωρητική ερμηνεία των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων με βάση τη νεοκλασική προσέγγιση.

Παρόλα αυτά, μια επιχείρηση μπορεί να επεκταθεί λόγω της υψηλότερης απόδοσης που προσφέρουν οι αναπτυσσόμενες χώρες σε σχέση με τις αναπτυγμένες. Οι αναπτυγμένες χώρες επειδή είναι πιο πλούσιες από τις αναπτυσσόμενες, προσφέρουν χαμηλότερες αποδόσεις και κατ' επέκταση μικρότερη κερδοφορία. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την αναζήτηση επενδυτικών ευκαιριών σε αναπτυσσόμενες χώρες όπου λόγω της ανεπάρκειας κεφαλαίων οι επενδύσεις προσφέρουν υψηλότερη απόδοση και μεγαλύτερα κέρδη.

Το προαναφερθέν επιχείρημα εξηγεί τις διεθνείς επενδύσεις την περίοδο λίγο πριν ή το πρώτο διάστημα μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Την περίοδο αυτή, τα κεφάλαια κατευθύνονταν στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες όπου πρόσφεραν στις επιχειρήσεις μεγαλύτερη απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων. Παρά την όποια ερμηνεία μπορεί να έδωσε το νεοκλασικό υπόδειγμα την τότε περίοδο, είναι εξαιρετικά ανεπαρκές να ερμηνεύσει την σύγχρονη πραγματικότητα λόγω των μη ρεαλιστικών υποθέσεων στις οποίες στηρίζεται, λόγω των πολιτικών προστασίας των αγορών καθώς και λόγω του ότι η διεθνής παραγωγή οργανώνεται μεταξύ των βιομηχανικών χωρών και οι επενδύσεις σε μια ξένη χώρα πραγματοποιούνται στον ίδιο παραγωγικό κλάδο¹⁶.

1.5.2 Θεωρία της Βιομηχανικής Οργάνωσης

Πατέρας της θεωρίας της βιομηχανικής οργάνωσης είναι ο Knickerbocker. Η θεωρία αυτή, αναφέρει ότι η επέκταση των επιχειρήσεων με τη μορφή μιας Άμεσης Ξένης Επένδυσης προσδιορίζεται από τους παράγοντες που καθορίζουν την συγκέντρωση του μεταποιητικού τομέα στην εγχώρια αγορά.

Οι επιχειρήσεις δρουν σύμφωνα με τη δράση των ανταγωνιστών τους. Δηλαδή, οι επιχειρήσεις ακολουθούν η μία τις ενέργειες της άλλης προκειμένου να μην αφήσουν τον ανταγωνιστή τους να ευνοηθεί από μια επενδυτική της δραστηριότητα στο εξωτερικό, να κερδίσει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα αλλά και για να αποτραπεί η κυριαρχία και η επικράτηση του ανταγωνιστή στην αλλοδαπή χώρα υποδοχής της επένδυσης.

---

¹⁶ Κυρκιλής Δ. (2002). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι η συγκεκριμένη θεωρία κρίνει ότι η δημιουργία Άμεσων Ξένων Επενδύσεων αποτελεί ένα “εργαλείο” υλοποίησης του στρατηγικού σχεδίου της επιχείρησης, με στόχο την αντιμετώπιση των ανταγωνιστών και των συνθηκών που επηρεάζουν τη λειτουργία και τα αποτελέσματα της επιχείρησης.

1.5.3 Θεωρία των Ατελειών της Αγοράς

Ο πρώτος που ανέπτυξε μια θεωρία πραγματοποίησης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων από την πλευρά των βιομηχανικών επιχειρήσεων ήταν ο Hymer, ο οποίος υποστήριξε ότι η ανάληψη των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών επηρεάζεται από τις ατέλειες των αγορών.

Αυτό προκύπτει διότι οι επιχειρήσεις προσπαθούν να εκμεταλλευτούν στο μέγιστο τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα (τεχνογνωσία, διαφοροποίηση από τον ανταγωνισμό, οργάνωση κ.λπ.), προκειμένου να αποκτήσουν μια μονοπωλιακή θέση. Η σωστή εκμετάλλευση των προαναφερθέντων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, δημιουργεί σημαντικό προβάδισμα στις πολυεθνικές επιχειρήσεις έναντι των αντίστοιχων τοπικών της χώρας υποδοχής. Το προβάδισμα αυτό σε συνδυασμό με τα όποια πλεονεκτήματα προσφέρει η αλλοδαπή χώρα εγκατάστασης της επένδυσης, καθιστούν εφικτή την επενδυτική δραστηριότητα των επιχειρήσεων στο εξωτερικό.

1.5.4 Θεωρία του Κύκλου Ζωής Προϊόντος

Η θεωρητική αυτή προσέγγιση εισήχθη από τον Vernon το έτος 1966 και ουσιαστικά προσπαθεί να ερμηνεύσει την επιλογή μεταξύ των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και των εξαγωγών. Συνδυάζει τη ζήτηση με την προσφορά μέσω της δομής της αγοράς και εξετάζει τη συμπεριφορά της επιχείρησης, δίνοντας έμφαση στη σημασία της καινοτομίας ως έναν προσδιοριστικό παράγοντα της επιχειρηματικής δράσης σε ατελείς αγορές. Το υπόδειγμα του κύκλου ζωής προϊόντος χωρίζει τη “ζωή” ενός προϊόντος σε τέσσερις φάσεις¹⁷.

Στην πρώτη φάση ζωής όπου οι παραγωγικές μονάδες δημιουργούνται στην εγχώρια αγορά και το προϊόν είναι ελάχιστα τυποποιημένο τόσο στον τρόπο παραγωγής, όσο και στα χαρακτηριστικά του. Υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα και ανάγκη γρήγορης, αποτελεσματικής

---

¹⁷ Κυρκιλής, Δ. (2002). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

επικοινωνίας μεταξύ των καταναλωτών, προμηθευτών και παραγωγού ώστε να υπάρξει τυποποίηση του προϊόντος.

Στη δεύτερη φάση, η οποία χαρακτηρίζεται ως η φάση της επέκτασης. Το προϊόν γίνεται ευρέως γνωστό, παράγεται μαζικά, και ταυτόχρονα με την αύξηση της εγχώριας ζήτησης δημιουργείται επιπλέον ζήτηση από χώρες του εξωτερικού ανάλογου επιπέδου ανάπτυξης, με αποτέλεσμα η επιχείρηση να αρχίσει να αναπτύσσει εξαγωγική δραστηριότητα στις χώρες αυτές.

Ακολουθεί το στάδιο τυποποίησης και ωρίμανσης του προϊόντος. Η μονοπωλιακή δύναμη της επιχείρησης μειώνεται λόγω του ότι πολλές επιχειρήσεις αρχίζουν να παράγουν πανομοιότυπα προϊόντα και έτσι η παραγωγική μονάδα επικεντρώνεται στη μείωση του κόστους παραγωγής.

Στο τελευταίο στάδιο το προϊόν είναι πλήρως τυποποιημένο, υπάρχει μείωση των πωλήσεων και η επιχείρηση έχει χάσει εντελώς την όποιου μεγέθους μονοπωλιακή δύναμη είχε. Οι επιχειρήσεις ωθούνται είτε στην διαφοροποίηση του προϊόντος, είτε σε αναζήτηση τόπου εγκατάστασης, όπου μέσω της δημιουργία παραγωγικών μονάδων θα εκμεταλλευτούν τα οφέλη που οι χώρες αυτές προσφέρουν, μειώνοντας το κόστος παραγωγής ώστε να υπάρξει μείωση της τιμής του προϊόντος. Σημαντική παρατήρηση είναι ότι η απόφαση σχετικά με τη δημιουργία παραγωγικών μονάδων σε μια νέα χώρα επηρεάζεται από τον ανταγωνισμό στη χώρα αυτή καθώς και από τις πολιτικές της χώρας, οι οποίες αφορούν την υποκατάσταση των εισαγωγών, τα εμπόδια για την διεξαγωγή εμπορίου και τα επενδυτικά κίνητρα¹⁸.

1.5.5 Εκλεκτική Θεωρία

Το συγκεκριμένο θεωρητικό πλαίσιο αναπτύχθηκε από τον Dunning με στόχο τον συνδυασμό όλων των υπόλοιπων θεωριών. Σύμφωνα με τον Dunning, η απόφαση μιας επιχείρησης για την πραγματοποίηση μιας επένδυσης στο εξωτερικό εξαρτάται από την ταυτόχρονη ύπαρξη τριών βασικών κριτηρίων.

Πρώτο από αυτά τα κριτήρια είναι τα πλεονεκτήματα ιδιοκτησίας ή αλλιώς τα πλεονεκτήματα τύπου Ο (Ownership). Τα πλεονεκτήματα αυτά (τεχνολογία, τεχνογνωσία, Management, Brand Name, R&D) χαρακτηρίζουν τη μητρική εταιρία και εφοδιάζουν την

---

¹⁸ Κυρκιλής, Δ. (2002). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

επιχείρηση με κάποιου μεγέθους μονοπωλιακή δύναμη, ενώ παράλληλα της επιτρέπουν να αντιμετωπίσει τους ανταγωνιστές της στη διεθνή αγορά .

Τα πλεονεκτήματα τύπου O, δεν εξηγούν γιατί οι επιχειρήσεις που τα κατέχουν επιλέγουν να δημιουργήσουν μια Άμεση Ξένη Επένδυση σε αλλοδαπή χώρα και όχι την εξαγωγή στη χώρα αυτή. Την απάντηση σε αυτό, την συναντάμε στα πλεονεκτήματα εσωτερικοποίησης ή αλλιώς πλεονεκτήματα τύπου I (Internalization), όπου επηρεάζουν την επιχείρηση στην επιλογή μιας Άμεσης Ξένης Επένδυσης ή μιας επένδυσης μέσω Licensing ή Franchising. Εάν υπάρχουν αυτού του είδους τα πλεονεκτήματα τότε το κόστος εσωτερικών συναλλαγών μεταξύ μητρικής και θυγατρικής είναι στο ελάχιστο δυνατό, κάτι το οποίο δεν μπορεί να επιτευχθεί ούτε με το εμπόριο, ούτε με Licensing, ούτε με Franchising.

Τελευταία είναι τα πλεονεκτήματα τοποθεσίας ή αλλιώς τύπου L (Location) και αφορούν τα πλεονεκτήματα των χωρών υποδοχής της επένδυσης που μπορούν να συμπληρώσουν τα πλεονεκτήματα τύπου O και I, ώστε να αυξήσουν την απόδοση της επένδυσης συγκριτικά με αυτή των εξαγωγών. Τα πλεονεκτήματα αυτά σχετίζονται με το εργατικό κόστος, το κόστος μεταφοράς, τη φορολογία, τη γραφειοκρατία, το μέγεθος της αγοράς, τον πολιτικό κίνδυνο και τη δασμολογική πολιτική που επιβάλλει η χώρα στις εισαγωγές της.¹⁹

Πίνακας 1.1

Σχέση των Πλεονεκτημάτων με τα Τρία Είδη Παρεμβάσεων

	Πλεονεκτήματα Τύπου O	Πλεονεκτήματα Τύπου I	Πλεονεκτήματα Τύπου L
Άμεση Ξένη Επένδυση	Ναι	Ναι	Ναι
Franchising	Ναι	Όχι	Όχι
Διεθνές Εμπόριο	Ναι	Ναι	Όχι

Πηγή: Κυρκιλής, Δ. (2002). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Όπως παρατηρούμε από τον Πίνακα 1.1, προκειμένου μια επιχείρηση να επιλέξει τη δημιουργία μιας Άμεσης Ξένης Επένδυσης πρέπει να υπάρχουν και τα τρία είδη πλεονεκτημάτων. Ο παραπάνω πίνακας μας επιβεβαιώνει ένα από τα βασικά επιχειρήματα των υποστηρικτών αυτής της μορφής επενδύσεων. Το επιχειρήμα αυτό, όπως φαίνεται ξεκάθαρα

¹⁹ Κυρκιλής, Δ. (2002). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

από τον πίνακα, είναι ότι η μορφή της Άμεσης Ξένης Επένδυσης υπερέρχει των άλλων εξασφαλίζοντας και τα τρία είδη πλεονεκτημάτων.

1.5.6 Θεωρία του Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος των Εθνών

Η θεωρία του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος των εθνών αναπτύχθηκε από τον Porter το έτος 1990 και ουσιαστικά συνδέει τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που κατέχει η κάθε επιχείρηση με αυτά των χωρών που είναι εγκατεστημένη η μητρική τους εταιρία. Στην εν λόγω προσέγγιση έχει ασκηθεί έντονη κριτική λόγω του ότι επικεντρώνεται στη χώρα προέλευσης της επένδυσης, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των επιχειρήσεων που δρουν σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

Στην θεωρία υπάρχουν τέσσερις παράγοντες όπου επηρεάζονται από την οικονομική και αναπτυξιακή πολιτική της εκάστοτε χώρας (παραγωγικοί συντελεστές, ύψος και δομή της εγχώριας ζήτησης, ένταση του ανταγωνισμού και προσφορά πρώτων υλών και ενδιάμεσων αγαθών). Με άλλα λόγια, η πολιτική που ακολουθεί η κάθε χώρα και οι αποφάσεις της για την εκπαίδευση, τη βιομηχανία κ.λπ., επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και κατ' επέκταση τα αποτελέσματα των χωρών που παράγουν στη χώρα.

Η ανάπτυξη των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων μιας χώρας ακολουθεί τέσσερα στάδια. Το πρώτο αφορά ως επί το πλείστον τον πρωτογενή τομέα παραγωγής. Σε αυτό το στάδιο συναντάμε περιορισμένη συσσώρευση κεφαλαίου και η Άμεση Ξένη Επένδυση έχει σαν στόχο την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων. Στο δεύτερο, εμφανίζεται η τυποποιημένη παραγωγή προϊόντων χαμηλού κόστους και η επένδυση πραγματοποιείται με στόχο την εκμετάλλευση του φθηνού εργατικού δυναμικού. Στο επόμενο στάδιο, η χώρα είναι σε θέση να δημιουργεί νέα καινοτομικά προϊόντα δημιουργώντας μεγάλα πλεονεκτήματα για τις επιχειρήσεις, ενώ το τελευταίο στάδιο χαρακτηρίζεται από στροφή στην έρευνα και στην ανάπτυξη όπου και επενδύονται σημαντικού μεγέθους πόροι.

1.6 Βασικές Κατηγορίες Άμεσων Ξένων Επενδύσεων

Στη διεθνή βιβλιογραφία συναντάμε τέσσερις βασικούς τύπους Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Οι τύποι αυτοί σχετίζονται με τους λόγους τους οποίους επιθυμεί μια επιχείρηση να

πραγματοποιήσει επενδυτική δραστηριότητα σε μια ξένη αγορά. Στη συνέχεια της ανάλυσης παρατίθενται οι ακόλουθοι τύποι Άμεσων Ξένων επενδύσεων.

1.6.1 Αναζήτηση Πλουτοπαραγωγικών Πόρων (Resource Seeking)

Η πρώτη κατηγορία Άμεσων Ξένων Επενδύσεων είναι αυτή της αναζήτησης των πλουτοπαραγωγικών πόρων. Οι πόροι αυτοί διακρίνονται σε τέσσερις τύπους. Ο πρώτος τύπος είναι οι φυσικοί πόροι, οι οποίοι περιλαμβάνουν κυρίως το έδαφος και τον ορυκτό πλούτο της αλλοδαπής χώρας. Οι επιχειρήσεις δημιουργούν Άμεσες Ξένες Επενδύσεις προκειμένου να εκμεταλλευτούν τους πόρους αυτούς. Όταν το επιτύχουν, τότε είναι σε θέση να παράγουν με χαμηλότερο κόστος και να αποκτήσουν το πολυπόθητο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών τους.

Ο δεύτερος είναι το εργατικό δυναμικό χαμηλότερου κόστους. Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις αναζητούν εργατικό δυναμικό το οποίο αμείβεται με χαμηλότερο μισθό σε σχέση αυτό της χώρας που είναι εγκατεστημένη η μητρική τους εταιρία. Η Κίνα, η οποία θα μελετηθεί στο παρόν πόνημα, είναι μια χώρα η οποία παρουσιάζει τέτοιου είδους πλεονεκτήματα. Σημαντική παρατήρηση είναι ότι πολλές φορές το “φθηνό” αυτό εργατικό δυναμικό είναι ανειδίκευτο ή μερικώς ειδικευμένο.

Ο τελευταίος παράγοντας που συνθέτει τους πλουτοπαραγωγικούς πόρους είναι οι τεχνολογικές και διαχειριστικές ικανότητες. Στην παρούσα κατηγορία, συμπεριλαμβάνονται οι επιχειρήσεις που ανήκουν στον τομέα παροχής υπηρεσιών και έχει διαπιστωθεί ότι ο χαρακτήρας της παροχής υπηρεσιών συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τη χώρα υποδοχής της επένδυσης²⁰.

1.6.2 Αναζήτηση Αγορών (Market Seeking)

Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις προς αναζήτηση αγορών. Στόχος αυτής της κατηγορίας είναι η παραγωγή προϊόντων στην ξένη χώρα και η διάθεσή τους τόσο στην αλλοδαπή αγορά όσο και στις γειτονικές. Δηλαδή, μια επιχείρηση κατά την διαδικασία επιλογής και αξιολόγησης της χώρας που θέλει να πραγματοποιήσει την επένδυση, δεν εξετάζει

---

²⁰ Μελάς Κ. - Πολλάλης Ι. (2005). Παγκοσμιοποίηση και Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

μόνο την συγκεκριμένη χώρα - αγορά αλλά και τις γειτονικές, με κριτήρια τόσο το μέγεθός τους, όσο και την ευκολία προώθησης των παραγόμενων προϊόντων στις χώρες αυτές.

Επιπλέον, όταν μια επιχείρηση εξυπηρετεί ή επιθυμεί την εξυπηρέτηση μιας αγοράς η οποία βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση από την έδρα της μητρικής, θα προτιμήσει να το παράγει στην αγορά στόχο και δεν θα προτιμήσει την εγχώρια παραγωγή και τη μετέπειτα εξαγωγή των προϊόντων.

Τέλος, πολλές πολυεθνικές επιχειρήσεις πραγματοποιούν επενδύσεις σε ξένες χώρες επειδή στις χώρες αυτές έχουν ισχυρή παρουσία οι ανταγωνιστές τους. Με τον τρόπο αυτό έχουν παρουσία στις ίδιες αγορές, εκμεταλλεύονται τα ίδια πλεονεκτήματα που απολαμβάνουν οι ανταγωνιστές τους ενώ ταυτόχρονα ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις.

1.6.3 Αναζήτηση Αποδοτικότητας (Efficiency Seeking)

Μετά την κατοχύρωση της χώρας αναζήτησης αλλά και των πλουτοπαραγωγικών πόρων που επιδιώκουν να εκμεταλλευτούν σε αυτή, οι πολυεθνικές επιχειρήσεις χαράσσουν τη στρατηγική τους και το πεδίο δράσης των δραστηριοτήτων τους, με γνώμονα την καλύτερη απόδοση και εκμετάλλευση των πόρων αυτών ώστε να καρπωθούν όσο το δυνατό περισσότερα οφέλη από αυτό τους το εγχείρημα²¹.

1.6.4 Αναζήτηση Στρατηγικών Πόρων ή Ικανοτήτων (Strategic Asset Seeking)

Αποτελεί την τελευταία βασική κατηγορία Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Οι επιχειρήσεις στοχεύουν στη διατήρηση και αύξηση τόσο του μεριδίου, όσο και της ανταγωνιστικότητας τους στο διεθνές περιβάλλον. Αυτό το επιτυγχάνουν μέσω της εξαγοράς και εκμετάλλευσης των πλουτοπαραγωγικών πόρων άλλων επιχειρήσεων. Αυτή η κατηγορία Άμεσων Ξένων Επενδύσεων συναντάται κυρίως σε εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των τεχνολογιών²².

---

²¹ Μελάς Κ. - Πολλάλης Ι. (2005). Παγκοσμιοποίηση και Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

²² Μελάς Κ. - Πολλάλης Ι. (2005). Παγκοσμιοποίηση και Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

1.7 Στρατηγική Άμεσων Ξένων Επενδύσεων

Το κέρδος αποτελεί αναμφισβήτητα τον πιο σημαντικό παράγοντα για να πραγματοποιηθεί μία Άμεση Ξένη Επένδυση. Όμως, έχει παρατηρηθεί μεγάλος αριθμός επενδύσεων που δεν είχαν κερδοσκοπικά κριτήρια ή άλλες που υλοποιήθηκαν χωρίς την ύπαρξη ευνοϊκών προϋποθέσεων για την επίτευξη ενός κερδοφόρου αποτελέσματος και παρόλα αυτά στη συνέχεια αποδείχθηκαν ιδιαίτερα ωφέλιμες για τις επιχειρήσεις

Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις έχουν ως στόχο την κατάκτηση της αγοράς ή την αποδοτικότερη λειτουργία της επιχείρησης ή ακόμα και το συνδυασμό και των δύο προαναφερθέντων στόχων.

1.7.1 Κατάκτηση Αγοράς

Ένας από τους βασικούς στόχους μιας πολυεθνικής επιχείρησης είναι η διεξόδυση και η εδραίωση σε μια νέα αγορά. Οι εξαγωγές δεν αποτελούν πλέον τον καλύτερο τρόπο για διεξόδυση σε μια αγορά, κυρίως λόγω του κόστους μεταφοράς καθώς και των δασμών που έχουν θεσπίσει οι εκάστοτε κυβερνήσεις προκειμένου να προστατέψουν την εγχώρια παραγωγή.

Για να αντιμετωπιστούν τέτοιου είδους δυσκολίες, οι πολυεθνικές επιχειρήσεις επιλέγουν την εγκατάσταση στη χώρα που επιθυμούν έτσι ώστε να αποκτήσουν την ικανότητα παραγωγής σε αυτή καθώς και να εκμεταλλευτούν τα όποια πλεονεκτήματα προσφέρει.

1.7.2 Βελτίωση Λειτουργικής Απόδοσης

Επιπρόσθετος στόχος των επιχειρήσεων είναι η αύξηση της λειτουργικής τους απόδοσης. Αυτό το επιτυγχάνουν είτε δημιουργώντας εγκαταστάσεις και παράγοντας σε χώρες όπου το κόστος των απαιτούμενων εισροών είναι μικρό, είτε σε αγορές όπου οι εισροές είναι αρκετά ποιοτικές. Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα παροχής υπηρεσιών, ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για αγορές όπου παρέχουν τις κατάλληλες υποδομές.

Τέλος, σε περίπτωση όπου η στρατηγική προβολής και προώθησης των παραγόμενων προϊόντων μπορεί να εφαρμοστεί σε περισσότερες από μία αγορές, μπορούν να επιτευχθούν

οικονομίες κλίμακος με αποτέλεσμα τη σημαντική εξοικονόμηση πόρων, μιας και το κόστος προβολής και προώθησης αποτελεί ένα σημαντικό μέρος του ανά μονάδα κόστους.

1.8 Οφέλη των Χωρών που Λέγονται Α.Ξ.Ε.

Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις που πραγματοποιούνται από επενδυτικούς φορείς σε μια χώρα (στη χώρα δέκτη της επένδυσης), επηρεάζουν τόσο άμεσα όσο και έμμεσα τους διάφορους τομείς της οικονομίας της εν λόγω χώρας. Οι επιδράσεις αυτές μπορεί να είναι είτε θετικές, είτε αρνητικές. Η σύγκριση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων των επενδύσεων αυτών, απασχολούσε και συνεχίζει να απασχολεί σε έντονο βαθμό τις κυβερνήσεις των κρατών. Στην παρούσα ενότητα θα ασχοληθούμε με τα θετικά αποτελέσματα που προσφέρουν οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις. Δηλαδή, θα εξετάσουμε τις θετικές επιπτώσεις που αποφέρουν στα κεφάλαια, στην αγορά εργασίας, στο εθνικό εισόδημα, στο ισοζύγιο πληρωμών αλλά και στην τεχνολογία.

Η δημιουργία επένδυσης σε μια χώρα έχει ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση των κεφαλαιουχικών και συναλλαγματικών της αποθεμάτων. Μια τέτοιου είδους εισροή συναλλάγματος είναι ιδιαίτερος σημαντική σε χώρες που διαθέτουν περιορισμένου ύψους κεφάλαια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι ανατολικοευρωπαϊκές χώρες όπου με το ξέσπασμα της πετρελαϊκής κρίσης²³ του 1973, πολλές από τις χώρες αυτές οδηγήθηκαν στην υπερχρέωση.

Επιπλέον, έντονη είναι η επίδραση των εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην αγορά εργασίας. Πολλές είναι οι περιπτώσεις όπου οι εταιρίες μεταφέρουν πολλά από τα εξειδικευμένα στελέχη τους καθώς και μέρος του καταρτισμένου εργατικού τους δυναμικού (εργάτες με ειδικές γνώσεις και ικανότητες), προκειμένου να οργανώσουν το νέο επιχειρηματικό τους εγχείρημα και να εκπαιδεύσουν κατάλληλα τους γηγενείς εργάτες. Αυτή η εισροή εργαζομένων έχει σαν αποτέλεσμα τη μεταφορά εξειδικευμένων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων στη χώρα που είναι δέκτης των επενδύσεων καθώς και τη μεταφορά μιας

---

²³ Τη δεκαετία του 1970 η τιμή του πετρελαίου αυξήθηκε δραματικά ως απόρροια της ίδρυσης του OPEC, ενός καρτέλ των παραγωγών πετρελαίου. Ο OPEC ενεργώντας ως μονοπώλιο, μείωσε την προμήθεια πετρελαίου. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση της τιμής του πετρελαίου, την αύξηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και υπερχρέωση των χωρών που εξαρτιόνταν σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές πετρελαίου.

νέας νοοτροπίας και κουλτούρας που ως επί το πλείστον επηρεάζει θετικά την οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας.

Παράλληλα με την εισροή γνώσεων δημιουργούνται άμεσες συνέπειες που λειτουργούν θετικά για τους εργαζομένους. Τόσο κατά τη στελέχωση και τη λειτουργία των πολυεθνικών επιχειρήσεων, όσο και για τις εταιρίες που συναλλάσσονται με αυτές, απαιτείται ένας συγκεκριμένος αριθμός εργαζομένων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αυξάνεται η ζήτηση εργασίας, να αυξάνονται τα ημερομίσθια, ο μηνιαίος μισθός²⁴ και να βελτιώνονται οι συνθήκες εργασίας²⁵.

Ακόμα, η μεταφορά κεφαλαίων για την δημιουργία της Άμεσης Ξένης Επένδυσης λειτουργεί θετικά στο εξωτερικό ισοζύγιο πληρωμών κάτι το οποίο επιτυγχάνεται τόσο με την εξαγωγική δραστηριότητα της πολυεθνικής, όσο και με τη δυνατότητα υποκατάστασης των εισαγόμενων προϊόντων με αυτά που παράγονται εγχώρια από την πολυεθνική. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσουμε ότι υπάρχουν αρνητικές επιπτώσεις στο ισοζύγιο, οι οποίες προκύπτουν από την εισαγωγή μηχανολογικού εξοπλισμού ή πρώτων υλών. Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, μια Άμεση Ξένη Επένδυση βελτιώνει το εξωτερικό ισοζύγιο πληρωμών, όταν η επίδραση που ασκείται στο εθνικό εισόδημα δεν αντισταθμίζεται από μεγαλύτερη αύξηση στην εσωτερική δαπάνη²⁶ για αγαθά και υπηρεσίες.

Επιπλέον, σημαντική είναι η συνεισφορά των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν μιας οικονομίας. Η επίδραση αυτή μπορεί να είναι είτε άμεση, για παράδειγμα μέσω τη αύξησης του μεγέθους παραγωγής, είτε έμμεση μέσω της χρήσης παραγωγικών συντελεστών ή ενδιάμεσων αγαθών που παράγουν οι ημεδαπές παραγωγικές μονάδες. Τέλος, δεν πρέπει να λησμονούμε την συμβολή της μεταφοράς τεχνολογίας από τις χώρες προελεύσεως στις χώρες προορισμού των επενδύσεων (παρά τις οποίες συνέπειες για τις χώρες της μητρικής, αφού τις καθιστά λιγότερο ανταγωνιστικές και δαπανώνται μικρότερα ποσά σε έρευνα και ανάπτυξη), εφόσον βοηθά στην αύξηση της παραγωγικότητας και στην βελτίωση των τεχνικών παραγωγής μέσω της αποδοτικότερης χρήσης των παραγωγικών συντελεστών και της τεχνολογίας.

---

²⁴ Η αύξηση των μισθών να μπορεί οδηγήσει σε πληθωριστικές πιέσεις, όμως πληθωρισμός αυτός μπορεί να εξισορροπηθεί από την αύξηση της παραγωγικότητας.

²⁵ Η βελτίωση των συνθηκών εργασίας εξασφαλίζεται με την ύπαρξη σταθερής εργασίας, την ύπαρξη συνεχούς εκπαίδευσης, την απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων και τα όποια κίνητρα των εργαζομένων για επαγγελματική βελτίωση ή ανέλιξη.

²⁶ Η εσωτερική δαπάνη ισούται με το άθροισμα της ιδιωτικής κατανάλωσης, της κρατικής κατανάλωσης και της αυτόνομης εσωτερικής επένδυσης.

1.9 Επιπτώσεις των Χωρών που Δέχονται Α.Ξ.Ε

Όπως μπορεί να γίνει εύκολα αντιληπτό, η εισροή Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στη χώρα που τις φιλοξενεί δεν μπορεί να επιφέρει μόνο θετικά αποτελέσματα. Μερικά από τα πλεονεκτήματα της εν λόγω μορφής επένδυσης επισκιάζονται από φόβους εξάρτησης της εθνικής οικονομίας από τα εισερχόμενα ξένα κεφάλαια καθώς και από τις αμφιλεγόμενες συνέπειες στο ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών, στη φορολογία, στην κοινωνική και στην πολιτική ζωή της χώρας υποδοχής.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, παρά τα όποια θετικά αποτελέσματα αποφέρουν στο εξωτερικό ισοζύγιο συναλλαγών σε βραχυπρόθεσμο ορίζονται, μακροχρόνια υπάρχει κίνδυνος να είναι αρνητικά. Αυτό συμβαίνει λόγω της εκροής συναλλάγματος στις χώρες όπου εδρεύουν οι μητρικές εταιρίες των πολυεθνικών. Πιο αναλυτικά, εάν αφαιρέσουμε το κόστος εξυπηρέτησεως μιας επένδυσης από το συνολικό ποσό των κεφαλαίων που εισάγονται λόγω της επένδυσης, προκύπτει η καθαρή εισροή ή εκροή κεφαλαίων από την εν λόγω επένδυση. Βλέποντας τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο μπορεί να γίνει ευκολότερο αντιληπτό αυτό που μόλις ειπώθηκε.

$$\begin{aligned} \text{Καθαρή εισροή ή Εκροή Κεφαλαίου} &= \text{Μετοχικό Κεφάλαιο} + \text{Εναπομείναντα Κέρδη στη} \\ &\quad \text{Χώρα της Επένδυσης} + \text{Μετοχικό Κεφάλαιο} - \\ &\quad \text{Κέρδη που Εξάγει} - \text{Τόκοι} - \text{Πληρωμές για} \\ &\quad \text{Δικαιώματα (π.χ. Royalties)} \end{aligned}$$

Η σύγκριση μεταξύ των εισροών που συνδέονται άμεσα με την αρχική επένδυση για τη λειτουργία της επιχείρησης και των εκροών για την απόκτηση συναλλάγματος, μας δίνει την ωφελιμότητα της επένδυσης. Εάν ο αριθμός των εισροών σε συνάλλαγμα είναι μεγαλύτερος από αυτόν των εκροών, τότε οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις είναι ωφέλιμες για την οικονομία που φιλοξενεί την επένδυση, εάν είναι αρνητικός τότε υπάρχει αρνητική επίδραση της επενδύσεων στο ισοζύγιο²⁷. Συμπερασματικά, είτε η χώρα που δέχεται επενδύσεις είναι αναπτυσσόμενη, είτε είναι αναπτυγμένη²⁸, οι εισερχόμενες επενδύσεις ωφελούν το ισοζύγιο πληρωμών σε βραχυχρόνιο ορίζονται αλλά σε μακροπρόθεσμο ορίζονται υπάρχει μεγάλος

---

²⁷ Κυρκιλής, Δ. (2002). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

²⁸ Στις αναπτυγμένες χώρες, οι όποιες αρνητικές επιπτώσεις προκύπτουν από τις εισερχόμενες επενδύσεις αντισταθμίζονται λόγω του ότι οι χώρες αυτές είναι ταυτόχρονα και εξαγωγείς επενδύσεων.

κίνδυνος να προκύψουν προβλήματα. Εμπειρικές μελέτες έχουν δείξει ότι οι Α.Ξ.Ε. έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο ισοζύγιο πληρωμών των χωρών υποδοχής τους²⁹.

Οι αναπτυσσόμενες χώρες και γενικά οι χώρες που υστερούν σε εισερχόμενα κεφάλαια, προσφέρουν στις εταιρίες που θα επενδύσουν στη χώρα τους μια σειρά από επενδυτικά κίνητρα. Στη συγκεκριμένη ενότητα μας αφορούν τα παρεχόμενα φορολογικά κίνητρα. Αυτό, συμβαίνει, γιατί αυτού του είδους τα επενδυτικά κίνητρα δέχονται μια κριτική σχετικά με το ότι ευνοούν μόνο τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και δεν προσφέρουν κάποια ουσιαστική ενίσχυση στα ταμεία του κράτους. Πιο συγκεκριμένα, η κριτική ασκείται γιατί τα κρατικά έσοδα δεν σημειώνουν κάποια ιδιαίτερη αύξηση και κατ' επέκταση ούτε οι πολίτες ευνοούνται, ενώ ταυτόχρονα τα κέρδη των επιχειρήσεων συνεχίζουν να μεγαθύνονται.

Στην προηγούμενη ενότητα, η μεταφορά της τεχνολογίας μέσω των πολυεθνικών επιχειρήσεων, αντιμετωπίστηκε από τη χώρα υποδοχής ως ένα θετικό αποτέλεσμα αυτού του είδους επενδυτικής δραστηριότητας. Στο σημείο αυτό, θα διατυπωθούν οι εν δυνάμει κίνδυνοι ή μειονεκτήματα που μπορεί να κρύβει μια τέτοιου είδους μεταφορά. Πολλές φορές υπάρχει μεγαλύτερο κόστος απόκτησης της τεχνολογίας συγκριτικά με το κόστος δημιουργίας της ίδιας τεχνολογίας, ενώ πολύ συχνά συναντάμε την πρακτική των πολυεθνικών να δημιουργούν ερευνητικά κέντρα στις χώρες που εδρεύει η μητρική και όχι στις χώρες εγκατάστασης των θυγατρικών τους. Βέβαια, κατά την άποψη του συγγραφέα της παρούσας μελέτης, ο μεγαλύτερος κίνδυνος που αφορά την τεχνολογία είναι να μην υπάρξει καμία μεταφορά τεχνολογίας. Αυτό μπορεί να συμβεί γιατί λόγω του χαμηλού εργατικού κόστους είτε οι πολυεθνικές δεν ενδιαφέρονται, είτε δεν τις συμφέρει η μεταφορά της τεχνολογίας άρα η χώρα δεν κερδίζει τίποτα στο κομμάτι του εκσυγχρονισμού της παραγωγικής διαδικασίας.

Επιπλέον, μια Άμεση Ξένη Επένδυση μπορεί να προκαλέσει στη χώρα προορισμού προβλήματα που αφορούν τόσο την κοινωνία, όσο και την πολιτική της ζωή. Παλαιότερα, ήταν πολύ συχνή η παρέμβαση των πολυεθνικών στα πολιτικά ζητήματα. Στόχος τους ήταν η προάσπιση των συμφερόντων τους και η παρέμβαση στη φορολογική πολιτική προκειμένου να επιτύχουν φορολογικές απαλλαγές, αποφυγή οικονομικών ελέγχων και να επιτύχουν μια ευνοϊκότερη μεταχείριση. Σημαντική παρατήρηση είναι ότι παρά το γεγονός ότι το “φαινόμενο” αυτό το συναντούσαμε παλαιότερα και παρά τις όποιες προσπάθειες εξάλειψής του, δεν σημαίνει ότι έχει εξαλειφθεί πλήρως και ότι οι πολυεθνικές επιχειρήσεις είναι απλοί

---

²⁹ Παπανδρέου Β., (1986). Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και Αναπτυσσόμενες Χώρες: Η Περίπτωση της Ελλάδας

παρατηρητές της πολιτικής ζωής της χώρας που έχουν εμπιστευτεί ένα μεγάλο μέρος των κεφαλαίων τους. Τέλος, υπαρκτός είναι ακόμα και ο κίνδυνος μείωσης του ανταγωνισμού αλλά και της δημιουργίας μονοπωλίων με σοβαρές επιπτώσεις στην ευημερία των καταναλωτών. Αυτό συμβαίνει γιατί οι πολυεθνικές επιχειρήσεις μπορούν να οδηγήσουν τις παραδοσιακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα παραγωγής σε παύση της λειτουργίας τους, με βλέψεις να γίνουν κυρίαρχες επιχειρήσεις στην αγορά και να αποκομίζουν το σύνολο των κερδών της.

1.10 Ανακεφαλαίωση

Στο πρώτο κεφάλαιο τέθηκαν οι βάσεις οι οποίες είναι απαραίτητες για την κατανόηση της συνέχειας του εν λόγω πονήματος. Παρουσιάστηκε η πιο γνωστή και ταυτόχρονα η πιο πολυσύνθετη μορφή διεθνούς επιχειρηματικής δραστηριότητας και αποδείχθηκε ότι η μορφή της Άμεσης Ξένης Επένδυσης υπερέρχει των άλλων, εφόσον εξασφαλίζει τα περισσότερα είδη πλεονεκτημάτων χωρίς να παρουσιάζει επιπλέον μειονεκτήματα.

Η συγκεκριμένη μορφή επενδύσεων πραγματοποιείται από πολυεθνικές επιχειρήσεις οι οποίες ασκούν τον κεντρικό έλεγχο των εγκαταστημένων σε αλλοδαπές χώρες παραγωγικών τους μονάδων. Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει τη μεταφορά υλικών και άυλων πόρων πέρα από τα εθνικά σύνορα. Μια Άμεση Ξένη Επένδυση μπορεί να δημιουργηθεί με στόχο την αναζήτηση πλουτοπαραγωγικών πόρων, αγορών, την επίτευξη υψηλής αποδοτικότητας, ενώ μπορεί να πάρει τρεις μορφές (θυγατρική αποκλειστικής ιδιοκτησίας, κοινοπραξία και εξαγορά), ανάλογα με τις επιθυμίες και την κρίση της διοίκησης.

Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις επηρεάζουν τόσο άμεσα, όσο και έμμεσα τους διάφορους τομείς της οικονομίας της χώρας υποδοχής της επένδυσης. Οι επιδράσεις αυτές μπορεί να είναι είτε θετικές, είτε αρνητικές και αφορούν τα κεφαλαιουχικά και συναλλαγματικά αποθέματα, την αγορά εργασίας και τους εργαζομένους, το Α.Ε.Π., την τεχνολογία, την κοινωνική και πολιτική ζωή κ.λπ. Τέλος, προς ενίσχυση του βαθμού επίδρασης των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στα κεφαλαιουχικά και συναλλαγματικά αποθέματα παρουσιάστηκαν εμπειρικές μελέτες που επιβεβαιώνουν τα όσα ειπώθηκαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΛΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ

2.1 Εισαγωγή

Η Κίνα είναι η πιο πολυπληθής χώρα του κόσμου με αξιοθαύμαστη κουλτούρα και μακρά ιστορία. Ο λαός της μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένας από τους πιο πολύπαθους καθώς δεν έχει υποφέρει μόνο κατά το παρελθόν, αλλά οι δυσκολίες και τα προβλήματα που αντιμετώπισε συνεχίστηκαν και κατά τη σύγχρονη ιστορία του. Η χώρα, παρά τις όποιες αντιξοότητες και λανθασμένες κινήσεις του καθεστώτος, το οποίο λειτουργούσε παρόμοια με αυτό της Σοβιετικής Ένωσης, σήμερα κεντρίζει το ενδιαφέρον ολόκληρου του επιχειρηματικού κόσμου.

Στην Κίνα του 21^{ου} αιώνα παρατηρούνται πολλές διαφορές με αυτή των προηγούμενων αιώνων. Οι διαφορές αυτές δεν εντοπίζονται μόνο στη γεωγραφία και την πολιτική της αλλά στον καθημερινό τρόπο ζωής και κυρίως στα θεμέλια και στον τρόπο λειτουργίας της οικονομίας της. Προκειμένου να επιτευχθεί η αλλαγή, η κυβέρνηση έχει αντιμετωπίσει πολλές δυσκολίες και προστριβές στο εσωτερικό της και ο κινεζικός λαός έχει υποστεί πολλές κακουχίες. Κρίνοντας εκ του αποτελέσματος, άξιζαν τόσο οι αντιξοότητες όσο και η αναμονή, εφόσον έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη των ανεπτυγμένων χωρών και οι πολίτες βλέπουν τη χώρα τους να γιγαντώνεται.

Στο εν λόγω κεφάλαιο, θα αναλυθεί η σύγχρονη ιστορία της χώρας από τη σκοπιά των οικονομικών μεταρρυθμίσεων καθώς και οι λάθος πολιτικές αποφάσεις του εκάστοτε καθεστώτος που καθυστέρησαν για πολλά χρόνια την οικονομική της ανάπτυξη. Επιπλέον, θα εξεταστούν τα δημογραφικά της στοιχεία, η γεωγραφία της, ο φυσικός της πλούτος και θα δοθεί έμφαση στο ανθρώπινο κεφάλαιο όπου κυρίως λόγω του χαμηλού του κόστους αποτελεί σημαντικό πυρήνα έλξης επενδύσεων. Τέλος, εξετάζεται ο τρόπος που όλα τα παραπάνω έχουν αποτελέσει καθοριστικοί παράγοντες για την εντυπωσιακή ανόρθωση της χώρας καθώς και το πώς αυτή τη στιγμή συμβάλουν στην υγιή ανάπτυξη της.

2.2 Ιστορία

Η Κίνα αποτελεί έναν από τους αρχαιότερους πολιτισμούς του κόσμου. Οι πρώτες πιστοποιημένες αναφορές σχετικά με αυτή, χρονολογούνται για την περίοδο ανάμεσα στο 16^ο και 11^ο αιώνα Π.Χ. Την περίοδο αυτή, κυριαρχεί η βασιλεία της δυναστείας των Σανγκ όπου παραμένει στην εξουσία για περίπου 600 χρόνια³⁰. Σύμφωνα με αρχαιολογικά ευρήματα και έρευνες, αποδεικνύεται ότι η δυναστεία συνέβαλε στην πρώιμη ανάπτυξη του κινεζικού πολιτισμού, έχοντας ως κύριο χαρακτηριστικό του τις χαράξεις σε οστά και όστρακα χελωνών.

Ακόμα, υπάρχουν σχετικές αναφορές, οι οποίες επιβεβαιώνουν την ύπαρξη μιας δυναστείας με όνομα Ξία. Η εν λόγω δυναστεία προηγείται αυτής των Σανγκ, όμως όλες οι πληροφορίες που αντλούμε για αυτή προέρχονται από στοιχεία μεταγενέστερων δυναστειών και για αυτό είναι μη επιβεβαιωμένα.

Η ιστορία της Κίνας από τα αρχαία χρόνια έως σήμερα, θα μπορούσε να αποτελεί από μόνη της αντικείμενο ανάλυσης μιας εργασίας. Αυτός είναι και ο λόγος που στο παρόν πόνημα θα αρκεστούμε σε αναφορά για την περίοδο από το έτος 1949 έως σήμερα. Η αναφορά αυτή δεν αποτελεί μια καταγραφή των ιστορικών γεγονότων, αλλά μια παρουσίαση των γεγονότων από τη σκοπιά των οικονομικών μεταρρυθμίσεων. Όπως θα διαπιστώσουμε στη συνέχεια, το έτος 1949 αποτελεί χρονιά ορόσημο για την χώρα. Τη χρονιά αυτή, “ιδρύθηκε” από τον Μάο Τσε Τούγκ (Mao Tse-tung), η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας όπου παρά τα όποια λάθη έγιναν συνέβαλλε στο να τεθούν οι βάσεις για την ανοικοδόμηση της χώρας. Από τότε και έπειτα η ιστορία είναι γνωστή, ακολουθεί η αναγέννηση της δεκαετίας του 1970 και η Κίνα αποτελεί την ανερχόμενη υπερδύναμη του 21^{ου} αιώνα με τους φρενήρεις ρυθμούς ανάπτυξης. Μάλιστα, το έτος 2001 κατάφερε να είναι η τέταρτη οικονομία³¹ στον κόσμο και σήμερα η χώρα με το δεύτερο υψηλότερο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στον κόσμο (9.240.270.452.046,99 \$ σε τρέχουσες τιμές ή 4.864.002.775.019 \$ με έτος βάσης το 2005³²) μετά τις Η.Π.Α.

---

³⁰ Fairbank J. & Goldman M., (2006). China: A New History

³¹ Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου η Κίνα την περίοδο αυτή είναι η τέταρτη οικονομία στον κόσμο. Οι χώρες οι οποίες την ξεπερνούν και είναι μεγαλύτερες οικονομίες από αυτή είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, η Ιαπωνία και η Γερμανία.

³² <http://www.worldbank.org/>

2.2.1 Η Απαρχή των Μεταρρυθμίσεων

Μετά την κυριαρχία του επαρχιακού Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας, εμφανίστηκε η ανάγκη συμμαχίας με άλλα κόμματα προκειμένου να κυβερνηθούν αποτελεσματικά τα αστικά κέντρα της Κίνας. Η νέα κυβέρνηση με την απόκτηση της εξουσίας εναντιώθηκε στον ιμπεριαλισμό³³, έθεσε ως πρωταρχικό στόχο την ενότητα του έθνους, την επαναλειτουργία των επιχειρήσεων και τη μείωση του πληθωρισμού. Για την αποτελεσματικότερη διοίκηση, το καθεστώς στηριζόταν σε τρεις βασικούς πυλώνες. Ο πρώτος είχε παράλληλες οργανωτικές δομές με όλα τα επίπεδα της κινεζικής δημόσιας διοίκησης, ο δεύτερος ήταν το κινεζικό κράτος με κορυφή του την Κεντρική Λαϊκή Κυβερνητική Επιτροπή και πρόεδρο τον Μάο και ο τρίτος ήταν ο Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός³⁴ που υπάγονταν στην Επιτροπή Στρατιωτικών Υποθέσεων η οποία ήταν και αυτή υπό την προεδρία του Μάο.

Προτεραιότητα για τον Μάο ήταν η αποκατάσταση των διεθνών σχέσεων³⁵ και η εξασφάλιση της υποστήριξης της Σοβιετικής Ένωσης προκειμένου να αποφευχθεί μια σύγκρουση με τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής³⁶. Τελικά αυτό επετεύχθη το Φεβρουάριο του 1950 όπου υπογράφηκε σχετική αμυντική συμμαχία. Ακόμα, πολύ γρήγορα αποκαταστάθηκαν οι σιδηροδρομικές μεταφορές, η δημόσια μισθοδοσία γινόταν πλέον σε τρόφιμα (αντί για νόμισμα) και ο πληθωρισμός μειώθηκε αισθητά. Μπορούμε να πούμε ότι ο Μάο αντέγραψε το σοβιετικό σύστημα στα “κομμάτια” που αφορούν την εθνικοποίηση των βιομηχανιών, την κολεκτιβοποίηση του αγροτικού τομέα καθώς και των σχεδίων που αφορούσαν την οικονομική ανάπτυξη³⁷. Με τη λήξη της πρώτης δεκαετίας της κυριαρχίας του, ακολούθησε ένα δικό του διαφορετικό δρόμο.

---

³³ Ο όρος προέρχεται από τη “imperium” που στα Λατινικά σημαίνει αυτοκρατορία. Αποτελεί μια πολιτική επέκτασης ελέγχου και εξουσίας η οποία ασκείται σε ξένες οντότητες ως ένα μέσο απόκτησης ή διατήρησης του ελέγχου μιας αυτοκρατορίας. Κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί είτε μέσω κατάκτησης εδαφών, είτε μέσω προσπάθειας ελέγχου του πολιτικού σκηνικού των κρατών.

³⁴ Το έτος 1949, ο Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός, κατέλαβε τα σημαντικότερη εδάφη της Κίνας και για πρώτη φορά μετά το 1911 κυριαρχούσε μια ενιαία εξουσία. Για να επιτευχθεί το τελευταίο και να αποφευχθούν τα φαινόμενα των περιφερειακών πολεμάρχων, η κινεζική επικράτεια χωρίστηκε σε έξι στρατιωτικές διοικήσεις με κάθε διοίκηση να αποτελείται από τέσσερα “κορυφαία πόστα”.

³⁵ Chao – Ting Chi, (1970). Key Economic Areas in Chinese History

³⁶ Fairbank J. & Goldman M., (2006). China: A New History

³⁷ Παπασωτηρίου X., (2013). Η Κίνα από την Ουράνια Αυτοκρατορία στην Ανερχόμενη Υπερδύναμη του 21ου Αιώνα

Πιο αναλυτικά, καταπολεμήστηκαν τα κρούσματα του οργανωμένου εγκλήματος, τα προβλήματα διαφθοράς και υιοθετήθηκαν πολιτικές αναδασμού της γης. Οι πολιτικές αυτές ήταν σε βάρος των γαιοκτημόνων και είχαν ως αποτέλεσμα βίαιες συγκρούσεις με τους φτωχούς χωρικούς³⁸. Στα τέλη της δεκαετία του 1950, ο Μάο προέβη σε κολεκτιβοποίηση του αγροτικού τομέα³⁹. Οι ηγετικές θέσεις στην διοίκηση του αγροτικού τομέα δόθηκαν σε άτομα με ενεργή συμμετοχή στις προαναφερθείσες συγκρούσεις. Το κράτος, προκειμένου να ικανοποιήσει τους στόχους του, συνέλεγε το μεγαλύτερο μέρος της αγροτικής παραγωγής χωρίς να δίνει μέρος των κερδών στους παραγωγούς. Οι στόχοι αυτοί ικανοποιούνταν με την εξαγωγή των αγροτικών προϊόντων και με την ταυτόχρονη εισροή συναλλάγματος, προκειμένου να είναι δυνατή η αγορά βιομηχανικών μηχανημάτων για τον εκσυγχρονισμό της βιομηχανικής παραγωγής. Αυτό το πρώτο πενταετές σχέδιο είχε σαν αποτέλεσμα μια οικονομική μεγέθυνση του βιομηχανικού τομέα με επωφελή αποτελέσματα για τις πόλεις και ακριβώς τα αντίθετα αποτέλεσμα για τον αγροτικό πληθυσμό ο οποίος απολάμβανε πενιχρά οφέλη.

Το έτος 1958, μετά από το πενταετές σχέδιο ο Μάο ξεκίνησε το “Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός”. Το σχέδιο αυτό αποσκοπούσε στην γρήγορη ανάπτυξη της οικονομίας και βασίστηκε στο ανθρώπινο κεφάλαιο⁴⁰. Πολύ σύντομα, το σχέδιο άρχισε να εμφανίζει προβλήματα και δεν είχε την αναμενόμενη επιτυχία. Αυτό διότι λόγω της κινητοποίησης των αγροτών για την ενασχόληση με τα δημοσία έργα αλλά και η παρακίνησή τους για δημιουργία εργαστηρίων επεξεργασίας μετάλλων, είχαν σαν αποτέλεσμα τη μείωση της αγροτικής παραγωγής. Οι οικονομικές συνέπειες από τη μείωση αυτή δεν αντισταθμίστηκαν από την παραγωγή μετάλλων και αυτό γιατί λόγω της έλλειψης στοιχειώδους κατάρτισης και γνώσης, ο παραγόμενος χάλυβας δεν είχε καθόλου καλή ποιότητα. Ακόμα, λόγω της έλλειψης τροφίμων για κατανάλωση, οι αγρότες πέθαιναν κυριολεκτικά από την πείνα με τους νεκρούς του λιμού αυτού να ανέρχονται στα τριάντα εκατομμύρια νεκρούς. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με την αύξηση του αγροτικού φόρου⁴¹ σε είδος, είχαν σαν αποτέλεσμα κινητοποιήσεις των αγροτών

---

³⁸ Υπολογίζεται ότι με τις πολιτικές αναδασμού της γης σκοτώθηκαν περίπου ένα εκατομμύριο άνθρωποι.

³⁹ Fairbank J. & Goldman M., (2006). China: A New History

⁴⁰ Παπασωτηρίου Χ., (2013). Η Κίνα από την Ουράνια Αυτοκρατορία στην Ανερχόμενη Υπερδύναμη του 21ου Αιώνα

⁴¹ Η αύξηση του αγροτικού φόρου απαιτήθηκε από την κυβέρνηση προκειμένου να εξασφαλίσει την τροφοδοσία του εργατικού δυναμικού των πόλεων, ο αριθμός του οποίου είχε διπλασιαστεί κατά τα έτη 1957 – 1960. Επιπλέον, η αύξηση αυτή, οφείλεται και σε

οι οποίες δημιούργησαν προβλήματα στην ομαλή λειτουργία των εργοστασίων λόγω των κυκλοφοριακών προβλημάτων που προκαλούσαν⁴².

Παρά τα προβλήματα με τα οποία συνεχίστηκε η υλοποίηση του “Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός”, το καθεστώς αδυνατούσε να προβεί σε διορθωτικές κινήσεις. Ευτυχώς για το λαό, η πρωτοβουλία της ηγεσίας για αντιστροφή της κρίσης και των δινών που προκαλούσε, έλαβε χώρα το έτος 1961. Οι πρωτοβουλίες αυτές (ενέργειες) σχετιζόνταν με:

- Την επιστροφή του πληθυσμού στις επαρχίες προκειμένου να υπάρξει αύξηση της αγροτικής παραγωγής και μείωση του φόρου
  - Την παύση λειτουργίας των μη παραγωγικών βιομηχανικών μονάδων
  - Την επιστροφή στους ιδιώτες του 5% της αγροτικής γης που είχε ιδιωτικοποιηθεί το έτος 1958 με την έναρξη του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός»
  - Την θέσπιση ρεαλιστικών στόχων από τους αγρότες και όχι από τα κομματικά στελέχη
- Έπειτα από αυτές τις μεταρρυθμίσεις η ανάκαμψη άρχισε να είναι εμφανής στον ορίζοντα.

Το 1965 η παραγωγή επανήλθε στα επίπεδα του 1957, η βιομηχανία άρχισε να ανακάμπτει καθώς και τέθηκε σε εφαρμογή σχέδιο για την εξυγίανσης της διεφθαρμένης συμπεριφοράς των κομματικών στελεχών.

2.2.2 Οι Μεταρρυθμίσεις Μετά το Μάο

Ένα χρόνο μετά το θάνατο του Μάο τσε Τουγκ, την εξουσία αναλαμβάνει ο Τενγκ Σαο-πινγκ (Teng Xsiao-ping) έχοντας ως προτεραιότητα την οικονομική ανάπτυξη της χώρας⁴³. Πρώτη του ενέργεια, πάντα με τη βοήθεια της αυθεντίας σε οικονομικά ζητήματα Τσεν Γιουν ήταν η εξασφάλιση συμφωνίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Η συμφωνία αυτή, επετεύχθη το έτος 1978 και αφορούσε τα δικαιώματα πώλησης εξοπλιστικών συστημάτων στην Ταϊβάν, με άμεσο όφελος την εισροή κεφαλαίων από τις Η.Π.Α. και την Ιαπωνία⁴⁴. Αυτό το πρώτο θετικό

λανθασμένες εκτιμήσεις σχετικά με τη παραγωγή του 1958 αλλά και των υπερεκτιμημένων προσδοκιών για το επόμενο έτος.

⁴² Σημαντική παρατήρηση είναι η εάν κάποιος απλός αγρότης τολμούσε να διαμαρτυρηθεί, διακινδύνευε να χαρακτηριστεί ως “δεξιός”, δηλαδή ως πολέμιος του καθεστώτος και να καταλήξει στη φυλακή. Επιπλέον, πολλές ήταν οι περιπτώσεις όπου αγρότες εκτελέστηκαν χωρίς λόγο κατά την διάρκεια των διαμαρτυριών.

⁴³ Fairbank J. & Goldman M., (2006). China: A New History

⁴⁴ Παπασωτηρίου Χ., (2013). Η Κίνα από την Ουράνια Αυτοκρατορία στην Ανερχόμενη Υπερδύναμη του 21ου Αιώνα

μήνυμα που έλαβαν οι πολίτες από τη νέα κυβέρνηση σε συνδυασμό με την απομάκρυνση της από τις πρακτικές που είχε χαράξει ο Μάο και τον περιορισμό της διαφθοράς, δημιούργησαν ένα κίνημα το οποίο τάχθηκε στο πλευρό της Ντεγκ και κατ' επέκταση στην πολιτική που ακολουθούσε.

Η κυβέρνηση έχοντας αυτή τη φορά και το λαό με το μέρος της, έδωσε προτεραιότητα στον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας, της γεωργίας και της τεχνολογίας. Πλέον, κάθε αγροτική οικογένεια καλλιεργούσε την έκταση που της είχε παραχωρηθεί από το κράτος, παρέδιδε μια συγκεκριμένη ποσότητα σε αυτό και το υπόλοιπο το διέθετε στην αγορά. Η ποσότητα παραγωγής που είχε κατεύθυνση το κράτος, σταδιακά όλο και μειωνόταν μέχρι που καταργήθηκε το έτος 1985. Αποτέλεσμα όλων αυτών των ενεργειών ήταν όλη η αγροτική παραγωγή να διατίθεται στην αγορά και πλέον οι αγρότες είχαν επαρκή ποσότητα τροφής κάτι το οποίο μέχρι πρόσφατα δεν ήταν αυτονόητο.

Το “κομμάτι” ανάπτυξης της βιομηχανίας αποτέλεσε ιδιαίτερη πρόκληση καθώς πέρα των άλλων συνιστωσών (εγκαταστάσεις, μηχανήματα, τεχνολογία, κ.λπ.), απαιτούσε ειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Όσον αφορά το μορφωμένο εργατικό δυναμικό, το κινεζικό κράτος υστερούσε σε μεγάλο βαθμό για δυο λόγους. Ο πρώτος αφορούσε την διακοπή της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης λόγω της Πολιτιστικής Επανάστασης των προηγούμενων ετών και ο δεύτερος αφορούσε τη φυλάκιση πολιτικών κρατουμένων υψηλού μορφωτικού επιπέδου που είχαν συλληφθεί επί Μάο⁴⁵. Εφόσον το πρόβλημα αυτό επιλύθηκε μέσω της αποφυλάκισης μεγάλου αριθμού πολιτικών κρατουμένων υψηλού μορφωτικού επιπέδου και μέσω εισροής γνώσεων από κινέζους που φοιτούσαν στο εξωτερικό, το “βάρος” της κυβέρνησης έπεσε στη δημιουργία Ειδικών Οικονομικών Ζωνών στις παράλιες περιοχές της νότιας Κίνας. Οι ζώνες αυτές, προσφέρουν φθινό εργατικό κόστος, ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση και κυρίως ευνοϊκό νομικό περιβάλλον στις ξένες επιχειρήσεις που επενδύουν τα κεφάλαιά τους και αναμφισβήτητα αποτέλεσαν κομβικό παράγοντα για την οικονομική ανάπτυξη της Κίνας⁴⁶. Μάλιστα, πρότυπο ειδικής οικονομικής ζώνης είναι μέχρι και σήμερα η περίπτωση της Σεντζέν, μιας παράλιας περιοχής όπου μέσα σε μια εικοσαετία είδε τον πληθυσμό της να αυξάνεται κατά 1.233% (από 300.000 σε 4.000.000 κάτοικους) και οι ετήσιοι ρυθμοί ανάπτυξης της να αγγίζουν το 30%. Βέβαια, σημαντική παρατήρηση είναι ότι για να επιτευχθεί

---

⁴⁵ Παπασωτηρίου Χ., (2013). Η Κίνα από την Ουράνια Αυτοκρατορία στην Ανερχόμενη Υπερδύναμη του 21ου Αιώνα

⁴⁶ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

η δημιουργία των ζωνών αυτών στην επικράτεια της Κίνας, ήταν αναγκαία η ριζική αλλαγή του δικαίου που αφορούσε τις ξένες επενδύσεις και η κυβέρνηση βρέθηκε αντιμέτωπη με πολλές διαφωνίες και προστριβές στο εσωτερικό της.

Πέρα από την εισροή κεφαλαίων προερχόμενη από την είσοδο επενδυτών, η κυβέρνηση επιδίωξε την προώθηση των εξαγωγικών της δραστηριοτήτων σύμφωνα με τα πρότυπα της Ιαπωνίας. Όλες αυτές οι κινήσεις της κυβέρνησης απέδωσαν και διατυπώνοντας ένα απολογισμό για την περίοδο εξουσίας του Τενγκ Σαο-πινγκ, παρατηρούμε ότι το εισόδημα σε σταθερές τιμές του 2005 αυξήθηκε κατά 376% από τα 216.311.829.334,16 \$ το έτος 1980 σε 1.030.305.118.523,31 \$ έτος 1996⁴⁷. Παρά τα όποια θετικά για την οικονομία αποτελέσματα τόσο αυτής όσο και των υπόλοιπων κινήσεων, η αποτυχία απελευθέρωσης των τιμών και τα προβλήματα⁴⁸ που η αποτυχία αυτή προκάλεσε, σε συνδυασμό με την έντονη δυσaréσκεια του λαού για το ύψος του πληθωρισμού, είχαν σαν αποτέλεσμα να προκληθούν για άλλη μια φορά “κραδασμοί” στο εσωτερικό της κυβέρνησης οι οποίοι ενισχύθηκαν από το πλήθος και την ένταση των διαδηλώσεων⁴⁹.

2.2.3 Η Κίνα τον 21^ο Αιώνα

Το έτος 2000 η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας ήταν η 6^η κατά σειρά οικονομία⁵⁰ στον κόσμο με βάση το Α.Ε.Π. Με ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης που έφταναν κατά μέσο όρο το 10%, σε διάστημα λιγότερο από μια δεκαετία κατάφερε να ξεπεράσει τέσσερις από αυτές τις χώρες με αποτέλεσμα να κερδίσει την δεύτερη θέση όσον αφορά το ίδιο οικονομικό μέγεθος. Η μοναδική άλλη φορά που παρατηρήθηκε μια τέτοιου μεγέθους οικονομική άνοδος και προκάλεσε ανακατατάξεις στον καταμερισμό της οικονομικής ισχύος, ήταν αυτή της ανόδου των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής στα τέλη του 19^{ου} αιώνα.

Το οικονομικό της μοντέλο της Κίνας στηρίζεται στον εξαγωγικό τομέα και στη δημιουργία δημόσιων επενδύσεων. Πλεονέκτημα του εξαγωγικού της τομέα είναι το χαμηλό κόστος παραγωγής, αφού βασιζόμενη στο χαμηλό εργατικό κόστος είναι σε θέση να προσφέρει φθηνά

---

⁴⁷ <http://www.worldbank.org/>

⁴⁸ Τα προβλήματα αυτά σχετίζονται με τους φόβους περειαίρω αύξησης των τιμών και το μαζικό bank run που οι φόβου αυτοί προκάλεσαν. Οι καταναλωτές απέσυραν τις καταθέσεις τους προκειμένου να αγοράσουν αγαθά σε χαμηλότερες τιμές.

⁴⁹ Παπασωτηρίου Χ., (2013). Η Κίνα από την Ουράνια Αυτοκρατορία στην Ανερχόμενη Υπερδύναμη του 21ου Αιώνα

⁵⁰ Οι υπόλοιπες χώρες σε σειρά διατεταγμένες από την μεγαλύτερη οικονομία προς τη μικρότερη είναι: Η.Π.Α., Ιαπωνία, Γερμανία, Μεγάλη Βρετανία, Γαλλία.

προϊόντα τα οποία γίνονται ευρέως αποδεκτά από τις αγορές. Αυτή τη στιγμή είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας στον κόσμο και έχει συνάψει πλήθος συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών με αρκετές χώρες που την βοηθούν στην περαιτέρω αύξησή τους. Πηγή των πόρων για τη δημιουργία δημόσιων επενδύσεων είναι ο υψηλός ρυθμός αποταμίευσης του κινεζικού λαού. Οι αποταμιεύσεις των νοικοκυριών είναι της τάξης του 41,69%⁵¹ του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος και πηγάζουν κυρίως από την ελλιπή κρατική πρόνοια. Δηλαδή, όλοι αποταμιεύουν περισσότερο λόγω αβεβαιότητας της ύπαρξης κρατικής μέριμνας για την ηλικιωμένη ζωή τους, δεδομένου ότι οι περισσότεροι έχουν μόνο ένα παιδί να τους παρέχει βοήθεια. Οι αποταμιεύσεις αυτές συγκεντρώνονται στις τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες. Οι τράπεζες αυτές είναι κρατικές και χρησιμοποιώντας τις καταθέσεις χορηγούν δάνεια με πολιτικά κριτήρια γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι μεγάλο μέρος αυτών δεν πρόκειται να αποπληρωθούν και για αυτό υπάρχει μακροπρόθεσμη εξάρτηση από τις κρατικές επιδοτήσεις. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με το τραπεζικό σύστημα στην ενότητα 3.9.

Το έτος 2013, το Α.Ε.Π. της χώρας έφτασε τα 9.240.270.452.046,99 \$ σε τρέχουσες τιμές (4.864.002.775.019 \$ σε δολάρια του 2005), ενώ η σύνθεσή του προέρχεται 10% από την αγροτική παραγωγή, 43% από τη βιομηχανία και 46,1% από τον τομέα των υπηρεσιών. Μετά τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής είναι η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία βάσει του Α.Ε.Π., με μέση ανάπτυξη 10%⁵² για τα έτη από το 2000 έως 2010. Από το 2010 και έπειτα, τα στοιχεία μαρτυρούν μια μείωση αυτού του ρυθμού ανάπτυξης δηλαδή επιβράδυνση της οικονομίας της χώρας. Πιο συγκεκριμένα, το έτος 2011 ο ρυθμός αύξησης του Α.Ε.Π. έπεσε στο 9,3%, το 2012 στο 7,5% και το 2013 στο 7,7%. Παρά τη μείωση αυτή, η χώρα συνεχίζει να διατηρεί την υπεροχή της στην αγορά και προσανατολίζεται στο να καταφέρει να γίνει η κορυφαία οικονομική δύναμη στον κόσμο προσπερνώντας τις Η.Π.Α.

Τέλος, το έτος 2010 οι εκτιμήσεις έδειχναν ότι η Κίνα θα έχει γίνει η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο μέχρι το 2020. Μετά τη μείωση της οικονομικής της δραστηριότητας για τα έτη 2012 και 2013 οι εκτιμήσεις αυτές αναθεωρήθηκαν. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου οι οποίες συμπίπτουν και με τις εκτιμήσεις του συγγραφέα αυτού του πονήματος, το Α.Ε.Π. της Κίνας θα προσπεράσει αυτό των Η.Π.Α. το έτος 2025 ενώ το Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές με έτος βάσης το 2005 θα προσπεράσει αυτό της Αμερικής το έτος 2035⁵³.

---

⁵¹ <http://www.nationmaster.com/>

⁵² Περισσότερα στοιχεία για τα οικονομικά μεγέθη είναι διαθέσιμα στο 3^ο Κεφάλαιο

⁵³ Περισσότερα στοιχεία σχετικά με τις εκτιμήσεις καθώς και τον τρόπο με τον οποίο αυτές υπολογίζονται υπάρχουν στο Παράρτημα.

2.3 Γεωγραφικά - Δημογραφικά Στοιχεία

Η Κίνα είναι μια χώρα που εδρεύει στο Ανατολικό κομμάτι της Ασίας, στα δυτικά του Ειρηνικού Ωκεανού. Οι γεωγραφικές της συντεταγμένες είναι 35 00 N, 105 00 E και αποτελεί την τρίτη χώρα σε έκταση στον κόσμο. Η έκτασή της ανέρχεται στα 9.600.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα η οποία αναλογεί σε 7.01 τετραγωνικά χιλιόμετρα ανά 1000 κατοίκους⁵⁴. Οι ακτογραμμές της ανέρχονται στα 14.500 χιλιόμετρα και συνορεύει με το Αφγανιστάν, το Μπουτάν, την Ινδία, την Ιαπωνία, το Καζακστάν, την Κορέα, το Κιργιστάν, το Λάος, την Μογγολία, το Νεπάλ, το Πακιστάν, τις Φιλιππίνες, τη Ρωσία, το Τατζικιστάν, την Ταιβάν, το Βιετνάμ και το Μακάο.

Έχει πρωτεύουσα το Πεκίνο και είναι διαιρεμένη σε 23 επαρχίες, 5 περιφέρειες και 4 δήμους. Αυτή η διοικητική διαίρεση εξυπηρετεί την καλύτερη διοίκηση του κράτους και ασφαλώς τελεί υπό τον κρατικό έλεγχο. Οι επαρχίες με τη σειρά τους υποδιαιρούνται σε περιοχές ή διοικητικές περιφέρειες οι οποίες αποτελούνται από κοινότητες, ενώ οι δήμοι από δημοτικές περιφέρειες⁵⁵.

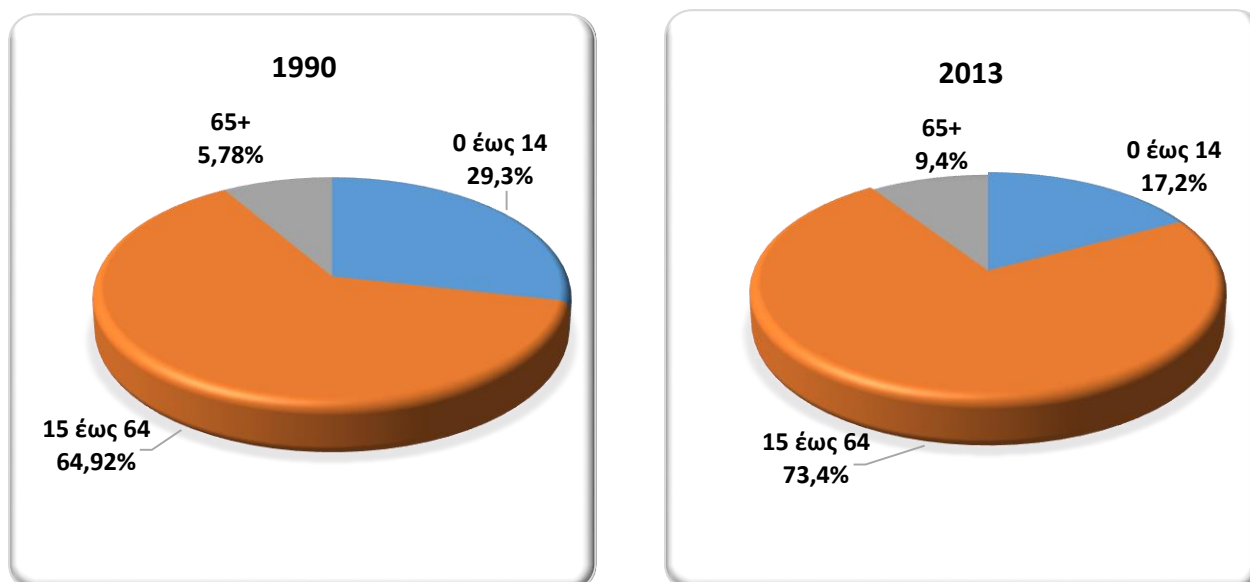
Πηγή: www.e-kina.com

⁵⁴ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

⁵⁵ <http://www.livepedia.gr/>

Έχει πλούσια γεωγραφική πολυμορφία με τις ορεινές της περιοχές να καταλαμβάνουν το 33% της συνολικής της έκτασης, το 26% να είναι οροπέδια, το 19% λεκανοπέδια και το 10% λόφοι⁵⁶. Κυρίως λόγω του μεγέθους της παρατηρείται τεράστια διαφορά θερμοκρασίας ανάμεσα στις περιοχές της. Πιο συγκεκριμένα, όταν στο ένα της μέρους υπάρχει χειμώνας και ιδιαίτερα χαμηλές θερμοκρασίες, το άλλο είναι ζεστό. Σε γενικές γραμμές, θα λέγαμε ότι παρά τις όποιες διαφοροποιήσεις το κλίμα είναι εύκρατο και η θερμοκρασία ελαττώνεται καθώς κατευθυνόμαστε από το νότιο προς το βόρειο μέρος της χώρας. Δεν πρέπει να παραληφθεί ότι έχει συχνούς καταστροφικούς τυφώνες, μεγάλου μεγέθους πλημύρες και ότι είναι μια έντονα σεισμογενής περιοχή.

Επιπλέον, η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας κατέχει την πρώτη θέση στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO₂). Σχετικές έρευνες έχουν αποφανθεί ότι το μέγεθος της μόλυνσης που παράγει προκαλεί μια αλυσίδα δυσμενών για την υγεία επιπτώσεων. Μάλιστα, το νέφος από τοξικά που δημιουργείται στο Πεκίνο, επηρεάζει την ανάπτυξη νεφών στον Ειρηνικό Ωκεανό, ενισχύοντας τόσο τους κυκλώνες όσο και άλλα ακραία φαινόμενα. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με εκτιμήσεις επιστημόνων, υπολογίζεται ότι λόγω της μόλυνσης 260.000 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους μόνο για το έτος 2011, ενώ σε 381.000 άτομα προκλήθηκαν αναπνευστικά προβλήματα, 36.000 βρέφη γεννήθηκαν λιποβαρή και όλα αυτά μόνο για ένα έτος.

Πηγή: <http://www.nationmaster.com/>

Γράφημα 2.1
Κατανομή Πληθυσμού σε Ηλικιακές Ομάδες

⁵⁶ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

Το έτος 2013, ο συνολικός πληθυσμός της Κίνας ανήλθε στους 1.357.000.000⁵⁷ κατοίκους με αναλογία 1.12 άντρες ανά γυναίκα⁵⁸. Η Κίνα, έχει εφαρμόσει πολιτική ελέγχου αύξησης του πληθυσμού προκειμένου να αντιμετωπίσει το φαινόμενο του υπερπληθυσμού. Η πολιτική αυτή είναι γνωστή και ως πολιτική του ενός παιδιού και άρχισε να εφαρμόζεται την δεκαετία του 1970. Κατά διαστήματα έχει εφαρμοστεί με μεγάλη σκληρότητα από τις αρχές, ενώ πλέον μετά την τροποποίησή της το 2002 επιτρέπει το δεύτερο παιδί σε ζευγάρια τα οποία ένας εκ των δύο είναι μοναχοπαιδί (πριν την αλλαγή, έπρεπε και οι δυο γονείς να ήταν μοναχοπαιδιά).

Στα τέλη του έτους 2013, στην ηλικιακή ομάδα από 0 έως 14 ετών ανήκε το 17,2% του πληθυσμού, στην ομάδα 15 έως 64 το 73,4% και στις ηλικίες πάνω των 65 το 9,4%. Οι προβλέψεις για το 2020 δείχνουν μια γήρανση του πληθυσμού αφού για την πρώτη ηλικιακή μονάδα το ποσοστό μειώνεται κατά 7%, στη δεύτερη κατά 3.44%, ενώ σε αντίθεση η ηλικιακή ομάδα άνω των 65 αυξάνεται από στο 11,7% (Γράφημα 2.1). Τέλος, ο μέσος όρος ζωής για το σύνολο του πληθυσμού το έτος 2013 ανέρχεται στα 74,99 έτη (77,27 έτη για τις γυναίκες και 72,96 για τους άντρες) αυξημένος σε σχέση με το 2010 που ήταν 74,51 έτη (76,77 για τις γυναίκες και 72,54 για τους άντρες).

2.4 Πολιτική Κατάσταση

Στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, με βάση το σύνταγμα το Κομμουνιστικό Κόμμα έχει την απόλυτη εξουσία. Η εξουσία ασκείται από της κυβέρνηση και κατ' επέκταση από τον πρωθυπουργό. Το Κυβερνητικό Συμβούλιο ή αλλιώς η Κεντρική Λαϊκή Κυβέρνηση αποτελεί το ανώτατο όργανο διοίκησης και ο αριθμός των μελών του μεταβάλλεται ανάλογα με τον αριθμό των υπουργείων, των επιτροπών και της πολιτικής θέσης των αντιπροέδρων.

Δικαίωμα στην ψήφο έχουν όσοι πολίτες έχουν συμπληρώσει την ηλικία των 18 ετών (άνδρες και γυναίκες). Αυτό τους το δικαίωμα, μπορεί να ασκηθεί μόνο σε τοπικού επιπέδου εκλογές όπου και εκλέγονται οι λαϊκές συνελεύσεις. Οι αντιπρόσωποι που εκλέγονται στις κοινότητες και στις πόλεις, είναι σε θέση να εκλέγουν τα μέλη των δήμων και των λαϊκών συνελεύσεων των διοικητικών περιοχών. Οι τελευταίοι με τη σειρά τους εκλέγουν την Εθνική Λαϊκή Συνέλευση.

---

⁵⁷ <http://www.worldbank.org/>

⁵⁸ <http://www.nationmaster.com/>

Εξετάζοντας το “κομμάτι” που αφορά τον βαθμό παρέμβασης του κράτους στην καθημερινή ζωή καθώς και την ικανοποίηση της μεγαλύτερης μερίδας των πολιτών, μάλλον τα στοιχεία δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Οι κατά καιρούς πολιτικές γραμμές και κατευθύνσεις του του Κομμουνιστικού Κόμματος έχουν προκαλέσει έντονες διαμαρτυρίες και λαϊκές αντιδράσεις με χειρότερη αυτή του 1989 όπου το καθεστώς αποφάσισε την αιματηρή καταστολή της. Εκτός από τη συγκεκριμένη περίπτωση όπου η βιαιότητα της κυβέρνησης έφτασε στα άκρα, δεν είναι λίγες οι υπόλοιπες φορές όπου διαμαρτυρίες του κινεζικού λαού κατέληξαν σε μη ειρηνική καταστολή τους και σε συλλήψεις. Αυτό το βίαιο πρόσωπο που δείχνει το κινεζικό κράτος μπορεί να είναι παράνομο και παράλογο για τον αναπτυγμένο κόσμο, όμως είναι τόσο λογικό, όσο και νόμιμο στην επικράτεια της Κίνας καθώς και μια απόδειξη ότι μπορεί τα μακροοικονομικά της μεγέθη να είναι εφάμιλλα μιας αναπτυγμένης χώρας, όμως υστερεί σε πολλά προκειμένου να γίνει μιας εξ’ αυτών.

Συμπερασματικά, η Κίνα είναι ένα αυταρχικό κράτος που “οικοδομεί” τον καπιταλισμό υπό την απόλυτη εξουσία του Κομμουνιστικού Κόμματος⁵⁹. Αυτός της ο χαρακτήρας, μπορεί για μερικούς να είναι κατακριτέος αλλά για άλλους είναι μήνυμα “καλής πίστης” και εμπιστοσύνης. Προκειμένου ο αναπτυγμένος κόσμος να εμπιστευτεί τα κεφάλαια του και τις αποδόσεις αυτών στη χώρα, χρειάστηκε να περάσουν περίπου είκοσι χρόνια από τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις του 1978 και την δεκαετία της Πολιτιστικής Επανάστασης. Παρά το μεγάλο διάστημα αποδοχής και υποστήριξης εκ μέρους των μεγάλων δυνάμεων, η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας από την περίοδο εσωστρέφειας έχει πλέον στραφεί στην παγκοσμιοποίηση της οικονομίας με πολιτικές που συμβάλουν τα μέγιστα προς αυτή την κατεύθυνση.

2.5 Φυσικός Πλούτος

Οι πλουτοπαραγωγικοί πόροι αποτελούν μια σημαντική συνιστώσα στη διαδρομή των εθνών και είναι ένας από τους κύριους παράγοντες που συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη. Η Κίνα αποτελεί μια από τις πλουσιότερες σε πρώτες ύλες και πλουτοπαραγωγικές πηγές χώρα. Αυτό της το πλεονέκτημα την καθιστά μια ιδιαίτερα ελκυστική τοποθεσία επενδύσεων, εφόσον

---

⁵⁹ Το γεγονός ότι το κινεζικό κράτος είναι ένα καθαρά καπιταλιστικό κράτος που προσπαθεί να προσελκύσει επενδύσεις από τους “μεγάλους παίκτες” της οικονομίας είναι και ο λόγος που πολλοί κομμουνιστές και κομμουνιστικές οργανώσεις απορρίπτουν τον σοσιαλιστικό χαρακτήρα της χώρας.

σημαντικός λόγος επένδυσης των επιχειρήσεων σε αλλοδαπές χώρες αποτελεί η ανεύρεση νέων πόρων.

Όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα 2.3, από τη συνολική της έκταση το 33% είναι ορεινές περιοχές, το 26% οροπέδια, το 19% λεκανοπέδια και το 10% λόφοι. Αυτή η μεγάλη της ποικιλομορφία συμβάλει στο να είναι πλούσια σε ορυκτά προϊόντα και μη σιδηρούχα ορυκτά μέταλλα. Πιο συγκεκριμένα, είναι πλούσια σε βολφράμιο, μόλυβδο, τιτάνιο, κασσίτερο, νικέλιο, αντιμόνιο, μαγγάνιο, μολυβδαίνιο, βανάδιο, μαγνητίτη, αλουμίνιο, ψευδάργυρο, άνθρακα, ουράνιο καθώς και είναι από τις πρώτες χώρες (εάν όχι η πρώτη) στην παραγωγή μετάλλων (σπάνιων και μη)⁶⁰. Επιπλέον, η κινεζική επικράτεια εκτός από μεγάλη ποικιλία και ποσότητα ορυκτών και μετάλλων, χαρακτηρίζεται από υψηλή ποιότητα των εν λόγω πόρων γεγονός που καθιστά την εκμετάλλευσή τους ιδιαίτερα κερδοφόρα.

Στο σύγχρονο κόσμο, τα κράτη προσανατολίζονται στη διασφάλιση ενεργειακών πηγών εφόσον συμβάλουν τα μέγιστα στη μείωση του κόστους παραγωγής των επιχειρήσεων. Η Κίνα και σε αυτό τον τομέα είναι από τις πλέον υπολογίσιμες δυνάμεις, εφόσον είναι σε θέση να παράγει πετρέλαιο, φυσικό αέριο και είναι η πρώτη χώρα παραγωγής υδροδυναμικής ενέργειας του κόσμου. Τέλος, όλος αυτός ο φυσικός της πλούτος σε συνδυασμό με τις υποδομές του δικτύου μεταφοράς, έχει δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες για την όσο το δυνατό ευκολότερη εκμετάλλευσή πόρων, πολλαπλασιάζοντας με τον τρόπο αυτό τα οικονομικά οφέλη.

2.6 Μορφωτικό Επίπεδο

Το υπουργείο παιδείας της Κίνας παρέχει στους υπηκόους του εννιά χρόνια δωρεάν υποχρεωτική εκπαίδευση. Η εκπαίδευση αυτή χωρίζεται σε πρωτοβάθμια με διάρκεια έξι έτη και σε δευτεροβάθμια με διάρκεια τρία έτη. Την δεκαετία του 1990 ο πληθυσμός των παιδιών που φοιτούσε στο δημοτικό έφτανε το 90,7% ενώ σήμερα υπολογίζεται ότι σχεδόν το 100% των παιδιών στην Κίνα ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια).

Στις αστικές πόλεις και στις οικονομικά αναπτυγμένες περιοχές, η εκπαίδευση συνεχίζεται στα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα. Μάλιστα, την προηγούμενη δεκαετία υπήρξε μια αλματώδη αύξηση των εγγραφών των φοιτητών στα Πανεπιστήμια η οποία σε ετήσια βάση κυμαινόταν

---

⁶⁰ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

στο 20%⁶¹. Ο λόγος που ήταν τόσο έντονη οφείλεται στην υψηλή ζήτηση εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού από την πλευρά των πολυεθνικών και για αυτό το λόγο η χώρα προβλέπει ότι θα αποκομίσει θεαματικά οφέλη από την πανεπιστημιακή εκπαίδευση, εφόσον πλήρως εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό θα εισχωρεί συνεχώς στην αγορά εργασίας και θα συμβάλει στον ορθότερο και πιο εξειδικευμένο τρόπο παραγωγής και διοίκησης των επιχειρήσεων.

Σήμερα, το εκπαιδευτικό σύστημα της Κίνας είναι ένα από τα μεγαλύτερα του κόσμου. Εκτός από οικονομική υπερδύναμη, πλέον αποτελεί και ακαδημαϊκή υπερδύναμη εφόσον έχει δημιουργήσει υψηλού επιπέδου Πανεπιστήμια τα οποία προσελκύουν φοιτητές από όλα τα μέρη της γης. Μάλιστα, αποτελεί τον πιο δημοφιλή προορισμό για σπουδές στην Ασία και τον τρίτο πιο δημοφιλή σε όλο τον κόσμο⁶². Το επίτευγμα αυτό, εκτός του ότι κάνει γνωστό τον πολιτισμό, την κουλτούρα και την ιστορία της χώρας στον υπόλοιπο κόσμο, βοηθά στην εισροή “φρέσκων” και καινοτόμων ιδεών στην παραγωγική διαδικασία και κατ’ επέκταση την εκμετάλλευση τους για περαιτέρω οικονομική μεγέθυνση της χώρας καθώς και συνεισφέρει στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων της.

Ένα μεγάλο μέρος αυτής της επιτυχίας, οφείλεται στις κατευθυντήριες γραμμές του αρμόδιου υπουργείου και στα αυστηρά κριτήρια που ισχύουν για τους εκπαιδευτικούς τόσο κατά τη διάρκεια της πρόσληψης τους, όσο και κατά την συνεχή αξιολόγησή τους. Τέλος, οι κινεζικές αρχές, επενδύουν στα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και στο ανθρώπινο δυναμικό φροντίζοντας για τον ορθή μόρφωση του πληθυσμού και την δια βίου κατάρτισή τους, εφόσον είναι πεπεισμένοι ότι η εκπαίδευση αποτελεί κύριο παράγοντα επένδυσης σε ανθρώπινο δυναμικό και επίτευξης των στόχων της κυβερνήσεως.

2.7 Εργατικό Δυναμικό

Το εργατικό δυναμικό αποτελεί κύριο παράγοντα στην προσέλκυση επενδύσεων και έναν από τους βασικότερους που συνέβαλε στην αξιοθαύμαστη οικονομική μεγέθυνση της χώρας. Πολλές επιχειρήσεις προτιμούν ένα συνδυασμό που να προσφέρει εξειδικευμένο και ταυτόχρονα φθηνό εργατικό δυναμικό. Η Κίνα πληροί αυτές τις προϋποθέσεις εφόσον έχει στη

---

⁶¹ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

⁶² <http://www.nationmaster.com/>

διάθεσή της υψηλό αριθμό εργατικού δυναμικού αμειβόμενο με χαμηλά ημερομίσθια, ενώ ταυτόχρονα είναι άρτια εκπαιδευμένο και καταρτισμένο⁶³.

Πίνακας 2.1

Ύψος Εργατικού Δυναμικού της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας

Έτος	Αριθμός Εργατικού Δυναμικού
2000	724.325.746
2001	731.359.728
2002	738.923.140
2003	746.320.096
2004	752.711.357
2005	758.612.921
2006	763.693.198
2007	768.074.459
2008	770.992.469
2009	773.686.144
2010	774.172.295
2011	782.422.530
2012	787.632.272
2013	793.307.655
2014	NA

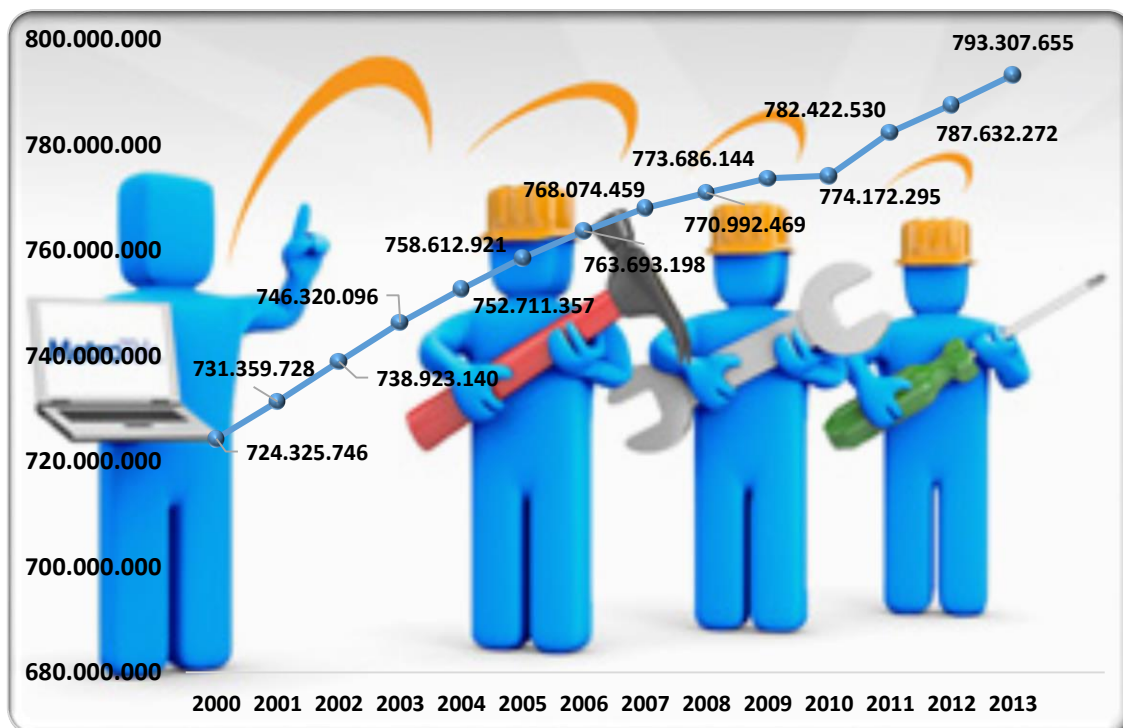
Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Το έτος 2000, ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων ανήλθε στους 724.325.746 και μόλις σε μια πενταετία σημείωσε αύξηση 5% και έφτασε τους 758.612.921. Αυτός ο ρυθμός μεγέθυνσης συνεχίστηκε μέχρι το έτος 2013⁶⁴ όπου και το εργατικό δυναμικό αυξήθηκε σε 793.307.655 εργαζομένους. Με βάση τις τελευταίες μελέτες της Στατιστικής Υπηρεσίας της Κίνας, η χώρα στο μέλλον θα αντιμετωπίσει πρόβλημα μείωσης του εργατικού δυναμικού λόγω

⁶³ Zarit W., (2013). The China Business Handbook

⁶⁴ Το 2013 είναι το τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν επιβεβαιωμένα στοιχεία

του ότι παρατηρείται μείωση του πληθυσμού που είναι σε ηλικία από 15 έως 64 ετών. Όπως υποστηρίζει η ίδια πηγή, η μείωση αυτή οφείλεται στην πολιτική του ενός παιδιού που άρχισε να εφαρμόζεται τη δεκαετία του 1970 και ενέχει κινδύνους για τις αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας.

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Γράφημα 2.2

Εξέλιξη Εργατικού Δυναμικού της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας

Η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, μέχρι στιγμής έχει κατορθώσει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του γεωργικού, του βιομηχανικού και του τομέα παροχής υπηρεσιών αξιοποιώντας στο έπακρο το εργατικό της δυναμικό καθώς και τις δυνατότητες επέκτασής του. Επιπλέον, είναι σε θέση να ενισχύει το ύψος της παραγωγικότητας των εργατών με την μεταφορά εργαζομένων από τον πρωτογενή τομέα, στον τομέα της βιομηχανίας και της παροχής υπηρεσιών⁶⁵. Αυτό επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία του Πίνακα 2.2 και του Διαγράμματος 2.2 που ακολουθούν. Ο Πίνακας 2.2, δείχνει αναλυτικά στοιχεία για τα ποσοστά απασχόλησης των εργαζομένων σε κάθε τομέα παραγωγής. Αντίστοιχα, στο Διάγραμμα 2.3 μπορούν να γίνουν

⁶⁵ Ritacca R., (2013). China's Labor Force: What Happens when Workers Retire?

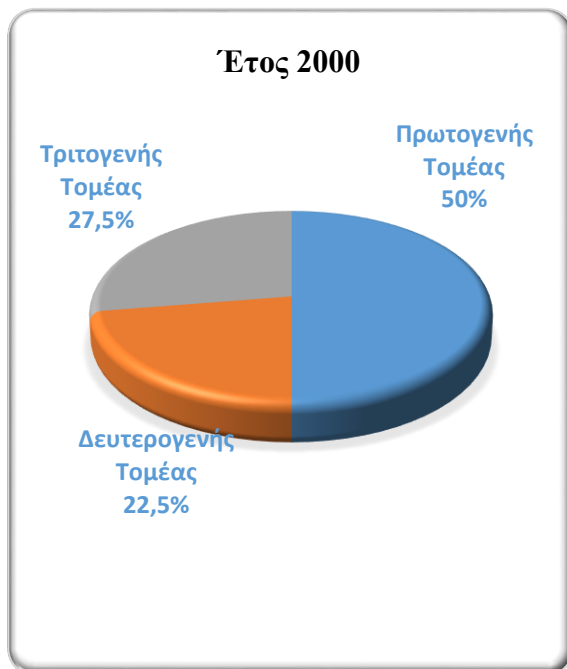
αντιληπτές οι μετακινήσεις του εργατικού δυναμικού από τον πρωτογενή τομέα στους υπόλοιπους δυο.

Πίνακας 2.2

Κατανομή του Εργατικού Δυναμικού ανά Τομέα Παραγωγής

Έτος	Εργαζόμενοι στον Πρωτογενή Τομέα Παραγωγής (Ως Ποσοστό του Συνόλου των Εργαζομένων)	Εργαζόμενοι στον Δευτερογενή Τομέα Παραγωγής (Ως Ποσοστό του Συνόλου των Εργαζομένων)	Εργαζόμενοι στον Τριτογενή Τομέα Παραγωγής (Ως Ποσοστό του Συνόλου των Εργαζομένων)
2000	50%	22,50%	27,5%
2001	50%	22,3%	27,7%
2002	50%	21,4%	28,6%
2003	49,1%	21,6%	29,3%
2004	46,9%	22,5%	30,6%
2005	44,8%	23,8%	31,4%
2006	42,6%	25,2%	32,2%
2007	40,8%	26,8%	32,4%
2008	39,6%	27,2%	33,2%
2009	38,1%	27,8%	34,1%
2010	36,7%	28,7%	34,6%
2011	34,8%	29,5%	35,7%
2012	NA	NA	NA
2013	NA	NA	NA

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Γράφημα 2.3

Μεταβολή της Κατανομής του Εργατικού Δυναμικού ανά Τομέα Παραγωγής

Μέχρι πρόσφατα, οι προαναφερθείσες μετακινήσεις του εργατικού δυναμικού μεταξύ των τομέων παραγωγής⁶⁶ λάμβαναν χώρα με την προϋπόθεση ότι ο εργαζόμενος θα μπορέσει να αφομοιώσει και να υιοθετήσει εύκολα ορισμένες υποτυπώδεις δεξιότητες. Σήμερα, οι βιομηχανίες αναζητούν εργαζόμενους με ειδικές γνώσεις και ικανότητες έτσι ώστε εκτός από υψηλά επίπεδα παραγωγικότητας θα είναι σε θέση να προσφέρουν στην παραγωγική διαδικασία το διαφορετικό - καινοτόμο. Για το λόγο αυτό, η μετακίνηση των εργαζομένων με χαμηλή ειδίκευση αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση για τους επιχειρηματίες και για αυτό δίνουν μεγάλη έμφαση στην κατάρτιση των εργαζομένων. Ταυτόχρονα, η πρόκληση αυτή εδράζεται στην προσπάθεια συγκερασμού της ειδίκευσης των εργαζομένων με τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις και ικανότητες που φέρουν και αποτελεί αφετηρία στην προσπάθεια μετακίνησή τους.

Πιο αναλυτικά, με βάση τα στοιχεία του Πίνακα 2.2 και του Διαγράμματος 2.3, επιβεβαιώνονται αυτά που μόλις αναφέρθηκαν. Το έτος 2000, το 50% του εργατικού δυναμικού απασχολούταν στον πρωτογενή τομέα, το 22,5% στον δευτερογενή και το υπόλοιπο 27,5% στον τριτογενή. Μετά από οκτώ χρόνια, ο αγροτικός πληθυσμός μειώθηκε κατά περίπου 10,5%, με το 4,7% αυτής της μείωσης να μεταφερθεί στη βιομηχανία και το υπόλοιπο 5,8% στον τομέα παροχής υπηρεσιών. Το έτος 2011⁶⁷, στον πρωτογενή τομέα απασχολείται το 34,8% του εργατικού δυναμικού, στη βιομηχανία το 29,5% ενώ στον τριτογενή το 35,7%. Συγκρίνοντας αυτά τα νούμερα με τα αντίστοιχα του έτους 2000 παρατηρούμε μια μείωση του απασχολούμενου εργατικού δυναμικού στον πρωτογενή τομέα είναι της τάξεως του 15,2% και μια αύξηση 7% στη βιομηχανία και 8,2% στις υπηρεσίες. Ερευνώντας λίγα χρόνια πιο πριν, παρατηρούμε ότι εν έτη 1995 το 52,2% τον εργαζομένων απασχολούταν στον αγροτικό τομέα, δηλαδή σε μια πενταετία μειώθηκε μόνο κατά 2,2%, ενώ στην επόμενη δεκαετία μειώθηκε κατά ποσό μεγαλύτερο του 15%. Από τα εν λόγω στοιχεία, είναι εμφανή τόσο η στροφή της κινεζικής οικονομίας στη βιομηχανία και στις υπηρεσίες, όσο και η μεταφορά των εργαζομένων ανάμεσα στους παραγωγικούς τομείς αλλά κυρίως η απομάκρυνσή τους από τον πρωτογενή προκειμένου να μετακινηθούν στους άλλους δύο. Τέλος, η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια.

Στη συνέχεια της ανάλυσης παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη της ανεργίας για τα έτη από το 2000 και έπειτα. Ο Πίνακας 2.3 εμφανίζει στοιχεία για τα συνολικά ποσοστά

---

⁶⁶ Οι εν λόγω μετακινήσεις ήταν αναγκαίες ώστε να μπορέσουν να επιτευχθούν οι στόχοι της κυβέρνησης.

⁶⁷ Το έτος 2011 είναι το τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν επιβεβαιωμένα στοιχεία σχετικά με το εργατικό δυναμικό και τους τομείς δραστηριοποίησής του.

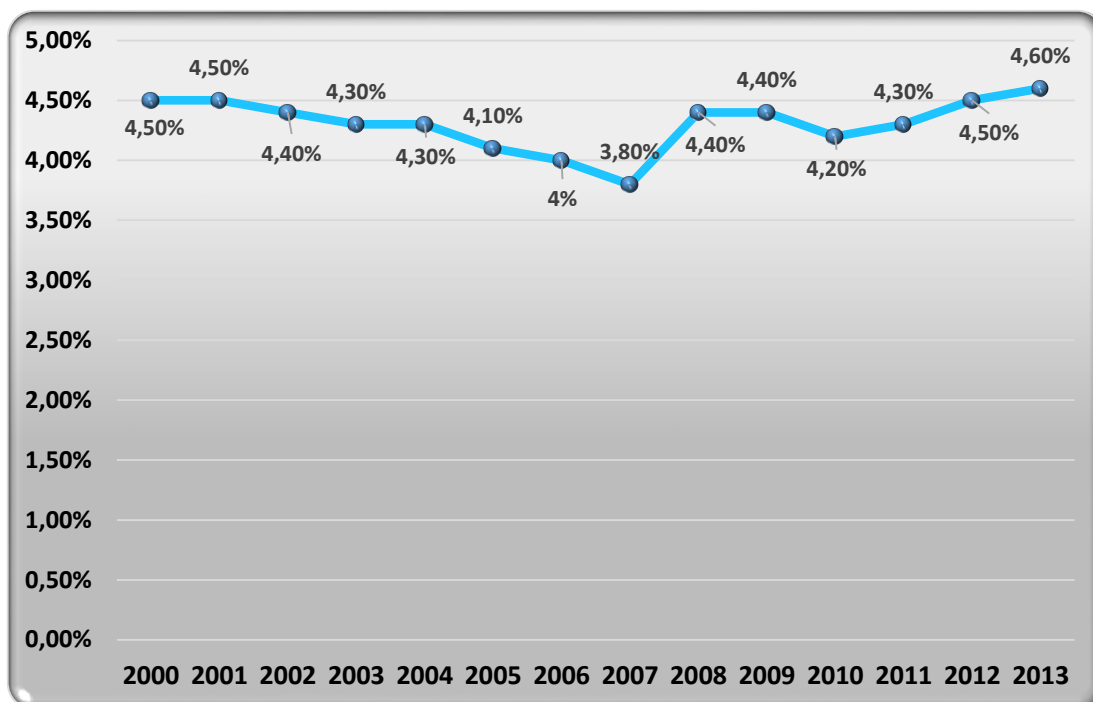
ανεργίας καθώς και την κατανομή τους μεταξύ ανδρών και γυναικών. Αντίστοιχα το Διάγραμμα 2.4 παρουσιάζει την εξέλιξη της ανεργίας για τα έτη τα οποία μελετώνται.

Πίνακας 2.3

Συνολικά Ποσοστά Ανεργίας και Ποσοστά Ανεργίας ανά Φύλο

Έτος	Ποσοστό Ανεργίας	Ποσοστό Ανεργίας στον Ανδρικό Πληθυσμό (Ως ποσοστό του Ανδρικού Εργατικού Δυναμικού)	Ποσοστό Ανεργίας στον Γυναικείο (Ως Ποσοστό του Γυναικείου Εργατικού Δυναμικού)
2000	4,5%	5,1%	3,8%
2001	4,5%	5,1%	3,8%
2002	4,4%	5%	3,7%
2003	4,3%	4,9%	3,6%
2004	4,3%	4,9%	3,6%
2005	4,1%	4,7%	3,4%
2006	4%	4,5%	3,3%
2007	3,8%	4,3%	3,1%
2008	4,4%	5%	3,6%
2009	4,4%	5%	3,6%
2010	4,2%	4,8%	3,4%
2011	4,3%	4,9%	3,6%
2012	4,5%	5,1%	3,7%
2013	4,6%	5,2%	3,85%

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Γράφημα 2.4
Εξέλιξη του Ποσοστού Ανεργίας

Όπως παρατηρούμε, το ποσοστό ανεργίας για τα έτη από το 2000 και έπειτα παραμένουν σε σταθερά επίπεδα. Για την υπό εξέταση περίοδο, το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας είναι 3,8% και επιτεύχθηκε το έτος 2007, ενώ το υψηλότερο είναι 4,6% για το έτος 2013. Ωστόσο, παρά τα χαμηλά ποσοστά ανεργίας πολύ υποστηρίζουν ότι τα νούμερα αυτά δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα⁶⁸. Ο λόγος είναι ότι οι κινεζικές αρχές καταχωρούν επίσημα στο ποσοστό ανεργίας μόνο τους εργαζόμενους των πόλεων, συνεπώς, δεν μετρούνται ούτε οι μετανάστες ούτε ο αγροτικός πληθυσμός της Κίνας. Τα λεγόμενα αυτά μπορούν να επιβεβαιωθούν αν αναλογιστεί κανείς ότι τα ποσοστά ανεργίας της Κίνας δεν μεταβάλλονται ιδιαίτερα παρά το γεγονός ότι ο ρυθμός ανάπτυξης ποικίλλει. Ακόμη και το έτος 2009, δηλαδή κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης όπου έχασαν τις δουλειές τους δεκάδες

⁶⁸ Στόχος του εν λόγω το πονήματος δεν είναι ούτε να διαψεύσει τα επίσημα στοιχεία τα οποία δίνονται στη δημοσιότητα από τις κινεζικές αρχές, ούτε τις πηγές τι οποίες τα αναπαράγουν αλλά έχει ως στόχο να ανταποκριθεί όσο το δυνατόν καλύτερα στην πραγματικότητα και αυτός είναι και ο λόγος που γίνεται η συγκεκριμένη αναφορά.

εκατομμύρια εργαζόμενοι που απασχολούνταν στα εργοστάσια της Κίνας, το επίσημο ποσοστό ανεργίας δεν σημείωσε κάποια μεταβολή.

Τέλος, δεν πρέπει να παραληφθεί η ύπαρξη πλήθους αναφορών οι οποίες υποστηρίζουν ότι στο μέλλον η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας θα έχει μεγάλο πρόβλημα όσον αφορά το ύψος της ανεργίας⁶⁹. Αυτές οι απόψεις δεν βασίζονται στην ύπαρξη αποκλίσεων σχετικά με το πραγματικό μέγεθος της ανεργίας, αλλά στις δηλώσεις⁷⁰ του κινέζου πρόεδρου Χου Τζιντάο, ο οποίος δήλωσε ότι «η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζει η Κίνα είναι η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας». Ο ετήσιος αριθμός αυτών των νέων θέσεων εργασίας ανέρχεται στα είκοσι εκατομμύρια και σε περίπτωση όπου οι ρυθμοί μεγέθυνσης φθίνουν, η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας δεν θα είναι σε θέση για τη δημιουργία επαρκών θέσεων εργασίας και ενδέχεται να βρεθεί αντιμετώπη με εκρηκτικές κοινωνικές εντάσεις.

2.8 Ανακεφαλαίωση

Συνοψίζοντας, στο εν λόγω κεφάλαιο έλαβε χώρα μια συνοπτική παρουσίαση του κινεζικού κράτους από τη δημιουργία του έως σήμερα. Η παρουσίαση είχε σκοπό τη γνωστοποίηση όλων των στοιχείων που αφορούν τη χώρα και τα δομικά στοιχεία που την χαρακτηρίζουν, ώστε να μπορέσει να γίνει κατανοητή η μετέπειτα οικονομική της ανάλυση και η εξέταση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων που προσελκύει.

Η οικονομική μεγέθυνση της Κίνας είναι το πιο σημαντικό παράδειγμα ανάκαμψης μιας οικονομίας στη σύγχρονη ιστορία. Η οικονομική μεταρρύθμιση άρχισε μετά το θάνατο του Μαο Τσε Τουνγκ (Mao Tse-tung) και κυρίως μετά την άνοδο στην εξουσία του Τενγκ Σαο-πινγκ (Teng Xsiao-ping). Οι μεταρρυθμίσεις αυτές άλλαξαν τη δομή της οικονομίας της χώρας, εφόσον προσανατολίστηκαν στον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας, της γεωργίας και της τεχνολογίας. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με το φθινό εργατικό κόστος, τις υποδομές και την τεχνολογία αύξησαν την επενδυτική δραστηριότητα και κατέστησαν τη χώρα μια ελκυστική επενδυτική ευκαιρία.

---

⁶⁹ Ritacca R., (2013). China's Labor Force: What Happens when Workers Retire?

⁷⁰ Παπασωτηρίου Χ., (2013). Η Κίνα από την Ουράνια Αυτοκρατορία στην Ανερχόμενη Υπερδύναμη του 21ου Αιώνα

Βέβαια, παρά τις όποιες μεταρρυθμίσεις και προσπάθειες προσέλκυσης επενδύσεων, το γεγονός ότι παρέμεινε μια κομμουνιστική χώρα έκανε τον υπόλοιπο κόσμο να την αντιμετωπίζει με επιφύλαξη. Αυτό σταμάτησε τη δεκαετία του 1980 όπου με τη δημιουργία των ειδικών οικονομικών ζωνών στις παράλιες περιοχές της, το φθηνό εργατικό κόστος, η ευνοϊκή φορολόγηση και η δημιουργία συμβάσεων που επέτρεπε τις ελεύθερες συναλλαγές με αρκετές χώρες, αποτέλεσαν καθοριστικούς παράγοντες στον τρόπο με τον οποίο οι επενδυτές “έβλεπαν” τη χώρα. Αυτή η αλλαγή της στάσης των επενδυτών ωφέλησε την ανάπτυξη των εξαγωγικών της δραστηριοτήτων, τη βοήθησε στο να κερδίζει συνεχώς έδαφος στις εισερχόμενες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και τελικά η χώρα αποτέλεσε και συνεχίζει να αποτελεί μια ιδιαίτερα κερδοφόρα ευκαιρία για τους επενδυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ

3.1 Εισαγωγή

Τα μακροοικονομικά θέματα αποτελούν επίκεντρο της διεθνούς πολιτικής. Αυτό πηγάζει από τη φύση της μακροοικονομικής επιστήμης η οποία ασχολείται με τη μελέτη της οικονομίας ως σύνολο. Με τη βοήθεια των μακροοικονομικών μεγεθών είναι δυνατόν να ερμηνευτούν τα οικονομικά γεγονότα και να εντοπιστούν οι πολιτικές που συμβάλουν στη βελτίωση της οικονομικής επίδοσης. Η μελέτη τους αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο για την κατανόηση της οικονομικής κατάστασης της χώρας καθώς προδίδουν την “εικόνα” της, ενώ ταυτόχρονα “μαρτυρούν” στοιχεία για την πορεία της, το μέλλον της και αποτελούν ένδειξη του επιπέδου ζωής των κατοίκων της.

Με άλλα λόγια, οι μακροοικονομικοί δείκτες είναι στατιστικές οι οποίες υποδεικνύουν την τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας μιας χώρας. Η δημοσίευσή τους γίνεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους και υπεύθυνη για τη συλλογή τους είναι η στατιστική υπηρεσία της εκάστοτε χώρας. Σημαντικότερος δείκτης όλων είναι το εισόδημα καθώς αποτελεί ένα μέτρο του επιπέδου διαβίωσης. Όσο υψηλότερο εισόδημα επιτυγχάνει μια χώρα, τόσο περισσότερο θεωρείται ότι βελτιώνεται η οικονομική θέση των κατοίκων της και κατ’ επέκταση η ευημερία τους.

Στο παρόν κεφάλαιο, αρχικά θα αναλυθεί το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π) της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας καθώς αποτελεί το καλύτερο μέτρο για την εξέταση της συμπεριφοράς της οικονομίας. Στη συνέχεια, μελετάται ο δείκτης τιμών καταναλωτή προκειμένου να αποκτηθεί μια εικόνα σχετική με το επίπεδο τιμών καθώς και θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο ύψος τόσο των εισαγωγών, όσο και των εξαγωγών της χώρας οι οποίες αποτελούν υπολογίσιμο μέγεθος του εθνικού της εισοδήματος. Ακόμα, θα περιγραφεί το φορολογικό σύστημα, το εργατικό κόστος το οποίο και αποτελεί πρωτεύον παράγοντα έλξης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, η δομή και η λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος καθώς και ο ρόλος της συναλλαγματικής ισοτιμίας του γουάν (CNY) στην οικονομική μεγέθυνση της χώρας. Τέλος, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο οι προαναφερθέντες δείκτες

συμβάλουν στην εντυπωσιακή ανόρθωση της χώρας καθώς και η συμβολή τους στην προώθηση της υγιούς ανάπτυξής της.

3.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Όπως προαναφέρθηκε, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν μιας χώρας αποτελεί το πιο γνωστό και αξιόπιστο εργαλείο μέτρησης της οικονομικής δραστηριότητας μιας χώρας. Προσδιορίζεται βάσει της αγοραίας αξίας όλων των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται στην επικράτεια μιας χώρας κατά τη διάρκεια ενός έτους, ανεξάρτητα τη μόνιμη κατοικία των ιδιοκτητών των συντελεστών παραγωγής⁷¹.

Στον πίνακα 3.1 παρουσιάζονται στοιχεία για το ύψος του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της Κίνας από το έτος 2000 και έπειτα. Η μέση ετήσια μεγέθυνση της οικονομίας της Κίνας από το 1979 έως το 2001 κυμάνθηκε στο 9,3%, ενώ από το έτος 1990 έως το έτος 2001 η μέση ετήσια μεγέθυνση ήταν ακόμη μεγαλύτερη και έφτασε το 10%. Με αφετηρία τον 21^ο αιώνα, παρατηρείται μέση ετήσια αύξηση στο εισόδημα της τάξεως του 9,4% και καταγράφεται μέγιστος ρυθμός ανάπτυξης το έτος 2007 η οποία φτάνει το 11,9% και ελάχιστος τα έτη 2012 και 2013 με ανάπτυξη 7,7%. Όλοι οι προαναφερθέντες ρυθμοί μεγέθυνσης είχαν ως αποτέλεσμα το κινεζικό Α.Ε.Π. να σκαρφαλώσει στα 9.240.270.452.046,99 \$ το έτος 2013.

Μια ανάπτυξη της τάξεως του 7,7% μπορεί για την σύγχρονη οικονομία της Κίνας να μην είναι ένας ιδιαίτερα υψηλός ρυθμός μεγέθυνσης και να είναι πολύ κάτω του μέσου όρου ανάπτυξης της για τις τελευταίες δεκαετίες, όμως κανείς δεν μπορεί να πει ότι αυτοί οι ρυθμοί είναι αμελητέοι ή χαμηλοί, καθώς πλήθος χωρών του αναπτυσσόμενου και του αναπτυσσόμενου κόσμου προσπαθούν με μεγάλη δυσκολία να επιτύχουν αρκετά χαμηλότερους ρυθμούς και πολλές φορές δεν το επιτυγχάνουν.

Το Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές για τα έτη από το 2000 έως το 2013 αυξήθηκε ποσοστιαία κατά 671%. Προκειμένου να αφαιρέσουμε την επίδραση των τιμών στο Α.Ε.Π., χρησιμοποιούμε το Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές με έτος βάσης το έτος 2005. Η διαφορά αυτών των δυο των μεγεθών γίνεται εμφανή και στο Διάγραμμα 3.1 όπου οι πρώτες στήλες αντιπροσωπεύουν το Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές και οι υπόλοιπες αντιπροσωπεύουν το Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές. Η μεγάλη απόκλιση αυτών των δυο μεγεθών είναι αναμενόμενη και παρά το γεγονός ότι το Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές αυξήθηκε ποσοστιαία κατά μικρότερο βαθμό

---

⁷¹ Mankiw G. (2014). Principles of Macroeconomics

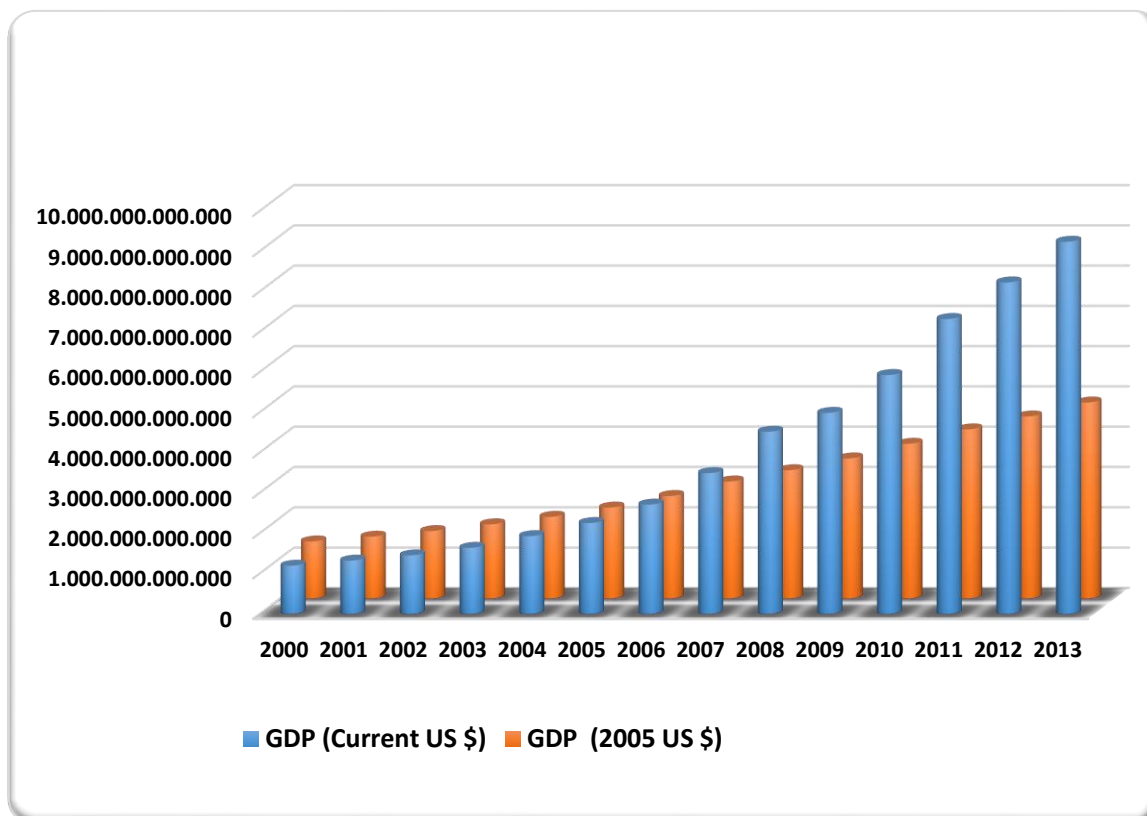
συγκριτικά με το τρέχον, η αύξηση αυτή φτάνει το 243% σε χρονικό διάστημα 13 ετών. Στην επόμενη ενότητα θα μελετηθεί και το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. τόσο σε τρέχοντα όσο και όσο πραγματικά μεγέθη και θα διαπιστωθεί το κατά πόσο αυτοί η ρυθμοί μεγέθυνσης του Α.Ε.Π. έχουν ωφελήσει τους κατοίκους της χώρας και κατά πόσο έχουν αυξήσει το εισόδημά τους.

Πίνακας 3.1

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας

Χρονολογία	GDP (Current \$)	GDP (2005 US \$)	ΑΕΠ (Real Growth Rate)
2000	1.198.474.937.919,30	1.417.014.275.043,53	8,4%
2001	1.324.806.909.018,30	1.534.630.960.323,93	8,3%
2002	1.453.827.558.024,40	1.674.007.187.686,08	9%
2003	1.640.958.734.587,31	1.841.832.749.393,66	9,1%
2004	1.931.644.329.934,27	2.027.582.317.057,12	10,1%
2005	2.256.902.590.825,33	2.256.902.590.825,33	10,2%
2006	2.712.950.885.444,10	2.542.999.619.606,87	11,1%
2007	3.494.055.942.162,34	2.903.149.270.586,53	11,9%
2008	4.521.827.271.025,62	3.182.858.070.163,14	9,6%
2009	4.990.233.518.751,65	3.476.132.943.438,34	9,2%
2010	5.930.502.270.312,98	3.839.284.171.057,07	10,3%
2011	7.321.891.954.608,06	4.196.333.192.234,27	9,3%
2012	8.229.490.030.099,96	4.517.459.818.035,10	7,7%
2013	9.240.270.452.046,99	4.864.002.775.019,47	7,7%
2014	NA	NA	NA

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 3.1
Σύγκριση Πραγματικού και Τρέχοντος Α.Ε.Π.

Στην συνέχεια της ανάλυσης, θα εξεταστεί η συμβολή του κάθε τομέα παραγωγής στο εγχώριο εισόδημα της Κίνας. Όπως είναι γνωστό, τα προϊόντα τα οποία παράγονται στην κινεζική επικράτεια έχουν κατακλίσει ολόκληρο τον κόσμο⁷². Παλαιότερα, η παραγωγή της χώρας επικεντρωνόταν στον πρωτογενή τομέα και το έτος 1990 η γεωργία αποτελούσε το 27,1% του κινεζικού Α.Ε.Π. αυξάνοντας το με 96.787.762.553 \$ σε τρέχουσες τιμές. Η Κίνα, θέλοντας να επικεντρωθεί τόσο στον τομέα της βιομηχανίας όσο και σε αυτόν των υπηρεσιών όπου και θα αποκόμιζε μεγαλύτερα οφέλη, άρχισε ένα σχέδιο υποστήριξης και προώθησης του τομέα της βιομηχανίας. Το σχέδιο αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, το έτος 2000, δηλαδή μόλις μια δεκαετία από την έναρξη του, το ποσοστό συνεισφοράς της γεωργίας στο Α.Ε.Π. να έχει μειωθεί στο 15,06% προσθέτοντας σε αυτό 180.526.692.872,12 \$ και το έτος 2013 να συνεισφέρει μόλις το 10,01% αυτού με 925.204.387.867,36 \$.

⁷² Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

Από τη δεκαετία του 1990, οι βασικοί παράγοντες της βιομηχανίας όπως είναι η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες και οι μεταφορές, ήταν ήδη αναπτυγμένοι και συντελούσαν στην ανάπτυξη του δευτερογενή τομέα. Μάλιστα, το έτος 1990 η βιομηχανία συνέθετε το 41,5% του κινεζικού Α.Ε.Π. για να φτάσει στο μέγιστο 47,94% το έτος 2006 και στη συνέχεια να μειώνεται σταθερά με τη σκυτάλη να πηγαίνει στον τομέα των υπηρεσιών. Υπολογίζεται ότι η βιομηχανία θα συνεχίσει να αποτελεί σημαντικό μέρος της οικονομικής δραστηριότητας της χώρας, χωρίς αυτό να αναιρεί τη συμβολή των υπηρεσιών όπου και θα αναλυθούν στην συνέχεια.

Πίνακας 3.2
Σύνθεση Α.Ε.Π. ανά Τομέα Παραγωγής

Χρονολογία	Ποσοστό Γεωργίας στο Α.Ε.Π (%)	Ποσοστό Βιομηχανίας στο Α.Ε.Π (%)	Ποσοστό Παροχής Υπηρεσιών στο Α.Ε.Π (%)
2000	15,06%	45,91%	39,03%
2001	14,39%	45,15%	40,46%
2002	13,74%	44,78%	41,48%
2003	12,79%	45,96%	41,25%
2004	13,39%	46,22%	40,39%
2005	12,12%	47,36%	40,52%
2006	11,11%	47,94%	40,95%
2007	10,76%	47,33%	41,91%
2008	10,73%	47,44%	41,83%
2009	10,33%	46,24%	43,43%
2010	10,09%	46,66%	43,25%
2011	10,03%	46,58%	43,39%
2012	10,08%	45,26%	44,66%
2013	10,01%	43,89%	46,10%
2014	NA	NA	NA

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Τέλος, θα αναφερθούμε στη συνεισφορά των υπηρεσιών στο κινεζικό Α.Ε.Π. Το έτος 1990, ο τριτογενής τομέας αποτελούσε μόλις το 31,54% του κινεζικού Α.Ε.Π. αυξάνοντάς το κατά 112.589.337.562,625 \$. Από τότε έως σήμερα ακολουθεί μια συνεχή άνοδο η οποία κορυφώνεται για το τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία και φτάνει τα 4.259.214.832.233,65 \$ συνεισφέροντας το 46,10% του Α.Ε.Π. Για να ερμηνεύσουμε λίγο

καλύτερα τα νούμερα, οι υπηρεσίες αυξήθηκαν από το 1990 έως σήμερα κατά 3.682%. Το νούμερο αυτό αν και φαντάζει εξωπραγματικό, είναι η πραγματικότητα και σύμφωνα με εκτιμήσεις η ανοδική αυτή τάση αναμένεται να συνεχιστεί και τα επόμενα έτη.

3.3 Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π.

Το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι το εισόδημα που αναλογεί κατά μέσο όρο σε κάθε κάτοικο της χώρας ανεξάρτητα από τη συμμετοχή του στην παραγωγική διαδικασία⁷³. Υπολογίζεται εάν διαιρέσουμε το Α.Ε.Π. με τον πληθυσμό της χώρας. Εάν διαιρέσουμε το Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές με τον πληθυσμό τότε παίρνουμε ως αποτέλεσμα το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές, ενώ εάν διαιρέσουμε το πραγματικό Α.Ε.Π. με τον πληθυσμό τότε το αποτέλεσμα που προκύπτει είναι το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές και αποτελεί ένα αξιόπιστο μέτρο για την μέτρηση του εισοδήματος που αναλογεί σε κάθε κάτοικο της χώρας, ενώ ταυτόχρονα καθιστά δυνατή τη σύγκριση⁷⁴ με παρελθόντα έτη και με άλλες χώρες.

Η μέση ετήσια μεγέθυνση του ετήσιου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. για τα έτη από το 1990 έως το 2001 είναι 8,1%. Η μεγέθυνση αυτή, για την επόμενη δεκαετία είναι ακόμη μεγαλύτερη και αγγίζει το 10%. Πιο αναλυτικά, το έτος 2000, το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. φτάνει τα 1.122,25 \$ (σε \$ του 2005) ενώ μέσα στην πενταετία αυξάνεται στα 1.731,12 \$. Η αύξηση αυτή είναι της τάξεως του 54,25% και δεν είναι καθόλου παράξενη εάν αναλογιστεί κανείς την πορεία της κινεζικής οικονομίας και τους ρυθμούς ανάπτυξής της.

Την αμέσως επόμενη πενταετία η αύξηση είναι ακόμη πιο έντονη. Καθώς το Α.Ε.Π. αυξάνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό πάνω από 10%, το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. αυξάνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό 10,66% και για αυτό από το έτος 2005 έως το έτος 2010 παρατηρείται μια αύξηση του κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. στα 2.870,05 \$, αυξημένο δηλαδή κατά 65,79%.

---

⁷³ Zarit W., (2013). The China Business Handbook

⁷⁴ Απαραίτητη προϋπόθεση ώστε να γίνει η σύγκριση είναι να έχει χρησιμοποιηθεί το ίδιο έτος βάσης. Η εν λόγω προϋπόθεση ικανοποιείται σε όλα τα μεγέθη και σε όλες τις συγκρίσεις που λαμβάνουν χώρα στην παρούσα έρευνα.

Πίνακας 3.3
Το Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π.

Χρονολογία	GDP per capita (constant 2005 US\$)	Growth Rate GDP per Capita (Constant 2005 US \$)	GDP per capita, PPP (constant 2011 international \$)	GDP per capita, PPP (current international \$)
2000	1.122,25	7,58%	3.609,31	2.860,83
2001	1.206,61	7,52%	3.880,61	3.145,92
2002	1.307,41	8,35%	4.204,78	3.461,01
2003	1.429,55	9,34%	4.597,61	3.859,78
2004	1.564,40	9,43%	5.031,30	4.339,92
2005	1.731,12	10,66%	5.567,51	4.956,95
2006	1.939,71	12,05%	6.238,34	5.724,92
2007	2.202,88	13,57%	7.084,74	6.675,01
2008	2.402,78	9,07%	7.727,64	7.421,19
2009	2.611,16	8,67%	8.397,80	8.128,35
2010	2.870,05	9,91%	9.230,43	9.043,79
2011	3.121,97	8,78%	10.040,62	10.040,63
2012	3.344,54	7,13%	10.756,46	10.950,00
2013	3.583,37	7,14%	11.524,57	11.906,50
2014	NA	NA	NA	NA

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Ακόμα, το έτος 2013 όπου είναι και το τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα επιβεβαιωμένα στοιχεία, το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. έχει φτάσει τα 3.583,37 \$ (σε \$ του 2005). Η αύξηση για την τετραετία είναι της τάξεως του 25% και παρά το γεγονός ότι είναι αρκετά υψηλή δεν μπορεί να συγκριθεί με αυτή των προηγούμενων ετών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο ρυθμός ανάπτυξης του Α.Ε.Π. για τα έτη 2012 και 2013 παρουσίασε χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης συγκριτικά με τα δεδομένα της Κίνας. Επιπλέον, αν και βλέπουμε ότι το βιοτικό επίπεδο του κινεζικού λαού αυξάνεται με φρενήρεις ρυθμούς, στην πραγματικότητα είναι πολύ

χαμηλότερο από πολλές άλλες χώρες και χρειάζεται να διανύσει μεγάλη διαδρομή προκειμένου να προσεγγίσει το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. των χωρών του αναπτυγμένου κόσμου. Τέλος, για να μπορέσουμε να ερμηνεύσουμε όσο το δυνατόν καλύτερα το εισόδημα που αναλογεί σε κάθε κάτοικο της χώρας, θα έπρεπε να παρουσιάζαμε στοιχεία σχετικά με την κατανομή του πλούτου στην κινεζική επικράτεια αλλά δυστυχώς επιβεβαιωμένα στοιχεία για την χώρα της Κίνας δεν είναι διαθέσιμα για το ευρύ κοινό.

3.4 Πληθωρισμός - Δ.Τ.Κ - Αποπληθωριστής Α.Ε.Π.

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή όπως και αποπληθωριστής του Α.Ε.Π. αποτελούν μέτρα μέτρησης του γενικού επιπέδου τιμών αλλά και μέτρα μεταβολής του κόστους ζωής. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή μετρά την τιμή του τυπικού καλαθιού κάθε περίοδο σε σχέση με την τιμή του καλαθιού στο έτος βάσης. Με άλλα λόγια, δείχνει πόσο κοστίζει κάθε έτος το τυπικό καλάθι συγκριτικά με το τυπικό καλάθι στο έτος βάσης⁷⁵.

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή έχει κάποιες σημαντικές διαφορές σε σχέση με τον αποπληθωριστή Α.Ε.Π. Οι διαφορές αυτές εδράζονται στο γεγονός ότι ο αποπληθωριστής μετρά τις τιμές όλων των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται, ενώ ο Δ.Τ.Κ. μετρά μόνο τις τιμές αυτών που αγοράζονται από τους καταναλωτές. Επιπλέον, ο αποπληθωριστής περιλαμβάνει μόνο τα αγαθά τα οποία παράγονται εγχώρια και όχι αυτά τα οποία εισάγονται. Η βασικότερη διαφορά τους σχετίζεται με το ότι ο Δ.Τ.Κ. αποδίδει σταθερούς συντελεστές στάθμισης στις τιμές των αγαθών ενώ ο αποπληθωριστής του Α.Ε.Π. μεταβαλλόμενος⁷⁶. Με άλλα λόγια ο ΔΤΚ χρησιμοποιεί ένα σταθερό καλάθι αγαθών και υπηρεσιών, ενώ ο αποπληθωριστής ένα μεταβαλλόμενο το οποίο μεταβάλλεται διαχρονικά καθώς μεταβάλλεται η σύνθεση του Α.Ε.Π. Στοιχεία σχετικά με τον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και του αποπληθωριστή του Α.Ε.Π καταγράφονται στον Πίνακα 3.4.

---

⁷⁵ Mankiw G. (2014). Principles of Macroeconomics

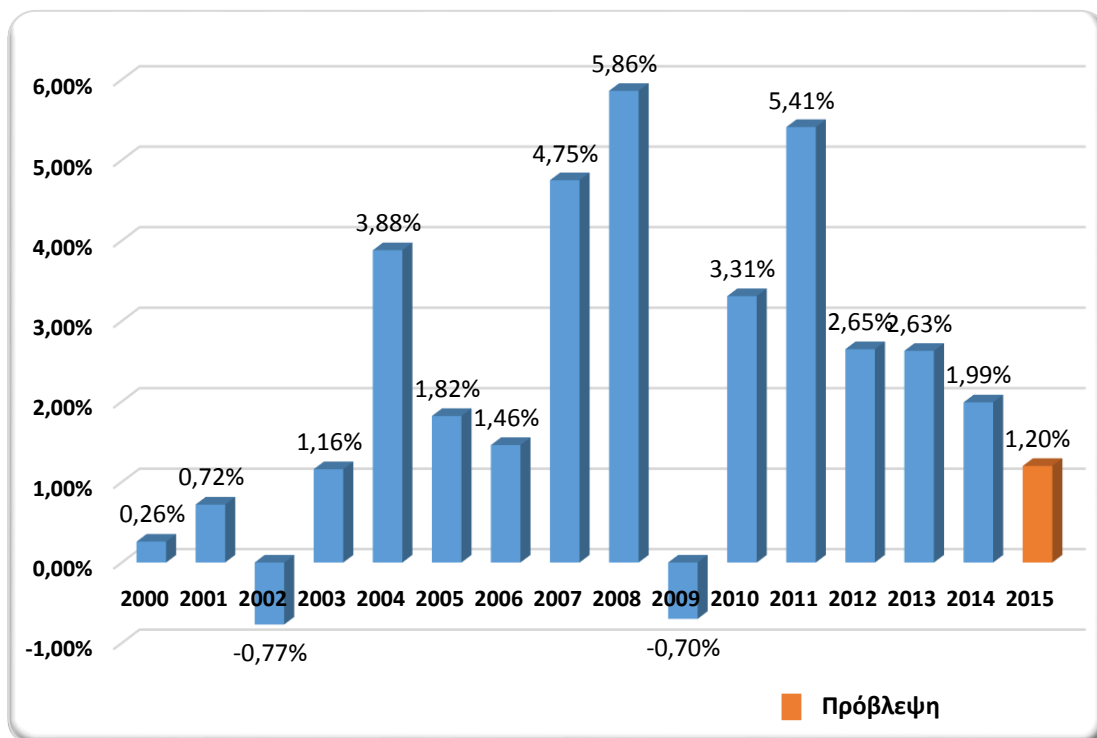
⁷⁶ Mankiw G. (2014). Principles of Macroeconomics

Πίνακας 3.4
Δείκτες Μέτρησης του Κόστους Ζωής

Έτος	CPI (2005=100)	GDP Deflator	Annual Inflation (%)
2000	81	100	0,26
2001	81,59	102,05	0,72
2002	80,96	102,66	-0,77
2003	81,9	105,32	1,16
2004	85,08	112,62	3,88
2005	86,63	117,03	1,82
2006	87,9	121,48	1,46
2007	92,07	130,76	4,75
2008	97,47	140,92	5,86
2009	96,79	140,06	-0,70
2010	100	149,36	3,31
2011	105,41	161,02	5,41
2012	108,2	164,23	2,65
2013	111,05	167,03	2,63
2014	113,26	NA	1,99
2015	NA	NA	1,20*

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 3.2

Ετήσιος Πληθωρισμός για τα Έτη 2000-2015

Ο πληθωρισμός στην Κίνα από το έτος 1990 έως σήμερα κυμαίνεται κατά μέσο όρο στο 4,8%. Για την υπό ανάλυση περίοδο, ο υψηλότερος πληθωρισμός παρατηρείται το έτος 1994 με 24,23%. Από τότε και έπειτα ακολουθεί σταδιακή αποκλιμάκωση του, με αποτέλεσμα να φτάσει σε ιστορικό χαμηλό το έτος 1998 με -1,4% (αποπληθωρισμός). Από το έτος 2000 και έπειτα κυμαίνεται κατά μέσο όρο στο 2,29% και εάν εξαιρέσουμε τα έτη 2004, 2007 και 2008 όπου ο πληθωρισμός κυμάνθηκε αρκετά υψηλότερα από το μέσο όρο τότε ο μέσος πληθωρισμός για αυτή την περίοδο θα ήταν σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα.

Σημαντική παρατήρηση είναι ότι η Κίνα δεν έχει υποφέρει από υψηλό πληθωρισμό παρά την γρήγορη οικονομική της μεγέθυνση. Το γεγονός αυτό δημιουργεί έντονους προβληματισμούς και ερωτηματικά στην ηγεσία και στους επενδυτές. Μάλιστα, οι προβλέψεις για το έτος 2015 διαβλέπουν ότι ο πληθωρισμός αναμένεται να κυμανθεί στο 1,2%, δηλαδή αναμένεται χαμηλό ποσοστό πενταετίας. Το γεγονός ότι οι πληθωριστικές πιέσεις παραμένουν ήπιες, ασκεί πιέσεις για μέτρα στήριξης της οικονομίας προκειμένου να τονωθεί η ανάπτυξη. Στα μέτρα περιλαμβάνονται τόσο διαρθρωτικά μεταρρυθμιστικά μέτρα της κυβέρνησης, όσο

και μέτρα για την εφαρμογή της αρμόζουσας νομισματικής πολιτικής από την Κεντρική Τράπεζα της Κίνας.

3.5 Δημόσιο Χρέος

Ένα από τα βασικότερα προβλήματα των κυβερνήσεων είναι τα ελλείμματα του κρατικού προϋπολογισμού. Τα ελλείμματα αυτά, προκύπτουν όταν οι δημόσιες δαπάνες υπερβαίνουν τα κρατικά έσοδα και η συσσώρευση τους έχει σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία δημόσιου χρέους. Η πιο άμεση επίδραση του δημοσίου χρέους είναι επιβάρυνση που θέτει στους μελλοντικούς φορολογούμενους. Αυτό συμβαίνει γιατί όταν τα χρέη και οι συσσωρευμένοι τόκοι γίνουν πληρωτέα, οι μελλοντικοί φορολογούμενοι θα αντιμετωπίσουν την επιλογή του να πληρώνουν υψηλότερους φόρους ή να απολαμβάνουν λιγότερες δημόσιες δαπάνες ή και τα δυο ή να καθυστερήσουν την ημερομηνία πληρωμής, με αποτέλεσμα να υποχρεώσουν την κυβέρνηση στην συσσώρευση ακόμα μεγαλύτερου χρέους⁷⁷.

Παράλληλα με την επίδραση των ελλειμάτων και του χρέους στον κρατικό προϋπολογισμό, υπάρχουν διάφορες άλλες μακροοικονομικές επιδράσεις, όπως για παράδειγμα είναι η μείωση της εθνικής αποταμίευσης και κατ' επέκταση η αύξηση των επιτοκίων, η μείωση των επενδύσεων, το μικρότερο απόθεμα κεφαλαίου και η μείωση της παραγωγικότητας, η μείωση των μισθών και τέλος η μείωση της συνολική παραγωγής της οικονομίας.

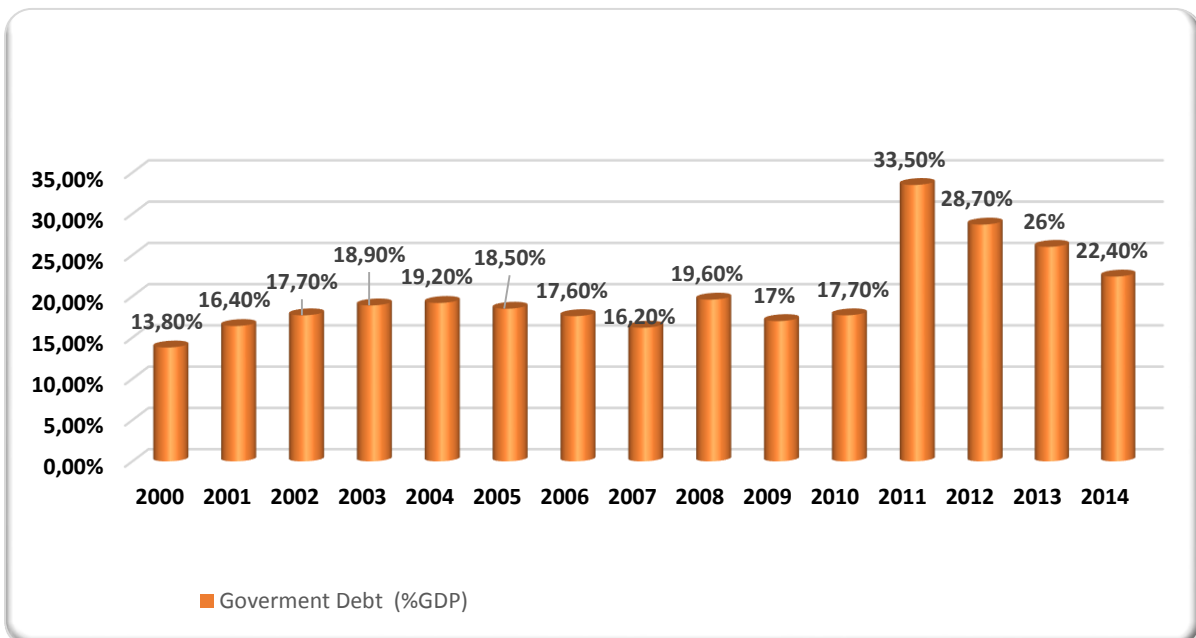
⁷⁷ Mankiw G. (2014). Principles of Macroeconomics

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 3.3

Εξωτερικό Χρέος Κίνας (σε Εκατοντάδες Εκατομμύρια Δολάρια)

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 3.4

Χρέος της Κυβέρνησης (Ως Ποσοστό του Α.Ε.Π.)

Στο Διάγραμμα 3.3 απεικονίζεται η πορεία του εξωτερικού χρέους της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, ενώ το Διάγραμμα 3.4 δείχνει το λόγο του χρέους ως προς το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν. Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις της στατιστικής υπηρεσίας της Κίνας, το εξωτερικό της χρέος αυξήθηκε το έτος 2014 σε 863.167.000.000 \$ από 736.986.000.000 \$ που ήταν το προηγούμενο έτος, ενώ αναμένεται να αυξηθεί περίπου κατά 4% σε 895.500.000.000 \$ το έτος που διανύουμε.

Από το έτος 1985 έως το έτος 2014, το χρέος κυμαινόταν κατά μέσο όρο στα 256.197.000.000 \$, ενώ ο μέσος όρος αυτού για τα έτη από το 2000 έως το 2014 αυξήθηκε στα 385.527.266.000 \$, σημειώνοντας ιστορικό χαμηλό το έτος 1985 στα 15.825.000.000 \$ και ιστορικό υψηλό στα 863.167.000.000 \$ το έτος 2014, το όμως οποίο αναμένεται να αυξηθεί περισσότερο το έτος που διανύουμε (Βλέπε Διάγραμμα 3.3).

Όπως είναι κατανοητό, ένα τέτοιου μεγέθους χρέος ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος δεν είναι υψηλό και εάν παραμείνει στα υπάρχοντα επίπεδα δεν ελλοχεύει σοβαρούς κινδύνους για την πορεία της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Αυτό μπορεί να επιβεβαιωθεί και από τα στοιχεία του Πίνακα 3.5 ο οποίος δείχνει τις πληρωμές σε τόκους και τοκοχρεολύσια για τα έτη 2000 με 2013 καθώς και μπορεί να διαπιστωθεί σε πόσο χαμηλά επίπεδα κυμαίνονται οι πληρωμές τόκων για την εξυπηρέτηση του εξωτερικού χρέους εάν τις συγκρίνουμε με το Α.Ε.Π. και τα έσοδα του Κινεζικού κράτους.

Πίνακας 3.5

Πληρωμές Τόκων για την Εξυπηρέτηση του Εξωτερικού Χρέους

Έτος	Interest Payments on External Debt (Current US \$)	Principal Repayments on External Debt (Current US \$)
2000	7.244.792.000	19.362.284.000
2001	7.988.784.000	17.007.929.000
2002	6.375.391.000	24.713.468.000
2003	7.245.648.000	30.268.342.000
2004	6.968.044.000	16.288.821.000
2005	6.468.610.000	20.935.871.000
2006	9.274.329.000	18.119.821.000
2007	11.312.714.000	20.404.933.000
2008	9.221.988.000	23.958.628.000
2009	6.278.325.000	33.448.481.000
2010	33.151.912.000	27.237.033.000
2011	37.733.401.000	36.276.581.000
2012	38.947.574.000	35.518.606.000
2013	5.283.590.000	33.394.571.000

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Τέλος, όπως είπαμε και προηγουμένως, από τον Πίνακα 3.5 φαίνονται τα ετήσια ποσά που απαιτούνται για την αποπληρωμή του εξωτερικού χρέους της Κίνας. Παρά το γεγονός ότι τα ποσά που απαιτούνται για την αποπληρωμή του χρέους παρουσιάζουν σημαντικές ποσοστιαίες μεταβολές⁷⁸ από έτος σε έτος καθώς και χαρακτηρίζονται από αυξητική τάση, δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλα εάν αναλογιστεί κανείς τόσο το Α.Ε.Π., όσο και τα έσοδα της χώρας. Βέβαια,

⁷⁸ Τα ποσά αποπληρωμής των δανείων και κατ' επέκταση οι ετήσιες μεταβολές τους εξαρτώνται από τις συμφωνίες που έχει συνάψει η κυβέρνηση με τις χώρες από τις οποίες δανείζεται.

αυτό δεν σημαίνει ότι η Κίνα δεν πρέπει να προβληματίζεται για αυτή τη συνεχή τάση διόγκωσης του, ούτε ότι δεν πρέπει να λάβει μέτρα για τη σταδιακή μείωση του.

3.6 Εισαγωγές - Εξαγωγές

Η επίδραση του διεθνούς εμπορίου στο οικονομικό πρόβλημα του ανθρώπου γίνεται με την ανταλλαγή αγαθών και παραγωγικών συντελεστών μεταξύ των χωρών. Πλέον, οι χώρες οι οποίες αδυνατούν να παράγουν ορισμένα αγαθά επειδή δεν έχουν στη διάθεσή τους απαιτούμενους παραγωγικούς συντελεστές, μπορούν να τα προμηθεύονται από αγορές της αλλοδαπής⁷⁹.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι το διεθνές εμπόριο και η διεθνής ανταλλαγή αγαθών, εκτός του ότι έχουν καταργήσει τα γεωγραφικά όρια μεταξύ των χωρών, έχουν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία σοβαρών ανακατατάξεων στα εισοδήματα μεταξύ των χωρών που συμμετέχουν στην ανταλλαγή. Ως ακολούθως, οι χώρες οι οποίες παράγουν αγαθά τα οποία έχουν ζήτηση από τις αλλοδαπές χώρες, τα εξαγουν σε αυτές με αποτέλεσμα να είναι σε πλεονεκτική σχέση συγκριτικά με αυτές που δεν διαθέτουν ισχυρή εξαγωγική δυναμικότητα⁸⁰.

Στις μέρες μας, τα προϊόντα τα οποία φέρουν το χαρακτηριστικό “made in China” έχουν κατακλύσει τον κόσμο. Πιο συγκεκριμένα, η Κίνα, έχει δημιουργήσει εμπορικές σχέσεις με 220 χώρες και περισσότερα από το 50% των καμερών, το 30% των κλιματιστικών, το 30% των τηλεοράσεων, το 25% των πλυντηρίων και το 20% των ψυγείων που πωλούνται στην παγκόσμια αγορά, παράγονται σε αυτή. Επιπλέον, εξαγεί κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, ραπτομηχανές, ενδύματα, υποδήματα, ρολόγια, ποδήλατα, κινητά τηλέφωνα, ηλεκτρικά είδη κ.λπ. Μάλιστα, στατιστικές⁸¹ υποστηρίζουν ότι περισσότερα από εκατό είδη που κατασκευάζονται στην Κίνα και εξαγονται από αυτή, είναι εφοδιασμένα με την καλύτερη ποιότητα στον κόσμο διαψεύδοντας τις φήμες ότι η Κίνα δημιουργεί προϊόντα κατώτερης ποιότητας.

Από το έτος 1978, οι κινεζικές εισαγωγές και εξαγωγές αυξάνονται κατά μέσο όρο με ετήσιους ρυθμούς της τάξεως του 15%. Η αύξηση αυτή δεν είναι μόνο μεγαλύτερη από την

---

⁷⁹ Blanchard O., (2012). Macroeconomics

⁸⁰ Blanchard O., (2012). Macroeconomics

⁸¹ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

μεγέθυνση της οικονομίας της Κίνας αλλά υπερβαίνει και τη μέση ετήσια ποσοστιαία αύξηση του παγκόσμιου εμπορίου. Το έτος 1978, η Κίνα ήταν 32^η χώρα στον κόσμο όσον αφορά το εμπόριο, ενώ το 2001 ήταν η 6^η χώρα του κόσμου και σήμερα έχει κατορθώσει να είναι η πρώτη εξαγωγική χώρα. Στη συνέχεια της ανάλυσης, ακολουθούν πίνακες με στοιχεία σχετικά με τις εισαγωγές και εξαγωγές της καθώς και η επεξήγησή αυτών.

Πίνακας 3.6
Ύψος Εξαγωγών Αγαθών και Υπηρεσιών

Έτος	Exports of Goods and Services (current US \$)	Exports of Goods and Services (constant 2005 US \$)
1999	220.963.938.725	295.408.475.246
2000	279.561.110.404	358.699.741.072
2001	299.407.708.556	399.067.809.926
2002	365.392.788.963	482.261.476.267
2003	485.027.145.931	570.896.312.980
2004	658.305.423.280	677.985.043.370
2005	836.877.618.137	836.877.618.137
2006	1.061.701.636.817	1.032.765.562.218
2007	1.342.196.220.822	1.262.308.036.063
2008	1.582.468.852.414	1.382.063.199.443
2009	1.333.195.516.629	1.240.567.569.095
2010	1.743.608.308.051	1.584.638.984.373
2011	2.089.797.247.806	1.748.395.577.022
2012	2.248.352.597.991	1.871.115.462.578
2013	2.440.533.155.296	2.033.416.017.802
2014	NA	NA

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Πίνακας 3.7
Ύψος Εισαγωγών Αγαθών και Υπηρεσιών

Έτος	Imports of Goods and Services (current US \$)	Imports of Goods and Services (constant 2005 US \$)
1999	190.322.984.404	254.360.882.793
2000	250.687.627.298	310.483.067.977
2001	271.321.719.433	354.192.874.285
2002	328.010.377.436	434.148.373.727
2003	449.206.175.512	528.393.302.693
2004	607.131.040.740	631.905.550.690
2005	712.252.341.469	712.252.341.469
2006	852.780.092.182	816.960.558.181
2007	1.034.176.388.472	950.190.486.012
2008	1.233.490.660.005	999.809.433.195
2009	1.113.078.004.860	1.048.380.175.460
2010	1.520.581.142.180	1.262.417.472.076
2011	1.907.896.324.089	1.413.667.709.400
2012	2.016.504.048.334	1.528.924.037.753
2013	2.203.645.353.370	1.693.619.735.091
2014	NA	NA

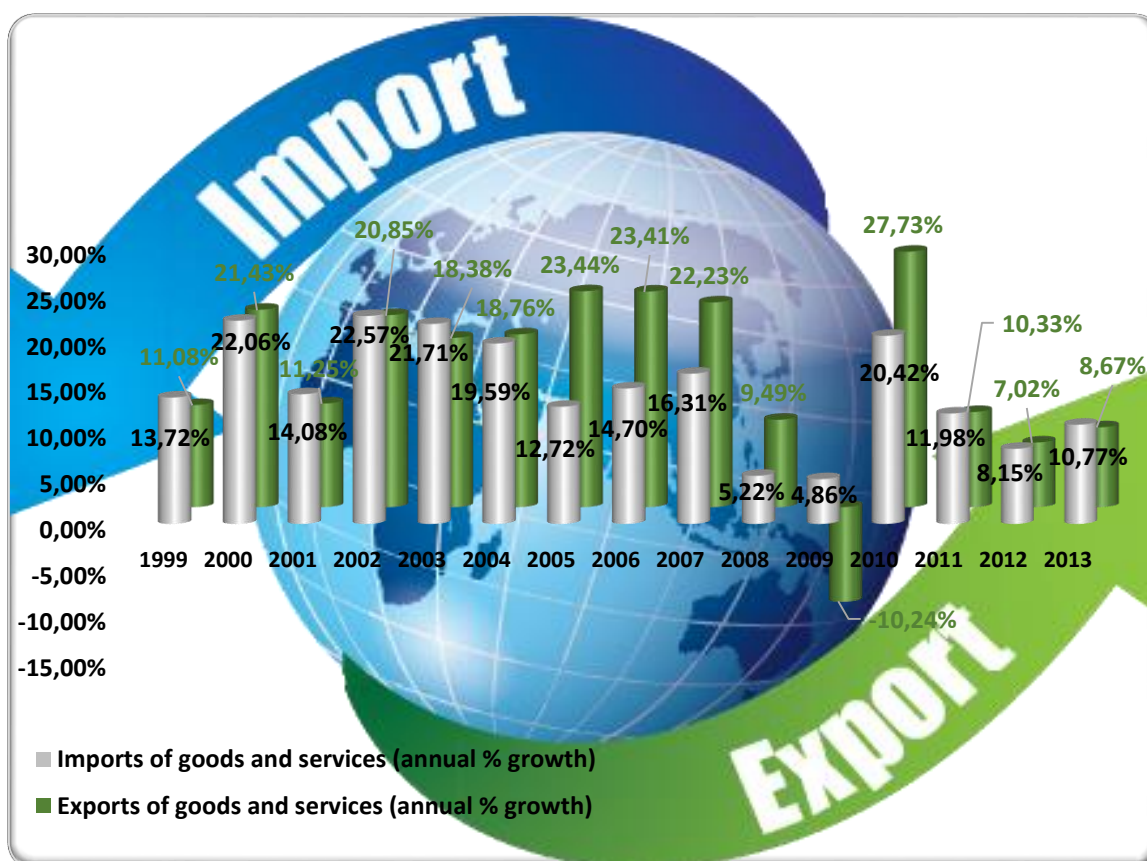
Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Στα τέλη της δεκαετίας του 1980, η Κίνα ολοκλήρωσε την στροφή των εξαγωγικών της δραστηριοτήτων από ενδιάμεσα αγαθά (primary products) σε τελικά βιομηχανοποιημένα προϊόντα, ενώ μετέπειτα προσανατολίστηκε στην εξαγωγή υψηλής αξίας προϊόντων σε αντίθεση με τα χαμηλότερης όπου και παρήγαγε μέχρι πρότινος⁸². Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τα βιομηχανοποιημένα και ηλεκτρικά προϊόντα να αντικαταστήσουν στις εξαγωγές τα

⁸² Minqi L., (2008). The Rise of China and the Demise of the Capitalist World Economy

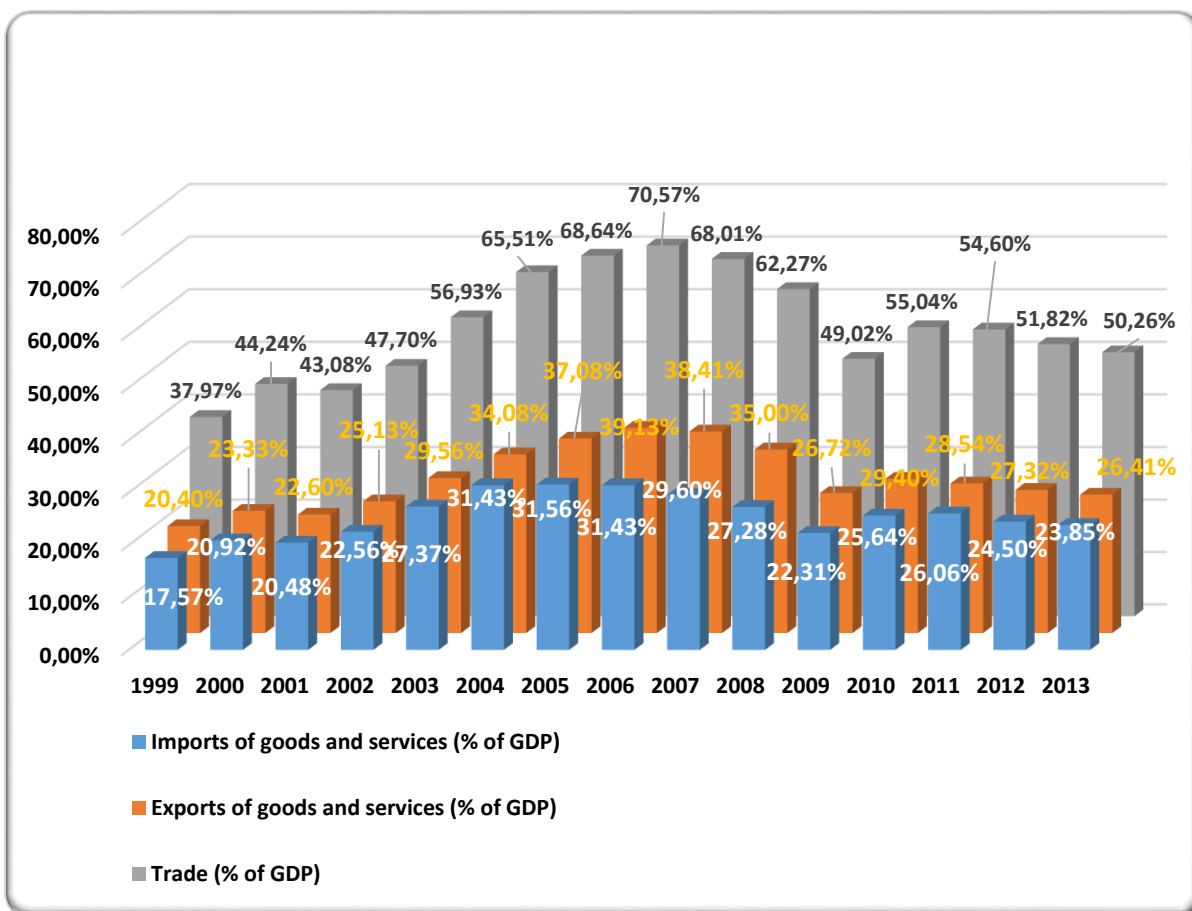
υφάσματα και τα ενδύματα που μέχρι πριν λίγα χρόνια αποτελούσαν τα κύρια εξαγωγικά προϊόντα της χώρας. Το έτος 2001, τα ενδιάμεσα αγαθά κατείχαν μόλις το 9,1% των εξαγωγών, ενώ τα τελικά βιομηχανοποιημένα προϊόντα ξεπερνούσαν το 90%. Από τα βιομηχανοποιημένα αυτά προϊόντα, το 45% αφορούσε μηχανολογικά τελικά προϊόντα και προϊόντα ηλεκτρικών ειδών, ενώ το 17,5% αφορούσε προϊόντα υψηλής τεχνολογίας.

Πιο αναλυτικά, όπως μαρτυρούν και τα στοιχεία του Πίνακα 3.6, το σύνολο των εξαγωγών σε τρέχουσες τιμές έχει αυξηθεί στα 2.440.533.155.296 \$ το έτος 2013 από τα 220.963.938.725 \$ που ήταν το 2000. Η αύξηση αυτή εάν λάβουμε υπόψη μας τα στοιχεία σε τρέχουσες τιμές αγγίζει το 773%, ενώ εάν λάβουμε υπόψη μας τα στοιχεία σε σταθερές τιμές φτάνει τα 467%. Βέβαια, πρέπει να τονίσουμε ότι αντίστοιχη είναι και η ποσοστιαία αύξηση των εισαγωγών αφού εάν λάβουμε υπόψη μας τα στοιχεία σε τρέχουσες τιμές αγγίζει το 779%, ενώ εάν λάβουμε υπόψη μας τα στοιχεία σε σταθερές τιμές φτάνει τα 445%.

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 3.5
Πορεία Εισαγωγών και Εξαγωγών

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 3.6

Εισαγωγές και Εξαγωγές (Ως Ποσοστό του Α.Ε.Π.)

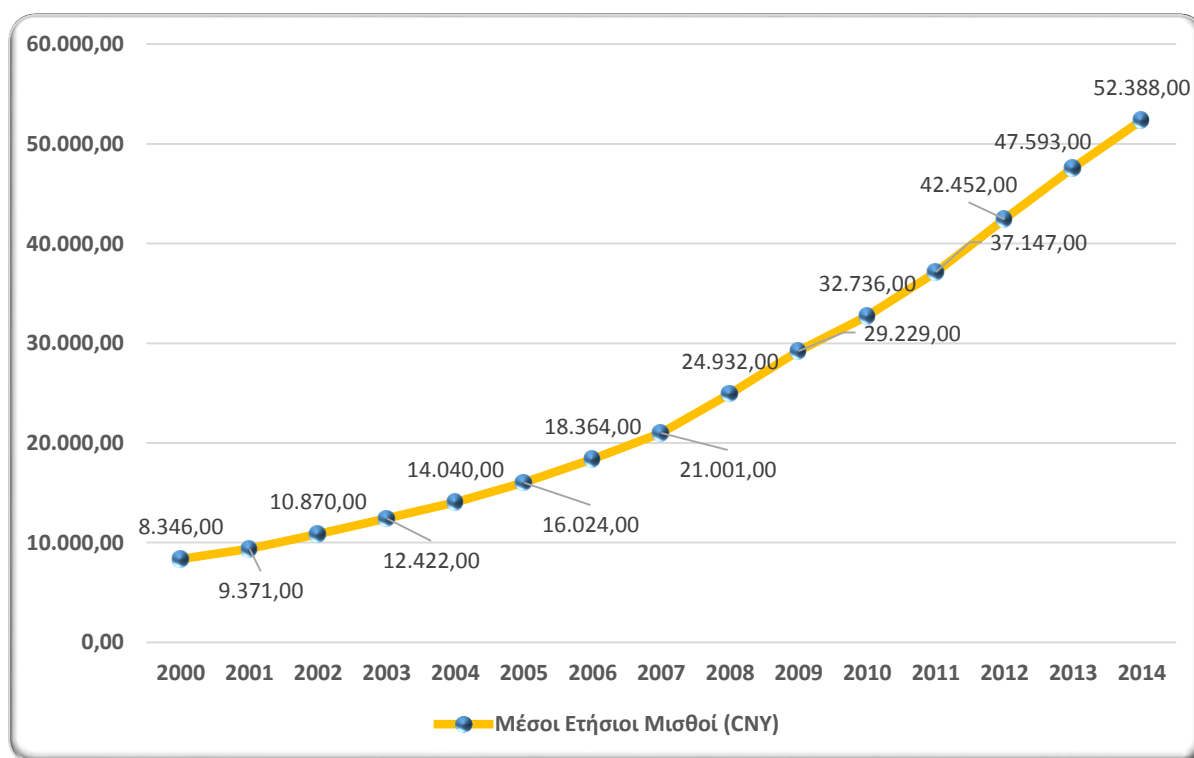
Στα διαγράμματα που προηγήθηκαν, παρουσιάστηκε η μεγέθυνση και η πορεία τόσο των εισαγωγών, όσο και των εξαγωγών καθώς και το ποσοστό τους όσον αφορά το εγχώριο εισόδημα. Η πορεία μεγέθυνσης αυτών των δύο μεγεθών παρουσιάζει αρκετές μεταβολές από έτος σε έτος. Οι εισαγωγές αυξάνονται ετησίως κατά μέσο όρο με 14,5% ενώ οι εξαγωγές κατά 15% ενώ ταυτόχρονα αποτελούν ένα σημαντικό μέρος του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος της χώρας.

3.7 Κόστος Εργασίας

Καθώς η προσφορά εργασίας της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας αρχίζει να μειώνεται, σε συνδυασμό με την αύξηση της ζήτησης εκ μέρους των επιχειρήσεων, οι μισθοί των εργαζομένων έχουν πάρει την ανιούσα. Από το έτος 2000 και έπειτα, η μέση ετήσια αύξηση

των μισθών αγγίζει το 14%. Για την περίοδο αυτή, η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση παρατηρείται το έτος 2008 όπου η ετήσια αύξηση ανέρχεται σε 18,72% και η χαμηλότερη εκείνη του προηγούμενου έτους, όπου ανέρχεται σε 10,08%.

Πιο αναλυτικά, όπως παρατηρούμε στον Πίνακα 3.8, από τον ιστορικά χαμηλό μέσο ετήσιο μισθό των 445,00 CNY το έτος 1952, έφτασε τα 8.346,00 CNY (1.008 \$) το έτος 2000 και “σκαρφάλωσε” στο υψηλότερο όλων των εποχών το 2014, με μέσο ετήσιο μισθό τα 52.388,00 CNY (8.528 \$). Δηλαδή, κατεγράφη αύξηση 528% μέσα σε 14 χρόνια και 11.673% από το 1952 έως σήμερα. Αντίστοιχα, ο κατώτατος μισθός⁸³ αυξάνεται από το έτος 2007 και έπειτα με μέσο ετήσιο ρυθμό κοντά στο 13%. Δηλαδή έχει αυξηθεί σε διάστημα εννέα χρόνων κατά 193%, από τα 690,00 CNY (86,54 \$) ανά μήνα το έτος 2006 σε 2.020,00 CNY (329 \$⁸⁴) ανά μήνα για το έτος 2015.

Πηγή: <http://www.tradingeconomics.com/>

Διάγραμμα 3.7

Πορεία του Μέσου Ετήσιου Μισθού

⁸³ Στην Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, ο κατώτατος μισθός αναφέρεται στον κατώτατο μισθό στην Σαγκάη.

⁸⁴ Η μετατροπή του μηνιαίου μισθού σε δολάρια για το έτος 2015 πραγματοποιήθηκε με την μέση ισοτιμία που ίσχυε το έτος 2014 καθώς δεν έχουν ανακοινωθεί επίσημα στοιχεία για την ισοτιμία του έτους 2015.

Πίνακας 3.8
Ύψος του Μέσου Ετήσιου Μισθού και οι Μεταβολές του

Έτος	Μέσοι Ετήσιοι Μισθοί (CNY)	Ποσοστιαία μεταβολή Μισθών
2000	¥ 8.346,00	11,64% ⁸⁵
2001	¥ 9.371,00	12,28%
2002	¥ 10.870,00	16,00%
2003	¥ 12.422,00	14,28%
2004	¥ 14.040,00	13,03%
2005	¥ 16.024,00	14,13%
2006	¥ 18.364,00	14,60%
2007	¥ 21.001,00	14,36%
2008	¥ 24.932,00	18,72%
2009	¥ 29.229,00	17,23%
2010	¥ 32.736,00	12,00%
2011	¥ 37.147,00	13,47%
2012	¥ 42.452,00	14,28%
2013	¥ 47.593,00	12,11%
2014	¥ 52.388,00	10,08%

Πηγή: <http://www.tradingeconomics.com/>

⁸⁵ Το έτος 1999 ο ετήσιος μισθός ανερχόταν στα ¥ 7.476,00 και αναφέρεται προκειμένου να γίνει κατανοητό πως υπολογίστηκε η ποσοστιαία μεταβολή για το έτος 2000.

Πίνακας 3.9

Ύψος και Μεταβολή του Κατώτατου Μισθού για τα Έτη 2006 – 2015

Έτος	Κατώτατος Μηνιαίος Μισθός	Ποσοστιαία Μεταβολή
2006	¥ 690,00	-
2007	¥ 750,00	8,70%
2008	¥ 840,00	12,00%
2009	¥ 960,00	14,29%
2010	¥ 1.120,00	16,67%
2011	¥ 1.280,00	14,29%
2012	¥ 1.450,00	13,28%
2013	¥ 1.620,00	11,72%
2014	¥ 1.820,00	12,35%
2015	¥ 2.020,00	10,99%

Πηγή: <http://www.tradingeconomics.com/>

Η εν λόγω αύξηση των εισοδημάτων έχει οδηγήσει σε ένα υψηλότερο βιοτικό επίπεδο και σε καλύτερες συνθήκες ζωής για τον κινεζικό λαό. Για ένα αρκετά μεγάλο διάστημα, οι πολίτες της χώρας δεν ευνοούνταν από την αλματώδη ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας αλλά πλέον η κυβέρνηση έχει προσανατολισθεί στο να ενισχύσει τα εισοδήματα των πολιτών και να μειώσει την ανισοκατανομή του πλούτου.

Συμπερασματικά, αυτή η ταχεία αύξηση των μισθών μπορεί είναι υπεύθυνη για την αύξηση της κατανάλωσης, όμως ενέχει σοβαρούς κινδύνους στο να βλάψει την οικονομία. Αυτό συμβαίνει γιατί το υψηλότερο κόστος εργασίας μειώνει την κερδοφορία των επιχειρήσεων και λειτουργεί ως αντικίνητρο, όχι μόνο για την δημιουργία νέων επενδύσεων αλλά και για την διατήρηση των ήδη υπαρχόντων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό της Nike όπου μεγάλο μέρος της παραγωγής της παράγεται σε Μπαγκλαντές και Βιετνάμ και όχι στην Κίνα όπως συνέβαινε μέχρι το έτος 2010.

3.8 Φορολογικό Σύστημα

Ο φορολογικός μηχανισμός αποτελεί ένα από τα βασικότερα εργαλεία των κυβερνήσεων στην προσπάθεια δημιουργίας εσόδων και ρύθμισης των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων. Το φορολογικό σύστημα της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας δεν παρουσιάζει μεγάλες διαφορές από αυτά των άλλων κρατών καθώς αποτελείται από φόρους εισοδήματος, φόρους στα ακίνητα, φόρους κατανάλωσης και άλλους ειδικούς φόρους. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν 24 διαφορετικά είδη φόρων που επιβάλλονται στα εισοδήματα και στις συναλλαγές και τα τελευταία χρόνια το φορολογικό σύστημα έχει υποστεί τεράστιες αλλαγές προκειμένου να είναι όσο το δυνατό πιο δίκαιο και ταυτόχρονα αποτελεσματικό, αποφέροντας τα μέγιστα στο κράτος με τη μικρότερη δυνατή θυσία των επιχειρήσεων.

Η φορολογία των ξένων ιδιωτών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το χρονικό διάστημα που κατοικεί στη χώρα κατά τη διάρκεια ενός έτους. Με άλλα λόγια, διαφορετική φορολόγηση ισχύει για κάποιον που έχει μείνει στη χώρα κατά τη διάρκεια ενός έτους για χρονικό διάστημα τριών μηνών, διαφορετική για κάποιον που έχει μείνει λιγότερο από τρεις μήνες και διαφορετική για κάποιον που έχει μείνει πέντε χρόνια. Επιπλέον, εφαρμόζει προοδευτική φορολογική κλίμακα για τη φορολόγηση των μισθών και των ημερομισθίων η οποία κυμαίνεται από 5% έως 45% σε εννιά κλίμακες. Οι φόροι των ιδιωτών υπολογίζονται και εισπράττονται σε μηνιαία βάση σε διάρκεια επτά ημερών από το τέλος του μήνα, ενώ αντίστοιχα αυτοί των ξένων επιχειρήσεων υπολογίζονται σε τριμηνιαία βάση. Ωστόσο, πολλές φορές κάτι τέτοιο για τις επιχειρήσεις δεν είναι εφικτό και χρησιμοποιείται ως ορόσημο το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους ή άλλες μέθοδοι υπολογισμού που εφαρμόζονται από τις αρμόδιες αρχές.

Ο συντελεστής φορολόγησης των ξένων επιχειρήσεων είναι στο 33%.⁸⁶ Ο συντελεστής αυτός χωρίζεται σε 30% το οποίο είναι η σταθερή φορολόγηση και κατευθύνεται στην κυβέρνηση, ενώ το υπόλοιπο 3% ανήκει στις τοπικές αρχές. Το εισόδημα των επιχειρήσεων μοιράζεται στους ιδιοκτήτες οι οποίοι φορολογούνται από 5% μέχρι 35% σε πέντε φορολογικές κλίμακες. Η εφάπαξ φορολόγηση ύψους 20% ισχύει για τις υπόλοιπες κατηγορίες εισοδήματος⁸⁷. Για έναν ξένο επενδυτή, το φορολογικό σύστημα και η φορολόγηση των κερδών του αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες που κατευθύνουν τις

---

⁸⁶ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

⁸⁷ Zarit W., (2013). The China Business Handbook

επενδυτικές του αποφάσεις. Αυτός είναι και ο λόγος που η Κίνα προσπαθεί να είναι ανταγωνιστική σε σχέση με τις άλλες χώρες που δέχονται Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και οι φορολογικές της συνθήκες σε πολλές περιπτώσεις ελαχιστοποιούν τους παρακρατούμενους φόρους στα έσοδα από τις επενδύσεις, με αποτέλεσμα οι φορολογικοί συντελεστές να γίνονται ιδιαίτερα ελκυστικοί για τις ξένες εταιρείες που επενδύουν στη χώρα.

Η Κίνα εκτός από τη φορολόγηση των μισθών και των κερδών των επιχειρήσεων έχει θεσπίσει και φόρους στα ακίνητα. Πιο συγκεκριμένα, ο φόρος που επιβάλλεται στη γη τόσο στις εγχώριες όσο και στις ξένες επιχειρήσεις και στους ιδιώτες, υπολογίζεται ως ένα ποσοστό επί του ποσού εκτίμησης της προσόδου από τη χρησιμοποίηση της γης. Το ποσοστό αυτό κυμαίνεται από 30% μέχρι 60% αναλόγως. Ο φόρος στα ακίνητα των αστικών περιοχών υπολογίζεται από την αξία του ακινήτου όπως αυτή δίνεται από την αρμόδια επιτροπή αξιολόγησης. Για τον ιδιοκτήτη ενός ακινήτου το οποίο κατοικείται από τον ίδιο, ο ετήσιος φόρος που του αναλογεί ανέρχεται στο 1,2% επί της αξίας του, ενώ εάν ο ιδιοκτήτης του ακινήτου το ενοικιάζει τότε καταβάλλει στο κράτος το 12% των μισθωμάτων που εισπράττει σε τριμηνιαία ή εξαμηνιαία βάση. Στον Πίνακα 3.10 και στο Διάγραμμα 3.8 που ακολουθούν παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με το ύψος των φορολογικών εσόδων, το ποσοστό των εσόδων συγκριτικά με το Α.Ε.Π., οι φόροι στα αγαθά, στις υπηρεσίες, στα εισοδήματα καθώς και το ύψος της φορολογίας του κεφαλαίου.

Πίνακας 3.10

Ύψος Φορολογικών Εσόδων

Έτος	Taxes on Income, Profits and Capital Gains	Taxes on Income, Profits and Capital Gains (% of Revenue)	Taxes on Goods and Services (% of Revenue)	Tax Revenue (% of GDP)
2005	¥ 446.096.510.000	23,80%	77,34%	8,68%
2006	¥ 565.270.000.000	24,57%	56,03%	9,19%
2007	¥ 755.876.560.000	16,41%	33,51%	9,93%
2008	¥ 940.778.000.000	25,41%	54,30%	10,27%
2009	¥ 998.589.954.400	24,56%	58,89%	10,54%
2010	¥ 1.069.814.500.000	23,11%	62,23%	10,48%
2011	¥ 1.365.643.000.000	24,90%	61,36%	10,64%

Πηγή: <http://www.tradingeconomics.com/>

Πηγή: <http://www.tradingeconomics.com/>

Διάγραμμα 3.8 Φορολογία στο Διεθνές Εμπόριο

Το έτος 2013 εφάρμοσε ένα νέο γύρο φορολογικών μεταρρυθμίσεων⁸⁸. Σκοπός της ήταν να ενοποιήσει την φορολογική νομοθεσία και να εφαρμόσει ισότιμους όρους φορολόγησης για εγχώριες και ξένες επιχειρήσεις προκειμένου να προωθήσει την οικονομική ανάπτυξη και να αυξήσει την αποτελεσματικότητα των φόρων, αναπτύσσοντας ένα φορολογικό σύστημα δίκαιου για κάθε είδους επιχείρηση. Το νέο αυτό φορολογικό πλαίσιο, προβλέπει τη δημιουργία ενός μηχανισμού με μακροπρόθεσμο ορίζοντα που έχει ως στόχο να αυξήσει σταδιακά τα εισοδήματα των αγροτών. Με τον τρόπο αυτό επαναλαμβάνεται η κυβερνητική δέσμευση για ενίσχυση των ασθενέστερων εισοδημάτων. Τέλος, το εν λόγω σύστημα καθιστά περισσότερο ευέλικτα τα επιτόκια καθώς για αρκετά χρόνια οι αποδόσεις των καταθέσεων υπολείπονταν του πληθωρισμού, όμως πλέον οι Κινέζοι πολίτες θα έχουν τη δυνατότητα μέσω του αναμορφωμένου φορολογικού συστήματος να αποκομίζουν περισσότερα οφέλη από επενδύσεις, καταθέσεις, ενοίκια και μετοχές.

⁸⁸ Zarit W., (2013). The China Business Handbook

3.9 Χρηματοπιστωτικό Σύστημα

Βασικός σκοπός κάθε σύγχρονης οικονομίας είναι η οικονομική ανάπτυξη και η κοινωνική ευημερία. Για το λόγο αυτό η σωστή επικοινωνία των οικονομικών μονάδων καθίσταται ιδιαίτερα σημαντική. Για την διευκόλυνση την προαναφερθείσας επικοινωνίας παρεμβαίνει το χρηματοπιστωτικό ή χρηματοοικονομικό σύστημα, ρόλος του οποίου είναι η συγκέντρωση των πλεονάζοντων κεφαλαίων και η αποτελεσματική διοχέτευση τους σε άλλες ελλειμματικές οικονομικές μονάδες μέσω των χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί δραστηριοποιούνται τόσο στις πρωτογενείς αγορές, όσο και στις δευτερογενείς. Η δραστηριοποίηση αυτή γίνεται τόσο για λογαριασμό των πελατών τους, όσο και για δικό τους λογαριασμό ως επενδυτές ή κερδοσκόποι.

Στην Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας υπάρχουν ποικίλες διαθέσιμες τραπεζικές υπηρεσίες, όπως για παράδειγμα είναι οι πιστωτικές χορηγήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων, τα βραχυχρόνια δάνεια, τα καταναλωτικά δάνεια, τα δάνεια για την αγορά παγίων στοιχείων, η ανταλλαγή συναλλάγματος, οι επενδυτικές υπηρεσίες κ.λπ.

Πυρήνας της χρηματοπιστωτικής αγοράς είναι η κρατική εμπορική τράπεζα η οποία λειτουργεί υπό την προστασία και τον έλεγχο της Κεντρικής Τράπεζας⁸⁹. Η κεντρική τράπεζα της Κίνας ή αλλιώς People's Bank of China είναι ένα κρατικό όργανο το οποίο λειτουργεί υπό τις εντολές του Συμβουλίου της Επικρατείας και έχει σαν κύριο καθήκον τη σταθερότητα του νομίσματος και την εποπτεία των τραπεζών. Πολιτική της Κεντρικής Τράπεζας είναι η ειδικευμένη κεφαλαιακή υποστήριξη, με γνώμονα την προώθηση της οικονομικής πολιτικής του κράτους. Αρχή της είναι η διαχείριση των κεφαλαίων με τρόπο ώστε να μπορέσει να επιτευχθεί ισορροπία και να διατηρηθεί το απαιτούμενο ύψος κεφαλαίων το οποίο είναι απαραίτητο για τη εύρυθμη λειτουργία των επιχειρήσεων. Επιπλέον, είναι υπεύθυνη για τη νομισματική πολιτική, τον έλεγχο καθώς και την όποια αναπροσαρμογή ρευστότητας είναι αναγκαία. Στα πλαίσια της νομισματικής πολιτικής περιλαμβάνεται η ενδοτραπεζική αγορά δανεισμού, η αγορά ομολόγων και η αγορά γραμματίων. Η πρώτη, η οποία είναι και η σημαντικότερη αναφέρεται στο βραχυπρόθεσμο δανεισμό κεφαλαίων μεταξύ των ιδρυμάτων, στη ρύθμιση της ισορροπίας των χρηματικών διαθεσίμων καθώς και τον έλεγχο της προσφοράς

---

⁸⁹ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

χρήματος. Στον Πίνακα 3.11 που ακολουθεί παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με το ύψος της προσφοράς χρήματος, τη σχέση που έχει με το Α.Ε.Π. καθώς και το ρυθμό αύξησής της.

Πίνακας 3.11
Ύψος Προσφοράς Χρήματος

Έτος	Money and Quasi Money (M2) (Current LCU)	Money and Quasi Money (M2) as % of GDP	Money and Quasi Money (M2) to Total Reserves Ratio	Money and Quasi Money Growth (Annual %)
2000	¥ 13.596.023.000.000,00	137,03%	9,56%	12,32%
2001	¥ 15.641.193.000.000,00	142,64%	8,58%	15,04%
2002	¥ 17.696.514.000.000,00	147,06%	7,18%	13,14%
2003	¥ 21.101.282.000.000,00	155,35%	6,12%	19,23%
2004	¥ 24.242.613.000.000,00	151,63%	4,70%	14,88%
2005	¥ 28.301.227.000.000,00	153,03%	4,15%	16,74%
2006	¥ 34.560.360.000.000,00	159,76%	4,01%	22,11%
2007	¥ 40.344.221.000.000,00	151,77%	3,42%	16,73%
2008	¥ 47.516.660.000.000,00	151,30%	3,47%	17,77%
2009	¥ 61.022.452.307.585,90	179,00%	3,64%	28,42%
2010	¥ 72.585.178.555.593,30	180,77%	3,67%	18,94%
2011	¥ 85.159.087.106.100,00	180,00%	4,04%	17,32%
2012	¥ 97.414.886.583.000,00	187,527	4,55%	14,39%
2013	¥ 110.652.500.263.258,00	194,521	4,63%	13,58%

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Προς το παρόν, υπάρχουν τρεις πολιτικές⁹⁰ σχετικές με την τράπεζα: η Κρατική Τράπεζα Ανάπτυξης, η Τράπεζα της Κίνας που ασχολείται με τις εισαγωγές και τις εξαγωγές και η Αγροτική Αναπτυξιακή Τράπεζα. Η τελευταία, έχει κατά κύριο λόγο αναλάβει τη διεκπεραίωση τραπεζικών λειτουργιών που συνδέονται με την αγροτική πολιτική, ενεργώντας με τέτοιο τρόπο ώστε να προωθεί την ανάπτυξη του συγκεκριμένου κλάδου, ενώ η τράπεζα εισαγωγών και εξαγωγών παρέχει εξαγωγικές πιστώσεις για να προωθήσει τις εξαγωγές εξοπλισμού, μηχανημάτων και ηλεκτρικών ειδών. Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται οι πιστώσεις που παρέχονται από τα Πιστωτικά Ιδρύματα της χώρας καθώς και το ύψος των επιτοκίων τα οποία συμβάλουν στην οικονομική της ανάπτυξη.

Ακόμα, στην χώρα λειτουργούν υποκαταστήματα⁹¹ και γραφεία αντιπροσώπευσης ξένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων καθώς και μη τραπεζικά ιδρύματα τα οποία ασχολούνται με χρηματοοικονομικές, ασφαλιστικές και επενδυτικές υπηρεσίες και δρουν υπό την εποπτεία του κράτους και των αρμόδιων φορέων. Σύμφωνα με το ισχύον καταστατικό, για την εύρυθμη λειτουργία της χρηματοπιστωτικής αγοράς δεν επιτρέπεται η εμπορική τράπεζα και οι ασφαλιστικές εταιρίες να διακρατούν μετοχές η μια της άλλης καθώς και τα πεδία δράσης τους αλλά και οι σκοποί τους να είναι αντικρουόμενοι. Αντίθετα, βάσει της νομοθεσίας, οι επενδυτικές εταιρίες είναι σε θέση να επενδύουν και να έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους μετοχές των υπολοίπων.

Σημαντική παρατήρηση είναι ότι η κυβέρνηση της Κίνας δεν θέτει απλά της κατευθυντήριες γραμμές του τραπεζικού συστήματος αλλά το ελέγχει πλήρως. Αυτό έχει οδηγήσει κατά το παρελθόν στη χορήγηση μεγάλου ύψους “πελατειακών” δανείων σε επιχειρήσεις όπου ήταν εμφανές ότι δεν ήταν σε θέση να τα αποπληρώσουν, σε έλλειψη αποτελεσματικής διοίκησης καθώς και σε “αδιαφορία” χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Στη συνέχεια της ανάλυσης ακολουθούν πίνακες σχετικοί με τις πιστώσεις που παρέχονται από τα πιστωτικά ιδρύματα καθώς και τα επιτόκια που χαρακτηρίζουν το κινεζικό τραπεζικό σύστημα.

---

⁹⁰ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

⁹¹ Τα εν λόγω υποκαταστήματα προκειμένου να εγκατασταθούν στη χώρα προμηθεύονται με σχετική άδεια λειτουργίας, εφόσον πληρούν τα απαραίτητα κριτήρια. Μετά την εγκατάστασή τους τελούν υπό την εποπτεία της Κεντρικής Τράπεζας και οφείλουν να υπακούουν στη σχετική νομοθεσία και στις υποδείξεις της Εποπτικής Αρχής.

Πίνακας 3.12
Ύψος Παρεχόμενων Πιστώσεων των Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Έτος	Εγχώριες Πιστώσεις που Παρέχονται από τα Πιστωτικά Ιδρύματα (% Α.Ε.Π.)	Εγχώριες Πιστώσεις στον Ιδιωτικό Τομέα (% Α.Ε.Π.)
2000	119,67%	112,32%
2001	123,00%	111,26%
2002	143,46%	118,85%
2003	151,88%	127,15%
2004	140,37%	120,09%
2005	134,30%	113,28%
2006	133,48%	110,73%
2007	127,78%	107,49%
2008	120,80%	103,69%
2009	145,08%	127,19%
2010	146,28%	129,92%
2011	145,42%	126,96%
2012	155,08%	133,67%
2013	162,96%	140,01%
2014	NA	NA

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Παρατηρούμε ότι οι χορηγήσεις πιστώσεων από τα Πιστωτικά Ιδρύματα έχουν ως γνώμονα την τόνωση της οικονομίας και για αυτό οι χορηγήσεις συνεχώς και αυξάνονται. Από το έτος 2000 και έπειτα, οι πιστώσεις ως ποσοστό του Α.Ε.Π. έχουν αυξηθεί κατά 43,3%⁹². Εάν αναλογιστεί κανείς και τη μεγάλη αύξηση του Α.Ε.Π. για την περίοδο αυτή, γίνεται εύκολα κατανοητό ότι η πραγματική ποσοστιαία αύξηση των πιστώσεων είναι πολύ μεγαλύτερη από το προαναφερθέν ποσό.

⁹² Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

Πίνακας 3.13
Το Ύψος των Επιτοκίων

Έτος	Deposit Interest Rate (%)	Lending Interest Rate (%)	Real Interest Rate (%)
2000	2,25%	5,85%	3,74%
2001	2,25%	5,85%	3,72%
2002	1,98%	5,31%	4,68%
2003	1,98%	5,31%	2,65%
2004	2,25%	5,58%	-1,26%
2005	2,25%	5,58%	1,59%
2006	2,52%	6,12%	2,22%
2007	4,14%	7,47%	-0,15%
2008	2,25%	5,31%	-2,27%
2009	2,25%	5,31%	5,95%
2010	2,75%	5,81%	-0,77%
2011	3,50%	6,56%	-1,15%
2012	3,00%	6,00%	3,92%
2013	3,00%	6,00%	4,22%
2014	2,75%	5,60%	NA

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Τέλος, πρέπει να τονίσουμε ότι ο τραπεζικός τομέας αποτελεί ένα βασικό κομμάτι του χρηματοοικονομικού συστήματος καθώς αποτελεί κινητήρια δύναμη της οικονομίας μιας χώρας. Ένα υγιές και αξιόπιστο τραπεζικό σύστημα που διαδραματίζει βασικό ρόλο στη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση, είναι κομβικής σημασίας για τη χρηματοοικονομική σταθερότητα ενός έθνους και συμβάλει τα μέγιστα στην ανάπτυξή της. Παρατηρείται θετική σχέση μεταξύ των τραπεζών και της ανάπτυξης της οικονομίας, όχι μόνο γιατί η παροχή ρευστότητας μέσω αυτών είναι σε θέση να δώσει ώθηση στην οικονομία αλλά επειδή λειτουργεί ως ένα σύστημα κατανομής των πόρων της οικονομίας μεταξύ των κλάδων της, ενώ

ταυτόχρονα αποτελεί ένα μέσο για την αξιολόγηση και τον έλεγχο της πορείας ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων, παρέχει κίνητρα για αποταμίευση και διευκολύνει την ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών.

3.10 Συναλλαγματική Ισοτιμία

Το μέγεθος των διεθνών οικονομικών συναλλαγών, έχει θέσει ως επίκεντρο τη μελέτη της διεθνούς νομισματικής θεωρίας. Για την κατανόηση της λειτουργίας των σύγχρονων οικονομιών είναι απαραίτητη η μελέτη των οικονομικών σχέσεων με βάση τα εθνικά νομίσματα. Μια σημαντική πτυχή της μελέτης αυτής είναι η συμπεριφορά των συναλλαγματικών ισοτιμιών⁹³.

Ισοτιμία είναι η τιμή ενός νομίσματος σε σχέση με το νόμισμα μιας άλλης χώρας, δηλαδή είναι η αναλογία προς την οποία το νόμισμα μιας χώρας (εγχώριο νόμισμα) ανταλλάσσεται με το νόμισμα μιας άλλης χώρας. Οι τιμές των νομισμάτων άλλων χωρών (τιμές συναλλάγματος) σε μια χώρα διατυπώνονται σε μονάδες εγχώριου νομίσματος. Η διατύπωση αυτή αποτελεί τον άμεσο τρόπο, ενώ εάν η διατύπωση γίνεται σε μονάδες ξένου τότε αυτός ο τρόπος έκφρασης χαρακτηρίζεται ως έμμεσος⁹⁴.

Η προσφορά συναλλάγματος εξαρτάται από την Κεντρική Τράπεζα οι η οποία μπορεί να παρεμβαίνει στην αγορά συναλλάγματος για να περιορίσει την συναλλαγματική αστάθεια ή να επηρεάσει την συναλλαγματική ισοτιμία προς την επιθυμητή για το κινεζικό κράτος κατεύθυνση. Στην πράξη, αυτή η πολιτική παρέμβασης γίνεται με αγοροπωλησία συναλλάγματος έναντι του γουάν και μπορεί να γίνει είτε μονομερώς από την Κεντρική Τράπεζα της Κίνας, είτε συντονισμένα με τις υπόλοιπες κεντρικές τράπεζες. Η αυξημένη προσφορά συναλλάγματος μειώνει τη συναλλαγματική ισοτιμία και οδηγεί στην ανατίμηση του γουάν. Όπως θα δούμε στη συνέχεια, η πολιτική που προτιμάται από τις κινεζικές αρχές είναι η υποτίμηση του γουάν μέσω αγοράς συναλλάγματος.

Μια αύξηση ή μείωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η εγχώρια οικονομία γίνεται λιγότερο ή περισσότερο ανταγωνιστική στις διεθνείς αγορές συγκριτικά με τις άλλες οικονομίες. Για παράδειγμα, μια υποτίμηση 5% του γουάν έναντι του

---

⁹³ Blanchard O., (2012). Macroeconomics

⁹⁴ Αγγελόπουλος Π., (2010). Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα

δολαρίου, δεν οδηγεί πάντα σε μια αύξηση της συνολικής ζήτησης για τα προϊόντα της Κίνας από τις Η.Π.Α. στην περίπτωση που ο πληθωρισμός στην Κίνα υπερβαίνει τον πληθωρισμό των Η.Π.Α. κατά ένα μεγαλύτερο ποσοστό. Συνεπώς, προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα πραγματικά αποτελέσματα που θα προκύψουν από τη μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι διαφορές των τιμών των αγαθών στις επιμέρους αγορές.

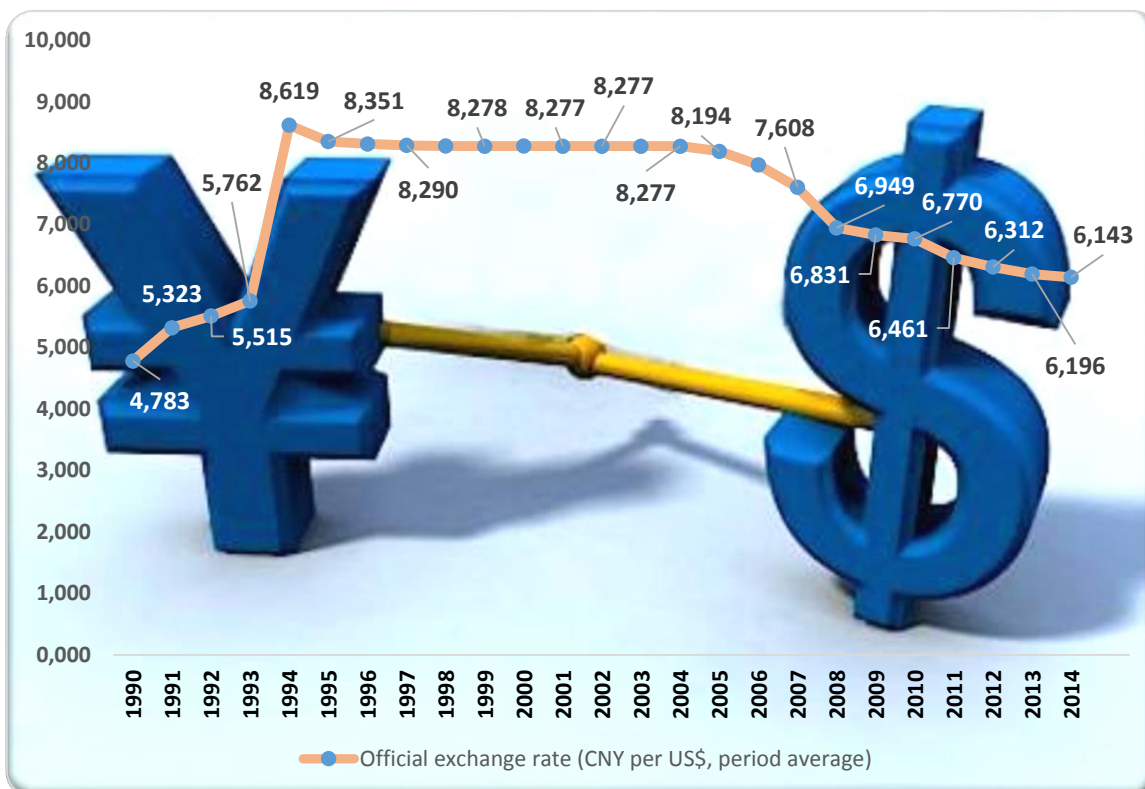
Όπως είπαμε το κινεζικό κράτος προτιμά τις πολιτικές υποτίμησης του εγχώριου νομίσματος. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι το γουάν μπορεί να αγοράσει λιγότερες ποσότητες ξένων νομισμάτων και αυτό για την Κίνα σημαίνει ότι ναι μεν είναι σχετικά ακριβότερα τα εισαγόμενα προϊόντα αλλά μειώνεται η τιμή εκείνων που εξάγει, με αποτέλεσμα να καθίστανται σχετικά φθηνότερα και κατ' επέκταση πιο ελκυστικά και ανταγωνιστικά στις διεθνείς αγορές.

Πίνακας 3.14
Επίσημη Συναλλαγματική Ισοτιμία ¥/\$

Έτος	Επίσημη Συναλλαγματική Ισοτιμία (CNY ανά US \$, Μ.Ο. Περιόδου)
2000	8,279
2001	8,277
2002	8,277
2003	8,277
2004	8,277
2005	8,194
2006	7,973
2007	7,608
2008	6,949
2009	6,831
2010	6,770
2011	6,461
2012	6,312
2013	6,196
2014	6,143

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 3.9

Πορεία Συναλλαγματικής Ισοτιμίας ¥/\$ από το Έτος 2000 έως το Έτος 2014

Ο μέσος όρος την συναλλαγματικής ισοτιμίας του κινεζικού γουάν με το δολάριο ήταν 6,95 από το έτος 1981 έως το έτος 2015. Το ιστορικό υψηλό σημειώθηκε τον Ιανουάριο του 1994 με 1,53, ενώ το χαμηλότερο όλων των εποχών τον Ιανουάριο του 1981 με 8,73. Μέχρι και το έτος 1996 το γουάν υποτιμούταν συνεχώς έναντι του δολαρίου. Μάλιστα, από το έτος 1990 μέχρι το έτος 1996 είχε υποτιμηθεί κατά 73,82% και αν το συγκρίνουμε με ορόσημο το έτος 1981, είχε υποτιμηθεί κατά 213% έως το έτος 1990 και κατά 443,4% έως το έτος 1996. Τα επόμενα δυο χρόνια άρχισε να ανατιμάται, ενώ από το έτος 1998 μέχρι το έτος 2004 η ισοτιμία του έμεινε σταθερή στο 8,277 με ελάχιστες διακυμάνσεις. Από εκεί και έπειτα παρατηρούμε μια συνεχή ανατίμηση του κινεζικού νομίσματος κάτι για το οποίο δεν είναι ευχαριστημένοι οι κινέζοι καθώς όσο πιο ισχυρό είναι το νόμισμά τους τόσο περισσότερο πλήττεται η ανταγωνιστικότητά τους.

Το έτος που διανύουμε, ο Αμερικανός πρόεδρος Barak Obama, πιέζει την Κίνα να ανατιμήσει το νόμισμά της κατά 25% καθώς όπως τόνισε οι περισσότεροι οικονομολόγοι θεωρούν ότι το γουάν είναι υποτιμημένο κατά 20% με 25%. Υπενθυμίζουμε, ότι οι Η.Π.Α. και

η Κίνα αυτή τη στιγμή είναι οι δύο μεγαλύτερες οικονομίες στον κόσμο και έχουν συχνά αντιδικίες σε εμπορικά θέματα. Αυτός είναι και ο κυριότερος λόγος που η Αμερική πιέζει την Κίνα για ένα ισχυρότερο νόμισμα.

Επιπλέον, η υποχώρηση του ευρωπαϊκού νομίσματος και του γεν Ιαπωνίας ενδέχεται να εντείνει τις πιέσεις προς την Κίνα για μια ανατίμηση του νομίσματός της. Οπότε, υπάρχει η περίπτωση να λάβει μέτρα⁹⁵ για την αναχαίτηση μιας ενδεχόμενης ανόδου του γουάν σε σχέση με το ευρώ και το γεν, κάτι που εάν δεν το κάνει θα είναι σε βάρος της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων της, ενώ εάν το κάνει, σύμφωνα με τους αναλυτές, θα σήμαινε την αρχή ενός νομισματικού πολέμου.

Η ισορροπία μιας οικονομίας στις διεθνείς συναλλαγές αποτυπώνεται στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών του κινεζικού κράτους, η σχέση του με το Α.Ε.Π. καθώς και οι ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές του.

Πίνακας 3.15
Το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών και οι Μεταβολές του

Έτος	Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (\$)	Ετήσια Μεταβολή	Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Ως % Α.Ε.Π.)
2005	132.378.493.766,40	-	5,87%
2006	231.843.041.064,42	75%	8,55%
2007	353.182.677.237,32	52%	10,11%
2008	420.568.516.143,54	19%	9,30%
2009	243.256.567.919,62	-42%	4,87%
2010	237.810.389.607,96	-2%	4,01%
2011	136.096.761.577,55	-43%	1,86%
2012	215.391.747.469,44	58%	2,62%
2013	182.807.189.933,07	-15%	1,98%

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

⁹⁵ <https://www.ml.com/> (Merrill Lynch)

Δυστυχώς δεν υπάρχουν στοιχεία πριν το έτος 2005 όπου οι μεταβολές τις ισοτιμίας είναι πιο έντονες και κατ' επέκταση θα ήταν πιο εμφανείς οι μεταβολές στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Μια αύξηση της ονομαστικής συναλλαγματικής ισοτιμίας της Κίνας, δηλαδή μια υποτίμηση του γουάν⁹⁶ αυξάνει τη συνολική ζήτηση εγχώριων προϊόντων και κάνει τα ξένα εισαγόμενα αγαθά ακριβότερα. Το παραπάνω, έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση των εξαγωγών και τη μείωση των εισαγωγών και κατ' επέκταση βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου. Αντίθετα, μια μείωση της ονομαστικής συναλλαγματικής ισοτιμίας (ανατίμηση) κάνει τα ξένα αγαθά και τις υπηρεσίες πιο φθηνά σε σχέση με τα εγχώρια και οδηγεί σε μείωση των εξαγωγών και επιδείνωση του εμπορικού ισοζυγίου⁹⁷.

3.11 Ανακεφαλαίωση

Συνοψίζοντας, στο συγκεκριμένο κεφάλαιο παρήχθη μια αναλυτική παρουσίαση των μακροοικονομικών μεγεθών της χώρας. Η ανάλυση ξεκίνησε παρουσιάζοντας στοιχεία από την απαρχή της ανοδικής της πορείας και επικεντρώθηκε κυρίως την τελευταία δεκαετία. Η παρουσίαση είχε σκοπό να περιγραφούν όλα τα στοιχεία που αφορούν την οικονομία της χώρας και να γίνει αντιληπτός ο τρόπος όπου οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις έχουν συμβάλει στην εντυπωσιακή ανόρθωσή της.

Η Κίνα έχει πλέον μετατραπεί στην πρώτη εξαγωγική δύναμη. Εξάγοντας κυρίως βιομηχανοποιημένα και ηλεκτρικά προϊόντα τα οποία αντικατέστησαν τις εξαγωγές υφασμάτων, έχει κατακλύσει τον κόσμο. Τα εν λόγω εξαγωγικά προϊόντα είναι εφάμιλλης ποιότητας με τα αντίστοιχα των υπολοίπων χωρών και σε πολλές περιπτώσεις ακόμη καλύτερα. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης των εξαγωγών φτάνει το 15% και ταυτόχρονα με αυτή την αλματώδη αύξηση ο “καταναλωτικός πυρετός” έχει μετατρέψει τη χώρα σε μια μεγάλη εισαγωγική δύναμη, εφόσον εισάγει το 55% της παγκόσμιας παραγωγής τσιμέντου, το 40% του άνθρακα, το 25% του χάλυβα, το 14% του αλουμίνιου και αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη εισαγωγέα πετρελαίου μετά τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.

Βέβαια, μπορεί να γίνει εύκολα αντιληπτό ότι παρά την ανοδική πορεία του Α.Ε.Π., των εξαγωγών, των εσόδων του κράτους και του βιοτικού επιπέδου των πολιτών υπάρχουν στοιχεία

---

⁹⁶ Κάτι το οποίο γινόταν έως το έτος 1996

⁹⁷ Τα παραπάνω ισχύουν στη βραχυχρόνια περίοδο

που δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Ένα από αυτά είναι ο βαθμός παρέμβασης του κράτους στην οικονομία και στο τραπεζικό σύστημα. Η παρέμβαση αυτή καθιστά τον τραπεζικό και τον ευρύτερο κρατικό τομέα λιγότερο παραγωγικούς από ότι θα μπορούσαν να είναι. Επιπλέον, πρόβλημα αποτελεί η συσσώρευση ελλειμμάτων και η τάση διόγκωσης του χρέους, τα παράπλευρα προβλήματα που δημιουργούν αλλά και οι πιέσεις που ασκούνται στην Κίνα για ανατίμηση του εγχώριου νομίσματος σε βάρος της ανταγωνιστικότητας και των εξαγωγών της. Τέλος, στα προβλήματα αυτά έρχεται να προστεθεί και η συνεχή τάση αύξησης των μισθών που παρά το γεγονός ότι είναι αναγκαία για την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και την κοινωνική συνοχή, θεωρείται τροχοπέδη για τις επιχειρήσεις εφόσον αποτελεί σημαντικό μέρος του κόστους τους και τις ωθεί σε μεταφορά των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων και σε απόσυρση των κεφαλαίων τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

4.1 Εισαγωγή

Πριν από μερικά χρόνια η Κίνα απουσίαζε από οποιαδήποτε αναφορά σχετιζόταν με τις μεγάλες δυνάμεις καθώς και με τις χώρες που έλκυαν υπολογίσιμου μεγέθους επενδυτική δραστηριότητα. Από την δεκαετία του 1980, γνώρισε μια έκρηξη της επιχειρηματικότητας η οποία άρχισε να διευκολύνεται μέσω των κρατικών μεταρρυθμίσεων. Με τον τρόπο αυτό, μετά από μια μακρά περίοδο εσωστρέφειας ήρθε στο προσκήνιο ως μια ραγδαία αναπτυσσόμενη οικονομία και πλέον αποτελεί υπολογίσιμη δύναμη στο διεθνές εμπόριο καθώς και ένα σημαντικό ανταγωνιστή στην προσέλκυση αλλοδαπών κεφαλαίων.

Τα οφέλη άρχισαν να γίνονται περισσότερο εμφανή με τη δημιουργία των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών και των Τεχνολογικών Ζωνών Ανάπτυξης στις παράκτιες περιοχές και στις επαρχιακές πρωτεύουσές της. Σήμερα, οι εν λόγω περιοχές απορροφούν μεγάλο μέρος των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων που εισρέουν στη χώρα. Η επιτυχία τους οφείλεται ως επί το πλείστον στο πλήθος απαλλαγών, φορολογικών ελαφρύνσεων, επενδυτικών κινήτρων, ευνοϊκού νομοθετικού πλαισίου που προσφέρουν και γενικότερα στο ευνοϊκό επενδυτικό περιβάλλον που καλλιεργείται. Αυτή η προσπάθεια δημιουργίας πολλαπλών μεταρρυθμίσεων και ευέλικτων μηχανισμών στέφθηκε με επιτυχία και για περισσότερο από δυο δεκαετίες οι ανατολικές ακτές της χώρας αποτελούν αναντικατάστατο πόλο έλξης επενδυτικής δραστηριότητας μέσω εισροής αλλοδαπών κεφαλαίων.

Το παρόν κεφάλαιο, εστιάζει στο μέγεθος των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων που εισρέει στην κινεζική χώρα. Αρχικά, αναλύονται οι Ειδικές Οικονομικές Ζώνες καθώς και τα όποια άλλα επενδυτικά κίνητρα αποτέλεσαν κομβικό παράγοντα στην ανάπτυξή της. Στην συνέχεια, εξετάζεται η πορεία των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων από το έτος 1982 έως σήμερα, ενώ δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην τελευταία δεκαπενταετία. Αντικείμενο έρευνας έχουν αποτελέσει και οι χώρες που εμφανίζουν επενδυτική δραστηριότητα στην Κίνα καθώς και η γεωγραφική κατανομή των επενδύσεων στις επαρχίες της χώρας. Τέλος, δίνεται έμφαση στον αριθμό των επιχειρήσεων, στα υλοποιηθέντα επενδυτικά σχέδια, στο ύψος των κεφαλαίων που επενδύονται, στο ύψος των εισαγωγών-εξαγωγών καθώς και εξετάζονται οι παραγωγικοί τομείς της οικονομίας όπου δραστηριοποιούνται αυτά κεφάλαια με ταυτόχρονη αναφορά στους σημαντικότερους εξ' αυτών.

4.2 Παρεχόμενα Επενδυτικά Κίνητρα με Στόχο την Προσέλκυση Α.Ξ.Ε.

Κάθε ορθολογική εταιρία προκειμένου να επιλέξει τον τόπο που θα εμπιστευτεί και θα επενδύσει τα κεφάλαιά της, εξετάζει μια σειρά από παράγοντες τους οποίους σταθμίζει ανάλογα. Εκτός από τους προαναφερθέντες, όπως για παράδειγμα είναι το εργατικό κόστος, η νομοθεσία, η τεχνολογία κ.λπ., πρωταρχικό ρόλο διαδραματίζουν τα όποια φύσεως κίνητρα διευκόλυνσης της επενδυτικής δραστηριότητας και κυρίως εκείνα που εστιάζουν στις φορολογικές ελαφρύνσεις. Γνωρίζοντας αυτό, η κινεζική κυβέρνηση θέσπισε μια σειρά από κίνητρα και ευνοϊκές ρυθμίσεις προκειμένου να ενθαρρύνει την επενδυτική δραστηριότητα και κυρίως της επενδυτική δραστηριότητα που προσανατολίζεται στον εξαγωγικό τομέα. Πιο συγκεκριμένα, δημιούργησε μια σειρά διαταγμάτων και πολυμερών συμφωνιών για τους δασμούς και το εμπόριο αποσκοπώντας στην ενίσχυση της θέσης της στις διεθνείς εξαγωγές. Στόχος όλων αυτών ήταν η ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, η προώθηση των εξαγωγών, η διαφοροποίηση των εξαγομένων προϊόντων, η εφαρμογή μοντέρνων μεθόδων οργάνωσης και διοίκησης, η δημιουργία πρωτοπόρων ερευνητικών δραστηριοτήτων και η επίσπευση εισαγωγής καινοτόμων τεχνολογιών με σκοπό τη βελτίωση της παραγωγικότητας και την αύξηση του επιπέδου ποιότητας παραγωγής.

Αρχικά, για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, εκτός από τη δημιουργία Ειδικών Οικονομικών Ζωνών⁹⁸ δημιουργήθηκαν ζώνες τεχνολογικής ανάπτυξης που είναι ικανές να προσφέρουν φορολογικά κίνητρα και ηπιότερη φορολογική μεταχείριση σε καινοτόμες εταιρίες και σε εταιρίες υψηλής τεχνολογίας. Ακόμη και οι εταιρίες που είναι εκτός των ζωνών αυτών αλλά μπορούν να θεωρηθούν τεχνολογικά αναπτυγμένες, επωφελούνται των φορολογικών ελαφρύνσεων⁹⁹ οι οποίες όμως είναι μικρότερης κλίμακας. Οι “ελαφρύνσεις” αυτών των επιχειρήσεων έχουν σαν στόχο την “επιβράβευση” της συγκεκριμένης επενδυτικής δραστηριότητας, την προώθηση της καινοτομίας αλλά και την ανάπτυξη της τεχνολογίας με στόχο τη δημιουργία τόσο νέων καινοτομικών προϊόντων, όσο και βελτιώσεων στην παραγωγική διαδικασία που θα την καθιστούν λιγότερο χρονοβόρα και κοστοβόρα. Επιπλέον, ισχύει απαλλαγή από τον κινεζικό φόρο προστιθέμενης αξίας για τα προϊόντα¹⁰⁰ που πωλούνται μεταξύ των γεωγραφικών ορίων των προαναφερθέντων Ειδικών Οικονομικών Ζωνών καθώς

⁹⁸ Οι ειδικές Οικονομικές Ζώνες θα αναλυθούν στην Ενότητα 4.2.1

⁹⁹ Με βάση το φορολογικό νόμο του 1991

¹⁰⁰ Η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για το πετρέλαιο, τα οιοπνευματώδη ποτά και τα τσιγάρα

και έκπτωση που φτάνει το 1/5 του φόρου στις εταιρίες που δραστηριοποιούνται σε παράκτιες περιοχές, σε νέες πόλεις ή σε περιοχές ειδικής νομοθεσίας, ενώ εάν δραστηριοποιούνται στη δημιουργία υποδομών η μείωση φόρου είναι επιπλέον 15% από την ήδη προαναφερθείσα μειωμένη φορολόγηση.

Αντίστοιχα κίνητρα με αυτά των τεχνολογικά προηγμένων εταιριών ισχύουν και για τις ξένες εταιρίες που δραστηριοποιούνται τόσο στον πρωτογενή τομέα, όσο και σε αυτόν της βιομηχανίας. Τα κίνητρα αυτά προσανατολίζονται στην ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση των επιχειρήσεων με στόχο την επανεπένδυση των κερδών τους. Για τις αγροτικές επιχειρήσεις που έχουν εγκατασταθεί σε υποανάπτυκτες περιοχές η “μεταχείριση” αυτή μειώνει τους φορολογικούς συντελεστές κατά 15% με 30% για μια δεκαετία από την έναρξη λειτουργίας τους, ενώ για τις εταιρίες του βιομηχανικού τομέα προβλέπεται μείωση του φορολογικού συντελεστή στο μισό, για την πρώτη τριετία από την στιγμή δημιουργίας κερδών. Ακόμη μεγαλύτερα οφέλη απολαμβάνουν οι εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας και των μεταφορών, οι εταιρίες επεξεργασίας μεταλλευμάτων και άλλες εταιρίες του πρωτογενή τομέα και της ελαφριάς βιομηχανίας, εφόσον απαλλάσσονται από τους τελωνιακούς δασμούς που αφορούν τις εισαγωγές μηχανημάτων.

Εκτός από τις κατηγορίες που μόλις αναφέρθηκαν, το κινεζικό κράτος θέλοντας να διατηρήσει την ήδη υπάρχουσα αλλά και να αναπτύξει ακόμη περισσότερο την εξαγωγική του δραστηριότητα, έχει προβεί σε ακόμη ευνοϊκότερη νομοθεσία για τις επιχειρήσεις που εξάγουν το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής τους. Το νομοθετικό αυτό πλαίσιο, προβλέπει την επιστροφή μέρους του φόρου προστιθέμενης αξίας, για τα ημεδαπά προϊόντα που χρησιμοποιήθηκαν στην παραγωγική διαδικασία ως πρώτες ύλες για τα προϊόντα που θα σταλούν σε αλλοδαπές χώρες καθώς και κατά το ήμισυ φόρο εισοδήματος για τις εν λόγω εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Η κινεζική κυβέρνηση στην κατεύθυνση του να μεταχειριστεί ευνοϊκά όλες τις ξένες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην επικράτειά της, θέσπισε κίνητρα και για τις εταιρίες του τραπεζικού τομέα. Πιο συγκεκριμένα, η ευνοϊκή μεταχείριση αφορά τα κινεζικά υποκαταστήματα ξένων τραπεζών και δεν ισχύει μόνο για τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στις Ειδικές Οικονομικές Ζώνες αλλά και για αυτά που είναι εγκατεστημένα έξω από αυτές. Αναλυτικότερα, τα υποκαταστήματα τα οποία είναι εγκατεστημένα για μια δεκαετία και έχουν κεφάλαιο πάνω από δέκα εκατομμύρια δολάρια, απολαμβάνουν μειωμένο

φορολογικό συντελεστή της τάξεως του 15%, ενώ τα πρώτα χρόνια λειτουργίας τους η έκπτωση φορολόγησης των κερδών τους φτάνει το 50%.

Τέλος, το κινεζικό κράτος προκειμένου να δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο παροχής κινήτρων και ενίσχυσης της οικονομικής δραστηριότητας, εκτός από τα υποκαταστήματα ξένων τράπεζων δεν θα μπορούσε να μην συμπεριλάβει στο πλαίσιο αυτό τον εγχώριο τραπεζικό τομέα που όπως προαναφέρθηκε τελεί υπό τον πλήρη έλεγχο του. Τα τραπεζικά ιδρύματα ακολουθώντας τις κατευθυντήριες γραμμές της κυβέρνησης έχουν προσανατολιστεί τόσο στην υποστήριξη των ξένων εταιριών και των εταιριών που έχουν σαν στόχο την εξαγωγική δραστηριότητα, όσο και εκείνων που προάγουν την τεχνολογική ανάπτυξη. Η υποστήριξη αυτή εδράζεται στη χορήγηση δανείων με ευνοϊκότερους όρους, δηλαδή χαμηλότερα επιτόκια και καλύτερους όρους αποπληρωμής. Η πρωτοβουλία αυτή ενισχύει την ρευστότητα των επιχειρήσεων και τις βοηθά τόσο στην αντιμετώπιση τυχών προβλημάτων έλλειψης κεφαλαίων όσο και στην επέκτασή τους μέσω δανείων για τη δημιουργία νέων παραγωγικών μονάδων ή την επέκταση των ήδη υπαρχουσών.

4.2.1 Ειδικές Οικονομικές Ζώνες

Με γνώμονα την προσέλκυση κεφαλαίων, την υψηλή τεχνολογία και τεχνογνωσία η Κίνα άρχισε να εγκαθιδρύει το 1980 ειδικές οικονομικές ζώνες¹⁰¹. Όπως προαναφέρθηκε, οι εν λόγω ζώνες προσφέρουν φθινό εργατικό κόστος, ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση και κυρίως ευνοϊκό νομικό περιβάλλον στις ξένες επιχειρήσεις που επενδύουν τα κεφάλαιά τους στη χώρα, ενώ αναμφισβήτητα αποτέλεσαν έναν από τους πιο κομβικούς παράγοντες στην οικονομική ανάπτυξή της.

Το ίδιο έτος με την έναρξη εγκαθίδρυσης των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών, δεκατέσσερις παράκτιες περιοχές χαρακτηρίστηκαν ως “παράκτιες ανοικτές περιοχές” και μόλις από το 1984 άρχισαν να προτιμώνται από τους ξένους επενδυτές λόγω του ενοϊκού καθεστώτος που παρείχαν, με αποτέλεσμα μέσα σε λίγα χρόνια να μετατραπούν από απομακρυσμένες περιοχές σε απέραντες παράκτιες περιοχές που έλκυαν επενδυτές.

Κατά τη διάρκεια του πρώτου σταδίου δημιουργίας των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών, άρχισε να δημιουργείται ένα ευνοϊκό επενδυτικό περιβάλλον καθώς και οι απαιτούμενες υποδομές. Μέχρι το έτος 1995, οι εν λόγω ζώνες ήταν σε φάση ανάπτυξης και οι οικονομία

---

¹⁰¹ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

είχε εμπιστευθεί όλη της τη δυναμική στην ανάπτυξη του εξαγωγικού της τομέα, ενώ από τότε και έπειτα οι επιχειρήσεις μετατράπηκαν σε υψηλής προστιθέμενης αξίας βιομηχανίες με ταυτόχρονη ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών.

Αυτή τη στιγμή, στη Λαϊκή δημοκρατία της Κίνας υπάρχουν πέντε Ειδικές Οικονομικές Ζώνες. Αυτές είναι:

- Shenzhen
  - Zhuhai
  - Shantou
  - Xiamen → Επαρχία Fujian
  - Η επαρχία Hainan
- } Επαρχία Guangdong,

Οι πρώτες τέσσερις είναι παράκτιες περιοχές στα νοτιοανατολικά της Κίνας και εγκαθιδρύθηκαν στις αρχές του έτους 1980, ενώ η επαρχία Hainan που είναι ένα νησί στα νότια της Κίνας και εγκαθιδρύθηκε στα τέλη της ίδιας δεκαετίας.

Συμπερασματικά, οφείλουμε να πούμε ότι η προσπάθεια δημιουργίας πολλαπλών μεταρρυθμίσεων και ευέλικτων μηχανισμών στέφθηκε επιτυχώς και για περισσότερο από δυο δεκαετίες αυτές οι περιοχές έχουν δημιουργήσει ένα επενδυτικό περιβάλλον στο οποίο οποιοσδήποτε ξένος επενδυτής θα επιθυμούσε να συμμετέχει.

4.2.2 Οικονομικές και Τεχνολογικές Ζώνες Ανάπτυξης

Οι οικονομικές και τεχνολογικές ζώνες ανάπτυξης, είναι περιοχές σχεδιασμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να δέχονται υποδομές και εγκαταστάσεις προκειμένου να εξελιχθεί και να αναβαθμιστεί το επιχειρηματικό περιβάλλον των τεχνολογικά αναπτυγμένων εταιριών. Οι ζώνες αυτές, έχουν την πλήρη υποστήριξη της κυβέρνησης εφόσον δρομολογούν την όσο το δυνατό γρηγορότερη και υγιή οικονομική ανάπτυξη¹⁰².

Στις εν λόγω ζώνες εντάσσονται καινοτόμες εταιρίες και εταιρείες υψηλής τεχνολογίας καθώς αυτές που μπορούν να θεωρηθούν ή να χαρακτηριστούν ως τεχνολογικά αναπτυγμένες. Το ποιες επιχειρήσεις εντάσσονται στις ζώνες αυτές και απολαμβάνουν τα προνόμια που προσφέρουν, ορίζεται από τον κρατικό μηχανισμό.

---

¹⁰² Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

Σήμερα, υπάρχουν 54 οικονομικά αναπτυγμένες ζώνες οι οποίες απορροφούν το 30% με 40% των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Είναι εγκατεστημένες στις επαρχιακές πρωτεύουσες της Κίνας, στα οικονομικά κέντρα των πόλεων και σε συγκοινωνιακούς κόμβους, ενώ ταυτόχρονα είναι εφοδιασμένες με υψηλού επιπέδου εγκαταστάσεις και χαμηλού κόστους κοινωνικές παροχές όπως είναι η ενέργεια και οι τηλεπικοινωνίες¹⁰³.

4.3 Προσέλκυση Α.Ξ.Ε. τον 20^ο Αιώνα

Όπως αναλύθηκε εκτενώς στο 2^ο Κεφάλαιο, η οικονομική ανάκαμψη της χώρας άρχισε μετά το θάνατο του Μάο Τσε Τουνγκ (Mao Tse-tung) και κυρίως μετά την άνοδο στην εξουσία του Τενγκ Σαο-πινγκ (Teng Xsiao-ping) το έτος 1978. Η κυβέρνηση έχοντας αυτή τη φορά την πλειοψηφία του λαού με το μέρος της, έδωσε προτεραιότητα στον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας, της γεωργίας και της τεχνολογίας.

Βέβαια, παρά τις όποιες μεταρρυθμίσεις και προσπάθειες προσέλκυσης επενδύσεων, οι μη επαρκείς υποδομές σε συνδυασμό με την έλλειψη ευνοϊκού για τους επενδυτές νομικού καθεστώτος καθώς και το γεγονός ότι παρέμεινε ένα κουμμουνιστικό κράτος, καθιστούσε τους επενδυτές επιφυλακτικούς με αποτέλεσμα να φοβούνται να της εμπιστευτούν μέρος των κεφαλαίων τους. Αυτό έπαψε να υφίσταται τη δεκαετία του 1980 όπου η δημιουργία των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών και η αλλαγή φιλοσοφίας αποτέλεσαν καθοριστικούς παράγοντες στον τρόπο με τον οποίο οι επενδυτές αντιμετώπιζαν τη χώρα.

Πιο αναλυτικά, από το 1979 και έπειτα¹⁰⁴ άλλαξε η πολιτική προσέλκυσης Άμεσων Ξένων Επενδύσεων εφόσον θεωρήθηκε ότι η εισροή κεφαλαίων από το εξωτερικό είναι ο καλύτερος τρόπος οικονομικής ανάκαμψης της χώρας. Η Κίνα, προκειμένου να προσελκύει επενδυτές άρχισε να βελτιώνει τις υποδομές της όπως είναι τα λιμάνια, τα αεροδρόμια κ.λπ., προκειμένου να είναι σε θέση να προσφέρει στους επενδυτές αντίστοιχες υπηρεσίες με αυτές των αναπτυγμένων χωρών, ενώ ταυτόχρονα βελτίωνε το νομικό της καθεστώς με στόχο ένα σταθερό και διαφανές νομικό επενδυτικό περιβάλλον.

Η νομοθεσία της εκτός από τις ειδικές διατάξεις των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών περιλάμβανε τρεις βασικούς νόμους. Ο πρώτος ήταν σχετικός με τις συλλογικές-κοινές επιχειρήσεις που χρησιμοποιούσαν κινεζικά και αλλοδαπά κεφάλαια (the Law of the People's

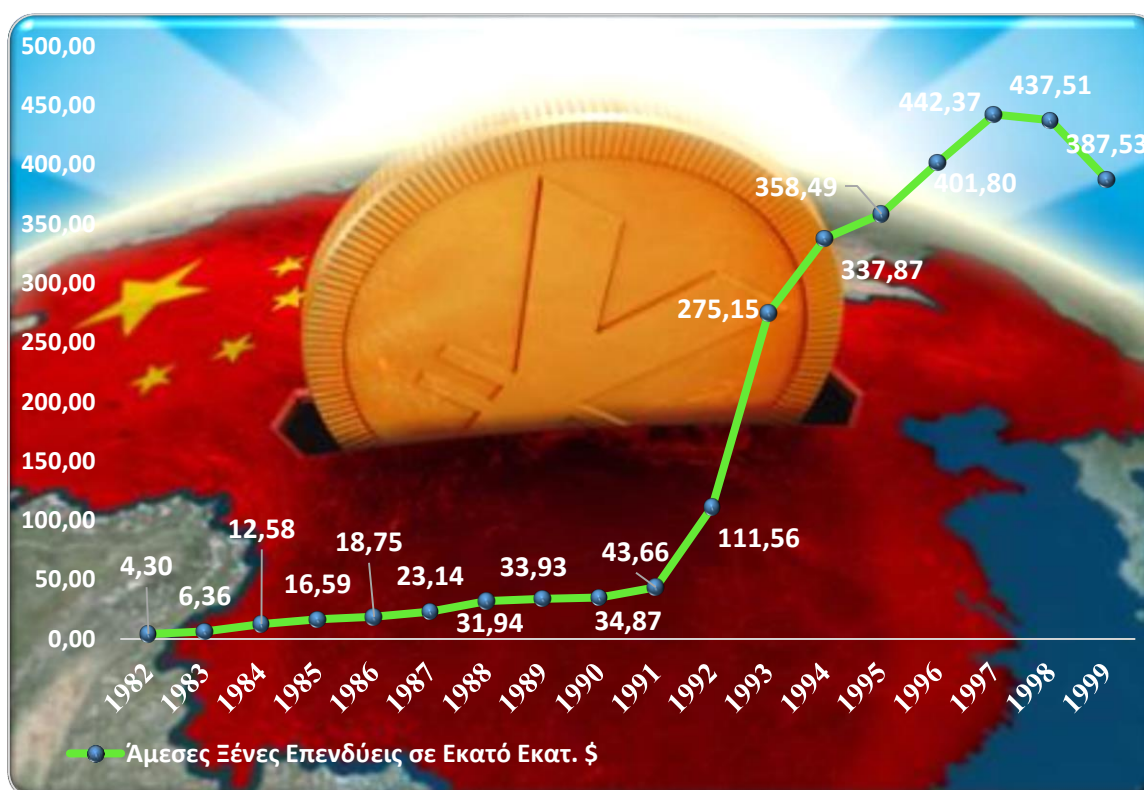
---

¹⁰³ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

¹⁰⁴ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

Republic of China on Joint Ventures Using Chinese and Foreign Investment), ο δεύτερος σχετιζόταν με συνεταιριστικές κοινές επιχειρήσεις που χρησιμοποιούσαν κινεζικά και αλλοδαπά κεφάλαια (the Law of the People’s Republic of China on Cooperative Joint Ventures Using Chinese and Foreign Investment) και ο τρίτος ήταν σχετικός με τις επιχειρήσεις που χρησιμοποιούσαν εξ’ ολοκλήρου ξένα κεφάλαια (the Law of the People’s Republic of China on Wholly Foreign Owned Enterprises). Ο κάθε ένας από αυτούς τους νόμους ήταν προσαρμοσμένος στις ιδιαιτερότητες και στις ευαισθησίες της κάθε επιχειρηματικής μορφής, πάντα με γνώμονα την προάσπιση των συμφερόντων της και στόχο την προσέλκυση όσο το δυνατό περισσότερων επενδυτών. Μάλιστα, το κινεζικό κράτος προκειμένου να διαβεβαιώσει τους επενδυτές για την ασφάλεια των κεφαλαίων τους και την προστασία των νομικών τους δικαιωμάτων, σύναψε συμφωνίες σχετικές με την “προφύλαξη” των επενδύσεων και την αποφυγή της διπλής φορολόγησης των κερδών τους.

Οι παραπάνω αλλαγές σε συνδυασμό με τα προαναφερθέντα φορολογικά κίνητρα οδήγησαν σε μια μικρή εισροή ξένων κεφαλαίων η οποία με τα χρόνια γινόταν όλο και πιο έντονη. Η εισροή αυτή παρουσιάζεται στο διάγραμμα και στον πίνακα που ακολουθούν.

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 4.1

Πορεία των Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων για τα Έτη 1982-1999

Πίνακας 4.1

Ύψος των Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων για τα Έτη 1982-1999

Έτος	Αξία Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (Current \$)	Ετήσια Ποσοστιαία Μεταβολή Α.Ξ.Ε.	Αξία Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων ως Ποσοστό του Α.Ε.Π.
1982	430.000.000,00 \$	-	0,21%
1983	636.000.000,00 \$	47,91%	0,28%
1984	1.258.000.000,00 \$	97,80%	0,49%
1985	1.659.000.000,00 4	31,88%	0,54%
1986	1.875.000.000,00 \$	13,02%	0,63%
1987	2.314.000.000,00 \$	23,41%	0,86%
1988	3.194.000.000,00 \$	38,03%	1,03%
1989	3.393.000.000,00 \$	6,23%	0,99%
1990	3.487.000.000,00 \$	2,77%	0,98%
1991	4.366.000.000,00 \$	25,21%	1,15%
1992	11.156.000.000,00 \$	155,52%	2,64%
1993	27.515.000.000,00 \$	146,64%	6,25%
1994	33.787.000.000,00 \$	22,79%	6,04%
1995	35.849.200.000,00 \$	6,10%	4,92%
1996	40.180.000.000,00 \$	12,08%	4,69%
1997	44.237.000.000,00 \$	10,10%	4,64%
1998	43.751.000.000,00 \$	-1,10%	4,29%
1999	38.753.000.000,00 \$	-11,42%	3,58%

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Το ύψος των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων ξεκινώντας από τα 430.000.000,00 \$ το έτος 1982 έφτασε τα 3.487.000.000,00 \$ το έτος 1990. Για αυτή την περίοδο μέγιστο σημειώθηκε το έτος 1997 με εισροές στα 44.237.000.000,00 \$, ενώ μετά από δυο έτη παρατηρείται μια μείωση της τάξεως του 12,40% περιορίζοντας τις εισροές ξένων κεφαλαίων στα

38.753.000.000,00 \$. Η μέση ετήσια αύξηση τους για τα έτη από το 1990 έως το 1999 είναι 36,87%, ενώ η μέση ετήσια μεγέθυνση όλης της περιόδου (1982-1999) αγγίζει το 37%. Στο σημείο αυτό, επιβάλλεται να σχολιάσουμε ότι το έτος 1970 ήταν η 110^η χώρα στην κατάταξη προσέλκυσης επενδύσεων ενώ το έτος 1990 “σκαρφάλωσε” στην 11^η θέση έχοντας το 1/14 των επενδύσεων των Η.Π.Α. Όπως παρατηρούμε, αυτή η αύξηση της επενδυτικής δραστηριότητας από αλλοδαπές επιχειρήσεις είναι άξια θαυμασμού και βοήθησε ώστε πολύ γρήγορα να αμβλυνθούν οι αμφιβολίες σχετικά με τον επιχειρηματικό κίνδυνο της χώρας, ενώ ταυτόχρονα προμήνυε κατά κάποιο τρόπο την συνέχεια που θα ακολουθούσε.

4.4 Προσέλκυση Α.Ξ.Ε. τον 21^ο Αιώνα

Με αφετηρία το έτος 1993 η Κίνα άρχισε να θεωρείται αναπτυγμένη χώρα αποτελώντας πόλο έλξης επενδύσεων. Στα τέλη του έτους 2001 είχε προσελκύσει 202.300 ξένες επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούσαν 23.000.000 εργάτες, το οποίο μεταφράζεται στο 10% του αστικού εργατικού δυναμικού της χώρας¹⁰⁵. Αυτός ο αριθμός των επιχειρήσεων μέχρι σήμερα βαίνει αύξων. Για να αναλογιστεί κανείς το δυναμικό της χώρας στην προσέλκυση επιχειρήσεων, από τις 500 μεγαλύτερες πολυεθνικές επιχειρήσεις του κόσμου, οι 400 έχουν επενδυτική δραστηριότητα στην Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, ενώ άλλες πραγματοποιούν έλεγχο αγοράς προκειμένου να διενεργήσουν επενδύσεις στη χώρα. Οι πολυεθνικές αυτές εστιάζουν σε επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικών ειδών και επικοινωνιών και οι περισσότερες να εδρεύουν στις ανατολικές περιφέρειες της χώρας όπου και έλκουν τον μεγαλύτερο αριθμό επενδύσεων, ενώ τα τελευταία χρόνια έχουν αρχίσει να επενδύουν στο κεντρικό και δυτικό της μέρος το οποίο γίνεται όλο και πιο ελκυστικό για τους επενδυτές.

Το ύψος των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων με εκκίνηση τα 38.399.300.000,00 \$ το έτος 2000 έφτασε τα 347.848.740.396,86 \$ το έτος 2013 σημειώνοντας ταυτόχρονα και μέγιστο για την υπό μελέτη περίοδο. Μεταφράζοντας αυτούς τους αριθμούς σε ποσοστά, η αύξηση των εισροών κεφαλαίων για τα έτη από το 2000 έως το 2013 φτάνει το 805%, ενώ η μέση ετήσια αύξηση ανέρχεται στο 19,22%. Άξιο σχολιασμού είναι ότι το έτος 2000 βρισκόταν στην 9^η θέση στην κατάταξη των χωρών που προσελκύουν μεγάλα ποσά ξένων επενδύσεων συγκεντρώνοντας οκτώ φορές λιγότερες επενδύσεις από αυτές των Η.Π.Α., ενώ πέντε χρόνια

---

¹⁰⁵ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

αργότερα έρχεται 3^η με τις μισές επενδύσεις από την πρώτη Αμερική και από το έτος 2009 έως σήμερα αποτελεί την πρώτη προτίμηση των επενδυτών¹⁰⁶.

Πίνακας 4.2

Ύψος των Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων για τα Έτη 2000-2013

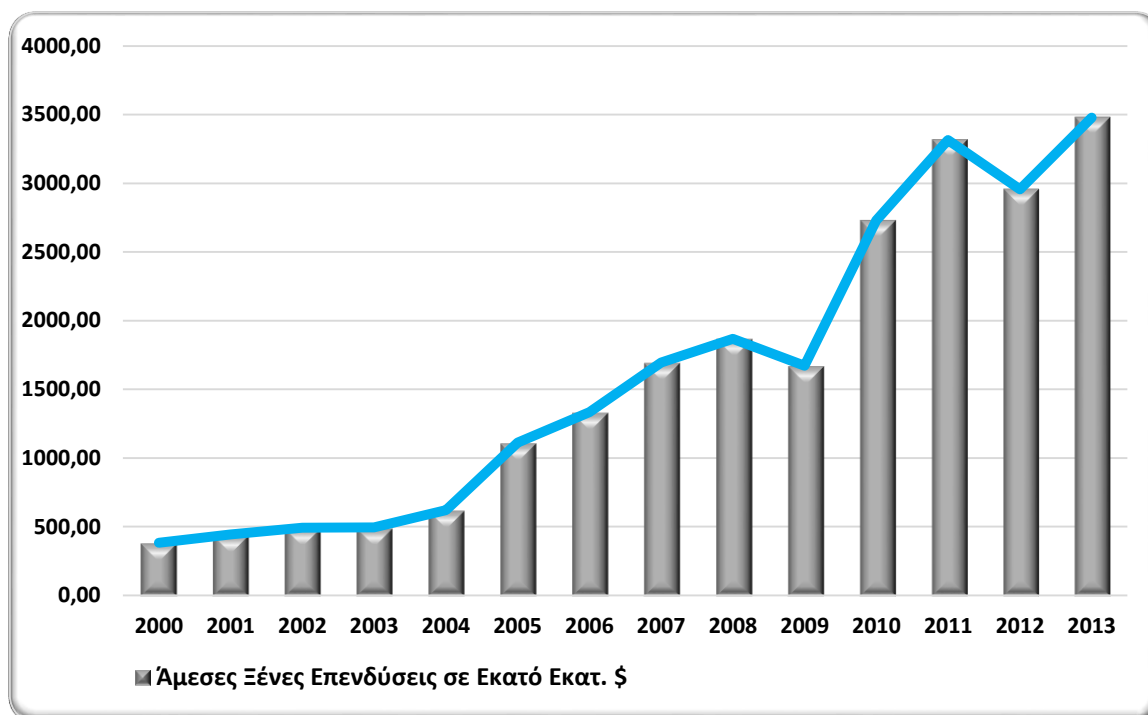
Έτος	Αξία Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (Current \$)	Ετήσια ποσοστιαία Μεταβολή Α.Ξ.Ε.	Αξία Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων ως Ποσοστό του ΑΕΠ
2000	38.399.300.000,00 \$	-0,91%	3,20%
2001	44.241.000.000,00 \$	15,21%	3,34%
2002	49.307.976.629,16 \$	11,45%	3,39%
2003	49.456.847.102,00 \$	0,30%	3,01%
2004	62.108.043.001,00 \$	25,58%	3,22%
2005	111.210.225.749,07 \$	79,06%	4,93%
2006	133.272.548.471,97 \$	19,84%	4,91%
2007	169.389.842.757,94 \$	27,10%	4,85%
2008	186.797.550.544,35 \$	10,28%	4,13%
2009	167.070.808.699,25 \$	-10,56%	3,35%
2010	272.986.562.273,45 \$	63,40%	4,60%
2011	331.591.710.742,22 \$	21,47%	4,53%
2012	295.625.587.109,00 \$	-10,85%	3,59%
2013	347.848.740.396,86 \$	17,67%	3,76%

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Αυτή η μεγέθυνση της επενδυτικής δραστηριότητας από τα τέλει του 2001 και έπειτα, οφείλεται εν μέρει και στην είσοδο της χώρας ως μέλος στον Παγκόσμιο Οργανισμό

¹⁰⁶ <http://www.worldbank.org/>

εμπορίου¹⁰⁷ (World Trade Organization)¹⁰⁸. Η είσοδος αυτή συνοδεύεται από την ικανοποίηση μιας σειράς μέτρων και δεσμεύσεων της κινεζικής κυβέρνησης απέναντι στον οργανισμό, όπου εκτός από το ότι βοήθησαν τη χώρα να γίνει μέλος του, αποτέλεσαν και ένα επιπρόσθετο κίνητρο για τους επενδυτές.

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 4.2

Πορεία των Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων για τα Έτη 2000-2013

Τέλος, το έτος 2002 η A.T. Kearney σε σχετική της έκθεση δημοσίευσε ένα δείκτη εμπιστοσύνης των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και η Κίνα με βαθμό 2.99 ήταν η πρώτη χώρα ανάμεσα στους 25 καλύτερους υποδοχείς επενδύσεων¹⁰⁹. Ερμηνεύοντας αυτό το δείκτη, παρατηρούμε ότι ενώ στις υπόλοιπες χώρες οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις απόκλιναν, δεν συνέβαινε το ίδιο και για την Κίνα. Το έτος 2013, παρά το γεγονός ότι έχει ακόμη υψηλότερη

¹⁰⁷ Ο Παγκόσμιος Οργανισμός εμπορίου είναι ένας διεθνής οργανισμός που ασχολείται με τους κανόνες που διέπουν το εμπόριο μεταξύ των χωρών.

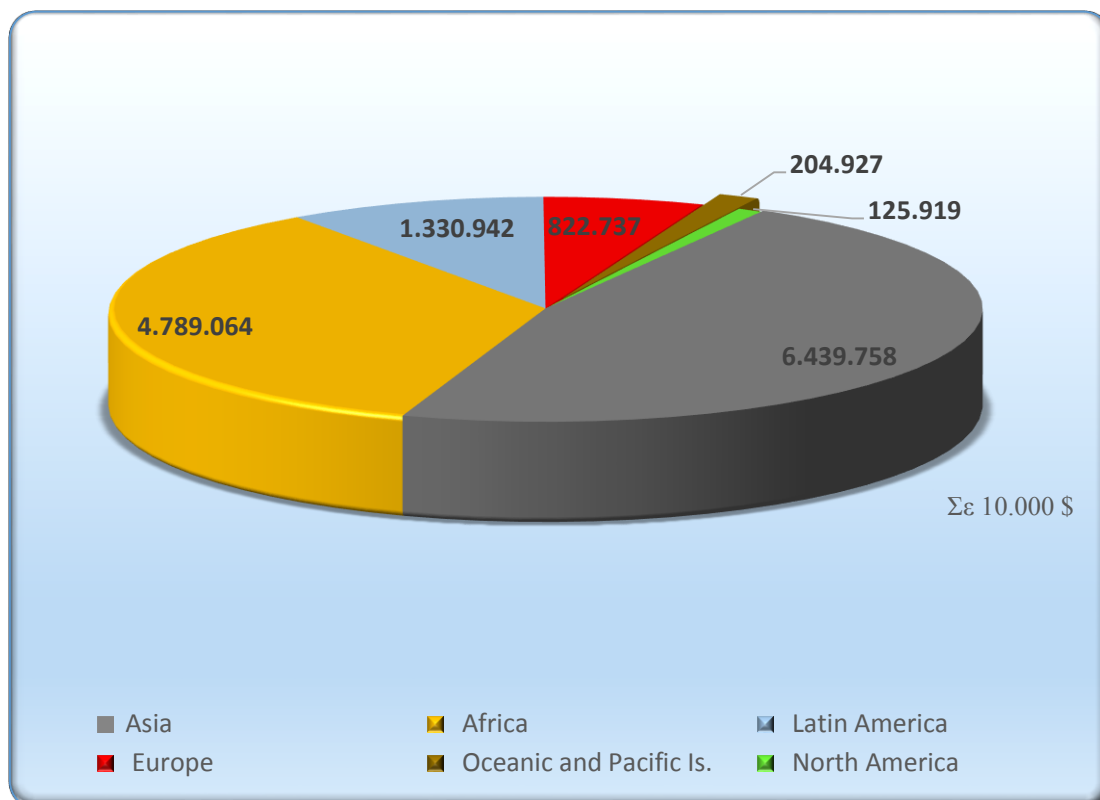
¹⁰⁸ <https://www.wto.org/>

¹⁰⁹ A.T. Kearney, (2013). The 2013 A.T. Kearney Foreign Direct Investment Confidence Index Report

βαθμολογία έρχεται δεύτερη μετά τις Η.Π.Α. κάτι το οποίο συμβαίνει και το έτος 2014¹¹⁰ και αναμένεται να συνεχιστεί και το έτος που διανύουμε.

4.5 Ξένες Χώρες που Επενδύουν στην Κινεζική Επικράτεια

Σκοπός της συγκεκριμένης ενότητας είναι η μελέτη και η παρουσία των χωρών που έχουν σημαντική επενδυτική δραστηριότητα στην κινεζική επικράτεια. Αρχικά, όπως παρατηρούμε και στο Διάγραμμα 4.3, οι κυριότερες χώρες που έχουν ισχυρή οικονομική συνεργασία με την Κίνα είναι οι Ασιατικές, ενώ ακολουθούν οι Αφρικανικές και μετά βρίσκονται οι χώρες της Λατινικής Αμερικής.

Πηγή: China Statistical Yearbook 2014

Διάγραμμα 4.3

Αξία Ολοκληρωμένων Συμβάσεων Έργων Καταναμημένες ανά Ήπειρο για το Έτος 2013

¹¹⁰ A.T. Kearney, (2014). The 2014 A.T. Kearney Foreign Direct Investment Confidence Index Report

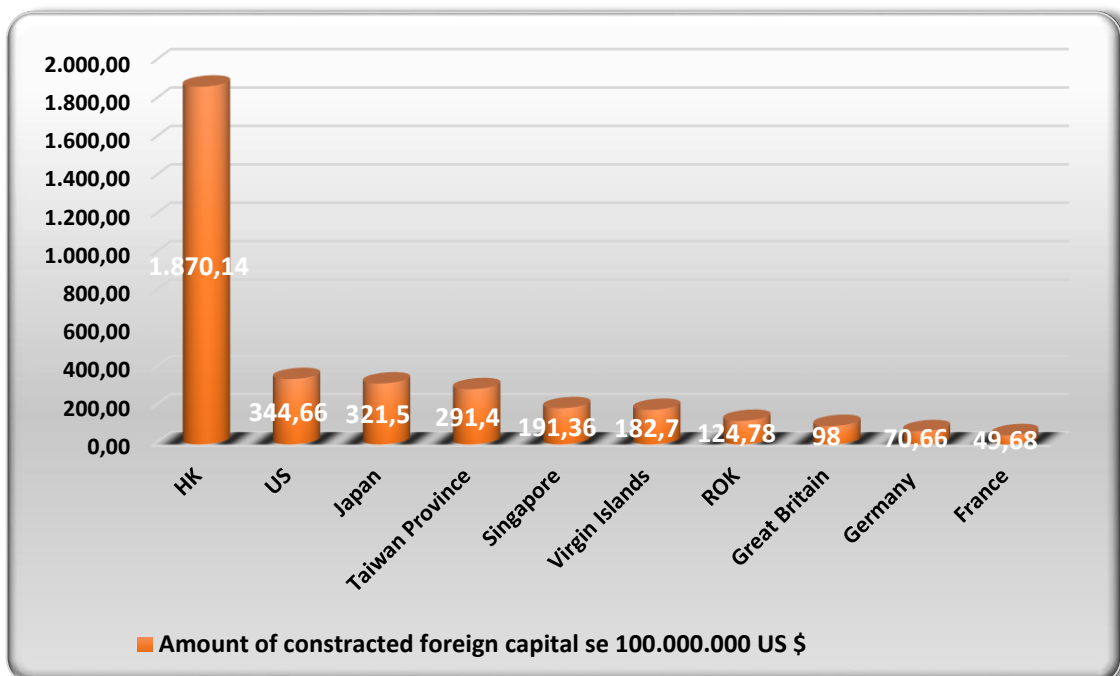

Πηγή: China Statistical Yearbook 2014

Διάγραμμα 4.4

Αξία Ολοκληρωμένων Συμβάσεων Έργων Καταναμημένες ανά Χώρα για το Έτος 2013

Πηγή: Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

Διάγραμμα 4.5

Οι Δέκα Πρώτες Χώρες με την Ισχυρότερη Παρουσία στην Κίνα το Έτος 2001

Πιο αναλυτικά, οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις από τις ασιατικές οικονομίες και κυρίως από το Χονγκ Κονγκ, την Ιαπωνία και την Ταϊβάν κατευθύνονται σε δραστηριότητες εντάσεως εργασίας και σε όχι ιδιαίτερα τεχνολογικά αναπτυγμένες επενδύσεις. Αντίθετα, οι επενδύσεις από αναπτυγμένες χώρες όπως η Αμερική αλλά και οι Ευρωπαϊκές χώρες προορίζονται για δραστηριότητες εντάσεως κεφαλαίου καθώς και σε βιομηχανίες υψηλής τεχνολογίας. Στις επόμενες δυο ενότητες θα δούμε πως κατανέμονται οι επενδύσεις των ξένων χωρών στις κινεζικές επαρχίες καθώς και τους παραγωγικούς τομείς που δραστηριοποιούνται οι επενδυτές.

4.6 Γεωγραφική Κατανομή των Επενδύσεων ανά Επαρχία

Η επιλογή της σωστής τοποθεσίας - επαρχίας στην οποία ένας επενδυτής πρόκειται να εγκαθιδρύσει τις εγκαταστάσεις της επενδυτικής του δραστηριότητας αποτελεί μια πολύπλοκη διαδικασία και λαμβάνονται υπόψη διάφοροι παράγοντες με διαφορετικούς συντελεστές βαρύτητας ο κάθε ένας από αυτούς¹¹¹. Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που προσφέρει η κάθε περιοχή αποτελεί παράγοντα εξέτασης από τους επενδυτές και διαφέρει ανάλογα με τη φύση της επένδυσης. Η τελική θέση που θα επιλεγεί ως προορισμός της επένδυσης πρέπει τελικά να είναι πιο κερδοφόρα από ότι η εναλλακτική της επιλογή.

Η Κίνα είναι διαιρεμένη σε 23 επαρχίες¹¹² μεταξύ των οποίων παρατηρούνται τεράστιες αντιθέσεις. Διαφέρουν ως προς το βαθμό οικονομικής ανάπτυξης, την επενδυτική νομοθεσία, τα φορολογικά κίνητρα και τις υποδομές. Η γεωγραφική κατανομή των εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην Κίνα χαρακτηρίζεται από την συγκέντρωσή τους στις ανατολικές παράκτιες περιοχές. Στις περιοχές αυτές, ειδικές πολιτικές και μέτρα¹¹³ έχουν υιοθετηθεί σχετικά με τη φορολογία, τη διαδικασία εγκατάστασης, τη χρήση της γης και το συνάλλαγμα προκειμένου τα ξένα κεφάλαια να επικεντρωθούν στις εν λόγω περιοχές.

Στον Πίνακα 4.3 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι επαρχίες που εισπράττουν τον μεγαλύτερο αριθμό ξένων επενδύσεων για τα έτη από το 2010 έως το 2013. Όπως παρατηρούμε, πρώτη στην κατάταξη βρίσκεται η επαρχία Guangdong έλκοντας το έτος 2013 100.639 επιχειρήσεις ενώ παρουσιάζει αύξηση 7,34% σε μια τετραετία. Δεύτερη έρχεται αυτή

---

¹¹¹ Παπαγεωργίου, Π. Π., Χιόνης Π. Δ., (2003). Διεθνής Επιχειρηματική Δραστηριότητα και Οργανισμοί

¹¹² Η Ταϊβάν αποτελεί την 23^η επαρχία της

¹¹³ Αναλυτικές πληροφορίες υπάρχουν στις ενότητες 4.2.1 και 4.2.2

της Shanghai με 61.461 επιχειρήσεις για το έτος 2012 και 64.412 επιχειρήσεις για το έτος 2013, ενώ το Πεκίνο βρίσκεται τέταρτο στην κατάταξη με 24.853 επιχειρήσεις το έτος 2010 και αυξημένες κατά 9% το έτος 2013 φτάνοντας τις 27.061.

Πίνακας 4.3

Αριθμός Επιχειρήσεων που Πραγματοποιούν Α.Ξ.Ε. στις Επαρχίες της Κίνας

Επαρχίες	Αριθμός Επιχειρήσεων			
	2010	2011	2012	2013
Guangdong	93.756	97.084	98.564	100.639
Shanghai	55.666	58.993	61.461	64.412
Jiangsu	51.666	52.959	50.461	50.514
Zhejiang	28.769	29.288	29.595	30.674
Beijing	24.853	25.672	26.535	27.061
Shandong	29.486	28.915	25.885	25.755
Fujian	23.463	23.727	23.381	23.546
Liaoning	18.377	18.164	17.960	17.250
Tianjin	12.918	11.850	11.491	11.413
Σύνολο Κινεζικής Επικράτειας	445.244	446.487	440.609	445.962

Πηγή: China Statistical Yearbook 2014, 2013, 2012, 2011

Στη συνέχεια της ανάλυσης θα παρουσιαστεί η κατανομή των εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στις επαρχίες που προαναφέρθηκαν καθώς και τα ποσά των εισαγωγών και των εξαγωγών κατανεμημένα ανά επαρχία. Πρώτη επαρχία όσον αφορά το ύψος των επενδύσεων έρχεται αυτή της Jiangsu με επενδύσεις ύψους 66.640.000,00 \$ για το έτος 2013, ενώ

ακολουθεί αυτή της Guangdong με επενδύσεις ύψους 51.260.000,00 \$ και της Shanghai με 45.790.000,00 \$. Όπως παρατηρούμε από τον Πίνακα 4.3 ο αριθμός των επιχειρήσεων στις συγκεκριμένες επαρχίες δεν έχει παρουσιάσει για τα συγκεκριμένα έτη σχεδόν καμία αλλαγή (μεταβολή 0,16% για τα έτη 2010-2013). Όμως, δεν συμβαίνει το ίδιο και για το ύψος των εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων το οποίο αυξάνεται με αρκετά υψηλούς ρυθμούς. Πρώτη επαρχία όσον αφορά τους ρυθμούς ανάπτυξης είναι αυτή του Πεκίνο που “είδε” τις εισερχόμενες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις να αυξάνονται σχεδόν κατά 50% από τα 11.920.000,00 \$ το έτος 2010 στα 17.710.000,00 \$ το έτος 2013. Με αρκετά υψηλούς ρυθμούς αυξήθηκαν και οι εισερχόμενες επενδύσεις της επαρχίας Shandong όπου από 12.450.000,00 \$ το έτος 2010 αυξήθηκαν κατά 42% το έτος 2013 και έφτασαν τα 17.650.000,00 \$, ενώ στο σύνολό τους για τις συγκεκριμένες επαρχίες οι επενδύσεις των αλλοδαπών επιχειρήσεων φτάνουν τα 269.800.000,00 \$ το έτος 2013 έχοντας αυξηθεί κατά 30% την τελευταία τριετία αποτελώντας το 80% του συνόλου των εισροών Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της χώρας.

Πίνακας 4.4

Κατανομή Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στις Επαρχίες της Κίνας

Επαρχίες	Συνολικό Ύψος Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (Σε 10.000 Current \$)			
	2010	2011	2012	2013
Guangdong	4.213	4.525	4.786	5.126
Shanghai	3.394	3.774	4.138	4.579
Jiangsu	5.081	5.729	6.250	6.664
Zhejiang	1.832	2.019	2.178	2.404
Beijing	1.192	1.344	1.494	1.771
Shandong	1.245	1.434	1.581	1.765
Fujian	1.248	1.369	1.457	1.565
Liaoning	1.476	1.660	1.856	1.832
Tianjin	1.096	1.148	1.189	1.274
Σύνολο Κινεζικής Επικράτειας	27.059	29.931	32.610	35.176

Πηγή: China Statistical Yearbook 2014, 2013, 2012, 2011

Από τις επενδύσεις αυτές δημιουργούνται προϊόντα εκ των οποίων άλλα καταναλώνονται στην εγχώρια αγορά και άλλα εξάγονται στο εξωτερικό. Πρώτη όσον αφορά τις εξαγωγές είναι η επαρχία Guangdong με 35.729.251,00 \$, ακολουθεί αυτή της Jiangsu με 19.419.536,00 \$ και η πρώτη τριάδα ολοκληρώνεται με την Shanghai όπου εξάγει προϊόντα αξίας 13.673.977,00 \$. Την μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση των εξαγωγών για τα έτη 2000 με 2013 παρουσιάζουν οι επαρχίες Jiangsu με ποσοστιαία αύξηση 1.244% και Zhejiang με 1.060%, ενώ ακολουθούν η Shanghai και το Beijing με 859% και 659% αντίστοιχα. Βέβαια, εκτός από τις εξαγωγές οι συγκεκριμένες επαρχίες παρουσιάζουν και μεγάλη ζήτηση για ξένα προϊόντα και αυτό αφορά ιδιαίτερα τις επαρχίες Shanghai, Beijing και Tianjin όπου ο αριθμός των εισαγωγών τους ξεπερνά αυτόν των εξαγωγών τόσο σε απόλυτα νούμερα όσο και ποσοστιαία αύξηση.

Πίνακας 4.5

Αξία Εισαγωγών και Εξαγωγών Κατανεμημένες ανά Επαρχία

Επαρχίες	2000		2010		2013	
	Εξαγωγές (Current \$)	Εισαγωγές (Current \$)	Εξαγωγές (Current \$)	Εισαγωγές (Current \$)	Εξαγωγές (Current \$)	Εισαγωγές (Current \$)
Guangdong	4.951.011	4.252.685	28.184.708	20.264.452	35.729.251	23.477.802
Shanghai	1.426.102	1.914.952	12.593.270	12.398.571	13.673.977	15.182.076
Jiangsu	1.445.340	1.572.742	19.231.357	15.489.004	19.419.536	14.513.480
Zhejiang	534.851	404.142	5.813.714	3.425.985	6.206.415	3.770.510
Beijing	287.108	489.739	2.215.220	4.767.708	2.266.758	5.187.242
Shandong	792.766	599.803	5.656.323	3.976.182	5.823.864	4.279.007
Fujian	759.713	646.027	3.495.247	2.338.411	4.165.028	3.379.673
Liaoning	624.464	605.234	2.063.953	1.835.245	2.192.168	2.306.891
Tianjin	637.925	731.364	2.643.785	3.237.114	3.282.008	4.732.507
Σύνολο	11.459.280	11.216.688	81.897.577	67.732.672	92.759.005	76.829.188

Πηγή: China Statistical Yearbook 2014

Τέλος, δεν θα μπορούσαμε να μην αναφερθούμε στην τάση που υπάρχει τα τελευταία χρόνια σχετικά με την επενδυτική δραστηριότητα των επαρχιών της Κίνας. Αυτή τη στιγμή, η Κίνα έχει επικεντρωθεί στην ανάπτυξη των δυτικών της περιοχών εφαρμόζοντας αντίστοιχες πολιτικές με αυτές των ανατολικών της ακτών. Προς την κατεύθυνση αυτή έχει καταρτίσει ένα κατάλογο με τις κυρίαρχες επιχειρήσεις των δυτικών επαρχιών στις οποίες παρέχει επιπλέον επενδυτικά κίνητρα, ενώ αναθεωρεί τον εν λόγω κατάλογο όταν κρίνει ότι είναι απαραίτητο και πάντα με γνώμονα την εξυπηρέτηση των αναπτυξιακών της αναγκών¹¹⁴. Αποτέλεσμα αυτού είναι η θεαματική βελτίωση των υποδομών και η σταδιακή ανάκαμψη της επενδυτικής δραστηριότητας στις εν λόγω επαρχίες.

4.7 Παραγωγικοί Τομείς όπου Δραστηριοποιούνται Ξένα κεφάλαια

Η κυβέρνηση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, προκειμένου να επιτύχει υψηλότερα ποσά εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων εξέδωσε κατάλογο με σκοπό την καθοδήγηση των επενδυτών καθώς και να γνωστοποιηθεί στο ευρύ κοινό η πολιτική της στην προσέλκυση αλλοδαπών κεφαλαίων. Αυτός ο κατάλογος θέτει τις κατευθύνσεις που ενδείκνυται να κινούνται οι επενδυτές και διαχωρίζει τις επενδύσεις σε κατηγορίες (επενδύσεις που τις ενθαρρύνει η κυβέρνηση, επιτρεπτές, περιορισμένες και απαγορευμένες επενδύσεις).

Από την έναρξη της μεταρρυθμιστικής περιόδου οι επενδύσεις επικεντρώθηκαν στους τομείς των κατασκευών και των ακινήτων, ενώ από το έτος 1990 και έπειτα οι επενδύσεις επεκτάθηκαν σχεδόν σε κάθε τομέα της οικονομίας με τάση να “απομακρύνονται” από τον πρωτογενή. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα το έτος 2000 το 46% του κινεζικού Α.Ε.Π να προέρχεται από τη βιομηχανία και σχεδόν το 40% από τον τομέα των υπηρεσιών κάτι που συνεχίζεται μέχρι σήμερα με σαφώς ενισχυμένο το μερίδιο των υπηρεσιών και σαφώς αποδυναμωμένο αυτό του αγροτικού τομέα¹¹⁵.

---

¹¹⁴ Ma ke, Li Jun, (2004). China Business

¹¹⁵ <http://www.worldbank.org/>

Πίνακας 4.6

Εισροές Α.Ξ.Ε. Κατανεμημένες ανά Τομέα Παραγωγής για το έτος 2013

Τομέας Παραγωγής	Αριθμός Επιχειρηματικών Σχεδίων	Υλοποιημένες Επενδύσεις (\$)
Γεωργία	757	1.800.030.000
Εξόρυξη	47	364.950.000
Βιομηχανία	6.504	45.554.980.000
Ενέργεια	200	2.429.100.000
Κατασκευές	180	1.219.830.000
Μεταφορές και Αποθήκευση	401	4.217.380.000
Υπηρεσίες Πληροφορικής και Λογισμικού	796	2.880.560.000
Εμπόριο	7.349	11.510.990.000
Υπηρεσίες Εστίασης	436	771.810.000
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	509	2.330.460.000
Ακίνητα	530	28.798.070.000
Υπηρεσίες Επιχειρήσεων	3.359	10.361.580.000
Έρευνα	1.241	2.750.260.000
Διαχείριση του Περιβάλλοντος	107	1.035.860.000
Επισκευές	166	656.930.000
Εκπαίδευση	22	18.220.000
Υγεία	18	64.350.000
Ψυχαγωγία και Αθλητισμός	151	820.790.000

Πηγή: China Statistical Yearbook 2014

Στην Ενότητα 4.4 αναφέρθηκε ότι οι Άμεσες Ξένες επενδύσεις για το έτος 2013 ανήλθαν στα 347.848.740.396,86 \$. Στο σημείο αυτό θα δούμε πως τα υλοποιημένα 22.773

επιχειρηματικά σχέδια κατανέμονται ανά τομέα παραγωγής. Όπως παρατηρούμε από τον Πίνακα 4.6 ο αριθμός κατάταξης των τομέων βάσει επενδύσεων είναι διαφορετικός από αυτόν βάσει του αριθμού των επιχειρηματικών σχεδίων. Πιο αναλυτικά, βάσει του αριθμού των επιχειρηματικών σχεδίων πρώτο στην κατάταξη είναι το εμπόριο με 7.349 επιχειρηματικά σχέδια και ακολουθούν η βιομηχανία με 6.504, οι υπηρεσίες επιχειρήσεων με 3.359, ενώ τα ακίνητα βρίσκονται στη 10^η θέση με μόλις 530 σχέδια και ουραγοί είναι η υγεία με την εκπαίδευση. Βάσει των επενδύσεων πρώτη στην κατάταξη έρχεται ο τομέας της βιομηχανίας με πραγματοποιηθέντες επενδύσεις ύψους 45.554.980.000 \$ και ακολουθεί ο τομέας των ακινήτων με 28.798.070.000 \$, το εμπόριο με 11.510.990.000 \$, οι μεταφορές και η αποθήκευση με 4.217.380.000 \$, ενώ τελευταίοι τομείς στην κατάταξη είναι η υγεία και η εκπαίδευση με 82.570.000 \$.

4.8 Ανάλυση Παλινδρόμησης

Στο σημείο αυτό, με τη βοήθεια του υπολογιστικού πακέτου “SPSS Statistics” θα διερευνήσουμε κατά πόσο η εισροή των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην κινεζική επικράτεια επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες της οικονομίας. Οι παράγοντες αυτοί είναι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, το κατά πόσο είναι “ανοικτή” η οικονομία, οι μισθοί και η επίσημη συναλλαγματική ισοτιμία. Ο έλεγχος θα διεξαχθεί για επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας ίσο με 95%.

Κάνοντας μια ανάλυση παλινδρόμησης στο μοντέλο $FDI = f(Y, OP, W, EXC)$, όπου οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις είναι οι εξαρτημένη μεταβλητή και οι υπόλοιπες οι ανεξάρτητες, λαμβάνουμε ως εκροή τα ακόλουθα αποτελέσματα του Πίνακα 4.7.

Πίνακας 4.7
Αποτελέσματα Παλινδρόμησης

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,994 ^a	,989	,987	11993210738,05416

Πίνακας 4.7

Συνέχεια

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	8777323836,175	9193507542,151		,955	,349
GDP	,096	,022	2,349	4,391	,000
Openness	,043	,011	,573	3,737	,001
Wages	-98294851,203	24934899,785	-1,932	-3,942	,001
Official Exchange Rate(CNY_per_US\$)	-289305109,343	1256062356,371	-,005	-,230	,820

Σχολιάζοντας το συντελεστή προσδιορισμού $R^2=0,989$, παρατηρούμε ότι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, η μεταβλητή που δείχνει το πόσο “ανοικτή” είναι η οικονομία, οι μισθοί και η επίσημη συναλλαγματική ισοτιμία ερμηνεύουν κατά 98,9% τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις, ενώ το υπόλοιπο 1,1% ερμηνεύεται από άλλους παράγοντες.

Τέλος, με την ανάλυση παλινδρόμησης ελέγξαμε εάν οι ανεξάρτητες μεταβλητές είναι στατιστικά σημαντικές ή στατιστικά μη σημαντικές. Από τον εν λόγω έλεγχο προέκυψε ότι το Α.Ε.Π, η μεταβλητή που δείχνει το πόσο “ανοικτή” είναι η οικονομία και οι μισθοί είναι στατιστικά σημαντικές μεταβλητές, ενώ η επίσημη συναλλαγματική ισοτιμία είναι στατιστικά μη σημαντική μεταβλητή. Η εξίσωση παλινδρόμησης που “εμφανίζεται” από την ανάλυση του μοντέλου είναι:

$$FDI=8.777.323.836,175 + 0,096Y + 0,043OP - 98.294.851,203W - 289.305.109,343EX$$

4.9 Ανακεφαλαίωση

Στο εν λόγω κεφάλαιο παρουσιάστηκε αναλυτικά η πορεία των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της υπό εξέταση χώρας. Η παρουσίαση εστίασε σε όλα τα στοιχεία που αφορούν τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις καθώς και στα κίνητρα που συνέβαλαν στη θεαματική αύξησή τους. Η ανάλυση παρουσίασε στοιχεία από την απαρχή της ανοδικής πορείας των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, ενώ επικεντρώθηκε κυρίως στον 21^ο αιώνα.

Το έτος 1970, η Κίνα ήταν η 110^η χώρα στην κατάταξη προσέλκυσης επενδύσεων, ενώ λίγα χρόνια αργότερα με απαρχή τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις του Τενγκ Σαο-πινγκ (Teng Xiaoping) το σκηνικό άλλαξε ριζικά. Δίνοντας προτεραιότητα στον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας, την εξέλιξη της τεχνολογίας καθώς και τη δημιουργία υποδομών, άρχισαν να γίνονται εμφανή τα πρώτα σημάδια του οικονομικού θαύματος, ενώ εφαλτήριο της οικονομικής ανάπτυξης αποτέλεσαν οι ειδικές οικονομικές ζώνες όπου με την ευνοϊκή τους νομοθεσία κατέστησαν τα ανατολικά παράλια της χώρας πόλο έλξης επενδύσεων για τις μεγαλύτερες πολυεθνικές του κόσμου.

Όλα τα παραπάνω, είχαν σαν αποτέλεσμα η χώρα να σκαρφαλώσει στην 11^η θέση της παγκόσμιας κατάταξης στην προσέλκυση επενδύσεων για το έτος 1990, προσελκύνοντας το 1/14 του ποσού των επενδύσεων των Η.Π.Α., ενώ με αφετηρία το έτος 1993 άρχισε να θεωρείται αναπτυγμένη χώρα ελκύνοντας κεφάλαια σε όλους τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας. Αυτό οφείλεται στην 37% μέση ετήσια αύξηση των εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων για τα έτη 1982 με 1999, ενώ η 19% μέση ετήσια αύξηση για τα έτη από το 2000 έως το 2013 την ανέβασαν στην 3^η θέση το έτος 2005 και τέσσερα χρόνια αργότερα στην 1^η (όπου και παραμένει έως σήμερα) και ασφαλώς με βλέψεις να αποτελέσει σε λίγα χρόνια την μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΟΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΡΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΧΩΡΕΣ BRICS)

5.1 Εισαγωγή

Ανταγωνισμός είναι ο αγώνας μεταξύ περισσοτέρων για την επικράτηση ή για την επίτευξη κάποιου σκοπού. Όπως οι επιχειρήσεις, έτσι και τα κράτη ανταγωνίζονται μεταξύ τους. Στα πλαίσια της εν λόγω ανάλυσης μας ενδιαφέρει ο ανταγωνισμός των κρατών στο “κομμάτι” που αφορά την προσέλκυση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Σκοπός των κρατών είναι η δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων προκειμένου να προσελκύσουν όσο το δυνατόν περισσότερα αλλοδαπά κεφάλαια και για αυτό ανταγωνίζονται στο να δημιουργήσουν τις πολιτικές, να δρομολογήσουν τις μεταρρυθμίσεις και να διορθώσουν τις όποιες αδυναμίες τους.

Τα κράτη ανταγωνίζονται μεταξύ τους στη δημιουργία του κατάλληλου επενδυτικού περιβάλλοντος. Το περιβάλλον αυτό σχετίζεται με τη δημιουργία των κατάλληλων υποδομών, του κατάλληλου νομοθετικού και του αρμόζοντος φορολογικού πλαισίου. Φυσικά, σημαντικοί παράγοντες επιτυχίας είναι η παροχή επενδυτικών κινήτρων αλλά και η καλλιέργεια κλίματος εμπιστοσύνης και προσδοκιών ανάπτυξης για το μέλλον. Όποια χώρα καταφέρει τον καλύτερο συνδυασμό των παραπάνω πεδίων ανταγωνισμού, τότε έχει θέσει γερά θεμέλια στο να προσελκύσει την μερίδα του λέοντος των ξένων επενδυτών.

Στο παρόν κεφάλαιο θα εστιάσουμε στην παρουσίαση των χωρών BRICS. Αρχικά, αναλύονται οι λόγοι που οι συγκεκριμένες χώρες αποτελούν αντικείμενο συζήτησης στην εν λόγω εργασία και για τον εάν πρέπει να θεωρούνται από την Κίνα ανταγωνιστές στην προσέλκυση Α.Ξ.Ε. Στη συνέχεια αναλύεται το προφίλ της κάθε χώρας ξεχωριστά, παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία της οικονομίας τους και γίνεται εκτενής αναφορά στις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις που προσελκύουν. Τέλος, η ανάλυση εστιάζει στις όποιες ιδιαιτερότητες και αδυναμίες εμφανίζουν και παρουσιάζεται ενδελεχής έρευνα τόσο σε απόλυτα νούμερα, όσο και σε ρυθμούς μεταβολής των εν λόγω μεγεθών προκειμένου να γίνει ευκολότερη η σύγκριση τόσο μεταξύ τους, όσο και με την Κίνα ώστε να διαπιστωθεί εάν είναι όντως ισχυροί ανταγωνιστές και δυνατοί “παίκτες” στην προσέλκυση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων.

5.2 Οι Χώρες BRICS

Η εισαγωγή του “όρου” BRIC’s διεθνή βιβλιογραφία προήλθε το έτος 2001 από τον Βρετανό οικονομολόγο John O’Neill και είναι σχεδόν βέβαιο ότι ο ίδιος δεν γνώριζε εκ των προτέρων το πόσο δημοφιλής επρόκειτο να γίνει η εν λόγω “ορολογία”. Ο John O’Neill, σε οικονομική μελέτη για λογαριασμό της Goldman Sachs, χρησιμοποίησε τον “όρο” προκειμένου να περιγράψει εν συντομία τις ταχέως αναπτυσσόμενες χώρες Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία και Κίνα. Η ονομασία του συγκεκριμένου “όρου” άλλαξε σχεδόν μια δεκαετία αργότερα καθώς στις προαναφερθείσες χώρες προστέθηκε η Νότια Αφρική με αποτέλεσμα να μετονομαστούν από χώρες BRIC σε χώρες BRICS.

Οι εν λόγω χώρες, καλύπτουν το 1/3 της χερσαίας επιφάνειας της γης και κατοικούνται από το 40% του παγκόσμιου πληθυσμού, διαθέτουν μεγάλα αποθέματα φυσικών πόρων, έλκουν μεγάλο μέρος των παγκόσμιων επενδύσεων, συνεχώς εκσυγχρονίζουν τις υποδομές τους, ενώ μέχρι πρόσφατα χαρακτηρίζονταν ως αναπτυσσόμενες ή υποανάπτυκτες. Πλέον χαρακτηρίζονται από εντυπωσιακούς ρυθμούς ανάπτυξης και υπέρμετρη αύξηση της επενδυτικής τους δραστηριότητας. Αυτοί οι εντυπωσιακοί ρυθμοί ανάπτυξης συνεχίζονται ακόμα και σε περιόδους κρίσης όπου μέχρι και οι αναπτυγμένες χώρες αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα. Αυτό έγινε ιδιαίτερα εμφανές κατά την οικονομική κρίση του 2009 όπου με εξαίρεση την Ρωσία όπου επλήγη από μεγάλη μείωση του εγχώριου προϊόντος της, οι υπόλοιπες είτε συνέχισαν την ανοδική τους πορεία, είτε είχαν ελάχιστες απώλειες, ενώ την ίδια περίοδο οι αναπτυγμένες χώρες βυθίστηκαν στην ύφεση. Πιο συγκεκριμένα, το εισόδημα της Βραζιλίας μειώθηκε ελάχιστα κατά -0,3%, της Νοτίου Αφρικής κατά -1,5%, της Ρωσίας όπως προ είπαμε κατά μεγάλο ποσοστό της τάξεως του -7,8%, ενώ η Ινδία αύξησε το Α.Ε.Π της κατά +8,8% και η Κίνα κατά +9,2%. Αντίθετα οι μεγάλες δυνάμεις της παγκόσμιας οικονομίας δεν σημείωσαν ιδιαίτερα ενθαρρυντικά αποτελέσματα. Για παράδειγμα οι Η.Π.Α. εμφάνισαν μείωση του Α.Ε.Π. τους κατά -3%, ο Καναδάς κατά -3,8% κάτι το οποίο συνέβη και στις Ευρωπαϊκές χώρες όπως στη Γαλλία με μείωση -2,9% αλλά και η μεγαλύτερη οικονομική δύναμη της Ευρώπης, η Γερμανία, με μείωση που έφτασε το -5,6%¹¹⁶.

Για τις συγκεκριμένες χώρες, έχουν “χυθεί τόνοι μελάνι” και αυτό συμβαίνει επειδή πρωταγωνιστούν στις οικονομικές εξελίξεις και αποτελούν υπολογίσιμες δυνάμεις για την παγκόσμια ανάπτυξη. Έχουν σαν στόχο την προσέλκυση επενδύσεων και το επιτυγχάνουν

---

¹¹⁶ <http://www.worldbank.org/>

μέσω συνδυασμού των περισσότερων στοιχείων όπου ο οποιασδήποτε επενδυτής θα επιθυμούσε. Προσπαθούν να προσφέρουν ένα χαμηλό εργατικό κόστος σε συνδυασμό με όσο το δυνατό ευνοϊκότερο επενδυτικό περιβάλλον και ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση. Επιπλέον, εκμεταλλεύονται στο έπακρο τα συγκριτικά πλεονεκτήματα στα οποία υπερέχουν έναντι των αναπτυγμένων χωρών, ενώ δημιουργούν διμερείς συμφωνίες προκειμένου να επιτύχουν ευνοϊκότερους όρους συναλλαγών ώστε να αποτελέσουν υπολογίσιμες δυνάμεις στο διεθνές εμπόριο. Ακόμα, η δυναμική τους και ιδιαίτερα αυτή της Κίνας έγκειται τόσο στο γεγονός ότι η εν λόγω εντυπωσιακή ανάπτυξη λαμβάνει χώρα για μεγάλο χρονικό διάστημα, όσο και στη δημιουργία στερεών βάσεων για την προσέλκυση ακόμη περισσότερων επενδύσεων και κατ' επέκταση την περαιτέρω ανάπτυξή τους.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια μεγάλη αύξηση των επενδύσεων στις χώρες αυτές. Τα διεθνή κεφάλαια αναζητώντας υψηλότερες αποδόσεις βρίσκουν προορισμό στις συγκεκριμένες χώρες χωρίς να ενδιαφέρονται για τα προβλήματα των αγορών της δύσης και ιδιαίτερα της Αμερικής. Οι μέχρι πρότινος ανεκμετάλλευτες αγορές, πλέον προσφέρουν σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες, ενώ ταυτόχρονα έχουν δυναμική για περαιτέρω αύξηση των αποδόσεων με αποτέλεσμα ακόμη περισσότερα επενδυτικά κεφάλαια να κατευθύνονται προς αυτές. Ακριβώς αυτή τη δυναμική θα αναλύσουμε στη συνέχεια του κεφαλαίου όπου γίνεται παρουσίαση της κάθε χώρας ξεχωριστά με τα όποια πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα αυτών καθώς και τις όποιες ιδιαιτερότητές τους.

5.3 Βραζιλία

Η Βραζιλία ή αλλιώς Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Βραζιλίας είναι μια χώρα που εδρεύει στη Νότια Αμερική και έχει για πρωτεύουσα τη Μπραζιλία. Οι γεωγραφικές της συντεταγμένες είναι 10 00 S, 55 00 W και αποτελεί την πιο πολυπληθή χώρα της Λατινικής Αμερικής¹¹⁷. Είναι η έκτη μεγαλύτερη σε έκταση χώρα του κόσμου, με την έκτασή της να ανέρχεται στα 8.460.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα η οποία αναλογεί σε 43,07 τετραγωνικά χιλιόμετρα ανά 1000 κατοίκους¹¹⁸. Η ακτογραμμή της με τον Ατλαντικό ωκεανό ανέρχεται στα 7.491 χιλιόμετρα

---

¹¹⁷ <http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

¹¹⁸ <http://www.nationmaster.com/>

και συνορεύει με την Αργεντινή, την Ουρουγουάη, την Παραγουάη, το Περού, την Κολομβία, τη Βολιβία, τη Βενεζουέλα, τη Γουιάνα, τη Γαλλική Γουιάνα και το Σουρινάμ¹¹⁹.

Το κλίμα της είναι ήπιο και δεν παρουσιάζει ούτε ακραίες βροχοπτώσεις, ούτε πολύ υψηλές θερμοκρασίες, ενώ ταυτόχρονα είναι πλούσια σε χρυσό, βωξίτη, μαγγάνιο, νικέλιο, κασσίτερο, ψευδάργυρο, άργιλο, ουράνιο, ξυλεία και πετρέλαιο όπου και αποτελούν μεταλλεύματα που ενισχύουν την εξαγωγική της δραστηριότητα εφόσον τα εξάγει είτε σε κατεργασμένη, είτε σε ακατέργαστη μορφή.

Τον Ιούλιο του 2014, ο συνολικός πληθυσμός της ήταν 202.656.788¹²⁰ κάτοικοι με αναλογία 1.05 άντρες ανά γυναίκα¹²¹. Στην ηλικιακή ομάδα από 0 έως 14 ετών ανήκει το 23,8% του πληθυσμού, στην ομάδα 15 έως 64 το 68,6% και στις ηλικίες πάνω των 65 ετών το 7,6%, ενώ ο μέσος όρος ζωής για το σύνολο του πληθυσμού το έτος 2013 ανέρχεται στα 73,02 έτη. Το εργατικό δυναμικό ανέρχεται στα 106.169.639 εργαζομένους, η ανεργία να ανέρχεται στο 6,4% τον Μάρτη του 2015, ο ελάχιστος μηνιαίος μισθός είναι στα 788 Ρεαλ Βραζιλίας (335,3 \$) σημειώνοντας άνοδο κατά 350% από το έτος 2000, ενώ ο μέσος μηνιαίος μισθός φτάνει τα 2.153,35 Ρεαλ Βραζιλίας (916 \$) το έτος 2015 σημειώνοντας άνοδο 25%¹²² από το έτος 2002 (1.720 Ρεαλ Βραζιλίας). Σημαντικό στοιχείο είναι να αναφέρουμε την κατανομή των εργαζομένων ανά τομέα παραγωγής. Βάσει των τελευταίων στοιχείων που έχουν ανακοινωθεί¹²³, το 20,5% των εργαζομένων απασχολείται στη γεωργία, το 21,4% στην βιομηχανία και το 58% στο τριτογενή τομέα, ενώ δεν μπορούμε να πούμε ότι η σύνθεση αυτή έχει μεταβληθεί ιδιαίτερα την τελευταία εικοσαετία όπως έγινε για παράδειγμα με την Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας.

Η μέση ετήσια μεγέθυνση της οικονομίας της Βραζιλίας από το 1990 έως το 2013 κυμάνθηκε στο 2,7%, ενώ η μεγαλύτερη πρόοδος σημειώνεται από το έτος 2000 και έπειτα, όπου το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν αυξάνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξεως του 3,35%. Με έναρξη τον 21^ο αιώνα, ο μέγιστος ρυθμός ανάπτυξης επιτεύχθηκε το έτος 2010 και ξεπερνά το 7,5% και ο ελάχιστος τα έτη 2001, 2002, 2012 με ανάπτυξη λίγο υψηλότερη από το 1%, ενώ μακράν το χειρότερο έτος μπορεί να χαρακτηριστεί το 2009 όπου η οικονομία σημείωσε ύφεση και το Α.Ε.Π. μειώθηκε κατά -0,3%. Οι προαναφερθέντες ρυθμοί μεγέθυνσης είχαν σαν

---

¹¹⁹ <http://www.nationmaster.com/>

¹²⁰ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

¹²¹ <http://www.nationmaster.com/>

¹²² <http://www.tradingeconomics.com/>

¹²³ Τα τελευταία επιβεβαιωμένα στοιχεία είναι για το έτος 2005

αποτέλεσμα το βραζιλιάνικο εισόδημα σε τρέχουσες τιμές να σκαρφαλώσει από τα 644.701.831.101,39 \$ το έτος 2000 στα 2.245.673.032.353,76 \$ το έτος 2013 καταγράφοντας για όλη αυτή την περίοδο ποσοστιαία αύξηση ύψους 248% .

Πίνακας 5.1
Κύρια Μακροοικονομικά Μεγέθη Βραζιλίας

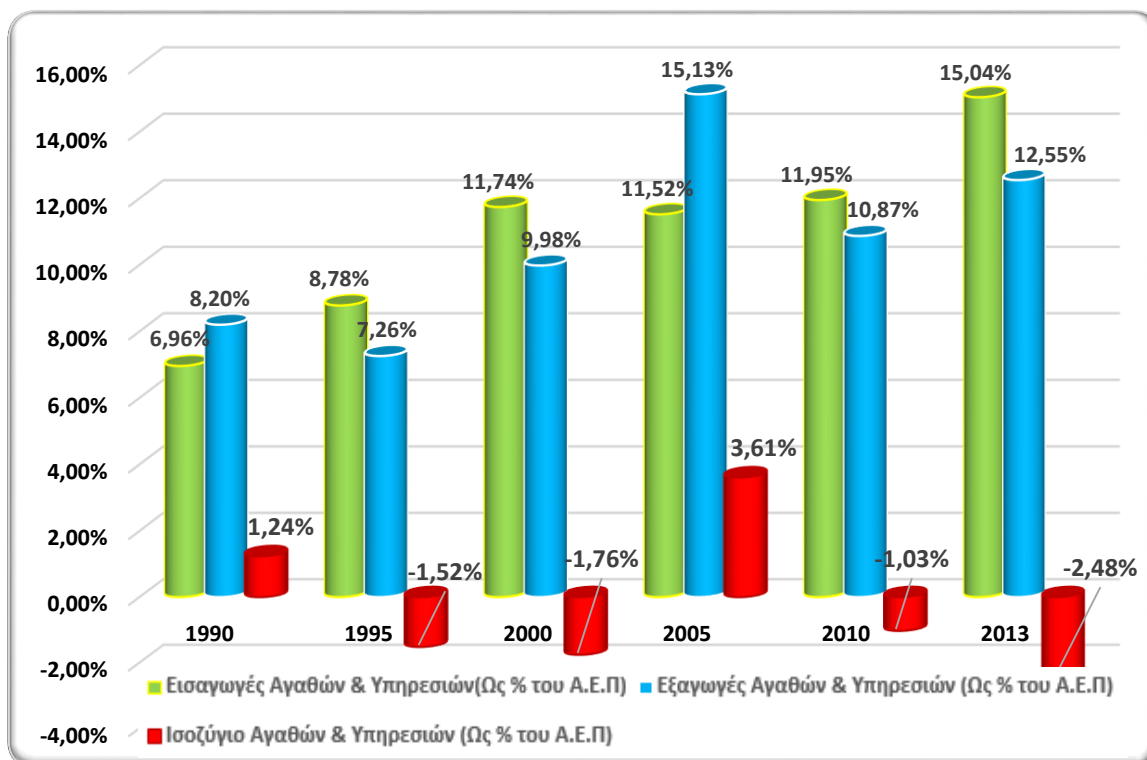
Έτος	Α.Ε.Π. (Σε Τρέχοντα \$)	Α.Ε.Π. (Σε \$ του 2005)	Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π. (Σε \$ του 2005)	Μεταβολή Α.Ε.Π.	
				Περίοδος	Real Growth
1990	461.951.782.000	598.507.916.957	3.999,43	-	
1995	768.951.297.894	696.141.805.127	4.300,07	1990-1995	16%
2000	644.701.831.101	768.993.045.033	4.406,71	1995-2000	10%
2005	882.185.702.547	882.185.702.547	4.739,31	2000-2005	15%
2010	2.143.067.871.759	1.096.754.010.432	5.618,32	2005-2010	24%
2013	2.245.673.032.353	1.166.716.261.847	5.823,04	2010-2013	6%

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Πίνακας 5.2
Εισαγωγές, Εξαγωγές και Ισοζύγιο Βραζιλίας

Έτος	Ύψος Εισαγωγών (Σε \$ του 2005)	Ύψος Εξαγωγών (Σε \$ του 2005)	Ισοζύγιο Αγαθών και Υπηρεσιών (Σε \$ του 2005)
1990	35.975.667.104,16	41.481.866.254,57	5.506.199.150,41
1995	82.531.944.543,96	58.635.450.070,16	-23.896.494.473,80
2000	93.896.593.307,66	81.130.940.489,57	-12.765.652.818,09
2005	101.627.773.212,82	133.460.147.904,68	31.832.374.691,86
2010	208.933.744.210,26	151.698.704.649,01	-57.235.039.561,25
2013	248.934.914.432,11	163.295.330.786,63	-85.639.583.645,48

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 5.1

Ύψος Εισαγωγών, Εξαγωγών και Εμπορικού Ισοζυγίου της Βραζιλίας σε Σχέση με το Α.Ε.Π. της

Τώρα θα εξετάσουμε ένα άλλο μακροοικονομικό μέγεθος το οποίο είναι εξίσου σημαντικό με τα υπόλοιπα, εφόσον εξετάζει το εισόδημα που αναλογεί κατά μέσο όρο σε κάθε κάτοικο της χώρας. Αυτό το μέγεθος είναι το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. Όπως παρατηρούμε από τον Πίνακα 5.1, ενώ για τα έτη από το 1990 μέχρι το 2000 είναι σχεδόν αμετάβλητο με μέση ετήσια αύξηση 0,36%, η μέση ετήσια μεγέθυνσή του την επόμενη δεκαετία είναι μεγαλύτερη και αγγίζει το 2,2%. Πιο αναλυτικά, εν έτη 2000 το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές του 2005 φτάνει τα 4.406,71\$, ενώ σε χρονική περίοδο μιας δεκαετίας έχει αυξηθεί κατά 27% στα 5.618,32 \$. Με βάση τα τελευταία στοιχεία, το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. έχει αυξηθεί στα 5.823,32 \$, ενώ προβλέπεται περαιτέρω μεγέθυνση τα επόμενα έτη.

Όπως είπαμε προηγουμένως, η Βραζιλία είναι μια χώρα πλούσια σε χρυσό, βωξίτη, μαγγάνιο, νικέλιο, κασσίτερο, ψευδάργυρο, άργιλο, ουράνιο, ξυλεία, πετρέλαιο και εξαγει τα εν λόγω μεταλλεύματα είτε σε κατεργασμένη, είτε σε ακατέργαστη μορφή. Επιπλέον, είναι η μεγαλύτερη παραγωγός καφέ στον κόσμο, ζαχαροκάλαμου, πορτοκαλιών και ζάχαρης, ενώ

έρχεται δεύτερη στην παραγωγή σόγιας και είναι ανάμεσα στις χώρες με τη μεγαλύτερη παραγωγή ρυζιού, κακάο και βαμβακιού έχοντας με τον εκσυγχρονισμό της αγροτικής παραγωγής μετατραπεί από μια εισαγωγέα τροφίμων σε μια σπουδαία εξαγωγική δύναμη.

Πλέον, εκτός από αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα είναι σε θέση να παράγει βιομηχανικά προϊόντα και προϊόντα υψηλής τεχνολογίας. Είναι από τους μεγαλύτερους παραγωγούς αλουμινίου και σιδηρομεταλλευμάτων και εκτός από κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, χημικά προϊόντα και όλα τα υπόλοιπα προϊόντα που αναφέρθηκαν, κατασκευάζει εμπορικά αεροσκάφη αποτελώντας μάλιστα την 4^η παραγωγό χώρα του κόσμου με προοπτικές να φτάσει ακόμα υψηλότερα.

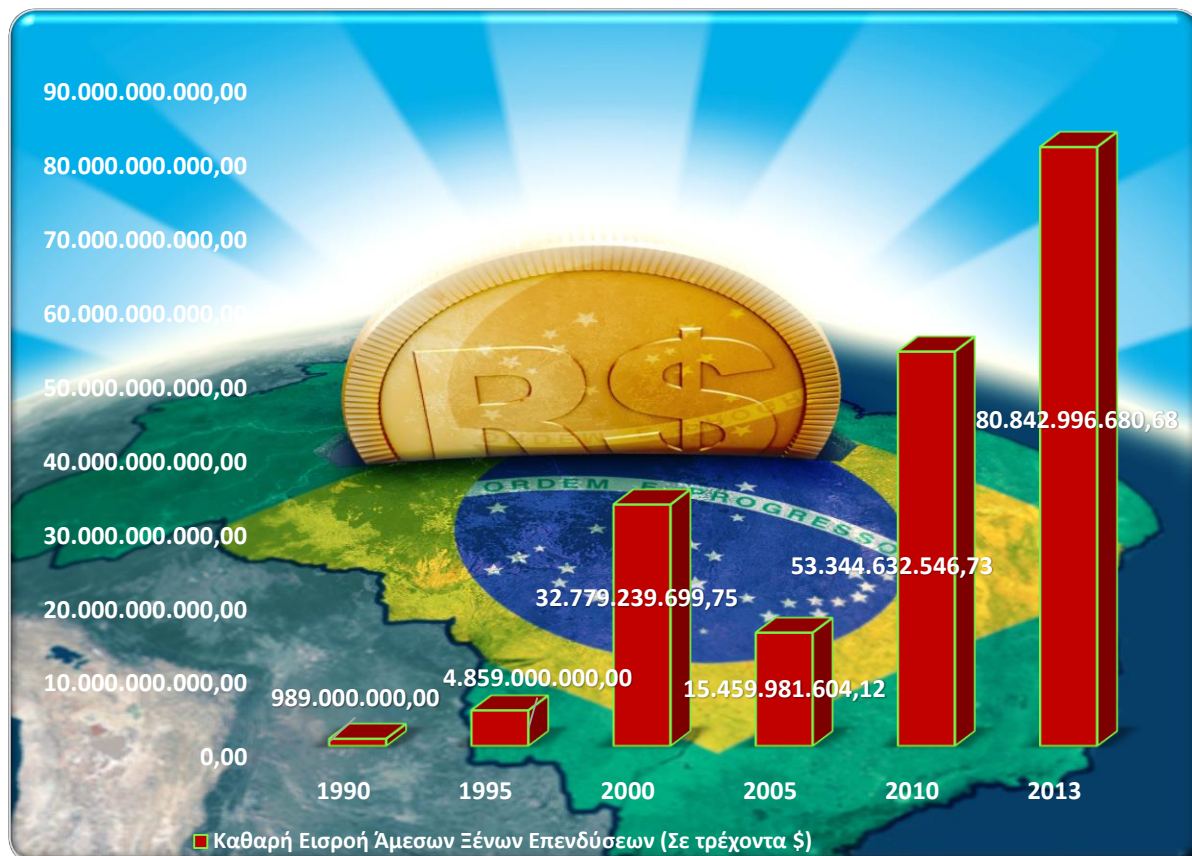
Η Βραζιλία, έχοντας δημιουργήσει τις ισχυρότερες εμπορικές της σχέσεις με χώρες όπως είναι η Κίνα, οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, η Αργεντινή, η Ολλανδία και η Ιαπωνία αυξάνει συνεχώς την εξαγωγική της δραστηριότητα για τα παραπάνω προϊόντα. Οι εξαγωγές από το έτος 1990 έως το έτος 2013 έχουν αυξηθεί κατά 644% σε τρέχουσες τιμές και κατά 300% σε σταθερές τιμές του 2005, από 37.880.000.000 \$ σε 281.917.585.983 \$ και από 41.481.866.254,57 \$ σε 163.295.330.786,63 \$ αντίστοιχα. Σημαντική παρατήρηση είναι ότι σε αυτή την αύξηση της εξαγωγικής δραστηριότητας συνέβαλλε και η υποτίμηση του εγχώριου νομίσματος όπου από 0,92 Ρεαλ Βραζιλίας ανά δολάριο το έτος 1995 έφτασε τα 2,35 Ρεαλ Βραζιλίας ανά δολάριο το έτος 2014 καταγράφοντας ιστορικό χαμηλό για αυτή την περίοδο το 2003 με 3,08 Ρεαλ Βραζιλίας ανά Δολάριο¹²⁴.

Το τελευταίο στοιχείο το οποίο θα παρουσιαστεί και θα αναλυθεί για τη Βραζιλία θα είναι αυτό των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Η ανάλυση αυτή θα πραγματοποιηθεί για όλες τις χώρες BRICS και δεν θα είναι τόσο εκτενής όσο αυτή της Κίνας. Παρόλα αυτά θα παρουσιαστούν τα βασικά στοιχεία έτσι ώστε να μπορέσει γίνει αντιληπτό πόσο ισχυροί ή εν δυνάμει ισχυροί ανταγωνιστές είναι οι χώρες BRICS στην προσέλκυση αλλοδαπών επενδύσεων σε σύγκριση με την υπό εξέταση χώρα. Το ύψος των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων ξεκινώντας από τα 989.000.000,00 \$ το έτος 1990 έφτασε τα 32.779.239.699,75 \$ το έτος 2000 και τα 80.842.996.680,68 το έτος 2013. Για αυτή την περίοδο η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση σημειώθηκε το έτος 1996 και το έτος 2007 όπου παρατηρούμε ετήσια ποσοστιαία αύξηση πάνω από 130%, ενώ πρώτη σε μεγέθυνση πενταετία είναι αυτή του 1995-2000 όπου επιτυγχάνεται αύξηση της τάξεως του 575% για όλη την περίοδο. Η μέση ετήσια αύξηση για τα έτη 1990 με 2000 είναι 47%, ενώ η μέση ετήσια αύξηση από το 2000 μέχρι σήμερα είναι 17% και το

---

¹²⁴ <http://www.worldbank.org/>

σχετικά μικρό αυτό μέγεθος της ποσοστιαίας αύξησης, οφείλεται ως επί το πλείστον στην μείωση στο μισό των εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων που σημειώθηκε την πενταετία 2000 - 2005.

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 5.2

Ύψος Εισερχομένων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων Βραζιλίας

Συμπερασματικά, όπως αναλύθηκε προηγουμένως, η Βραζιλία είναι μια χώρα πλούσια σε φυσικούς πόρους, έχει μεγάλη εξαγωγική δραστηριότητα, στηρίζεται στην εσωτερική κατανάλωση και οι κάτοικοι της πλήττονται από έντονη φτώχεια και μεγάλη ανισοκατανομή πλούτου. Σήμερα είναι η 8^η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο, η 23^η χώρα βάσει των εξαγωγών και παρόλο που δεν χαρακτηρίζεται από υπερβολικούς ρυθμούς ανάπτυξης είναι μια οικονομία με αρκετές προοπτικές. Οι αρμόδιες αρχές προσπαθούν τα μέγιστα προκειμένου να επιτύχουν υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και βελτιώνοντας τις μέχρι πρότινος ανεπαρκείς υποδομές (λιμάνια, αεροδρόμια, οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο) ευελπιστούν στην προσέλκυση περισσότερων αλλοδαπών κεφαλαίων. Ως ένα βαθμό αυτός ο στόχος έχει επιτευχθεί και παρά το γεγονός ότι δεν μπορούμε να τη συγκρίνουμε με χώρες όπως για

παράδειγμα είναι η Κίνα, η εισροή Άμεσων Ξένων Επενδύσεων έχει αυξηθεί σημαντικά. Τέλος, το σπουδαίο αθλητικό γεγονός του Παγκοσμίου Κυπέλλου που φιλοξένησε το προηγούμενο έτος αλλά και οι Ολυμπιακοί Αγώνες που αναμένεται να διεξαχθούν στη χώρα το έτος 2016 προσελκύουν σημαντικό μέγεθος κεφαλαίων αλλά και το ενδιαφέρον τόσο των επενδυτών όσο και των τουριστών.

5.4 Ρωσία

Η Ρωσική Ομοσπονδία ή αλλιώς Ρωσία είναι μια χώρα όπου εδρεύει στη βόρεια Ευρασία με πρωτεύουσα τη Μόσχα. Βρέχεται από τον Αρκτικό Ωκεανό και εκτείνεται από την Ευρώπη μέχρι το Βόρειο Ειρηνικό Ωκεανό. Αποτελεί την ένατη σε πληθυσμό χώρα στον κόσμο, ενώ είναι η μεγαλύτερη σε έκταση. Με 17.100.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα έχει 1,9 φορές το μέγεθος της Αμερικής ή περίπου 1,85 φορές αυτό της Κίνας¹²⁵. Οι ακτογραμμές της ανέρχονται στα 37.653 χιλιόμετρα και συνορεύει με το Αζερμπαϊτζάν, την Κίνα, την Εσθονία, τη Φιλανδία, τη Γεωργία, το Καζακστάν, τη Βόρεια Κορέα, τη Λετονία, τη Λιθουανία, τη Μογγολία, τη Νορβηγία, την Πολωνία και την Ουκρανία¹²⁶.

Το κλίμα της είναι ποικίλο και κυμαίνεται από στέπες στο νότο και πολικό ψύχος στη Σιβηρία. Στους χειμώνες της κυριαρχούν χαμηλές θερμοκρασίες αλλά και πάλι υπάρχουν μεγάλες διαφορές ανάμεσα στο βορά και στο νότο της. Είναι πλούσια σε πετρέλαιο, φυσικό αέριο, άνθρακα και σε πολλά άλλα ορυκτά καθώς και σε ξυλεία.

Ο συνολικός της πληθυσμός είναι 142.470.272¹²⁷ κάτοικοι με αναλογία 0,86 άντρες ανά γυναίκα¹²⁸. Στην ηλικιακή ομάδα από 0 έως 14 ετών ανήκει το 16,4% του πληθυσμού της, στην ομάδα 15 έως 64 το 70,3% και στις ηλικίες πάνω των 65 ετών το 13,3%, ενώ ο μέσος όρος ζωής για το σύνολο του πληθυσμού της το έτος 2013 φτάνει τα 69,85 έτη. Το εργατικό δυναμικό ανέρχεται στους 76.977.332 εργαζομένους με την ανεργία τον Απρίλη του 2015 να κυμαίνεται στο 5,8%. Ο ελάχιστος μηνιαίος μισθός είναι στα 5.965 ρούβλια (155,5 \$) σημειώνοντας άνοδο κατά 1.887% από το έτος 2000 και ο μέσος μηνιαίος μισθός φτάνει τα 32.805 ρούβλια (855 \$) το έτος 2015 από τα 4.000 ρούβλια που ήταν το 2002. Η άνοδος αυτή

---

¹²⁵ <http://www.nationmaster.com/>

¹²⁶ www.cia.gov/library/publications

¹²⁷ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

¹²⁸ <http://www.nationmaster.com/>

είναι της τάξεως του 720%¹²⁹. Σημαντικό στοιχείο που δεν πρέπει να παραληφθεί είναι η κατανομή των εργαζομένων ανά τομέα παραγωγής. Βάσει των τελευταίων στοιχείων που έχουν ανακοινωθεί¹³⁰, το 10,2% των εργαζομένων απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 29,8% στη βιομηχανία και το 60% στον τριτογενή τομέα, ενώ μπορούμε να πούμε ότι η σύνθεση αυτή έχει μεταβληθεί αρκετά τα τελευταία 25 έτη.

Πίνακας 5.3
Κύρια Μακροοικονομικά Μεγέθη Ρωσίας

Έτος	Α.Ε.Π. (Σε Τρέχοντα \$)	Α.Ε.Π. (Σε \$ του 2005)	Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π. (Σε \$ του 2005)	Μεταβολή Α.Ε.Π.	
				Περίοδος	Real Growth
1990	516.814.258.695	843.046.963.219	3.485,11	-	
1995	395.528.488.655	523.687.866.527	2.669,95	1990-1995	-38%
2000	259.708.496.267	567.377.086.366	1.771,58	1995-2000	8%
2005	764.000.901.159	764.000.901.159	5.338,41	2000-2005	35%
2010	1.524.916.112.078	909.247.834.364	10.709,77	2005-2010	19%
2013	2.096.777.030.571	993.520.338.782	14.611,70	2010-2013	9%

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Από το έτος 1990 έως το έτος 2013 η μέση ετήσια μεγέθυνση της Ρωσικής οικονομίας κυμάνθηκε στο 0,8% με τη πρόοδο να σημειώνεται από το έτος 1999 και έπειτα όπου το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν αυξάνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξεως του 5%. Με έναρξη τον 21^ο αιώνα, ο μέγιστος ρυθμός ανάπτυξης επιτεύχθηκε τα έτη 2000 και 2007 με 10% και 8,5% αντίστοιχα και ο ελάχιστος το έτος 2013 με ανάπτυξη λίγο υψηλότερη από το 1%, ενώ χειρότερο μπορεί να χαρακτηριστεί το έτος 2009 όπου η οικονομία σημείωσε ύφεση και το Α.Ε.Π. μειώθηκε κατά -7,8%. Οι προαναφερθέντες ρυθμοί μεγέθυνσης είχαν σαν αποτέλεσμα το ρωσικό εισόδημα σε τρέχουσες να τιμές να αυξηθεί από τα 516.814.258.695,57 \$ το έτος 2000 στα 2.096.777.030.571,25 \$ το έτος 2013, καταγράφοντας για όλη αυτή την περίοδο ποσοστιαία αύξηση ύψους 306% .

¹²⁹ <http://www.tradingeconomics.com/>

¹³⁰ Τα τελευταία επιβεβαιωμένα στοιχεία είναι για το έτος 2005

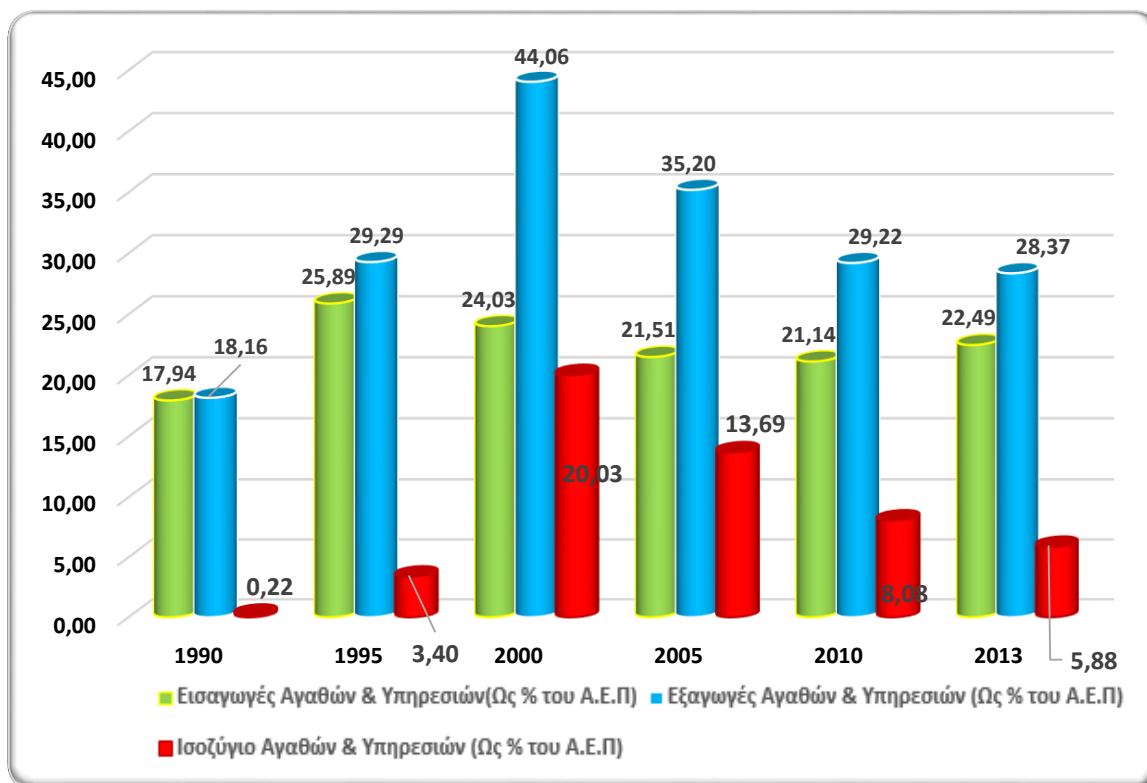
Όπως είπαμε προηγουμένως, το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π είναι ένα σημαντικό μακροοικονομικό μέγεθος, εφόσον εξετάζει το εισόδημα που αναλογεί κατά μέσο όρο σε κάθε κάτοικο της χώρας. Από τον Πίνακα 5.3, παρατηρούμε ότι για τα έτη από το 1990 μέχρι το 2000 το μέγεθος αυτό βαίνει φθίνον με μέση ετήσια μεταβολή -3,5%, ενώ η μέση ετήσια μεγέθυνσή του για την επόμενη δεκαετία ξεπερνά το 5%. Πιο αναλυτικά, το έτος 2000 το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές του 2005 φτάνει τα 1.771,58 \$, ενώ σε χρονική περίοδο μιας δεκαετίας έχει αυξηθεί κατά 505% στα 10.709,77 \$. Με βάση τα τελευταία στοιχεία, το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. έχει αυξηθεί στα 14.611,7 \$, ενώ προβλέπεται περαιτέρω μεγέθυνση για τα επόμενα έτη.

Οι εξαγωγές από το έτος 1990 έως το έτος 2013 έχουν αυξηθεί κατά 534% σε τρέχουσες τιμές και κατά 57% σε σταθερές τιμές του 2005, από τα 93.864.126.233 \$ σε 594.796.636.628 \$ και από τα 212.912.502.413 \$ σε 333.494.451.521 \$ αντίστοιχα. Σημαντική παρατήρηση είναι ότι σε αυτή την αύξηση της εξαγωγικής δραστηριότητας συνέβαλλε και η υποτίμηση του εγχώριου νομίσματος όπου από τα 4,55 ρούβλια ανά δολάριο το έτος 1995 μειώθηκε στα 28,12 ρούβλια μέσα σε μια πενταετία και από και έπειτα υποτιμάται σταδιακά, με αποτέλεσμα το έτος 2014 να κατακυλήσει στα 38,37 ρούβλια ανά δολάριο καταγράφοντας ταυτόχρονα και ιστορικό χαμηλό.

Πίνακας 5.4
Εισαγωγές, Εξαγωγές και Ισοζύγιο Ρωσίας

Έτος	Ύψος Εισαγωγών (Σε \$ του 2005)	Ύψος Εξαγωγών (Σε \$ του 2005)	Ισοζύγιο Αγαθών και Υπηρεσιών (Σε \$ του 2005)
1990	190.893.677.397,98	212.912.502.413,14	22.018.825.015,16
1995	77.598.568.158,13	136.334.697.687,72	58.736.129.529,59
2000	71.637.923.806,47	174.542.554.209,15	102.904.630.402,68
2005	164.337.988.333,04	268.951.741.205,59	104.613.752.872,55
2010	252.865.681.139,43	314.689.321.326,23	61.823.640.186,80
2013	343.212.557.991,15	333.494.451.521,41	- 9.718.106.469,74

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 5.3

Ύψος Εισαγωγών, Εξαγωγών και Εμπορικού Ισοζυγίου της Ρωσίας σε Σχέση με το Α.Ε.Π. της

Όπως θα συμβεί με όλες τις χώρες των BRICS, το τελευταίο στοιχείο το οποίο θα παρουσιαστεί και θα αναλυθεί θα είναι αυτό των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Υπενθυμίζουμε ότι η ανάλυση αυτή δεν θα είναι τόσο εκτενής όσο αυτή της Κίνας. Το ύψος των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων ξεκινώντας από τα 2.065.000.000 \$ το έτος 1990 έφτασε τα 15.508.061.500 \$ το έτος 2005 και τα 70.653.718.709 το έτος 2013. Για αυτή την περίοδο η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση σημειώθηκε τα έτη 1995, 2003 και 2006 όπου παρατηρούμε ετήσια αύξηση 200%, 130% και 142% αντίστοιχα, ενώ πρώτη σε μεγέθυνση πενταετία είναι αυτή του 2000-2005 όπου συναντάμε ποσοστιαία αύξηση της τάξεως του 178% για όλη την περίοδο. Η μέση ετήσια αύξηση από το έτος 1993¹³¹ μέχρι το έτος 2000 είναι 29%, ενώ η μέση ετήσια αύξηση από το 2000 μέχρι σήμερα¹³² είναι 35% με πολλές αυξομειώσεις για όλη αυτή την περίοδο.

¹³¹ Δεν υπάρχουν επιβεβαιωμένα στοιχεία πριν το έτος 1993

¹³² Επιβεβαιωμένα στοιχεία υπάρχουν μέχρι το έτος 2013

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η μείωση κατά 51% των εισερχομένων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων το έτος 2009 και η αύξησή τους κατά 142% το έτος 2006.

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 5.4

Ύψος Εισερχομένων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων Ρωσίας

Τέλος, η Ρωσία είναι μια χώρα πλούσια σε φυσικούς πόρους και ισχυρή εξαγωγική δραστηριότητα. Σήμερα είναι η 9^η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο και 8^η χώρα βάσει των εξαγωγών. Άρχισε να προσελκύει επενδύσεις από το 1995, ενώ οι θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης εμφανίστηκαν από το 1999 και παρά το γεγονός ότι δεν χαρακτηρίζεται από υπερβολικούς ρυθμούς ανάπτυξης είναι μια οικονομία που εμπιστεύονται οι επενδυτές να επενδύσουν τα κεφάλαιά τους. Τέλος, οι επενδύσεις σε έργα υποδομών, το σπουδαίο αθλητικό γεγονός του Παγκοσμίου Κυπέλλου που αναμένεται να φιλοξενήσει το έτος 2018 καθώς και η προσπάθεια δημιουργίας στρατηγικών διμερών συμφωνιών που ευνοούν το εξαγωγική της δραστηριότητα, έχουν στόχο την προσέλκυση σημαντικού μεγέθους κεφαλαίων με τη μορφή Άμεσων Ξένων Επενδύσεων.

5.5 Ινδία

Η Ινδία ή αλλιώς η Δημοκρατία της Ινδίας είναι μια χώρα όπου εδρεύει στη νότια Ασία με πρωτεύουσα το Νέο Δελχί. Οι γεωγραφικές της συντεταγμένες είναι 20 00 N 77 00 E και αποτελεί την δεύτερη πιο πολυπληθή χώρα του κόσμου¹³³. Είναι η όγδοη μεγαλύτερη σε έκταση χώρα, με την έκτασή της να ανέρχεται στα 2.973.193 τετραγωνικά χιλιόμετρα και αναλογεί σε 5,59 τετραγωνικά χιλιόμετρα ανά 1000 κατοίκους. Βρέχεται από την Αραβική Θάλασσα, τον Ινδικό Ωκεανό και τον κόλπο την Βεγγάλης, ενώ η ακτογραμμή της ανέρχεται στα 7.000 χιλιόμετρα. Συνορεύει με το Μπαγκλαντές, το Μπουτάν, τη Βιρμανία, την Κίνα, το Νεπάλ και το Πακιστάν¹³⁴. Το κλίμα της ποικίλει από τροπικό στα νότια όπου δεν παρατηρούνται πολλές βροχές το χειμώνα (κυριαρχεί η θερμή και ξερή άνοιξη και το υγρό - τροπικό καλοκαίρι) σε ψυχρό στο βόρειο μεγάλο ορεινό τείχος της και είναι πλούσια σε άνθρακα (αποτελώντας την 4^η μεγαλύτερη σε αποθέματα χώρα του κόσμου), σε σίδηρο, μαγγάνιο, βωξίτη, τιτάνιο, χρώμιο, ασβεστόλιθο, φυσικό αέριο, πετρέλαιο και διαμάντια.

Τον Ιούλιο του 2014, ο συνολικός της πληθυσμός ήταν 1.236.344.631 κάτοικοι με αναλογία 1.12 άντρες ανά γυναίκα¹³⁵. Στην ηλικιακή ομάδα από 0 έως 14 ετών ανήκει το 28,5% του πληθυσμού της, στην ομάδα 15 έως 64 το 65,7% και στις ηλικίες πάνω των 65 ετών το 5,8%, ενώ το προσδόκιμο ζωής για το σύνολο του πληθυσμού το έτος 2013 ανέρχεται στα 67,48 έτη. Το εργατικό δυναμικό ανέρχεται στα 481.235.954 εργαζομένους¹³⁶, η ανεργία τον Ιανουάριο του 2015 κυμάνθηκε στο 4,9% και ο μέσος ημερήσιος μισθός είναι στα 4,83 Ινδικά Ρουπία, σημειώνοντας πτώση το 2013 από τα 5,07 Ινδικά Ρουπία που ήταν το 2012. Οι ημερήσιοι μισθοί στην Ινδία από το έτος 1965 έως το έτος 2013 ήταν κατά μέσο όρο 4.56 Ινδικά Ρουπία, σημειώνοντας ιστορικό υψηλό στα 5,47 Ινδικά Ρουπία το έτος 2010 και ιστορικό χαμηλό τα 3,12 Ινδικά Ρουπία το έτος 1965¹³⁷. Σημαντικό στοιχείο είναι να αναφέρουμε την κατανομή των εργαζομένων ανά τομέα παραγωγής. Βάσει των τελευταίων στοιχείων που έχουν ανακοινωθεί¹³⁸, το 51,1% των εργαζομένων απασχολείται στη γεωργία, το 22,4% στον

---

¹³³ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

¹³⁴ <http://www.nationmaster.com/>

¹³⁵ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

¹³⁶ <http://www.worldbank.org/>

¹³⁷ <http://www.tradingeconomics.com/>

¹³⁸ Τα τελευταία επιβεβαιωμένα στοιχεία είναι για το έτος 2010

δευτερογενή τομέα και το 26,6% στον τομέα των υπηρεσιών από 59,9%, 16% και 24% που ήταν για το έτος 2000 αντίστοιχα.

Η μέση ετήσια μεγέθυνση της οικονομίας της Ινδίας από το έτος 1990 έως το έτος 2013 κυμάνθηκε στο 6,48%, ενώ η μεγαλύτερη πρόοδος σημειώνεται από το έτος 2000 και έπειτα όπου το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν αυξάνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξεως του 7%. Με έναρξη τον 21ο αιώνα, ο μέγιστος ρυθμός ανάπτυξης επιτεύχθηκε το έτος 2010 και ξεπερνά το 10% και ο ελάχιστος τα έτη 2002, και 2008 με ανάπτυξη κοντά στο 4%. Οι προαναφερθέντες ρυθμοί μεγέθυνσης είχαν σαν αποτέλεσμα το Ινδικό εισόδημα σε τρέχουσες τιμές από τα 476.609.148.165,17 \$ το έτος 2000 να σκαρφαλώσει στα 1.875.141.481.990,80 \$ το έτος 2013, καταγράφοντας για όλη αυτή την περίοδο ποσοστιαία αύξηση ύψους 293% και από τα 602.653.710.234,80 \$ σε 1.489.775.951.438,81 \$ σε σταθερές τιμές του 2005, καταγράφοντας ποσοστιαία αύξηση ύψους 147%.

Στη συνέχεια της ανάλυσης θα εξετάσουμε το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. Όπως παρατηρούμε, η μέση ετήσια αύξησή του για τα έτη από το 1990 μέχρι το 2000 είναι 3,7%, ενώ η μέση ετήσια μεγέθυνσή του για την επόμενη δεκαετία είναι μεγαλύτερη και αγγίζει το 5,5%. Πιο αναλυτικά, το έτος 2000 το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές του 2005 φτάνει τα 578,21 \$, ενώ σε χρονική περίοδο μιας δεκαετίας έχει αυξηθεί κατά 78% στα 1.031,56 \$. Με βάση τα τελευταία στοιχεία, το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. έχει αυξηθεί στα 1.189,78 \$.

Το μέγεθος των εξαγωγών από το έτος 1990 έως το έτος 2013 έχει αυξηθεί κατά 1.984% σε τρέχουσες τιμές και κατά 1.466% σε σταθερές τιμές του 2005, από τα 22.639.774.911,55 \$ σε 471.834.671.021,31 \$ και από τα 22.617.971.483,83 \$ σε 354.269.862.609,03 \$ αντίστοιχα, ενώ η μέση ετήσια πραγματική αύξηση φτάνει το 13% για όλη την περίοδο με μέγιστη αύξηση για τον 21^ο αιώνα είναι το 27% που σημειώθηκε το έτος 2004 και αμέσως επόμενη το 20,6% του έτους 2010. Σημαντική παρατήρηση είναι ότι στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της χώρας συνέβαλλε και η υποτίμηση του εγχώριου νομίσματος όπου από 17,5 Ινδικά Ρουπία ανά δολάριο το έτος 1990 έφτασε στα 44,94 Ινδικά Ρουπία ανά δολάριο το 2010 και τα 61,029 Ινδικά Ρουπία το 2014, καταγράφοντας ταυτόχρονα και ιστορικό χαμηλό¹³⁹. Η αύξηση αυτή είναι της τάξεως του 248%.

---

¹³⁹ <http://www.worldbank.org/>

Πίνακας 5.5
Κύρια Μακροοικονομικά Μεγέθη Ινδίας

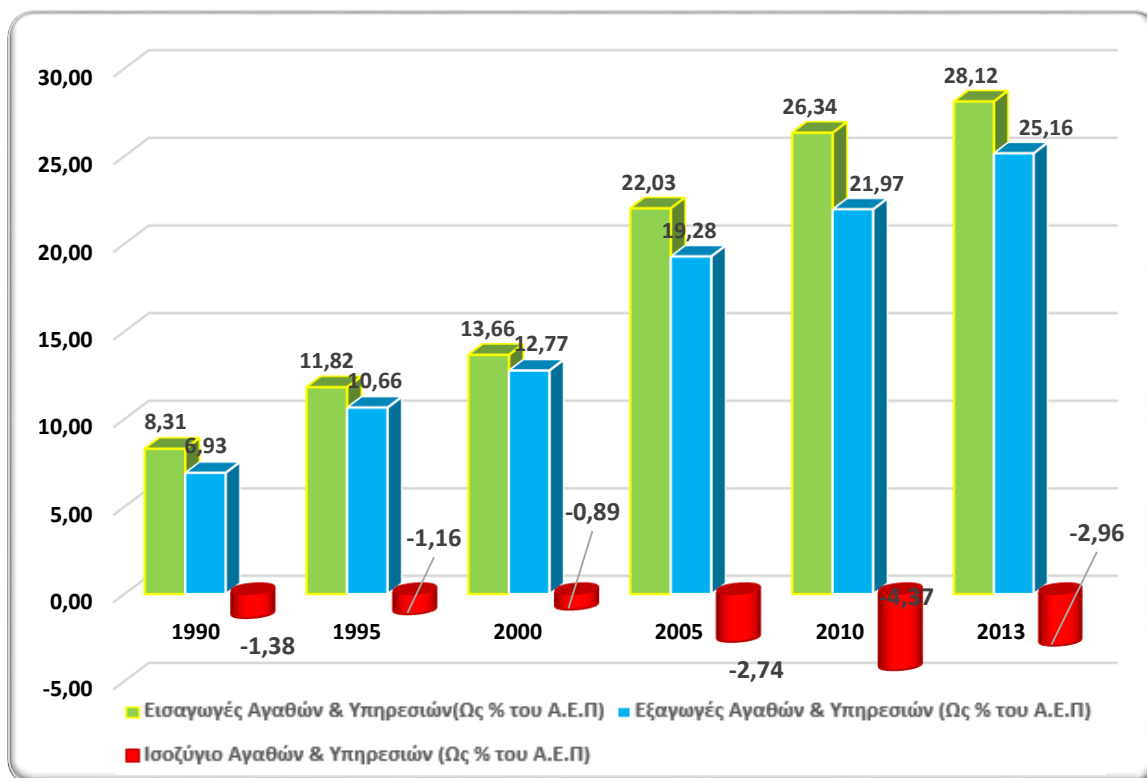
Έτος	Α.Ε.Π. (Σε Τρέχοντα \$)	Α.Ε.Π. (Σε \$ του 2005)	Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π. (Σε \$ του 2005)	Μεταβολή Α.Ε.Π.	
				Περίοδος	Real Growth
1990	326.608.014.285	350.241.409.728	403,09	-	
1995	366.599.645.609	448.721.529.195	469,47	1990-1995	28%
2000	476.609.148.165	602.653.710.234	578,22	1995-2000	34%
2005	834.215.013.605	834.215.013.605	740,11	2000-2005	38%
2010	1.708.458.876.829	1.243.675.529.852	1.031,56	2005-2010	49%
2013	1.875.141.481.990	1.489.775.951.438	1.189,78	2010-2013	20%

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Πίνακας 5.6
Εισαγωγές, Εξαγωγές και Ισοζύγιο Ινδίας

Έτος	Ύψος Εισαγωγών (Σε \$ του 2005)	Ύψος Εξαγωγών (Σε \$ του 2005)	Ισοζύγιο Αγαθών και Υπηρεσιών (Σε \$ του 2005)
1990	25.480.501.100,87	22.617.971.483,84	- 2.862.529.617,03
1995	57.832.642.238,36	43.969.493.304,15	- 13.863.148.934,21
2000	86.370.830.052,67	72.477.414.110,16	- 13.893.415.942,51
2005	183.736.200.857,17	160.837.896.187,16	- 22.898.304.670,02
2010	341.476.141.045,71	267.905.487.620,12	- 73.570.653.425,59
2013	401.324.855.292,39	354.269.862.609,04	- 47.054.992.683,36

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

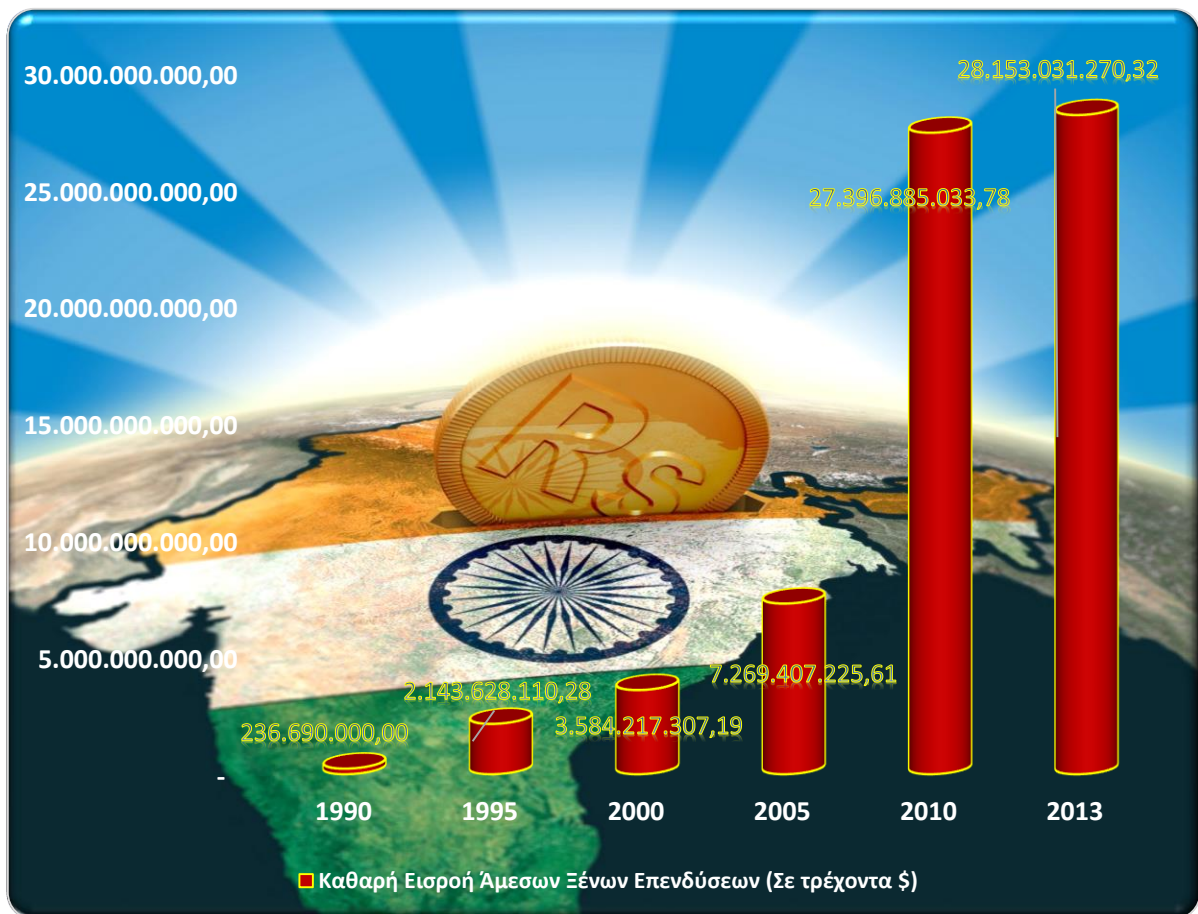
Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 5.5

Ύψος Εισαγωγών, Εξαγωγών και Εμπορικού Ισοζυγίου της Ινδίας σε Σχέση με το Α.Ε.Π. της

Τέλος, το Διάγραμμα 5.4 παρουσιάζει την καθαρή εισροή Άμεσων Ξένων Επενδύσεων για τα έτη 1990 με 2013. Στο διάγραμμα αυτό, μπορεί να γίνει εμφανή η ανοδική πορεία των αλλοδαπών επενδύσεων σε όλη αυτή την περίοδο. Πιο αναλυτικά, το ύψος των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων ξεκίνησε από τα 236.690.000,00 \$ το έτος 1990 έφτασε τα 3.584.217.307,18 \$ το έτος 2000 και τα 28.153.031.270,32 \$ το έτος 2013. Για τον 21^ο αιώνα η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση επιτεύχθηκε το έτος 2006 όπου παρατηρούμε ετήσια αύξηση 176%, ενώ πρώτη σε μεγέθυνση πενταετία είναι αυτή του 1990-1995 όπου συναντάμε αύξηση της τάξεως του 806% και αμέσως επόμενη αυτή του 2005-2010 με 277%¹⁴⁰. Η μέση ετήσια αύξηση για τα έτη 1990 με 2000 είναι 47%, ενώ η μέση ετήσια αύξηση από το 2000 μέχρι σήμερα ανέρχεται στο 38%.

¹⁴⁰ <http://www.worldbank.org/>

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 5.6

Ύψος Εισερχομένων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων Ινδίας

Συμπερασματικά, η Ινδία είναι μια χώρα πλούσια σε φυσικούς πόρους, στηρίζεται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής και οι κάτοικοι της πλήττονται από έντονη φτώχεια και μεγάλη ανισοκατανομή πλούτου. Σήμερα είναι η 11^η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο βάσει του Α.Ε.Π. και η 19^η χώρα βάσει της εξαγωγικής της δραστηριότητας. Η μέση ετήσια ανάπτυξή της από το 2000 και έπειτα φτάνει το 7% και μαζί με την Κίνα αποτελούν τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες χώρες – μέλη των BRICS. Πλέον, οι αρμόδιες αρχές προσπαθούν τα μέγιστα προκειμένου να προσκλίσουν ξένα κεφάλαια. Οι προσπάθειες αυτές εδράζονται στη βελτίωση των υποδομών όπως είναι τα λιμάνια και τα αεροδρόμια αλλά και στην προσπάθεια διαμόρφωσης ενός φιλικού προς τους επενδυτές περιβάλλον όπου θα τους προσφέρει μια σειρά από φορολογικά, και επενδυτικά κίνητρα.

5.6 Νότια Αφρική

Η Νότια Αφρική είναι η τελευταία χώρα που έγινε μέλος των BRICS. Μπορούμε να τη συναντήσουμε και ως Δημοκρατία της Νότιας Αφρικής και είναι μια χώρα όπου τοποθετείται γεωγραφικά στον νότιο άκρο της αφρικάνικης ηπείρου. Με 1.219.090 τετραγωνικά χιλιόμετρα αποτελεί την 25^η σε έκταση χώρα του κόσμου¹⁴¹. Τον Ιούλιο του 2014, ο συνολικός πληθυσμός της ήταν 48.600.000¹⁴² κάτοικοι με την ηλικιακή ομάδα από 0 έως 14 ετών να καλύπτει το 28,3% του πληθυσμού, την ομάδα 15 έως 64 το 65,5% και οι ηλικίες πάνω των 65 ετών το 6,3%. ενώ μέσος όρος ζωής για το σύνολο του πληθυσμού το έτος 2013 φτάνει τα 49,48 έτη. Οι ακτογραμμές της ανέρχονται στα 2.798 χιλιόμετρα και συνορεύει με τη Ναμίμπια, Μποτσουάνα, Ζιμπάμπουε, Μοζαμβίκη και Σουαζιλάνδη¹⁴³.

Ο χειμώνας στη Νότιο Αφρική είναι σχετικά ήπιος εάν τη συγκρίνουμε με την Ευρώπη. Οι μήνες Σεπτέμβρης-Μάρτιος είναι το καλοκαίρι και από τον Απρίλιο μέχρι και τον Αύγουστο είναι ο αφρικανικός χειμώνας ενώ το κλίμα της θυμίζει Μεσόγειο, έχει παρεμφερή βλάστηση με τις μεσογειακές χώρες και αντίθετες εποχές. Είναι πλούσια σε χρυσό, χρώμιο, αντιμόνιο, άνθρακα, σιδηρομεταλλεύματα, μαγγάνιο, νικέλιο, κασσίτερο, ουράνιο, χαλκό και φυσικό αέριο.

Το εργατικό δυναμικό ανέρχεται στα 19.527.957 εργαζομένους¹⁴⁴ το οποίο κατά 4,9% απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, κατά 24,5% στον τομέα της βιομηχανίας και κατά 61,9% στον τομέα των υπηρεσιών. Η ανεργία τον Φλεβάρη του 2015 έφτασε το 26,4% με το ποσοστό αυτό να βαίνει αυξημένο κατά 2,1% συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό ανεργίας στη Νότια Αφρική υψωνόταν κατά μέσο όρο στο 25,27% την τελευταία δεκαετία, φτάνοντας σε ιστορικό υψηλό το 2003 με την ανεργία στο 31,20% και ιστορικό χαμηλό το 2008 με 21,50%. Ο μέσος μηνιαίος μισθός στη Νότια Αφρική το τελευταίο τρίμηνο του 2014 ήταν στα 14.911 Ραντ, ενώ από το 2000 μέχρι το 2014 κατά μέσο όρο ήταν στα 10.451 Ραντ. Τέλος, από το έτος 2004 μέχρι σήμερα έχει σημειώσει αύξηση 116,5% εφόσον έχει φτάσει στα 14.911 Ραντ από 6.887 Ραντ¹⁴⁵.

---

¹⁴¹ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

¹⁴² <https://www.nationmaster.com/>

¹⁴³ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

¹⁴⁴ <http://www.worldbank.org/>

¹⁴⁵ <http://www.tradingeconomics.com/>

Από το έτος 2000 και έπειτα, η οικονομία αυξάνεται κατά μέσο όρο με ετήσιο ρυθμό που υπερβαίνει το 3,3% και τα έτη που συναντάμε την υψηλότερη ανάπτυξη είναι το 2005, το 2006 και το 2007 όπου ο ρυθμός ανάπτυξης έφτασε κοντά στο 5,5%. Με άλλο λόγια το Α.Ε.Π. σε τρέχουσες να τιμές αυξήθηκε από τα 136.361.790.996,05 \$ το έτος 2000 στα 366.057.913.367,13 \$ το έτος 2013, καταγράφοντας για όλη αυτή την περίοδο ποσοστιαία αύξηση ύψους 168%, ενώ το Α.Ε.Π σε σταθερές τιμές του 2005 αυξήθηκε κατά 52% από τα 213.593.051.393,26 \$ σε 323.744.819.120,05 \$. Αντίθετα με τα έτη από το 2000 και έπειτα, οι ρυθμοί ανάπτυξης πριν το 2000 δεν ήταν και τόσο έντονοι. Για όλη την δεκαετία του 1990 η οικονομία αυξανόταν κατά μέσο όρο με 1,38% με αποτέλεσμα το Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές του 2005 να αυξηθεί μόλις κατά 15%. Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. όπου από το 2000 και έπειτα έχει σημειώσει αύξηση 25% από τα 4.854,38 \$ στα 6.090,29 \$, σε αντίθεση με την προηγούμενη δεκαετία όπου μειώθηκε κατά -6% σε 4.775,56 \$ από τα 5.068,07 \$ που ήταν το έτος 1990.

Πίνακας 5.7

Κύρια Μακροοικονομικά Μεγέθη Νοτίου Αφρικής

Έτος	Α.Ε.Π. (Σε Τρέχοντα \$)	Α.Ε.Π. (Σε \$ του 2005)	Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π. (Σε \$ του 2005)	Μεταβολή Α.Ε.Π.	
				Περίοδος	Real Growth
1990	112.014.836.393	178.396.117.779	5.068,07	-	
1995	155.460.234.802	186.132.287.010	4.757,98	1990-1995	4%
2000	136.361.790.996	213.593.051.393	4.854,39	1995-2000	15%
2005	257.772.766.354	257.772.766.354	5.444,10	2000-2005	21%
2010	375.349.442.837	300.214.878.181	5.910,69	2005-2010	16%
2013	366.057.913.367	323.744.819.120	6.090,30	2010-2013	8%

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Στην προσπάθεια προσέλκυσης ξένων επενδυτών, η κυβέρνηση προσφέρει πλήθος επενδυτικών κίνητρων για τις αλλοδαπές εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην εγχώρια αγορά. Τα κίνητρα αυτά εμφανίζονται με τη μορφή φοροαπαλλαγών, ευνοϊκών δανείων, επιδοτήσεων καθώς και με υπό προϋποθέσεις στήριξη των εξαγωγών. Οι καθαρές εισροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων μέχρι και το έτος 1992 ήταν ως επί το πλείστον αρνητικές. Το ύψος των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων ξεκινώντας από τα 254.133.621,74 \$ το έτος 1991 έφτασε τα 968.831.355,96 \$ το έτος 2000 και τα 8.118.153.642,93 το έτος 2013. Για την δεκαετία του 1990 η μεγαλύτερη ετήσια ποσοστιαία αύξηση σημειώθηκε το έτος 1994 με ποσοστιαία αύξηση 3.216%, ενώ από το 2000 και μετά μακράν οι καλύτερες χρονιές είναι τα έτη 2001, 2005 και 2007 με ετήσιους ρυθμούς αύξησης των εισερχόμενων Α.Ξ.Ε. 650%, 830% και 957% αντίστοιχα. Η μέση ετήσια αύξηση από το έτος 1993 μέχρι το έτος 2000 είναι 509%, ενώ η μέση ετήσια αύξηση από το έτος 2000 μέχρι σήμερα¹⁴⁶ είναι 161% με πολλές αυξομειώσεις ανά έτος για όλη αυτή την περίοδο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι από το 2000 και έπειτα, επτά χρονιές παρατηρείται αρνητική εισροή των καθαρών Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, όμως η αύξηση που επικρατεί τα υπόλοιπα έτη αντισταθμίζει τη μείωση αυτή.

Πίνακας 5.8

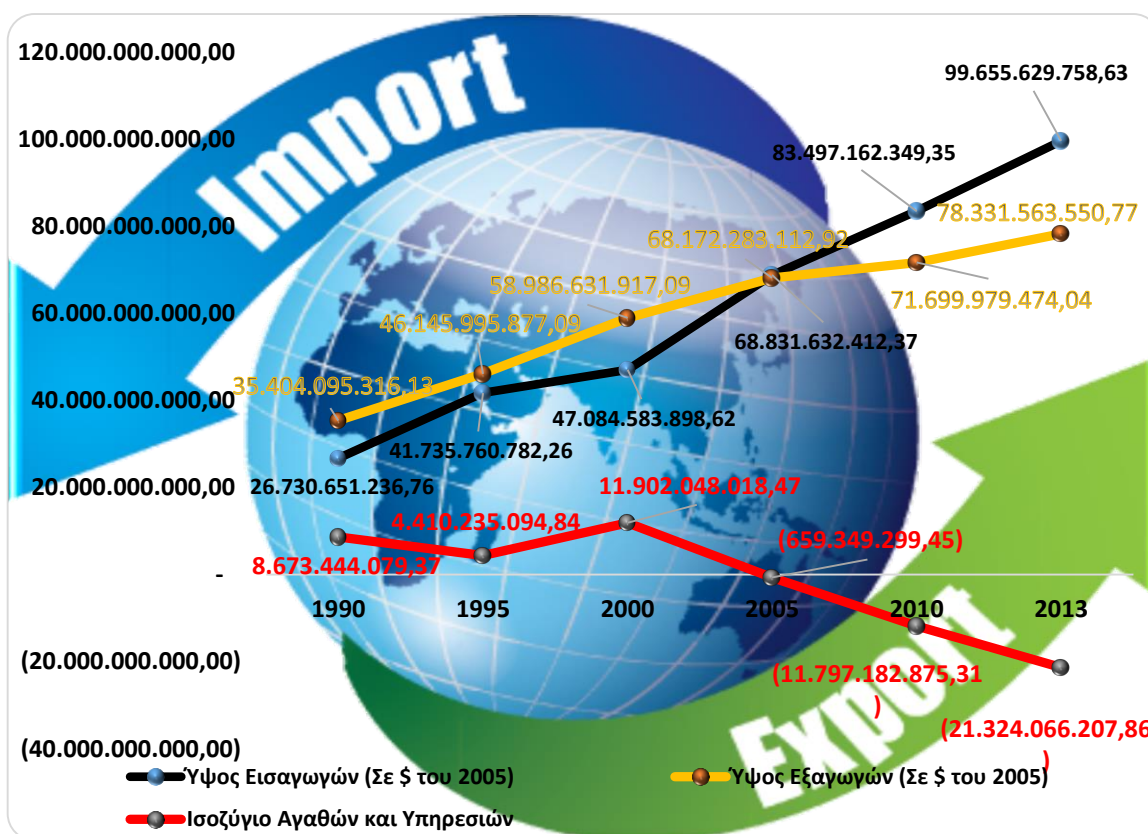
Ύψος Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων Νοτίου Αφρικής

Έτος	Καθαρή Εισροή Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (Σε τρέχοντα Δολάρια)
1990	-75.722.412,12
1995	1.248.424.932,73
2000	968.831.355,96
2005	6.522.098.178,18
2010	3.693.271.715,48
2013	8.118.153.642,94

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

¹⁴⁶ Επιβεβαιωμένα στοιχεία υπάρχουν μέχρι το έτος 2013

Οι εξαγωγές από το έτος 1990 έως το έτος 2013 έχουν αυξηθεί κατά 318% σε τρέχουσες τιμές και κατά 121% σε σταθερές τιμές του 2005, από τα 27.149.151.741,19 \$ σε 113.387.846.837,42 \$ και από τα 35.404.095.316,13 \$ σε 78.331.563.550,76 \$ αντίστοιχα. Σημαντική παρατήρηση είναι ότι σε αυτή την αύξηση της εξαγωγικής δραστηριότητας συνέβαλλε και η υποτίμηση του εγχώριου νομίσματος όπου από τα 2,58 Ραντ ανά δολάριο το έτος 1990 μειώθηκε στα 6,94 Ραντ το έτος 2000 και στα 10,85 το 2014 φτάνοντας στα χαμηλότερα επίπεδα που έχει βρεθεί ποτέ. Στο Διάγραμμα 5.5 που ακολουθεί παρουσιάζονται αναλυτικά στοιχεία για τις εξαγωγές, τις εισαγωγές αλλά και το ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών για τα έτη που έχουν επιλεχτεί.

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 5.7

Εισαγωγές, Εξαγωγές και Ισοζύγιο Νοτίου Αφρικής

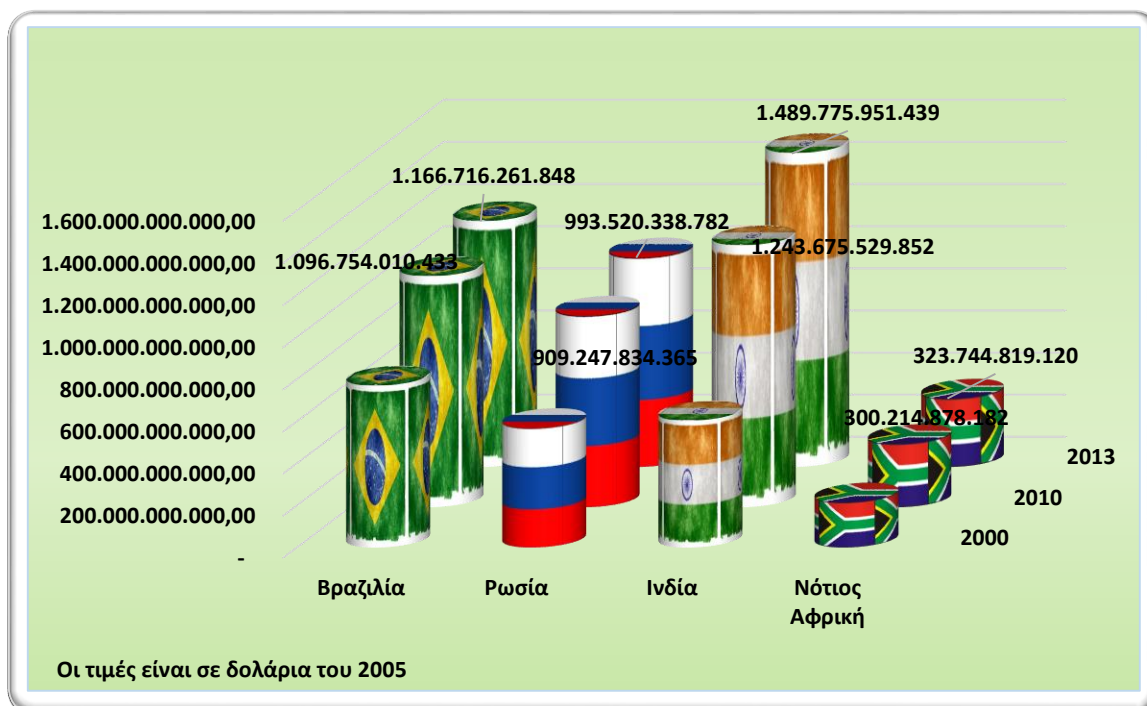
Τέλος, η Νότια Αφρική είναι η πιο πρόσφατη χώρα - μέλος των BRICS και μπορούμε να πούμε ότι δεν έχει ιδιαίτερα αναπτυγμένη οικονομία, ειδικά εάν τις συγκρίνουμε με τις υπόλοιπες χώρες μέλη. Είναι 68^η οικονομία στον κόσμο βάσει του Α.Ε.Π. και η 40^η όσον αφορά της εξαγωγική της δραστηριότητα. Οι θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης εμφανίστηκαν από το έτος 1993 και έπειτα με κατά μέσο όρο αύξηση της τάξεως του 3%, ενώ άρχισε να προσελκύει επενδύσεις από το ίδιο έτος και μετά, με κατά μέσο όρο 300% ετήσια αύξηση. Αυτό οφείλεται σε πολλούς παράγοντες όπως είναι η ευκολία και η προώθηση της επιχειρηματικότητας, η προστασία των ξένων επενδύσεων βάσει νόμου καθώς και τα παρεχόμενα επενδυτικά κίνητρα αλλά και οι δρομολογηθέντες μεταρρυθμίσεις των υποδομών.

5.7 Σύγκριση

Όπως είπαμε προηγουμένως, οι χώρες BRICS πρωταγωνιστούν στις οικονομικές εξελίξεις και αποτελούν υπολογίσιμες δυνάμεις στην παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη. Αυτό που τις χαρακτηρίζει είναι οι εντυπωσιακοί ρυθμοί ανάπτυξης και η ταχεία αύξηση της επενδυτικής τους δραστηριότητας. Η αύξηση της επενδυτικής δραστηριότητας σχετίζεται κυρίως με την εισροή αλλοδαπών κεφαλαίων με τη μορφή Άμεσης Ξένης Επένδυσης.

Στην παρούσα ενότητα θα γίνει η σύγκριση αυτών των χωρών, τόσο για να εξεταστεί εάν είναι όντως ισχυροί ανταγωνιστές την Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας στην προσέλκυση αλλοδαπών επενδύσεων, όσο και για να διαπιστωθεί το κατά πόσο αυτή η μορφή επενδύσεων έχει συμβάλει στην βελτίωση των βασικών μακροοικονομικών τους μεγεθών.

Πρώτο στοιχείο που θα αναλυθεί είναι αυτό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Το έτος 2000, εάν εξαιρέσουμε την Κίνα, το υψηλότερο Α.Ε.Π επιτεύχθηκε από τη Βραζιλία με 768.993.045.033,58 \$, όμως μετά τη μεσολάβηση δεκατριών ετών βρίσκεται δεύτερη πίσω από την Ινδία. Το Α.Ε.Π της Ινδίας παρουσιάζει για όλη αυτή την περίοδο (2000-2013) ποσοστιαία αύξηση ύψους 147% και μετά ακολουθεί η Ρωσία με ποσοστιαία αύξηση 75% και τελευταίες είναι η Βραζιλία με τη Νότια Αφρική με 52% η κάθε μία. Περίπου στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η ποσοστιαία μεταβολή του κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. όπου πρώτη βρίσκεται πάλι η Ινδία με αύξηση 106% και τελευταία η Νότια Αφρική με ποσοστιαία αύξηση 25%. Βέβαια, σε απόλυτους αριθμούς η Ινδία έρχεται τελευταία όσον αφορά αυτό το μέγεθος, ενώ στην πρώτη θέση βρίσκεται η Ρωσία με 6.923 \$ και την ακολουθεί η Νότια Αφρική με 6.090 \$.

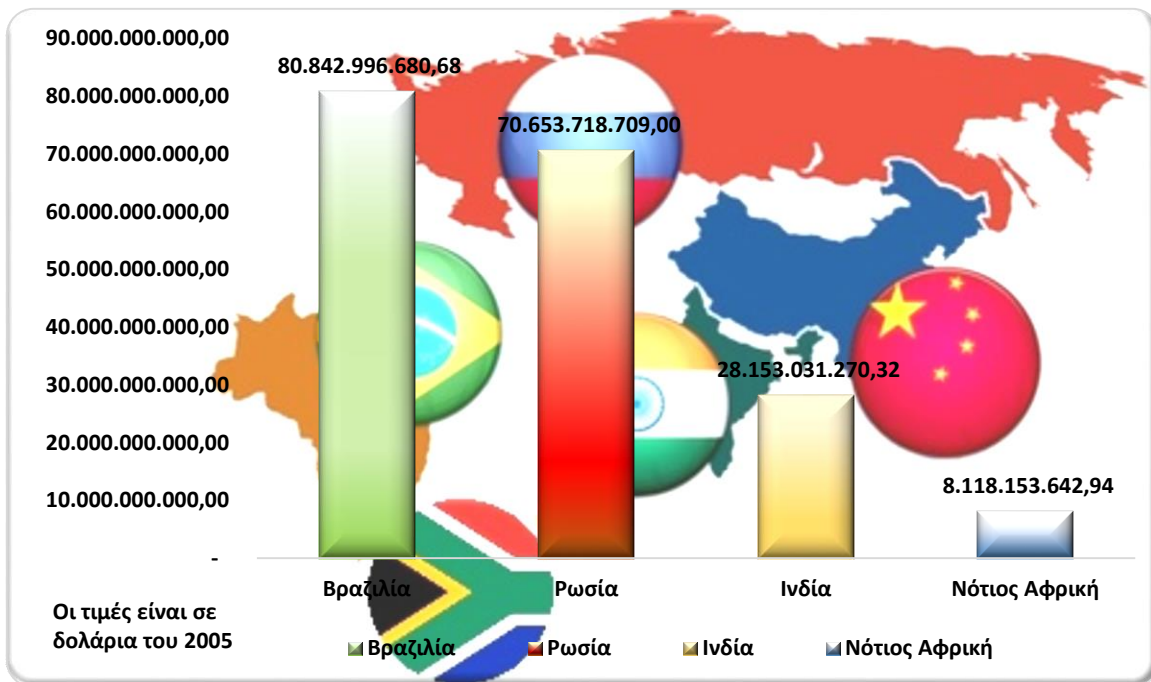

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 5.8

Ύψος του Α.Ε.Π. των Χωρών BRICS για τα Έτη 2000-2013

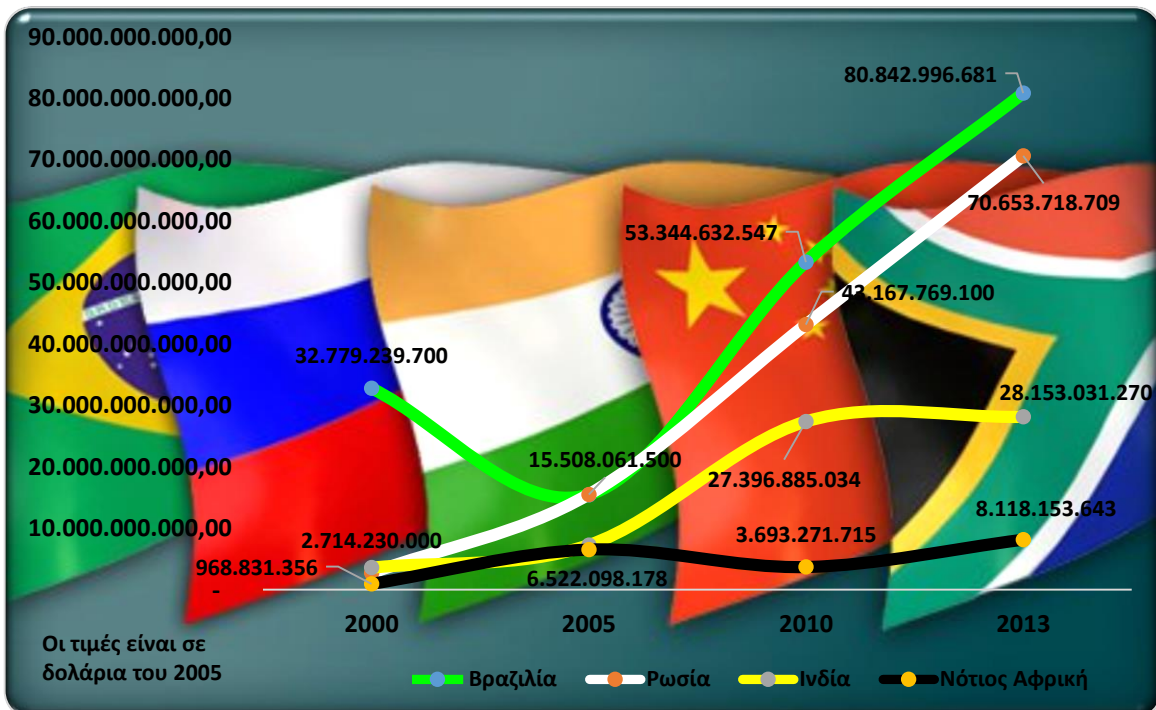
Όπως παρατηρούμε από το Διάγραμμα 5.7, το έτος 2013, πάλι με εξαίρεση την Κίνα, πρώτη στην κατάταξη των καθαρών εισροών Άμεσων Ξένων Επενδύσεων βρίσκεται η Βραζιλία με 80.842.996.680,68 \$ και την ακολουθεί η Ρωσία με 10.189.277.971,68 \$ λιγότερες, ενώ ουραγός είναι η Νότια Αφρική η οποία έχει το 1/10 των καθαρών εισροών Άμεσων Ξένων Επενδύσεων της Βραζιλίας και το 1/3 αυτών της Ινδίας. Ξεκινώντας από το έτος 2000, θα διαπιστώσουμε ότι οι υπόλοιπες χώρες πλην της Κίνας και της Βραζιλίας, βρισκόντουσαν σχετικά κοντά όσον αφορά την εισροή επενδύσεων όπως και ότι το έτος 2005 λόγω της μείωσης των εισροών Α.Ξ.Ε. της Βραζιλίας, η καθαρή εισροή Α.Ξ.Ε. της Βραζιλίας ήταν ταυτόσημη με αυτή της Ρωσίας. Παρά το γεγονός ότι οι χώρες Ινδία, Ρωσία και Νότια βρίσκονταν σχετικά κοντά το έτος 2000 δεν συμβαίνει το ίδιο και το έτος 2013. Χωρίς να υποτιμάται η εξαιρετική πορεία των υπόλοιπων χωρών ούτε οι καθαρές εισροές με τη μορφή των Α.Ξ.Ε. (Βραζιλία 147%, Ινδία 685%, Νότια Αφρική 738%), δεν μπορεί να συγκριθεί με την τεράστια ποσοστιαία αύξηση που επιτεύχθηκε από τη Ρωσία. Η αύξηση αυτή φτάνει το 2.503% με αποτέλεσμα οι καθαρές εισροές Α.Ξ.Ε. να ανέρχεται στα 70.653.718.709,00 \$ και να είναι κατά 42.500.687.438,68 \$ υψηλότερα σε σχέση με την αμέσως επόμενη χώρα.

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 5.9

Υψος των Καθαρών Εισροών Α.Ξ.Ε. των Χωρών BRICS για το Έτος 2013

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>

Διάγραμμα 5.10

Πορεία των Καθαρών Εισροών Α.Ξ.Ε. των Χωρών BRICS για τα Έτη 2000- 2013

Πίνακας 5.9**Κατάταξη των Χωρών BRICS Συγκριτικά με τις Υπόλοιπες Χώρες του Κόσμου**

Χώρα	Έκταση	Πληθυσμός	Οικονομία	Εξαγωγές	Άμεσες Ξένες Επενδύσεις
Κίνα	3 ^η	1 ^η	2 ^η	1 ^η	1 ^η
Βραζιλία	6 ^η	5 ^η	8 ^η	23 ^η	3 ^η
Ρωσία	1 ^η	9 ^η	9 ^η	8 ^η	6 ^η
Ινδία	8 ^η	2 ^η	11 ^η	19 ^η	16 ^η
Νότια Αφρική	25 ^η	26 ^η	68 ^η	40 ^η	34 ^η

Πηγή: <http://www.nationmaster.com/>

Πίνακας 5.10**Μεταβολή Βασικών Μεγεθών των Χωρών BRICs για τα Έτη 2000 - 2013**

Χώρα	Μεταβολή Α.Ε.Π	Μεταβολή Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π	Μεταβολή Καθαρών Εισροών Α.Ξ.Ε.	Μεταβολή Εξαγωγών Αγαθών και Υπηρεσιών
Κίνα	243%	219%	806%	467%
Βραζιλία	52%	32%	147%	101%
Ρωσία	75%	79%	2503%	91%
Ινδία	147%	106%	685%	389%
Νότια Αφρική	52%	25%	738%	33%

Πηγή: <http://www.worldbank.org/>, Οι μεταβολές αναφέρονται σε μεταβολές των μεγεθών με έτος βάσης το έτος 2005, εκτός από τη μεταβολή των Α.Ξ.Ε. όπου αναφέρεται σε μεταβολή του εν λόγω μεγέθους σε τρέχοντα δολάρια.

Τέλος, σύμφωνα με την ανάλυση που προηγήθηκε οι χώρες BRICS αποτελούν υπολογίσιμους προορισμούς επενδυτικών κεφαλαίων, όμως σε καμία περίπτωση τα μεγέθη τους δεν συγκρίνονται με αυτά της κινεζικής οικονομίας. Σε απόλυτους αριθμούς η Κίνα

βρίσκεται στην πρώτη θέση σε όλα μεγέθη εκτός από αυτό του κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. Στο μέγεθος αυτό, παρά το γεγονός ότι έχει σημειώσει τη μεγαλύτερη πρόοδο σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες, βρίσκεται στην προτελευταία θέση έχοντας αρκετό δρόμο να καλύψει προκειμένου να φτάσει την πρώτη Ρωσία. Στους ρυθμούς μεγέθυνσης πάλι έρχεται πρώτη εάν εξαιρέσουμε τις καθαρές εισροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, όπου παρά το γεγονός ότι την προσπέρασε η Ρωσία (για τα έτη 2000 - 2013), συνεχίζει να έχει τις πενταπλάσιες καθαρές εισροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων από αυτή. Τα στοιχεία που προαναφέρθηκαν σε συνδυασμό με τη σύγκριση που μόλις έλαβε χώρα, μπορούμε να πούμε ότι αποτελούν χειροπιαστές αποδείξεις της υπεροχής της χώρας έναντι των ανταγωνιστών της (1^η χώρα στις εισροές Α.Ξ.Ε., 1^η βάσει των εξαγωγών) καθώς και επιβεβαιώνουν το γεγονός ότι η Κίνα άξια αποτελεί μια εκ των ισχυρότερων οικονομιών του κόσμου (2^η οικονομία βάσει του Α.Ε.Π.) με βλέψεις να αποτελέσει την πρώτη σε μερικά χρόνια από σήμερα και τεκμηριωμένες προβλέψεις που το επιβεβαιώνουν.

5.8 Ανακεφαλαίωση

Στο εν λόγω κεφάλαιο παρουσιάστηκε ο σχετικά πρόσφατος “όρος” BRICS και αναλύθηκαν οι χώρες που τον συνθέτουν. Η ανάλυση εστίασε σε όλα τα στοιχεία που αφορούν τα οικονομικά μεγέθη των BRICS δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην πορεία των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, ενώ επικεντρώθηκε στον 21^ο αιώνα όπου για τις περισσότερες από αυτές τις χώρες αποτελεί έναρξη της αναπτυξιακής τους πορείας.

Αναλύοντας το προφίλ της κάθε χώρας ξεχωριστά διαπιστώθηκε ότι αυτές οι μέχρι πρότινος ανεκμετάλλευτες αγορές, πλέον προσφέρουν πολλά επενδυτικά κίνητρα και σε συνδυασμό με τις μεταρρυθμίσεις που δρομολογούν, αποτελούν πόλο έλξης επενδυτών. Προσπαθούν να προσφέρουν ένα χαμηλό εργατικό κόστος σε συνδυασμό με όσο το δυνατό ευνοϊκότερο επενδυτικό περιβάλλον, ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση καθώς και να εκμεταλλευτούν στο έπακρο τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα. Οι όποιες μεταρρυθμίσεις έλαβαν χώρα απέδωσαν μεν καρπούς, αλλά σε καμία περίπτωση τα μεγέθη τους δεν μπορούν να συγκριθούν με τα αντίστοιχα της Κίνας.

Όλα τα μεγέθη της Κίνας αναπτύσσονται με εξαιρετικά γοργούς ρυθμούς. Με βάση τα στοιχεία που έχουν παρουσιαστεί, η Κίνα έχει 3,3 φορές το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της

Ινδίας και 4,9 φορές αυτό της Ρωσίας. Όσον αφορά τις κινεζικές Άμεσες Ξένες Επενδύσεις είναι 4,3 φορές υψηλότερες από αυτές της Βραζιλίας και 43 φορές υψηλότερες από αυτές της Νοτίου Αφρικής. Το σημαντικό στοιχείο σε όλα αυτά δεν είναι τόσο τα απόλυτα νούμερα, όσο οι ρυθμοί μεταβολής τους όπου μας καθιστούν πιο εμφανή την αναπτυξιακή πορεία των υπό ανάλυση μεγεθών. Η Κίνα βρέθηκε στην πρώτη θέση σε όλες τις ποσοστιαίες μεταβολές με εξαίρεση την ποσοστιαία αύξηση της καθαρής εισροής των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, όπου παρά την 806% αύξησή τους, ήρθε δεύτερη μετά τη Ρωσία η οποία από το 2000 και έπειτα έχει δει το εν λόγω μέγεθος να αυξάνεται κατά 2.503%. Τέλος, το ύψος και η ένταση που θα αυξάνονταν τα μακροοικονομικά μεγέθη καθώς και οι εισροές Α.Ξ.Ε. στην Κίνα εάν δεν ήταν τόσο έντονη η δυναμική των εν λόγω χωρών, κανείς δεν μπορεί να το πει με βεβαιότητα. Το μόνο σίγουρο είναι ότι εάν αυτές οι χώρες δεν κέντριζαν τόσο πολύ την προσοχή, το έργο της Κίνας θα ήταν σίγουρα ευκολότερο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όπως προαναφέρθηκε, από την πλευρά των επιχειρήσεων οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις αποτελούν την πιο γνωστή μορφή διεθνούς επιχειρηματικής δραστηριότητας αλλά ταυτόχρονα και την πιο πολυσύνθετη. Από την πλευρά των χωρών υποδοχής, οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις επηρεάζουν έντονα τους διάφορους τομείς της οικονομίας, τα μακροοικονομικά τους μεγέθη και κατ' επέκταση την οικονομική ανάπτυξη και το βιοτικό επίπεδο των πολιτών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα χώρας που δέχεται Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και σημείωσε αξιοθαύμαστη πρόοδο λόγω αυτών, είναι η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας.

Προκειμένου να γίνει εμφανέστερη η εν λόγω πρόοδος, οφείλουμε να παρουσιάσουμε την χώρα πριν αρχίσει να δέχεται μεγάλα ποσά Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και να παρατηρήσουμε τις διαφορές της με την Κίνα του 21^{ου} αιώνα. Ορόσημο για την χώρα μπορεί να χαρακτηριστεί το έτος 1978 όπου και συνειδητοποίησε ότι η εισροή κεφαλαίων από το εξωτερικό είναι ο καλύτερος τρόπος για την οικονομική ανάκαμψή της. Μέχρι τότε ήταν ένα κράτος το οποίο χαρακτηριζόταν από εσωστρέφεια, χαμηλές εξαγωγές, χαμηλό Α.Ε.Π., δεν είχε ιδιαίτερες εμπορικές σχέσεις με τις αναπτυγμένες χώρες, η οικονομία της στηριζόταν στον πρωτογενή τομέα και κυριαρχούσε η διαφθορά. Από εκεί και έπειτα το σκηνικό άρχισε να μεταβάλλεται εφόσον η κυβέρνηση άρχισε να δρομολογεί μια σειρά από μεταρρυθμίσεις.

Οι μεταρρυθμίσεις αυτές έλαβαν χώρα σε όλους του τομείς της οικονομίας με απώτερο στόχο τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας και της βιομηχανίας και αφορούσαν κυρίως τροποποιήσεις στο νομοθετικό - φορολογικό πλαίσιο, στη γραφειοκρατία, στη βελτίωση του τραπεζικού συστήματος ακόμα και στη βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου. Η ανάπτυξη της γεωργίας επιτεύχθηκε με την υιοθέτηση νέων μεθόδων παραγωγής και την σταδιακή μείωση της γεωργικής παραγωγής που προοριζόταν για το κράτος, ενώ η βιομηχανία αναπτύχθηκε με τη χρήση νέου μηχανολογικού εξοπλισμού, σύγχρονης τεχνολογίας και τη δημιουργία των ειδικών οικονομικών ζωνών και των τεχνολογικών ζωνών ανάπτυξης.

Οι ειδικές οικονομικές ζώνες, είναι περιοχές που προσφέρουν φθινό εργατικό κόστος, ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση και ευνοϊκό νομικό περιβάλλον για τις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδυτική δραστηριότητα σε αυτές. Επιπλέον, προσφέρουν κατάλληλες υποδομές και εγκαταστάσεις προκειμένου να διευκολύνουν οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας αλλά και να είναι σε θέση να ανταγωνιστούν τις αντίστοιχες των

αναπτυγμένων χωρών. Ακόμα, έχουν την πλήρη υποστήριξη της κυβέρνησης που στοχεύει μέσω της παροχής επενδυτικών κινήτρων και της ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης, να προάγει την γρήγορη και ταυτόχρονα υγιή ανάπτυξη. Εκτός από τις ειδικές οικονομικές ζώνες, έχουν δημιουργηθεί οι τεχνολογικές ζώνες ανάπτυξης, οι οποίες προσανατολίζονται στην ίδια κατεύθυνση και λογική με αυτή των ειδικών οικονομικών ζωνών. Δημιουργήθηκαν προκειμένου να εξελιχθεί και να αναβαθμιστεί το επιχειρηματικό περιβάλλον των τεχνολογικά αναπτυγμένων εταιριών και για αυτό προσαρμόζονται στις ανάγκες και στις ιδιαιτερότητες τους. Αποτέλεσμα όλων αυτών των ενεργειών και μεταρρυθμίσεων είναι η μετατροπή των απομακρυσμένων κινεζικών επαρχιών σε απέραντες παράκτιες περιοχές που ελκύουν αλλοδαπά κεφάλαια και αναμφίβολα αποτέλεσαν και συνεχίζουν να αποτελούν κομβικό παράγοντα για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, κερδίζοντας ταυτόχρονα την εμπιστοσύνη των επενδυτών.

Πιο αναλυτικά, το ύψος των εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων ξεκινώντας από τα 430.000.000,00 \$ το έτος 1982 έφτασε τα 3.487.000.000,00 \$ το έτος 1990 και τα 38.399.300.000,00 \$ το έτος 2000. Η μέση ετήσια αύξησή τους για τα έτη από το 1990 έως το έτος 2000 είναι 33,5%, ενώ η μέση ετήσια μεγέθυνση της περιόδου 1982-2000 φτάνει το 35%. Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η επόμενη δεκαετία με το έτος 2013 να σημειώνεται ιστορικό υψηλό των εισροών Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Το εν λόγω έτος, οι Α.Ξ.Ε. υψώνονται στα 347.848.740.396,86 \$ και η μέση ετήσια αύξηση της συγκεκριμένης περιόδου ανέρχεται στο 19,22% (μειωμένη συγκριτικά με την προηγούμενη δεκαετία), ενώ η αύξηση των εισροών κεφαλαίων για τα έτη από το 2000 έως το 2013 ανέρχεται στο 805%. Αυτή η εισροή Α.Ξ.Ε. και η αύξηση της παραγωγής που την ακολουθεί, έχει ως άμεσο αντίκτυπο τη μεγέθυνση της οικονομίας και την αύξηση των εξαγωγών.

Εξετάζοντας το Α.Ε.Π της χώρας, παρατηρούμε ότι χαρακτηρίζεται από φρενήρεις ρυθμούς ανάπτυξης για την τελευταία εικοσαετία. Πιο αναλυτικά, η μέση ετήσια μεγέθυνση της οικονομίας της Κίνας από το έτος 1979 έως το έτος 2001 κυμάνθηκε στο 9,3%, ενώ τον 21^ο αιώνα σημειώνει κατά μέσο όρο ετήσια αύξηση 9,4%, με την χαμηλότερη αύξησή του να είναι το 7,7%. Αποτέλεσμα αυτών, είναι το Α.Ε.Π της Κίνας να “σκαρφαλώσει” στα 9.240.270.452.046,99 \$ το έτος 2013. Αντίστοιχη με την πρόοδο που έχει σημειώσει σε όλα τα προαναφερθέντα μεγέθη είναι και αυτή των εξαγωγών. Πλέον, έχει δημιουργήσει εμπορικές σχέσεις με 220 χώρες και οι ειδικές συμφωνίες για τους δασμούς και το εμπόριο σε συνδυασμό με την αύξηση της δυναμικής της, την μετέτρεψαν από την 32^η χώρα το έτος 1970, στην 6^η το

έτος 2001 και εν τέλει σήμερα στην 1^η εξαγωγική δύναμη του κόσμου, με τις εξαγωγές της να αυξάνονται με μέσο ετήσιο ρυθμό κοντά στο 15%.

Κλείνοντας, οφείλουμε να τονίσουμε τη σπουδαιότητα των αλλαγών που πραγματοποιήθηκαν στη χώρα και να επισημάνουμε ότι η οικονομική μεγέθυνση της Κίνας αποτελεί το πιο σημαντικό παράδειγμα ανάκαμψης οικονομίας στη σύγχρονη ιστορία. Η αύξηση της επενδυτικής δραστηριότητας από αλλοδαπές επιχειρήσεις με τη μορφή Α.Ξ.Ε. είναι αξιοθαύμαστη. Μάλιστα, αυτή τη στιγμή το 80% των ισχυρότερων πολυεθνικών του κόσμου έχουν παρουσία στη χώρα. Από 110^η χώρα του κόσμου στην προσέλκυση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων το έτος 1970, προόδευσε στην 11^η θέση το έτος 1990, στην 9^η θέση το έτος 2000 και στην 1^η θέση το έτος 2009 όπου και βρίσκεται έως σήμερα. Αντίστοιχα, το έτος 1990 ήταν η 11^η χώρα όσον αφορά το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, δέκα χρόνια αργότερα έγινε η 6^η χώρα στην ίδια κατάταξη και από το έτος 2010 έως σήμερα παραμένει 2^η πίσω από τις Η.Π.Α. με βλέψεις να την προσπεράσει. Μάλιστα, παρουσιάστηκαν στοιχειοθετημένες προβλέψεις που “επιβεβαιώνουν” ότι κάτι τέτοιο θα επιτευχθεί και η Κίνα θα αποτελέσει την πρώτη οικονομική δύναμη το έτος 2025. Τέλος, δεν πρέπει να λησμονηθούν οι χώρες BRICS όπου παρά το γεγονός ότι παρουσιάζουν πολλά κοινά στοιχεία με τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, αποτελούν ανταγωνιστές της στην προσέλκυση Α.Ξ.Ε. και σημειώνουν σπουδαία πρόοδο στην οικονομία τους, δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να συγκριθούν με την υπό εξέταση χώρα ούτε σε απόλυτα μεγέθη, ούτε σε ρυθμούς μεταβολής, ούτε σε χρονική διάρκεια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας Π.1

Προβλέψεις Σχετικά με την Πορεία του Ονομαστικού Α.Ε.Π της Κίνας και της Αμερικής καθώς και Εύρεση Έτους Σύγκλισης των Οικονομιών

Έτος	Α.Ε.Π. της Κίνας σε Τρέχουσες Τιμές (\$)	Α.Ε.Π. των Η.Π.Α σε Τρέχουσες Τιμές (\$)
2013	9.240.270.452.046,99	16.768.100.000.000,00
2014	10.071.894.792.731,20	17.354.983.500.000,00
2015	10.978.365.324.077,00	17.962.407.922.500,00
2016	11.966.418.203.244,00	18.591.092.199.787,50
2017	13.043.395.841.535,90	19.241.780.426.780,10
2018	14.217.301.467.274,20	19.915.242.741.717,40
2019	15.496.858.599.328,80	20.612.276.237.677,50
2020	16.891.575.873.268,40	21.333.705.905.996,20
2021	18.411.817.701.862,60	22.080.385.612.706,00
2022	20.068.881.295.030,20	22.853.199.109.150,70
2023	21.875.080.611.582,90	23.653.061.077.971,00
2024	23.843.837.866.625,40	24.480.918.215.700,00
2025	25.989.783.274.621,70	25.337.750.353.249,50
2026	28.328.863.769.337,60	26.224.571.615.613,20
2027	30.878.461.508.578,00	27.142.431.622.159,70
2028	33.657.523.044.350,10	28.092.416.728.935,30
2029	36.686.700.118.341,60	29.075.651.314.448,00
2030	39.988.503.128.992,30	30.093.299.110.453,70
2031	43.587.468.410.601,60	31.146.564.579.319,60
2032	47.510.340.567.555,80	32.236.694.339.595,80
2033	51.786.271.218.635,80	33.364.978.641.481,60
2034	56.447.035.628.313,00	34.532.752.893.933,50
2035	61.527.268.834.861,20	35.741.399.245.221,10

Η πρόβλεψη βασίζεται σε μέση ετήσια ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας κατά 9% και σε αντίστοιχη ανάπτυξη 3,5% για την οικονομία των Η.Π.Α. Έτος σύγκλισης των οικονομιών είναι το έτος 2025.

Πίνακας Π.2

Προβλέψεις Σχετικά με την Πορεία του Πραγματικού Α.Ε.Π της Κίνας και της Αμερικής καθώς και Εύρεση Έτους Σύγκλισης των Οικονομιών

Έτος	Α.Ε.Π. της Κίνας σε Σταθερές Τιμές του 2005 (\$)	Α.Ε.Π. των Η.Π.Α. σε Σταθερές Τιμές του 2005 (\$)
2013	4.864.002.775.019,00	14.450.329.106.512,00
2014	5.301.763.024.770,71	14.956.090.625.239,90
2015	5.778.921.697.000,07	15.479.553.797.123,30
2016	6.299.024.649.730,08	16.021.338.180.022,60
2017	6.865.936.868.205,79	16.582.085.016.323,40
2018	7.483.871.186.344,31	17.162.457.991.894,70
2019	8.157.419.593.115,30	17.763.144.021.611,10
2020	8.891.587.356.495,68	18.384.854.062.367,40
2021	9.691.830.218.580,29	19.028.323.954.550,30
2022	10.564.094.938.252,50	19.694.315.292.959,60
2023	11.514.863.482.695,20	20.383.616.328.213,10
2024	12.551.201.196.137,80	21.097.042.899.700,60
2025	13.680.809.303.790,20	21.835.439.401.190,10
2026	14.912.082.141.131,30	22.599.679.780.231,80
2027	16.254.169.533.833,20	23.390.668.572.539,90
2028	17.717.044.791.878,10	24.209.341.972.578,80
2029	19.311.578.823.147,20	25.056.668.941.619,00
2030	21.049.620.917.230,40	25.933.652.354.575,70
2031	22.944.086.799.781,20	26.841.330.186.985,80
2032	25.009.054.611.761,50	27.780.776.743.530,30
2033	27.259.869.526.820,00	28.753.103.929.553,90
2034	29.713.257.784.233,80	29.759.462.567.088,30
2035	32.387.450.984.814,80	30.801.043.756.936,40
2036	35.302.321.573.448,20	31.879.080.288.429,10

Η πρόβλεψη, όπως πραγματοποιήθηκε και η αντίστοιχη για την πορεία του Ονομαστικού Α.Ε.Π., βασίζεται σε μέση ετήσια ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας κατά 9% και σε αντίστοιχη 3,5% για την οικονομία των Η.Π.Α. Έτος σύγκλισης των οικονομιών είναι το έτος 2035, δηλαδή, δέκα χρόνια αργότερα από το έτος σύγκλισης του Ονομαστικού Α.Ε.Π.

Πίνακας Π.3

Στοιχεία που Εισήχθησαν στην Ανάλυση Παλινδρόμησης Προκείμενου να Εξεταστεί το Κατά Πόσο οι Επιλεγθείσες Ανεξάρτητες Μεταβλητές Ερμηνεύουν τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Year	FDI	GDP	Openness	wages	Official_Exchange_Rate_CNY_per_US\$
1984	1258000000	257430422884	44432403614	356,03	2,32
1985	1659000000	306667904950	68840641721	331,67	2,94
1986	1875000000	297831277507	66809177048	332,48	3,45
1987	2314000000	270372534122	65137583994	357,06	3,72
1988	3194000000	309523098698	73434120699	391,98	3,72
1989	3393000000	343974067008	76669606541	464,00	3,77
1990	3487000000	356937329023	95200363706	404,54	4,78
1991	4366000000	379468645985	111456786065	402,00	5,32
1992	11156000000	422660548425	132146356597	424,33	5,51
1993	27515000000	440501207082	132822589786	470,50	5,76
1994	33787000000	559224201926	230491650501	391,12	8,62
1995	35849200000	728007549739	282545669690	543,38	8,35
1996	40180000000	856084628930	325803984274	661,52	8,31
1997	44237000000	952653115237	371655473886	749,11	8,29
1998	43751000000	1019461964546	371009767280	781,50	8,28
1999	38753000000	1083278591740	411286923130	903,45	8,28
2000	38399300000	1198474937919	530248737702	1008,15	8,28
2001	44241000000	1324806909018	570729427989	1132,16	8,28
2002	49307976629	1453827558024	693403166399	1313,28	8,28
2003	49456847102	1640958734587	934233321444	1500,78	8,28
2004	62108043001	1931644329934	1265436464020	1696,31	8,28
2005	111210225749	2256902590825	1549129959606	1955,50	8,19
2006	133272548472	2712950885444	1914481728999	2337,01	7,97
2007	169389842758	3494055942162	2376372609293	2760,55	7,61
2008	186797550544	4521827271026	2815959512419	3588,32	6,95
2009	167070808699	4990233518752	2446273521489	4278,62	6,83
2010	272986562273	5930502270313	3264189450231	4835,26	6,77
2011	331591710742	7321891954608	3997693571895	5749,01	6,46
2012	295625587109	8229490030100	4264856646325	6739,51	6,31
2013	347848740397	9240270452047	4644178508666	7681,55	6,20

Πίνακας Π.4

Κατανομή Εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στις Επαρχίες της Κίνας

Επαρχίες	Συνολικό Ύψος Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (Σε 10.000 Current \$)			
	2010	2011	2012	2013
Beijing	1.192	1.344	1.494	1.771
Tianjin	1.096	1.148	1.189	1.274
Hebei	403	457	490	545
Shanxi	229	319	320	342
Inner Mongolia	232	255	258	229
Liaoning	1.476	1.660	1.856	1.832
Jilin	223	233	239	318
Heilongjiang	196	209	222	228
Shanghai	3.394	3.774	4.138	4.579
Jiangsu	5.081	5.729	6.250	6.664
Zhejiang	1.832	2.019	2.178	2.404
Anhui	303	329	400	416
Fujian	1.248	1.369	1.457	1.565
Jiangxi	439	491	539	588
Shandong	1.245	1.434	1.581	1.765
Henan	379	424	463	478
Hubei	429	519	583	654
Hunan	324	350	384	405
Guangdong	4.213	4.525	4.786	5.126

Πίνακας Π.4
Συνέχεια

Guangxi	280	299	311	319
Hainan	259	221	271	270
Chongqing	349	452	537	588
Sichuan	544	574	640	725
Guizhou	41	57	77	119
Yunnan	179	206	226	241
Tibet	5	7	11	13
Shaanxi	180	199	311	366
Gansu	63	64	70	65
Qinghai	23	31	28	30
Ningxia	40	44	31	35
Xinjiang	52	56	67	65
Σύνολο Επαρχιών	25.952	28.796	31.406	34.019
Σύνολο Έθνους	27.059	29.931	32.610	35.176

Πηγή: China Statistical Yearbook 2014, 2013, 2012, 2011

Πίνακας Π.5

Αριθμός Επιχειρήσεων που Πραγματοποιούν Α.Ξ.Ε. στις Επαρχίες της Κίνας

Επαρχίες	Αριθμός Επιχειρήσεων			
	2010	2011	2012	2013
Beijing	24.853	25.672	26.535	27.061
Tianjin	12.918	11.850	11.491	11.413
Hebei	9.531	8.817	7.426	6.832
Shanxi	3.665	3.849	3.623	3.535
Inner Mongolia	3.693	3.601	3.114	2.925
Liaoning	18.377	18.164	17.960	17.250
Jilin	4.309	4.327	4.298	4.350
Heilongjiang	5.814	5.426	5.039	4.924
Shanghai	55.666	58.993	61.461	64.412
Jiangsu	51.666	52.959	50.461	50.514
Zhejiang	28.769	29.288	29.595	30.674
Anhui	5.633	5.427	4.466	4.466
Fujian	23.463	23.727	23.381	23.546
Jiangxi	7.574	6.926	7.334	6.667
Shandong	29.486	28.915	25.885	25.755
Henan	10.254	10.404	10.168	9.934
Hubei	7.486	7.473	8.023	7.693
Hunan	5.410	5.257	4.882	5.020
Guangdong	93.756	97.084	98.564	100.639
Guangxi	5.327	4.650	3.773	3.756
Hainan	4.171	2.960	3.105	3.105

Πίνακας Π.5
Συνέχεια

Chongqing	4.827	3.985	4.461	5.397
Sichuan	12.050	10.026	9.107	9.147
Guizhou	1.936	2.029	1.688	1.386
Yunnan	3.833	3.919	3.956	4.262
Tibet	264	298	208	240
Shaanxi	5.378	5.765	5.983	6.443
Gansu	2.116	2.177	2.262	2.229
Qinghai	499	471	347	370
Ningxia	529	579	476	488
Xinjiang	1.751	1.247	1.311	1.302
Σύνολο Επαρχιών	445.004	446.265	440.383	445.735
Σύνολο Έθνους	445.244	446.487	440.609	445.962

Πηγή: China Statistical Yearbook 2014, 2013, 2012, 2011

Πίνακας Π.6

Αξία Εισαγωγών και Εξαγωγών Καταναμημένες ανά Επαρχία για το Έτος 2000

Επαρχία	(Έτος 2000 σε 10.000\$)	
	Εξαγωγές (Current \$)	Εισαγωγές (Current \$)
Beijing	287.108	489.739
Tianjin	637.925	731.364
Hebei	101.240	56.907
Shanxi	15.209	26.667
Inner Mongolia	13.799	4.358
Liaoning	624.464	605.234
Jilin	39.197	73.077
Heilongjiang	26.679	20.674
Shanghai	1.426.102	1.914.952
Jiangsu	1.445.340	1.572.742
Zhejiang	534.851	404.142
Anhui	39.993	54.786
Fujian	759.713	646.027
Jiangxi	16.298	15.516
Shandong	792.766	599.803
Henan	30.889	26.806
Hubei	42.956	61.730
Hunan	18.250	29.467
Guangdong	4.951.011	4.252.685
Guangxi	34.112	21.227
Hainan	30.464	15.529
Chongqing	9.666	22.723

Πίνακας Π.6**Συνέχεια**

Sichuan	24.517	37.007
Guizhou	4.012	1.678
Yunnan	8.113	11.545
Tibet	389	245
Shaanxi	11.611	23.822
Gansu	3.832	1.825
Qinghai	202	723
Ningxia	4.294	1.831
Xinjiang	9.119	2.438
Σύνολο Έθνους	11.944.121	11.727.269

Πηγή: China Statistical Yearbook 2014

Πίνακας Π.7**Αξία Εισαγωγών και Εξαγωγών Κατανεμημένες ανά Επαρχία για το Έτος 2010**

Επαρχία	(Έτος 2010 σε 10.000\$)	
	Εξαγωγές (Current \$)	Εισαγωγές (Current \$)
Beijing	2.215.220	4.767.708
Tianjin	2.643.785	3.237.114
Hebei	921.579	829.336
Shanxi	87.993	132.577
Inner Mongolia	95.974	65.089
Liaoning	2.063.953	1.835.245
Jilin	127.753	632.749

Πίνακας Π.7**Συνέχεια**

Heilongjiang	69.866	41.386
Shanghai	12.593.270	12.398.571
Jiangsu	19.231.357	15.489.004
Zhejiang	5.813.714	3.425.985
Anhui	325.294	486.645
Fujian	3.495.247	2.338.411
Jiangxi	499.473	693.601
Shandong	5.656.323	3.976.182
Henan	255.577	196.405
Hubei	569.511	535.923
Hunan	129.164	181.044
Guangdong	28.184.708	20.264.452
Guangxi	203.314	288.994
Hainan	127.682	496.020
Chongqing	165.096	310.610
Sichuan	444.301	834.136
Guizhou	10.528	6.920
Yunnan	33.003	31.497
Tibet	3	546
Shaanxi	215.667	290.458
Gansu	9.750	4.676
Qinghai	984	12.483
Ningxia	14.930	17.228
Xinjiang	17.864	17.645
Σύνολο Έθνους	86.222.882	73.838.642

Πηγή: China Statistical Yearbook 2014

Πίνακας Π.8

Αξία Εισαγωγών και Εξαγωγών Καταμεμημένες ανά Επαρχία για το Έτος 2013

Επαρχίες	(Έτος 2013 σε 10.000\$)	
	Εξαγωγές (Current \$)	Εισαγωγές (Current \$)
Beijing	2.266.758	5.187.242
Tianjin	3.282.008	4.732.507
Hebei	846.339	752.087
Shanxi	360.433	181.631
Inner Mongolia	77.636	85.064
Liaoning	2.192.168	2.306.891
Jilin	130.031	942.991
Heilongjiang	58.265	83.228
Shanghai	13.673.977	15.182.076
Jiangsu	19.419.536	14.513.480
Zhejiang	6.206.415	3.770.510
Anhui	526.434	668.277
Fujian	4.165.028	3.379.673
Jiangxi	634.406	642.309
Shandong	5.823.864	4.279.007
Henan	2.298.177	1.694.373
Hubei	732.409	669.986
Hunan	329.749	305.865
Guangdong	35.729.251	23.477.802
Guangxi	366.629	580.306
Hainan	186.262	908.713

Πίνακας Π.8
Συνέχεια

Chongqing	2.581.123	1.182.915
Sichuan	1.907.785	1.227.410
Guizhou	10.418	11.545
Yunnan	37.119	47.254
Tibet	14	-
Shaanxi	492.346	607.624
Gansu	4.989	2.286
Qinghai	1.363	7.426
Ningxia	19.271	15.638
Xinjiang	12.210	12.935
Σύνολο Έθνους	104.372.410	87.459.048

Πηγή: China Statistical Yearbook 2014

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Αγγελόπουλος, Π. (2010). *Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα*, Εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε., Αθήνα.

Βλαχάκη, Ε. και Καλυβίτης, Σ. (2011). *Διεθνής Νομισματική και Μακροοικονομική Ανοικτής Οικονομίας*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα.

Βελέντζα, Γ. (2011). *Σημείωμα από και προς τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας*, Εκδόσεις Πρεσβεία της Ελλάδος στο Πεκίνο, Πεκίνο.

Δελής, Τ. (2010). *Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στην Κίνα*, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας- Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη.

Κορλίρας, Π. (2006). *Νομισματική Θεωρία & Πολιτική*, Εκδόσεις Ε. Μπένου, Αθήνα.

Κυρκιλής, Δ. (2002). *Άμεσες Ξένες Επενδύσεις*, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.

Μελάς, Κ. και Πολλάλης, Ι. (2005). *Παγκοσμιοποίηση και Πολυεθνικές Επιχειρήσεις*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

Παπαγεωργίου, Π. (1990). *Εισαγωγή στο Διεθνές Management*, Εκδόσεις Σταμούλη, Πειραιάς.

Παπαγεωργίου, Π. και Χιόνης, Δ. (2003). *Διεθνής Επιχειρηματική Δραστηριότητα και Οργανισμοί*, Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα.

Παπανδρέου, Β. (1986). *Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και Αναπτυσσόμενες Χώρες: Η Περίπτωση της Ελλάδας*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα.

Παπάζογλου, Ε. Χ. (2010). *Εισαγωγή στη Διεθνή Οικονομική*, Εκδόσεις -, Αθήνα.

Παπασωτηρίου, Χ. (2013). *Η Κίνα από την Ουράνια Αυτοκρατορία στην Ανερχόμενη Υπερδύναμη του 21^{ου} Αιώνα*, Εκδόσεις Ποιότητα, Αθήνα.

Πουρναράκης, Ε. (2004). *Διεθνής Οικονομική: Μια Εισαγωγική Προσέγγιση*, Εκδόσεις Ε. Πουρναράκης, Αθήνα.

Ρόκας, Κ. Ν. (2008). *Εμπορικές Εταιρίες*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα.

Τζαβαλής, Η. (2008). *Οικονομετρία*, Εκδόσεις Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα.

Τσιώνας, Ε. (2009). *Υπολογιστικά Πακέτα και οι Οικονομικές τους Εφαρμογές*, Εκδόσεις Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα.

Χατζηδημητρίου, Α. Ι. (2003). *Διεθνείς Επιχειρηματικές Δραστηριότητες*, Εκδόσεις Ανικούλα, Θεσσαλονίκη.

Ξένη

Arrighi, G. (2008). *Adam Smith in Beijing: Lineages of the Twenty - First Century*, Verso, New York.

Ashoka, M. (2007). *Foreign Direct Investment and the World Economy*, Routledge Studies, Oxford.

Bhagwati, J. (1966). *The Economics of Underdeveloped Countries*, World University Library.

Blanchard, O. (2012). *Macroeconomics*, Pearson Education Limited, England.

Buckley, P. (1996). *China*, Laurence King Publishing Ltd., London.

Chao – Ting Chi. (1970). *Key Economic Areas in Chinese History*, Augustus M. Kelley Publishers, New York.

Danielson, E. (2004). *Shanghai and the Yangzi Delta*, Times Edition – Marshall Carendish, Singapore.

Deleyme, J. (1974). *The Chinese Economy*, Harper Torchbook, New York.

Dend, R. (2002). *Deng Xiaoping and the Cultural Revolution*, Foreign Language Press, Beijing.

Dunning, J. (1981). *International Production and the Multinational Enterprise*, Allen & Unwin, London.

Dunning, J., and Narula, R. (1998). *Foreign Direct Investment and Governments: Catalyst for Economic Restructuring*, Routledge Studies in International Business and the World Economy, United Kingdom.

Ecksten, A. (1977). *Chinas Economic Revolution*, Cambridge University Press, United States of America.

Eichengreen, B., Yung, Chul Park, and Wyplosz, Ch. (2008). *China, Asia, and the New World Economy*, Oxford University Press, New York.

Fairbank, J., and Goldman, M. (2006). *China: A New History*, Material, United States of America.

Leonard, M. (2008). *What does China think?*, Perseus Books Group, United States of America.

Ma, Ke., and Li, Jun. (2004). *China Business*, China Intercontinental Press, Shanghai.

Mankiw, G. (2014). *Principles of Macroeconomics*, Material, United States of America.

Minqi, L. (2008). *The Rise of China and the Demise of the Capitalist World Economy*, Monthly Review Press, New York.

Ritacca, R. (2013). *China's Labor Force: What Happens when Workers Retire?*, KPMG: International Report, China.

Selig, H. (1977). *China, Oil and Asia: Conflict ahead*, Columbia University Press, New York.

Smedley, A. (2003). *Chinese Destinies*, Foreign Language Press, Beijing.

Woolbridge, J. (2006). Εισαγωγή στην Οικονομετρία, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

Zarit, W. (2013). *The China Business Handbook*, Asia Briefing, Beijing.

Άρθρα

Aitken, B., Hanson, G., and Harrison, A. (1997). *Spillovers, Foreign Investment, and Export Behavior*, *Journal of International Economics*, Vol. 43, Issues 1-3, P. 103–132.

A.T. Kearney. (2013). The 2013 A.T. Kearney Foreign Direct Investment Confidence Index Report.

A.T. Kearney. (2014). *The 2014 A.T. Kearney Foreign Direct Investment Confidence Index Report*.

Bandyopadhyay, S., Sandler, T., and Javed, Y. (2013). *Foreign Direct Investment, Aid, and Terrorism*, *Oxford Journal*, Vol. 66, P. 25-50.

Barrell, R., and Pain, N. (1997). *Foreign Direct Investment, Technological Change and Economic Growth Within Europe*, *The Economic Journal*. Vol. 107, Issue 445, P. 1770-1786.

- Behname, M. (2012). *Foreign Direct Investment and Economic Growth: Evidence from Southern Asia*, Atlantic Review of Economics, Vol. 2, Issue 2, P. 34-48.
- Broadman, H., and Xiaolun, S. (1997). *The Distribution of Foreign Direct Investment in China*, *The World Economy*, Vol. 20, Issue 3, P. 339-361.
- Buckley, P., Clegg, J., Cross, A., Liu, X., Voss, H., and Zheng, P. (2006). *The Determinants of Chinese Outward Foreign Direct Investment*, *Journal of International Business Studies*, Vol. 38, P. 499-518.
- Chen, C., Chang, L., and Zhang, Y. (1995). *The Role of Foreign Direct Investment in China's Post-1978 Economic Development*, Vol 23, Issue 4, P. 691-703.
- Chen, J., and Fleisher, B., (1996). *Regional Income Inequality and Economic Growth in China*, *Journal of Comparative Economics*, Vol. 22, Issue 2, P. 141-164.
- Cheng, L., and Kwan, Y. (2000). *What are the Determinants of the Location of Foreign Direct Investment?: The China Experience*, Vol. 51, Issue 2, P. 379-400.
- Coughlin, C., Segev, E. (2002). *Foreign Direct Investment in China: A Spatial Econometric Study*, *The World Economy*, Vol 23, Issue 1, P. 1-23.
- Driffield, N., and Taylor, K. (2000). *FDI and the Labor Market: A Review of the Evidence and Policy Implications*, *Oxford Review of Economic Policy*, Vol. 16, Issue. 3, P. 90-103.
- De Mello, R. (1997). *Foreign Direct Investment in Developing Countries and Growth: A Selective Survey*. *Journal of Development Studies*, Vol. 34, Issue 1, P. 1-34.
- Fung, K., Iizaka, H., and Tong, S. (2004). *Foreign Direct Investment in China: Policy, Recent Trend and Impact*, *Global Economic Review*, Vo. 33, Issue 2, P. 99-130.
- Furong, J., and Keun, L. (2008). *Changing Engines of Growth in China: From Exports, FDI and Marketization to Innovation and Exports*, Vol. 16, Issue 2, P. 31-49.

Graham, E., and Wada, E. (2001). *Foreign Direct Investment in China: Effects on Growth and Economic Performance*, Oxford University Press.

Head, K., and Ries, J. (1996). *Inter-City Competition for Foreign Direct Investment: Static and Dynamic Effects of China's Incentive Areas*, *Journal of Urban Economics*, Vol. 40, Issue 1, P 38-60.

Jadhav, P. (2012). *Determinants of Foreign Direct Investment in BRICS Economies: Analysis of Economic, Institutional and Political Factor*, *Procedia Social and Behavioral Science*, Vol. 37, P. 5 – 14.

Kogut, B. and Sea Jin, Chang. (1991). *Technological Capabilities and Japanese Foreign Direct Investment in the United States*, *The MIT Press*, Vol. 13, No. 3, P. 401-413.

Kshetri, N. (2009). *The development of market orientation: a consideration of institutional influence in China*. *Asia Pacific Journal of Marketing and Logistics*, Vol. 21, Issue 1, P. 19-40.

Kyrkilis, D., Delis, T., and Pantelidis, P. (2010). *Foreign Direct Investment and the Tourism Industry: the Case of China*, Τόμος στη Μνήμη του Καθηγητή Ιωάννη Βαρθολομαίου, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Σελ. 247-261.

Kyrkilis, D., Pantelidis, P., and Nikolopoulos, E. (2010). *Economic Effects of the Olympic Games*, Τόμος εις Μνήμη του Καθηγητή Πέτρου Λίβα, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Σελ. 307-315.

Kyrkilis, D., Velentzas, K., Pantelidis, P., and Delis, T. (2010). *What Causes Inflows of Foreign Direct Investment to China: Some Empirical Evidence*, *International Journal of Business Policy and Economics*, Vol. 3, P. 77-87.

Li, X., and Liu, X. (2005). *Foreign Direct Investment and Economic Growth: An Increasingly Endogenous Relationship*, *World Development*, Vol. 33, Issue 3, P. 393-407.

Liu, X., and Wang, C. (2001). *Does Foreign Direct Investment Facilitate Technological Progress? Evidence from Chinese Industries*, Journal of Research Policy, 946-953 .

Liu, Z. (2002). *Foreign Direct Investment and Technology Spillover: Evidence from China*, Journal of Comparative Economics, Vol. 30, Issue 3, P. 579-602.

Mutascu, M., and Fleischer, A. (2010). *A VAR Analysis of FDI and Wages*, International journal of Economic Sciences and Applied research, Vol 3, P. 41-56.

Nunnenkamp, P. (2002). *Determinants of FDI in Developing Countries: Has Globalization Changed the Rules of the Game?*, Kiel Institute for World Economics, Kiel Working Paper No. 1122.

Sun, S. (2012). *The Role of FDI in Domestic Exporting: Evidence from China*, Journal of Asian Economics, Vol. 23, Issue 4, P. 434-441.

Ting, G. (2005). *Labor Quality and the Location of Foreign Direct Investment: Evidence from China*, China Economic Review, Vol. 16, Issue 3, P. 274-292.

Vanino, E. (2012). *Italian FDI in China: analysis and implications for the new EU investment policy*, Economia Marche Journal of Applied Economics, Vol 31, Issue 1, P. 68-89.

Vintila, D. (2010). *Foreign Direct Investment Theories: An Overview of the Main FDI Theories*, European Journal of Interdisciplinary Studies, No. 3, 104 – 110.

Wang, Y., and Yang, Y. (NA). *Market Reforms, Technological Capabilities and the Performance of Small Enterprises in China*, China Center for Economic Research, Beijing University.

Zhang, K. (1999). *FDI and Economic Growth: Evidence from Ten East Asian Economies*, Economia Internazionale, Vol 54, Issue 4, P. 517-535.

Zhang, Y., Zhang, Z., and Liu, Z. (2007). *Choice of Entry Modes in Sequential FDI in an Emerging Economy*, *Management Decision*, Vol. 45, Issue. 4, P. 749-772.

Διαδικτυακοί Τόποι

<http://www.abchina.com/cn>

<http://www.atkearney.com/>

<http://www.bankofshanghai.com/>

<http://www.bcb.gov.br/>

<http://www.bloomberg.com/>

<http://www.boc.cn/en>

<http://www.bot.or.th/Thai>

<http://www.cbr.ru/eng/>

<http://www.ccb.com/>

<https://www.centralbankofindia.co.in/>

<http://www.chinese-chamber.gr/>

<http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

<http://www.ejist.ro/>

<http://www.e-kina.co/>

<http://www.eliamep.gr/>

<http://www.icbc.com.cn/icbc/sy>

<http://www.imf.org/>

<http://www.investmentsandincome.com/>

<http://www.livepedia.gr/>

<https://www.ml.com/>

<http://www.nationmaster.com/>

<http://www.oecd.org/>

<https://www.resbank.co.za/>

<http://www.rfe.org/>

<http://www.saic.gov.cn/english/>

<http://www.sciencedirect.com/>

<http://www.statista.com/>

<http://www.stats.gov.cn/>

<http://www.tradingeconomics.com/>

<http://www.un.org/>

<http://unctad.org/>

<http://www.worldbank.org/>

<http://www.wto.org/>